

Zarys problematyki manipulacji i fałszerstw wyborczych na podstawie analizy polskiego systemu wyborczego 1990 – 2020

Opracowanie sfinansowane zostało przez
**Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju
Społeczeństwa Obywatelskiego** ze środków Programu Rozwoju
Organizacji Obywatelskich na lata 2018 – 2030

Program Rozwoju
Organizacji
Obywatelskich
na lata 2018–2030
PROO

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Opracowanie udostępniane jest w trybie licencji dostępu wolnego.
Korzystanie, powielanie oraz udostępnianie jest całkowicie bezpłatne.
Jedynym warunkiem jest wskazanie źródła oraz podanie łącza (linku) do strony www.

Wstęp

Opracowanie niniejsze powstało jako odpowiedź na bardzo liczne pytania i wątpliwości dotyczącego prawa wyborczego, jego funkcjonowania, praktycznych aspektów społecznej kontroli wyborów oraz wielu sprzecznych opinii dotyczących obowiązujących rozwiązań prawnych.

Ponieważ Stowarzyszenie RKW powstało jako ruch społeczny powołany do kontroli procedur wyborczych, uważamy iż właśnie na płaszczyźnie zagadnień poruszanych w niniejszym opracowaniu, najskuteczniej będzie budowana platforma wymiany doświadczeń, dla której bazą jest portal obywatelski **stowarzyszenierkw.org**

Mamy nadzieję, iż dzięki wspólnej mobilizacji wokół zagadnień dotyczących problematyki wyborczej, będącej obecną w każdej polskiej gminie i środowisku, które wspiera partycypację społeczną, wzbudzona zostanie pewna synergia pozwalająca nam w szerszym zakresie zmierzyć się z innymi problemami występującymi zarówno lokalnie, jak i jednocześnie w skali całej Polski.

Na przyszły rok (2021) Stowarzyszenie RKW planuje zrealizować kolejne opracowania dotyczące szkolnictwa, edukacji seksualnej dzieci i młodzieży szkolnej oraz polityki mieszkaniowej spółdzielni mieszkaniowych, gmin oraz programów rządowych w tym zakresie.

Serdecznie zapraszamy do bezpłatnego pobierania niniejszego opracowania. Prosimy również zainteresowane osoby i instytucje o składanie zamówień na bezpłatny egzemplarz w formie papierowej.

Jerzy Targalski
Prezes Stowarzyszenia RKW

SYNTEZA

W niniejszym opracowaniu analizowane są prawne, proceduralne oraz formalne zagrożenia którym podlegają systemy wyborcze. Podstawą dla opracowania są procesy i procedury wyborcze polskiego systemu wyborczego w latach 1990 – 2020.

Cała analiza prowadzona jest z perspektywy dwóch priorytetowych ujęć:

1. Transparentność prawa i procedur wyborczych, czyli refleksja nad ewentualnie wskazanymi zmianami prawa wyborczego oraz sprawdzenie zakresu możliwości kontroli społecznej procedur wyborczych na każdym etapie przeprowadzania wyborów.
2. Uczciwość wyborów, czyli analiza podatności systemu wyborczego na manipulacje oraz fałszerstwa wyborcze.

W części pierwszej zawarta będzie analiza systemu wyborczego. W części drugiej przedstawiony zostanie zwięzły model procedur wyborczych gwarantujący pełne bezpieczeństwo wyborów w zakresie ochrony przed fałszerstwami i machinacjami w trakcie wyborów.

Jacek Bielski

Zawartość

SYNTEZA	3
Zawartość	4
System wyborczy	6
Metody wyborcze stosowane w Polsce	7
Uwagi ogólne	7
Krótki rys historyczny stosowanych w Polsce systemów wyborczych	10
Wolne wybory	11
Wybory do sejmu	13
Wybory do Senatu a wyborcza zasada równości	22
Zasada równości wobec podmiotów startujących w wyborach	24
Wybory do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego	26
Mandat wolny, a mandat związany (imperatywny)	30
Mandat wolny	30
Mandat związany	33
Potrzeba zdefiniowania mandatu przedstawicielskiego - przyrzeczenie publiczne	35
Kontrola procedur wyborczych	37
UWAGI I SPOSTRZEŻENIA – Maria Piotrowicz	39
Członkowie obwodowych komisji wyborczych	42
Checklisty	42
Zabezpieczenie kart wyborczych	42
Obserwacja urny wyborczej	43
Mężowie zaufania	44
Końcowe liczenie głosów	44
Głosowanie korespondencyjne oraz internetowe	45
Kontrola sądowa	46
Fikcja i matrix wolnych wyborów w Polsce pookrągłościołowej – Marcin Dybowski	47
Fikcyjność przejrzystości hierarchicznej struktury komisji wyborczych organizujących wybory, liczących głosy i ogłaszających wynik wyborczy.	47
Fikcyjność suwerenności i transparentności PKW	48
Fikcyjność uzyskiwania poparcia obywateli podczas zbierania i sprawdzania list osób popierających komitety wyborcze i kandydatów na listach	49
Fikcyjność pracy „urzędników wyborczych”, którzy mieli zablokować dawny, postkomunistyczny system organizowania wyborów przez tych, którzy mieli być w ich wyniku wybrani	50
Fikcyjność nadzoru wyborów przez komitety wyborcze	52
Fikcyjność możliwości zaskarżania uchwał PKW	52

Fikcyjność głosowania – ze względu na dopuszczone przez PKW dokumenty upoważniające do głosowania.....	53
Fikcja tajności głosowania.....	55
Fikcja tworzenia protokołu wyborczego.....	55
Fikcyjność dochodzenia przez komitety wyborcze, kandydatów lub wyborców swych praw poprzez odwołania lub skargi do wyższych komisji wyborczych (do PKW włącznie) i przed Sądem Najwyższym.....	59
Źródła:.....	61
Aneks.....	63

System wyborczy

Przedstawiona poniżej analiza opisywała będzie polski system wyborczy według dwóch, najważniejszych kryteriów:

1. satysfakcji wyborcy, którego głos przyczynił się do wyboru konkretnego kandydata lub w drugiej kolejności do wyboru preferowanej partii politycznej
2. oraz efektywność systemu wyborczego, czyli proporcji ważnie oddanych głosów do liczby głosów, które otrzymały reprezentację (osoba lub partia); proporcja ta w potocznym języku określana jest, jako liczba „głosów zmarnowanych”, czyli oddanych na osoby lub formacje polityczne, które nie uzyskały ani jednego mandatu w wyborach.

W niniejszym opracowaniu wykorzystana zostanie definicja systemu wyborczego zaproponowana przez Dietera Nohlena: „W skład systemu wyborczego wchodzi regulacje dotyczące podziału na okręgi wyborcze, sposobu głosowania i metod podziału mandatów”.¹

„Wola ludu jest podstawą władzy rządu; wola ta wyraża się w przeprowadzanych okresowo rzetelnych wyborach, opartych na zasadzie powszechności, równości i tajności lub na innej równorzędnej procedurze, zapewniającej wolność wyborów” (Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z dnia 10 grudnia 1948 r.).

Znamienny jest fragment uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 20 lipca 2011 r., sygn. K 9/11, który warto tu przywołać. Stwierdzono tam, że w państwie demokratycznym wybory są nieodzowną instytucją życia publicznego, pozwalającą na wyłanianie przedstawicieli, sprawujących władzę w imieniu suwerena. Podkreślono nadto, że z zasady suwerenności Narodu, wyrażonej w art. 4 Konstytucji, można byłoby wyprowadzić wniosek, że prawo wyborcze ma służebny charakter, gdyż umożliwia wybór organów przedstawicielskich, jednak we współczesnym państwie demokratycznym sprawowanie władzy przez przedstawicieli stanowi zasadę, podczas gdy bezpośrednie sprawowanie władzy przez Naród ma charakter wyjątkowy i uzupełniający. Prawo wyborcze powinno być zatem tak konstruowane, aby stwarzać wyborcom jak największe możliwości udziału w wyborach celem wskazania przedstawicieli, którzy w ich imieniu będą sprawować władzę.²

„System wyborczy jest zbiorem zasad, rządzących wyborami, które de facto wpływają bezpośrednio na wynik wyborów – w istotnym stopniu decyduje on o charakterze ustrojowym państwa oraz kształcie jego sceny politycznej.”³

¹ D. Nohlen, Prawo wyborcze i system partyjny. O teorii systemów wyborczych, Warszawa 2004, s. 53

² https://pkw.gov.pl/pliki/1467366396_KBW_25lecie_publicacja-internet.pdf

³ Koncepcje systemów wyborczych, Senackie opracowania tematyczne OT-578, str. 1

Uwagi ogólne

Obecnie w Polsce wybory nie odbywają się według jednej metody wyborczej. W zależności od rodzaju wyborów stosowane są różne systemy wyborcze. Wyborcy w Polsce wybierają bezpośrednio radnych gminnych, powiatowych oraz radnych do sejmików wojewódzkich, wybierają wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, posłów na sejm, senatorów oraz prezydenta RP.

Polscy wyborcy nie wybierają bezpośrednio premiera i członków rządu, zarządów powiatu, zarządów województw, wyższych urzędników miejskich (zastępców, sekretarzy, skarbników), nie wybierają również sędziów ani prokuratorów, jak to ma miejsce na przykład w Stanach Zjednoczonych.

Ostatnie przykłady mogą budzić wątpliwości, ponieważ tematem niniejszego opracowania nie jest ustroj państwa polskiego, jako taki, a jedynie kształt systemu wyborczego funkcjonujący w określonym ustroju.

Odniesienie to jest jednak uzasadnione, jako ilustracja myślenia systemowego. Obojętne bowiem, czy myślimy o systemie w skali ustrojowej, czy też w skali węższej, obejmującej jedynie system wyborczy (który z perspektywy systemu ustroju państwa jest jednym z jego podsystemów), napotykamy na podobne problemy etyczne, polityczne oraz proceduralne i strukturalne.

W każdej instytucji publicznej (państwowej, bądź samorządowej), stanowiska kierownicze, wyższe urzędy, bądź funkcje związane ze sprawowaniem mandatu społecznego (wyborczego) obsadzone są na trzy sposoby: poprzez wybory powszechne, poprzez nominację lub w systemie mieszanym, czyli kandydaci nominowani są w ramach prerogatyw wyższych urzędników spośród osób wyłonionych przez komisje obywateli, bądź komisje złożone z przedstawicieli tychże.

Odmian i sposobów obsadzania stanowisk publicznych jest bardzo wiele. Najlepiej widać to na przykładzie 250-letniej historii kształtowania się pewnych tradycji i rozwiązań praktycznych w Stanach Zjednoczonych, w których różne modele procedur wyborczych oraz nominacyjnych kształtowały się równolegle w poszczególnych Stanach, budując przez lata wielkie zróżnicowanie oraz zniuansowanie istniejących obecnie rozwiązań.

Jedną z najważniejszych kwestii, którą zauważa się analizując amerykańskie systemy wyboru sędziów, prokuratorów oraz innych urzędników stanowych, to dbałość o kompletność systemu. Oprócz kwestii dotyczących wyborów, kampanii wyborczej oraz jej finansowania, politycznych konotacji oraz lobbingu, obmyśla się również zasady kadencyjności urzędów, jak również warunki oraz tryb odwoływania złych urzędników.

Plagą, która prześladowuje obecnie Polskę jest brak takich właśnie mechanizmów, wystarczająco silnych i skutecznych, co skutkuje zjawiskiem określanym potocznie jako karuzela stanowisk, obsadzanie synekur, czy też przyrośnięciem do stołka.

Stany Zjednoczone zmagają się z tym niekorzystnym zjawiskiem już w latach dwudziestych XIX w. kiedy to prezydent Andrew Jackson (lata 1829–1837) wprowadził zasadę zwaną jako „system łupów” (*spoils system*) „zgodnie z którym każde stanowisko w administracji publicznej czy też innej w obrębie innej władzy, może być obsadzone w drodze nominacji przez zwycięzcę wyborów. Tym samym miał on prawo do całkowitej zmiany personalnej prawie na wszystkich szczeblach władzy, zgodnie z poglądami politycznymi kandydatów”⁴. Trzy lata później senator William L. Marcy wypowiedział słynne zdanie „Łupy należą do zwycięzców” (*To the victors belong the spoils*⁵).

Zatem już z dawien dawna, można powiedzieć, zdajemy sobie sprawę, iż „uwarunkowane politycznie nominacje do służby publicznej na wszystkich szczeblach administracji publicznej prowadzą do nieefektywności, korupcji i wyłonienia się klasy polityków-poszukiwaczy łupów (*spoilsmen*), którzy w żaden sposób nie nadają się do przewodzenia narodowi”

Kolejnym, szerszym spojrzeniem aniżeli jedynie dostosowywanie sposobu powoływania urzędników publicznych zgodnie z typologią funkcjonalną (funkcjonalność polityczna, prawnicza, menedżerska) na system wyborczy jest odpowiedź na pytanie, czy istnieje jeden najlepszy system wyborczy, który należałoby zaimplementować we wszystkich państwach.

Już z powyższych uwag wynika, iż konkretne funkcje, jakie stoją przed systemem wyborczym są bardzo zróżnicowane. Wybory lokalne różnią się znacznie zasięgiem geograficznym od wyborów ogólnokrajowych. Czego innego oczekują również wyborcy od posłów i senatorów niż od prezydenta państwa, a czego innego od urzędników miejskich, czy samorządowych.

Jeśli dodatkowo weźmiemy pod uwagę występujące silne zróżnicowanie etniczne i narodowościowe występujące w wielu państwach (np. Bośnia i Hercegowina, Liban), językowe i kulturowe (np. Indie, Chiny), terytorialne i demograficzne (np. Szwajcaria, Brazylia), czy strukturalne (państwa unitarne i federacyjne), bez trudu na tak postawione pytanie odpowiemy negatywnie.

Dodatkowymi przesłankami wpływającymi na kształt optymalnego systemu wyborczego w danym państwie są również uwarunkowania historyczne, stopień wykształcenia społeczeństwa, kultura polityczna oraz rozwój gospodarczy.

⁴ Magdalena Abu Gholeh, Paweł Bury, Bezpośredni wybór sędziów na przykładzie Stanów Zjednoczonych Ameryki, Katedra Prawa Konstytucyjnego Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytet Wrocławski www.uscourts.gov/file/document/us-federal-courts-circuit-map

⁵ Prof. Jerzy Supernat, Administracja publiczna w świetle koncepcji, New Public Management, http://www.supernat.pl/artykuly/administracja_publiczna_w_swietle_koncepcji_new_public_management.html#p10

Konkluzją, jaka wyłania się z tych wstępnych uwag, jest konstatacja, iż nie ma jednego, najlepszego systemu wyborczego, do którego powinny dążyć wszystkie społeczeństwa. Konsekwencją takiego rozumowania, jest stwierdzenie iż w sprawach ustrojowych oraz systemowych nie ma rozwiązań niewartych przemyślenia, bądź analizy. Nie ma i nie powinno być również żadnych tematów „tabu”, czy sfer „zakazanych”.

Już w tej wstępnej fazie naszych rozważań o najlepszym dla Polski systemie wyborczym, odkrywamy (niestety) pierwszy poważny **błąd systemowy** w postaci niezgodnego z przedstawioną powyżej koncepcją budowania optymalnego systemu wyborczego brzmienia art. 96. punkt 2. Konstytucji RP: Wybory do Sejmu są powszechne, równe, bezpośrednie i **proporcjonalne** oraz odbywają się w głosowaniu tajnym.

Jest to błąd systemowy, ponieważ wiąże ręce ustawodawcy (w opinii przeważającej większości konstytucjonalistów) w zakresie dostosowania systemu wyborczego do potrzeb i oczekiwań społecznych.

Istnieje oczywiście teoretyczna możliwość zmiany konstytucji w tym zakresie po osiągnięciu większości kwalifikowanej 2/3 głosów w Sejmie oraz większości bezwzględnej (50%+1 głos) w Senacie.

Możliwość ta jest czysto iluzoryczna, ponieważ zasiadające w sejmie stronnictwa zdobyły posiadane przez siebie mandaty właśnie dzięki systemowi proporcjonalnemu, który utrwala hegemonię dużych partii na scenie politycznej (o czym będzie mowa później), zatem nielogicznym jest oczekiwanie, iż duże partie polityczne uchwalą prawo wyborcze niekorzystne dla dużych partii politycznych.

Należy domniemywać, iż błąd ten celowo został umieszczony w Konstytucji (tworzonej i przegłosowanej również przez duże partie) w celu zabezpieczenia sobie jak najkorzystniejszych szans wyborczych na przyszłość.

Nadmienić należy również, iż systemy proporcjonalne mają już ponad stuletnią historię oraz są szeroko opisane w literaturze politologicznej, zatem nie ma możliwości, aby zapis ten przyjęty został „bezwiednie”, czego dowodzą również stenogramy komisji sejmowej:

„ Była to bowiem świadoma decyzja twórcy konstytucji. Można oczywiście dyskutować, czy była to decyzja słuszna. Chcę dodać, że swego czasu - w 1993 r. - napisałem tekst, w którym wyraziłem pogląd, zgodnie z którym po pewnym okresie krzepnięcia systemu partyjnego dobrze byłoby wprowadzić system większościowy lub choćby system mieszany. Jednocześnie ustawodawca konstytucyjny postanowił inaczej. Postanowił świadomie, wiedząc co to znaczy. Tak się złożyło, że byłem świadkiem, a nawet uczestnikiem prac nad obowiązującą obecnie konstytucją. Posłom i senatorom, członkom Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego jasno wyłożono, jakie są systemy wyborcze i w jakich warunkach możliwe byłoby - ewentualnie - zastosowanie w wyborach do Sejmu innego systemu, niż system proporcjonalny. Należy dodać, iż w konstytucji możliwe było zapisanie, iż wybory do Sejmu są większościowe, choć tego rodzaju formuły raczej nie stosuje się. Możliwe było również nie napisanie, o jaki system chodzi. Tak jest w przypadku Senatu. Wówczas ustawodawca zwykły

miałby różne możliwości. Mógłby zachować system obecny, co chyba jest najlepszym wyjściem, gdyż chcę dodać, że nie jestem zwolennikiem wyborów proporcjonalnych do Senatu i takie idee pojawiały się” - prof. Piotr Winczorek.⁶

Kolejną przesłanką dowodzącą błędu systemowego zawartego w art. 96 pkt. 2 Konstytucji, jest zapis artykułu 97. punkt 2: Wybory do Senatu są powszechne, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym.

Jak widać, zniknął przymiotnik „proporcjonalne” i jak wiadomo wybory do Senatu organizowane były i są w systemie wyborów większościowych. Nic jednak nie stoi na przeszkodzie ustawodawcy, aby kolejne wybory senackie zorganizować w systemie proporcjonalnym lub mieszanym. Tutaj zatem zauważamy akceptację zasady elastyczności zapisów konstytucji dotyczących prawa wyborczego względem potrzeb i oczekiwań społecznych.

Zatem – podkreślamy to jeszcze raz – wskazaliśmy w tym miejscu pierwszą, niejako genetyczną wadę systemu wyborczego na poziomie zapisów konstytucyjnych, które godzą w zasadę sprawiedliwych wyborów poprzez narzucenie systemu proporcjonalnego w wyborach do sejmu, co zmniejsza elastyczność systemu politycznego.

Spółecznościom ludzkim od zawsze towarzyszył namysł, w jaki sposób tworzyć przepisy oraz procedury, aby zapewnić rozwiązania sprawiedliwe i zarazem efektywne, eliminujące korupcję, samowolę, nadużycia, czy bezkarność osób sprawujących władzę.

I pod tym kątem należy analizować wszystkie rozwiązania oraz możliwe konsekwencje z nich wynikające.

Krótki rys historyczny stosowanych w Polsce systemów wyborczych

Wybory z 4. czerwca 1989 r. znane jako wybory do sejmu kontraktowego, określane są jako w wybory „częściowo wolne” w przeciwieństwie do „całkowicie wolnych” wyborów do senatu.⁷

Biorąc pod uwagę typologię systemów wyborczych, system wyborczy do sejmu kontraktowego najbardziej odpowiada systemowi kurialnemu, który polega na podzieleniu wyborców na kurie – w przypadku wyborów kontraktowych wydzielono dwie kurie: 1) kandydatom PZPR (komunistów z Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej) oraz jej koalicjantów przydzielono 65% miejsc w parlamencie, 2) pozostałym kandydatom startującym z poparciem pozostałych, dowolnych grup społecznych i politycznych przydzielono 35% mandatów sejmowych.

Przy czym liczbę zadeklarowanych członków oraz sympatyków rządów komunistycznych w roku 1989 szacuje się na ok. 6,5 mln osób, przy liczbie osób uprawnionych do głosowania

⁶ Stenogram Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ordynacji wyborczych do Sejmu i do Senatu oraz o zmianie ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej /nr 20/ Data: 12-10-2000 - <http://orka.sejm.gov.pl/Biuletyn.nsf/0/B49B8B259127363BC1256B73003CA5E0?OpenDocument>

⁷ M. Siedziako, Wybory kontraktowe '89, Biuletyn IPN nr 4 (161), kwiecień 2019, str. 99

wynoszącej ok. 27,3 mln wyborców. Ustalono zatem proporcje iż kuria komunistyczna licząca ok. 23,8% wyborców, wybiera 65% posłów.⁸

Dla porządku należy dodać, iż system ten nie był systemem kurialnym, a jedynie pewna analogią do systemu kurialnego, gdyż w systemie kurialnym nie ma możliwości, aby kandydaci jednej kurii kandydowali do obsadzenia mandatów z innej kurii.

W przypadku wyborów kontraktowych istniała teoretyczna możliwość dająca komunistom możliwość kandydowania na wszystkie miejsca w sejmie, poprzez zgłaszanie swoich kandydatów jako „niezależnych” w kurii niekomunistycznej. Kandydaci obywatelscy zaś nie mieli możliwości zgłaszania na miejsca zarezerwowane dla komunistów.

Powyższe cechy przyjętego w 1989 systemu wyborczego jednoznacznie zatem zobowiązują do stwierdzenia, iż wybory kontraktowe nie były wyborami wolnymi.

Głosowanie kurialne było powszechne w XIX-wiecznych monarchiach, np. w Prusach i Austrii do pocz. XX w. W Polsce, w zaborze austriackim (w Galicji) dzielono wyborców na cztery grupy wyborcze (kurie):

- wielkiej własności ziemskiej, grupującej arystokrację i zamożną szlachtę (ok. 3 tys. wyborców wybierało 44 posłów);
- izb przemysłowo-handlowych (wybierała 3 posłów, którzy reprezentowali izby działające w Krakowie, Lwowie i Brodach);
- kuria miast większych (wybierała 31 posłów, prawo wyborcze przysługiwało osobom o wysokim cenzusie majątkowym i dochodowym oraz inteligencji);
- pozostałych gmin miejskich i wiejskich (obejmowała resztę gmin miejskich i gminy wiejskie, wybierała 74 posłów w wyborach pośrednich).⁹

Wolne wybory

W systemach demokratycznych doktryna określa wybory pięcioma przymiotnikami:

- wolne,
- powszechne,
- bezpośrednie,
- równe
- oraz tajne.

Obecnie teoretycy prawa wyborczego podnoszą kolejną niezbędną cechę, jaka jest uczciwość wyborów, czyli odpowiednie procedury kontroli ustalania wyników wyborów. Jak podnosi Grzegorz Kryszewski, nieuczciwość, czyli fałszowanie wyników wyborów, całkowicie przekreśla ich wolność, zatem uczciwość wyborów nie tylko niejako genetycznie wynika z

⁸ <https://www.prawo.pl/akty/m-p-1989-21-149,16822489.html>

⁹ http://www.edupedia.pl/words/index/show/499204_sownik_historii_polski-kurialny_system_wyborczy.html

zasady wolnych wyborów, lecz dodatkowo potwierdza właściwe funkcjonowanie i gwarantuje realizację wolności wyborczej.¹⁰

Zasada wolności wyborów obejmująca wyłanianie i zgłaszanie kandydatów (list wyborczych), prowadzenie kampanii wyborczej oraz wolnego od nacisków głosowania (wyrażania swoich preferencji wyborczych), określana jest zasadą zasad prawa wyborczego w systemach demokratycznych. Stawiana jest na czele zasad wyborczych, ponieważ najpełniej odzwierciedla praktyczną realizację politycznej idei suwerenności narodu.

Rezygnacja z zasady wolnych wyborów powoduje przesunięcie całego systemu wyborczego z rodziny systemów demokratycznych do rodziny systemów niedemokratycznych. Rezygnacja z którejś z pozostałych cech opisujących system wyborczy nie przekreśla jego demokratycznego charakteru.

Polska konstytucja nie zawiera określenia „wolne”. Zasadę tę traktuje się, jako „dorozumianą”¹¹ i obowiązującą, choć nie zapisaną wprost w tekście Konstytucji.

Dodając do tego dorozumienie uczciwości wyborów wynikające z zasady wolnych wyborów otrzymujemy pewnego rodzaju nawarstwienie kolejnych interpretacji i dorozumień, co pozwala stwierdzić, iż brak w Konstytucji RP zasady wolnych wyborów wyrażonej *expressis verbis*, jest poważnym błędem systemowym polskiego prawodawstwa wyborczego.

„Zasada wolnych wyborów nie wynika wprost z Konstytucji, ale pomimo to stanowi „tło zapisanych w niej rozwiązań prawnych”.¹²

Sformułowanie o wolnych wyborach występowało w polskim prawodawstwie. Znajdujemy je w Ordynacji wyborczej do Sejmu z roku 1991 (Art. 1. Wybory posłów na Sejm RP są powszechne, bezpośrednie, równe i wolne oraz przeprowadzane w głosowaniu tajnym).¹³ Powtórzono jest również w Małej Konstytucji z roku 1992 w Art. 3. punkcie 2. dotyczącym wyborów do Senatu: „Senat składa się ze 100 Senatorów wybieranych w województwach na okres kadencji Sejmu w wyborach wolnych, powszechnych, bezpośrednich, w głosowaniu tajnym”.¹⁴

Pominięci zostali posłowie, Prezydent RP oraz radni jednostek stanowiących samorządu terytorialnego. Zauważamy zatem pewnego rodzaju, naszym zdaniem niczym nie uzasadnioną atrofie, literalnego występowania zasady wolnych wyborów w obowiązujących aktach prawnych.

„Konstytucja z 1997 r. oraz kolejne ordynacje wyborcze nie określały już zasady wolnych wyborów”.¹⁵

¹⁰ G. Kryszewski, Standardy prawne wolnych wyborów parlamentarnych, wyd. Temida 2, Białystok 2007, str. 97

¹¹ M. Bąkiewicz, System wyborczy do samorządu terytorialnego w Polsce na tle europejskim, Toruń 2008, s. 18.

¹² Zob. szerzej L. Garlicki, Artykuł 96, [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, t. I, red. L. Garlicki, Warszawa 1999, s. 6

¹³ Ustawa z dnia 28 czerwca 1991 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu RP (Dz. U. 1991, nr 59, poz. 252)

¹⁴ Ustawa Konstytucyjna z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym, Dz.U. 1992 nr 84 poz. 426

¹⁵ M. Chmaj, W. Skrzydło, System wyborczy w Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2015, s. 40.

Wybory do sejmu

Pierwsze wolne wybory do Sejmu RP przeprowadzone zostały 27. października 1991 roku w formule systemu proporcjonalnego z metodą dystrybucji mandatów znaną jako algorytm Hare'a– Niemeyera/ zmodyfikowany Sainte-Laguë.

Wszystkie kolejne wybory do sejmu również odbyły się w systemie proporcjonalnym. Jednak już w kolejnej edycji (1993 r.) zmieniono metodę dystrybuowania mandatów zgodnie z algorytmem d'Hondta.

Przywołane powyżej metody zamieniania oddanych głosów na mandaty przyporządkowane odpowiednim listom wyborczym, są apriorycznie przyjętymi algorytmami matematycznymi, mającymi spełnić założenia stawiane systemowi wyborczemu. Twórcom algorytmów chodziło o jak najdokładniejsze odwzorowanie (jak najbardziej proporcjonalne) procentowej ilości głosów oddanych na dane stronnictwo w procentowej liczbie mandatów, które to stronnictwo faktycznie otrzyma po zastosowaniu algorytmu.

Systemy proporcjonalne opracowane zostały bowiem, jako alternatywa dla dominujących ówczesnie systemów większościowych, w których mandat w okręgach jednomandatowych często zdobywał kandydat zdobywający około 50% oddanych ważnie głosów.

Powodowało to wrażenie „zmarowania” pozostałych głosów (często było to ponad 50%), których oddanie nie skutkowało zdobyciem mandatu. Z tego powodu systemy większościowe określane są, jako mniej reprezentatywne oraz posiadające stosunkowo słabszą legitymizację społeczną.

Systemy proporcjonalne cechują się dużo większą efektywnością, gdyż często ponad 80% głosujących ma „swojego” przedstawiciela w sejmie, nawet jeśli nie wybranego personalnie, to będącego członkiem preferowanego stronnictwa politycznego.

W praktyce okazało się jednak, iż stosowane systemy proporcjonalne oprócz wymienionych wyżej zalet posiadają również poważne wady. Jedną z nich jest duża deformacja wyników wyborów przejawiająca się tym, iż procentowa liczba oddanych głosów nie odpowiada, czasem w bardzo znacznym stopniu, procentowej liczbie zdobytych mandatów, przy czym odchylenia te, w zależności od algorytmu deformują wyniki wyborcze na korzyść małych i średnich partii (algorytm Hare'a– Niemeyera/ zmodyfikowany Sainte-Laguë), lub na korzyść partii dużych, dominujących na scenie politycznej (algorytm d'Hondta).

Najlepiej będzie to zilustrować to na przykładzie.

W metodzie d'Hondta dla każdego komitetu wyborczego, który przekroczył próg wyborczy, obliczane są kolejne ilorazy całkowitej liczby głosów uzyskanych przez dany komitet i kolejnych liczb naturalnych.

Następnie wyniki szereguje się od najwyższego do najniższego. Mandaty w ilości przewidzianej dla danego okręgu wyborczego otrzymują listy zgłoszone przez poszczególne

partie(komitety wyborcze), zgodnie z otrzymanymi wynikami. następnie, w ramach list, zdobyte mandaty przypisywane są kandydatom, którzy zdobyli na liście największą ilość głosów.

Algorytm Hare'a– Niemeyera działa w ten sam sposób. Jediną różnicą jest zastąpienie jako kolejnych dzielników którymi w metodzie d'Hondta są kolejne liczby naturalne (1; 2; 3; 4; 5 itd.), kolejnymi liczbami nieparzystymi, poczynając od liczby 1 (1; 3; 5; 7 itd.).

Modyfikacja Sainte-Laguë polega zaś na tym, iż w szeregu liczb nieparzystych Hare'a– Niemeyera występująca, jako pierwsza jedynekę, zastąpiono liczną 1,4. Cały szereg po modyfikacji wygląda następująco: 1,4; 3; 5; 7; 9 itd.

Jak wspomniano wyżej, proponowane dzielniki są dobierane całkowicie arbitralnie mając na celu stworzenie w miarę prostego algorytmu dystrybuującego w sposób proporcjonalny liczbę zdobytych głosów na liczbę mandatów. Cel ten nie został niestety osiągnięty. Omówione algorytmy często w znacznym stopniu deformują wyniki wyborów, jednak dopóki nie zostaną opracowane nowe rozwiązania, wydaje się iż nadal będą one funkcjonowały w praktyce wyborczej.

Poniżej przedstawione zostaną przykładowe wyliczenie mandatów z jednego okręgu wyborczego sumując wszystkie głosy oddane na poszczególne stronnictwa. Nie uwzględniono głosów na poszczególnych kandydatów, ponieważ w prezentowanym przykładzie chodzi pokazanie i skupienie się na samym zjawisku deformacji wyników głosowania.

dzielnik d'Hondta	430 głosów	310 głosów	150 głosów	70 głosów
	43%	31%	15%	7%
1	430	310	150	70
2	215	155	75	35
3	143,333	103,3333	50	23,33333
4	107,5	77,5	37,5	17,5
5	86	62	30	14
6	71,6667	51,66667	25	11,66667
7	61,4286	44,28571	21,4286	10
8	53,75	38,75	18,75	8,75

W przykładowym okręgu wyborczym głosowało 1000 osób. Cztery stronnictwa przekroczyły próg wyborczy, piąte które zakończyło wybory z wynikiem 4%, czyli poniżej 5-procentowego progu wyborczego, nie bierze udziału w podziale mandatów.

Kolorowe kolumny grupują kolejne ilorazy wyborcze zgodnie z metodą d'Hondta. Są to kolejne wyniki dzielenia ilości uzyskanych głosów przez kolejne liczby naturalne umieszczone z lewej strony tabeli.

Kolejnym krokiem jest pogrupowanie wszystkich wyników od najwyższego do najniższego.

430
310
215
155
150
143,3333
107,5
103,3333
86
77,5

Kolejnym krokiem będzie przyporządkowanie mandatów zwycięskim stronnictwom. W tabeli poniżej prezentowane są wyniki podziału dla okręgów od 3. do 10. mandatów oraz procentowym udziale zdobytych mandatów w dostępnej puli.

Procent zdobytych głosów:		43,00		31,00		15,00		7,00
ilość mandatów do podziału	zdobyte mandaty	% zdobytych mandatów	zdobyte mandaty	% zdobytych mandatów	zdobyte mandaty	% zdobytych mandatów	zdobyte mandaty	% zdobytych mandatów
10	5	50,00	4	40,00	1	10,00	0	0,00
9	5	55,56	3	33,33	1	11,11	0	0,00
8	4	50,00	3	37,50	1	12,50	0	0,00
7	4	57,14	2	28,57	1	14,29	0	0,00
6	3	50,00	2	33,33	1	16,67	0	0,00
5	2	40,00	2	40,00	1	20,00	0	0,00
4	2	50,00	2	50,00	0	0,00	0	0,00
3	2	66,67	1	33,33	0	0,00	0	0,00

(oprac. własne)

Jak widzimy największa partia (żółta) nie traci nigdy, a najczęściej będzie premiowana algorytmem d'Hondta. Podobnie partia zielona. Partia pomarańczowa otrzymuje mandat dopiero w okręgu 5. mandatowym, zatem wszystkie okręgi 3 i 4-mandatowe do rad powiatowych, gdzie obowiązuje ten sam system wyborczy, są poza zasięgiem pomarańczowych. Należy przy tym zauważyć, iż dodatkowa różnica w wyniku otrzymanych głosów wielkości nawet 1% na niekorzyść pomarańczowych, a z korzyścią dla zielonych, powoduje, iż pomarańczowi swój pierwszy mandat otrzymaliby dopiero przy 6. mandatach do podziału, co całkowicie eliminowałoby ich z udziału w radach powiatowych oraz w sejmikach wojewódzkich.

Stronnictwo niebieskich z wynikiem wyborczym 7%, może liczyć w tym okręgu na swój pierwszy i jedyny mandat dopiero przy minimum 13. mandatach do podziału, zatem w wyborach do sejmu prawdopodobnie uzyskałoby kilka mandatów stanowiących realnie ok. 3-4 % wszystkich mandatów, czyli proporcjonalnie traci zawsze i dużo.

Spostrzeżenia te potwierdzają występowanie w metodzie d'Hondta dużych deformacji w dystrybucji mandatów na korzyść ugrupowań dużych, kosztem ugrupowań średnich oraz małych.

Przy tych samych parametrach wyjściowych przeanalizujemy teraz wyniki wyborów obliczanych algorytmem Sainte-Laguë

dzielnik Sainte- Laguë	430 głosów	310 głosów	150 głosów	70 głosów
	43%	31%	15%	7%
1,4	307,142857	221,428571	107,142857	50
3	143,333333	103,333333	50	23,333333
5	86	62	30	14
7	61,4285714	44,2857143	21,4285714	10
9	47,7777778	34,4444444	16,6666667	7,7777778
11	39,0909091	28,1818182	13,6363636	6,36363636
13	33,0769231	23,8461538	11,5384615	5,38461538
15	28,6666667	20,6666667	10	4,6666667

oprac. własne

Przyporządkowanie mandatów wg kolorów poszczególnym stronnictwom:

1	307,142857	3	143,333333	5	103,3333	7	62	9	50
2	221,428571	4	107,142857	6	86	8	61,4286	10	50

oprac. własne

i podział mandatów w zależności od liczby mandatów w okręgu:

Procent zdobytych głosów:		43,00		31,00		15,00		7,00
ilość mandatów do podziału	zdobyte mandaty	% zdobytych mandatów	zdobyte mandaty	% zdobytych mandatów	zdobyte mandaty	% zdobytych mandatów	zdobyte mandaty	% zdobytych mandatów
10	4	40,00	3	30,00	2	20,00	1	10,00
9	4	44,44	3	33,33	2	22,22	0	0,00
8	4	50,00	3	37,50	1	12,50	0	0,00
7	3	42,86	3	42,86	1	14,29	0	0,00
6	3	50,00	2	33,33	1	16,67	0	0,00
5	2	40,00	2	40,00	1	20,00	0	0,00
4	2	50,00	1	25,00	1	25,00	0	0,00
3	2	66,67	1	33,33	0	0,00	0	0,00

oprac. własne

Jak możemy zaobserwować, przydzielając mandaty algorytmem Sainte-Laguë promocja dla najsilniejszego stronnictwa zostaje nieco utemperowana, pośrednie stronnictwo zielonych osiągnęło stan względnej proporcjonalności. Zarabiać za to zaczęły stronnictwa mniejsze i

całkiem małe. Stronnictwo pomarańczowe lekko zwiększa uczestnicząc w podziale mandatów poczynając już od okręgu 4-mandatowego, zaś nieliczące się w algorytmie d'Hondta stronnictwo niebieskich otrzymuje mandat począwszy od okręgu 10-mandatowego, co znakomicie poprawia jego sytuację.

Jak można zaobserwować, również w metodzie Sainte-Laguë występują deformacje wyników wyborów. W podanym przykładzie wydają się nieco mniej drastyczne, aniżeli w algorytmie d'Hondta, jednak aby w sposób kategoriyczny móc stwierdzić taką zależność, należałoby przeprowadzić bardziej gruntowną, obszerną i wszechstronną analizę porównawczą, co niestety nie mieści się w zakresie niniejszego opracowania.

Poniżej prezentujemy w formie tabeli ewolucję systemu wyborczego do Sejmu RP:

Jak widzimy pierwsze wolne wybory do Sejmu RP (**1991**) były wyborami proporcjonalnymi z zastosowaniem metody Hare'a–Niemeyera. Dla listy krajowej zastosowano algorytm zmodyfikowany Sainte-Laguë. Ustalono 37 okręgów wyborczych. Ponadto utworzono jeden ogólnopolski okręg wyborczy dla kandydatów z tzw. list krajowych w którym wybierano 69. posłów, czyli 15% składu osobowego Sejmu.

Pięcioprocentowy próg wyborczy obowiązywał jedynie dla list krajowych, który nie obowiązywał w przypadku zdobyciem mandatów w minimum 5. okręgach wyborczych.

Należy zauważyć iż był to bardzo dobry pod względem zachowania proporcjonalności wyborów oraz efektywności oddanych głosów system wyborczy. Algorytm Hare'a–Niemeyera preferował ugrupowania małe i średnie pobudzając do partycypacji w wyborach liczne środowiska polityczne i obywatelskie, co przyczyniło się do ogólnego wzrostu kapitału społecznego polskiej sceny politycznej. Okręgi wyborcze, w których wybierano od 7. do 17. posłów optymalizowały dystrybucję mandatów minimalizując deformacje wyborcze.

Brak progu wyborczego stwarzał szanse mandatowe nawet małym partiom politycznym, zaś duży okręg ogólnopolski pozwalał kompensować te niedogodności dużym partiom poprzez bardzo precyzyjnie proporcjonalne rozdzielanie 15% mandatów pomiędzy najsilniejszych aktorów sceny politycznej.

Konsekwencją tak otwartego systemu wyborczego było rozdrobnienie sejmu I kadencji, w którym zasiadali przedstawiciele aż 29. różnych ugrupowań politycznych. Utrudniało to prace sejmu oraz budowanie stabilnej większości sejmowej zdolnej rządzić całą kadencję.

Należy jednak podkreślić, iż pomimo tych niedogodności, Sejm I kadencji uchwalił w 1992 r. Małą Konstytucję znosząc większość komunistycznych zapisów.

Ewolucja systemu wyborczego do Sejmu RP¹⁶

Ordynacja wyborcza	Data wyborów	Główne elementy systemu wyborczego				
		Formuła wyborcza	Metoda wyborcza	Okręgi wyborcze, Liczba, Wielkość	Progi procentowe	Lista krajowa
Ustawa z dnia 28 czerwca 1991 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu RP (Dz. U. 1991, nr 59, poz. 252)	27.10.1991	Proporcjonalna	Hare'a–Niemyera/zmodyfikowany Sainte-Laguë	37 (7-17)	Tylko do rozdziału mandatów z listy krajowej (5% poparcia lub zdobycie mandatów w co najmniej 5 okręgach)	69 mandatów obsadzanych w jednym okręgu ogólnokrajowym
Ustawa z dnia 28 maja 1993 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu RP (Dz. U. 1993, nr 45, poz. 205)	19.09.1993	Proporcjonalna	d'Hondta	52 (3-17)	5% dla partii politycznych 7% dla listy krajowej 8% dla koalicji partii politycznych	69 mandatów obsadzanych w jednym okręgu ogólnokrajowym
	21.09.1997	Proporcjonalna	d'Hondta	52 (3-17)	5% dla partii politycznych 7% dla listy krajowej 8% dla koalicji partii politycznych	69 mandatów obsadzanych w jednym okręgu ogólnokrajowym
Ustawa z dnia 12 kwietnia 2001 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu RP i do Senatu RP (Dz. U. 2001, nr 46, poz. 499)	23.09.2001	Proporcjonalna	d'Hondta	41 (7-19)	5% dla partii politycznych 8% dla koalicji partii politycznych	Brak
	29.09.2005	Proporcjonalna	d'Hondta	41 (7-19)	5% dla partii politycznych 8% dla koalicji partii politycznych	Brak
	21.10.2007	Proporcjonalna	d'Hondta	41 (7-19)	5% dla partii politycznych 8% dla koalicji partii politycznych	Brak
Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. 2011, nr 21, poz. 112)	09.10.2011	Proporcjonalna	d'Hondta	41 (7-19)	5% dla partii politycznych 8% dla koalicji partii politycznych	Brak
	25.10.2015	Proporcjonalna	d'Hondta	41 (7-19)	5% dla partii politycznych 8% dla koalicji partii politycznych	Brak
	13.10.2019	Proporcjonalna	d'Hondta	41 (7-19)	5% dla partii politycznych 8% dla koalicji partii politycznych	Brak

¹⁶ D. Sieklucki, Konstytucja RP a ewolucja systemu wyborczego do Sejmu, Uniwersytet Jagielloński Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych, DOI: 10.17399/HP.2018.092605

Ordynację wyborczą do wyborów 1991 roku opracowywał jeszcze sejm kontraktowy zdominowany przez małe partie będące jeszcze niedawno sojusznikami PZPR oraz formujące się dopiero stronnictwa opozycyjne, które weszły do sejmu z list Komitetów Obywatelskich NSZZ „Solidarność”.

Większości sejmowej zależało zatem na wyborze systemu wyborczego sprzyjającemu średnim i małym podmiotom politycznym, a niekorzystnego dla dotychczasowego hegemonu politycznego – komunistycznej PZPR.

Kolejne wybory (1993) odbyły się już według formuły d’Hondta faworyzującej bardzo duże i duże partie polityczne. Wprowadzono zaporowy 5-procentowy próg wyborczy, 7-procentowy dla lisy krajowej oraz 8-procentowy dla koalicji partyjnych.

Ponadto zmniejszono okręgi wyborcze określając liczbę mandatów na okręg w wymiarze od 3 do 17. Należy nadmienić, iż okręgi wybierające 3. do 6 posłów są jednoznacznie ukierunkowane na deformację wyników wyborczych na korzyść dużych partii. Dopiero okręgi liczące od 7. mandatów wzwyż zaczynają optymalizować proces procentowego odwzorowywania wyników wyborów na liczbę mandatów, przy czym im okręg wyborczy większy (im więcej wyborców obejmuje) i posiadający większą liczbę mandatów do obsadzenia, tym deformacje dystrybucji mandatów są mniejsze.

Komitet wyborczy ^[12]	Głosy			Mandaty		
	Liczba	%	+/-	Liczba	+/-	%
 Sojusz Lewicy Demokratycznej	2 815 169	20,41	▲ 8,42	171	▲ 111	37,17
 Polskie Stronnictwo Ludowe	2 124 367	15,40	▲ 6,73	132	▲ 84	28,70
 Unia Demokratyczna	1 460 957	10,59	▼ 1,73	74	▲ 12	16,09
 Unia Pracy	1 005 004	7,28	—	41	—	8,91
 Konfederacja Polski Niepodległej	795 487	5,77	▼ 1,73	22	▼ 24	4,78
 Bezpartyjny Blok Wspierania Reform	746 653	5,41	—	16	—	3,48
 Mniejszość Niemiecka	60 770	0,44	▼ 0,74	3	▼ 4	0,65
 Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców – DFK	23 396	0,17	—	1	—	0,22

oprac. Wikipedia¹⁷

Na powyższej ikonografice widzimy piorunujący efekt deformacji dystrybucji mandatów w systemie proporcjonalnym o parametrach z roku 1993.

SLD z poparciem 20,41% zdobywa 37,17% mandatów

PSL z poparciem 15,40% zdobywa 28,70% mandatów

Efekt ten zwiększony został dużą ilością głosów „zmarnowanych” (podprogowych) oraz głosów nieważnych (w sumie było to 34,53% oddanych głosów).

¹⁷ https://pl.wikipedia.org/wiki/Wybory_parlamentarne_w_Polsce_w_1993_roku

W ten sposób powstaje koalicja na którą głosowało 35,81% wyborców obejmując 65,87% mandatów, czyli niemalże większość konstytucyjną. I rzeczywiście, Zgromadzenie Narodowe II kadencji, 2. kwietnia 1997 roku uchwaliło obowiązującą do dzisiaj konstytucję.

W wyborach 1993 roku ustanowiono m.in.

- 2 okręgi 3-mandatowe → 6 mandatów
- 9 okręgów 4-mandatowych → 36 mandatów
- 10 okręgów 5-mandatowych → 50 mandatów
- 1 okręg 6-mandatowy → 6 mandatów

W małych, systemowo najbardziej deformujących wyniki wyborów okręgach, wybierano łącznie **98. posłów**, czyli 21% składu osobowego przyszłego sejmu.

W okręgach tych mandaty zdobyły:

- okręg nr 3 - PSL i SLD → 2+1 mandatów
- okręg nr 7 - PSL i SLD → 2+1 mandatów
- okręg nr 9 - PSL i SLD → 2+2 mandatów
- okręg nr 10 - PSL i SLD → 1+3 mandatów + 1 mandat Unia Demokratyczna
- okręg nr 12 - PSL i SLD → 2+2 mandatów + 1 mandat Unia Demokratyczna
- okręg nr 13 - PSL i SLD → 1+2 mandatów + 1 mandat UD + 1 man. Unia Pracy
- okręg nr 19 - PSL i SLD → 3+2 mandatów
- okręg nr 20 - PSL i SLD → 3+1 mandatów + 1 mandat Unia Pracy
- okręg nr 22 - PSL i SLD → 2+1 mandatów + 1 mandat UD + 1 man. KPN
- okręg nr 23 - PSL i SLD → 1+3 mandatów + 1 mandat UP
- okręg nr 24 - PSL i SLD → 2+2 mandatów
- okręg nr 26 - PSL i SLD → 3+1 mandatów
- okręg nr 31 - PSL i SLD → 3+1 mandatów
- okręg nr 32 - PSL i SLD → 1+3 mandatów + 1 mandat UP
- okręg nr 34 - PSL i SLD → 4+1 mandatów
- okręg nr 36 - PSL i SLD → 3+1 mandatów
- okręg nr 40 - PSL i SLD → 3+1 mandatów
- okręg nr 41 - PSL i SLD → 3+1 mandatów
- okręg nr 42 - PSL i SLD → 1+2 mandatów + 1 mandat UP
- okręg nr 43 - PSL i SLD → 2+2 mandatów + 1 mandat UP
- okręg nr 45 - PSL i SLD → 3+2 mandatów + 1 mandat KPN
- okręg nr 49 - PSL i SLD → 1+3 mandatów
- okręg nr 51 - PSL i SLD → 4+1 mandatów

Na ogólną liczbę 98. posłów wybieranych w okręgach małych

PSL zdobyło - 52 mandaty, co stanowi **53%** z 98 przy poparciu wyborców **15,40%**
SLD zdobyło - 40 mandatów, czyli **40%** z 98 przy poparciu wyborców **20,41%**

Łącznie partie te zdobyły 92 mandaty z 98 (w małych okręgach) czyli 94% mandatów, przy poparciu wyborców 35,81%.

Taka jest skala deformacji wyników przeliczanych algorytmami stosowanymi w wyborach proporcjonalnych przy umiejętnym manipulowaniu systemem wyborczym w zakresie ustalania okręgów wyborczych. Niejako „z powietrza” koalicja SLD-PSL zyskała nadliczbowo 55 mandatów jedynie przy tym jednym triku manipulacyjnym, do którego rękę przyłożyły, co należy przyznać, wszystkie stronnictwa pierwszej kadencji uchwalające nową ordynację wyborczą do sejmu.

Nauka stąd płynie taka, iż przy obmyślaniu prawa wyborczego nie należy kierować się partykularnymi interesami partyjnymi, czy mglistymi prognozami i sondażami poparcia, gdyż manipulacja wyborcza na poziomie ustawowym, zawsze jest bronią obosieczną.

Najbezpieczniejszym i jedynym uczciwym i etycznym, jest skoncentrowanie się na uchwaleniu prawa wyborczego umożliwiającego przeprowadzenie wyborów wolnych, uczciwych i równych.

Należy ponadto nadmienić, iż systemy większościowe również podlegają manipulacjom granicami okręgów wyborczych, które to nieuczciwe praktyki wyborcze zyskały od nazwiska swego prekursora Elbridge’a Gerry’ego złączonego ze słowem „salamander” nazwę *gerrymandering*.

Kolejną zmianę wprowadziła ordynacja wyborcza z **2001 roku**, w której zniesiono listę krajową oraz przywrócono liczniejsze okręgi wyborcze wybierające od 7. do 19. posłów.

W ten sposób największe partie zadomowione w sejmie utrwaliły system wyborczy sprzyjający dużym partiom, tracąc z oczu nadrzędny cel, któremu z definicji służy system wyborczy, a którym jest rozumienie wyborów, jako narzędzia

„suwerenności narodu dającego możliwość tworzenia przez naród własnej organizacji państwowej. Stanisław Ehrlich stwierdził, że jest to „całowładność” i „samowładność”, tzn. suweren jako podmiot władzy najwyższej nie jest uzależniony w jakikolwiek sposób od innej władzy zewnętrznej czy wewnętrznej”.¹⁸

¹⁸ W. Chrzanowski., Podstawowe zasady prawa wyborczego do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, Uniwersytet w Białymstoku Wydział Prawa Katedra Prawa Konstytucyjnego, 2018, str. 13.

Wybory do Senatu a wyborcza zasada równości

Ewolucja systemu wyborczego do Senatu RP¹⁹				
Ordynacja wyborcza	Data wyborów	Główne elementy systemu wyborczego		
		Formuła wyborcza	Metoda wyborcza	Okręgi wyborcze, Liczba, Wielkość
Ustawa z dnia 10 maja 1991 r. Ordynacja wyborcza do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Dz.U. 1991 nr 58 poz. 246	27.10.1991	Większościowa	większości względnej (jedna tura), okręgi wielomandatowe	49 (2-3)
	19.09.1993	Większościowa	większości względnej (jedna tura), okręgi wielomandatowe	49 (2-3)
	21.09.1997	Większościowa	większości względnej (jedna tura), okręgi wielomandatowe	49 (2-3)
Ustawa z dnia 12 kwietnia 2001 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu RP i do Senatu RP (Dz.U. 2001, nr 46, poz. 499)	23.09.2001	Większościowa	większości względnej (jedna tura), okręgi wielomandatowe	40 (2-4)
	25.09.2005	Większościowa	większości względnej (jedna tura), okręgi wielomandatowe	40 (2-4)
	21.10.2007	Większościowa	większości względnej (jedna tura), okręgi wielomandatowe	40 (2-4)
Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz.U. 2011, nr 21, poz. 112)	09.10.2011	Większościowa	większości względnej (jedna tura), okręgi 1-mandatowe (JOW)	100 (1)
	25.10.2015	Większościowa	większości względnej (jedna tura), okręgi 1-mandatowe (JOW)	100 (1)
	13.10.2019	Większościowa	większości względnej (jedna tura), okręgi 1-mandatowe (JOW)	100 (1)

Wybory do Senatu RP od 1989 r. odbywały się według zasad systemu większościowego. Do wyborów w roku 2007 obowiązywał system większościowy w okręgach wielomandatowych. Wyborca oddawał tyle głosów, ilu było kandydatów. Mandaty otrzymywali kandydaci, którzy kolejno zdobyli największą liczbę głosów.

Począwszy od roku 2011, ustanowiono sto okręgów jednomandatowych, w których wygrywał kandydat zdobywający największą liczbę głosów. Wyborca dysponuje w tym systemie tylko jednym głosem.

Największą bolączką obu odmian senackiego systemu wyborczego jest duża dysproporcja siły głosu wynikająca z podziału administracyjnego oraz arbitralnie przyjętej liczby stu senatorów. W czasie, gdy decydowano o przywróceniu Senatu, jako izby wyższej parlamentu (1989 r.) Polska podzielona była na 49 województw. Zatem postanowiono, iż każde

¹⁹ oprac. własne

województwo otrzyma po dwa mandaty, a aglomeracje warszawska i śląska po trzy. Nie wzięto przy tym pod uwagę zaludnienia poszczególnych województw, które jest bardzo zróżnicowane. Spowodowało to wystąpienie znaczących nierówności w sile głosów wyborców z poszczególnych województw. Tym samym pod znakiem zapytania staje zachowanie jednej z kardynalnych cech wolnych wyborów, którą jest zasada równości.

O ile bowiem równość formalna została utrzymana, gdyż każdy z uprawnionych wyborców otrzymywał tę samą ilość głosów, które mógł oddać na dowolnie wybranych kandydatów, to równość materialna, czyli siła głosu w zależności od miejsca (województwa) w którym głos był oddawany była bardzo różna.

Należy nadmienić, iż przy tak przyjętym rozwiązaniu (wybory większościowe) nie jest możliwe fizycznie, ani matematycznie wytyczyć okręgów wyborczych odpowiadających granicom administracyjnym województw zachowując przy tym ściśle normę jednolitego przedstawicielstwa. Zatem niejako z natury rzeczy nie do uniknięcia jest sytuacja, iż w jednym okręgu wyborczym głosuje mniej wyborców, co daje ich głosom większą siłę, niż w innych, liczniejszych okręgach.

W skrajnych przypadkach deformacje przy podziale głosów ze względu na dysproporcje w sile głosów w poszczególnych okręgach są na tyle duże, iż zdaniem wielu politologów, dyskwalifikują w ogóle przyjęty w Polsce system wyborczy w wyborach do senatu.

„Zasada równości [w wyborach do senatu] nie jest spełniona, czego syntetycznym wykładnikiem stało się zróżnicowanie siły głosu poszczególnych grup wyborców”.²⁰

Największe różnice (w roku 2011) wystąpiły pomiędzy okręgiem nr 30 liczącym 642 362. mieszkańców, a okręgiem nr 61. liczącym 217 595. mieszkańców. Skala dysproporcji wynosi w przybliżeniu 3:1, co oznacza, mówiąc w pewnym uproszczeniu, iż do wyboru senatora w okręgu nr 61 wystarczy trzy razy mniej głosów, niż w okręgu 30; co za tym idzie, siła głosu wyborców z okręgu 61. jest trzy razy większa, aniżeli siła głosów wyborców z okręgu 30.²¹

Kolejnym czynnikiem powodującym znaczne deformacje w transferze głosów na mandaty jest sama natura systemów większościowych, w których wygrywa kandydat (kandydaci w okręgach wielomandatowych) uzyskujący największą liczbę głosów. Pozostałe głosy oddane w danym okręgu wyborczym nie zyskują już bowiem swojej reprezentacji w parlamencie. ogólna skala głosów zmarnowanych jest przytłaczająca:

rok 1989 – 66% głosów oddanych dało	99 mandatów (99%);
rok 2001 – 34% głosów oddanych na SLD-UP dało	75 mandatów (75%);
rok 2011 – 66% głosów licząc łącznie na PO i PiS dało	94 mandaty (94%);
rok 2015 - 69% głosów licząc łącznie na PO i PiS dało	95 mandatów (95%);

²⁰ S. Gebethner, Realizacja zasady równości po ustanowieniu okręgów jednomandatowych w wyborach do Senatu deformacja wyników wyborów w 2011 roku, Opinie i ekspertyzy OE-184 luty 2012, Kancelaria Senatu Biuro Analiz i Dokumentacji, Warszawa 2012, str. 25.

²¹ jak 20

Korzystanie z systemów większościowych, wciąż jak widzimy, wywołuje psychologiczny efekt Duvergera polegający na oddawaniu głosów przez wyborców na najsilniejsze partie w obawie o zmarnowanie głosu. Prowadzi to zazwyczaj do trwałej dwubiegunowej polaryzacji sceny politycznej pozbawiając reprezentacji znaczną część wyborców; zjawisko to hamuje również naturalną, oddolną selekcję elit, skazując wszystkich młodych polityków na „terminowanie” u hegemonów sceny politycznej, co prowadzi do technokratyzacji sceny politycznej kosztem działalności misyjnej oraz programowej młodych działaczy politycznych.

Prof. Gebethner podsumował to następująco: „Takiej deformacji wyników wyborów nie da się uzasadnić w demokratycznym państwie prawnym”.²²

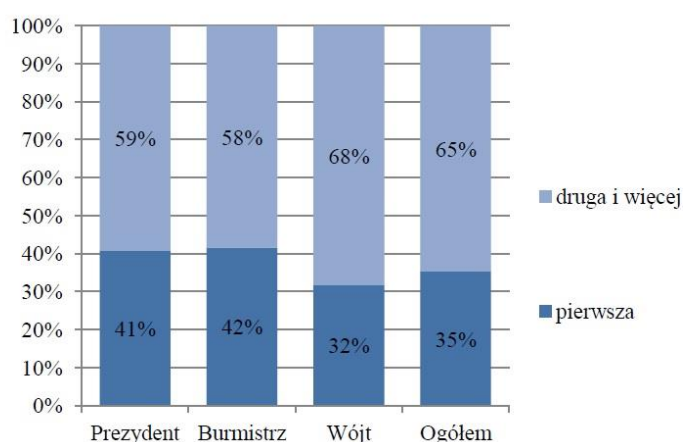
Zasada równości wobec podmiotów startujących w wyborach

Również w aspekcie dotyczącym równych szans oraz równych zasad dotyczących możliwości brania biernego udziału w wyborach (wystawiania kandydatów) polskie prawo wyborcze nie stwarza równych szans podmiotów życia politycznego chcącym w sposób wolny i partycypacyjny uczestniczyć w wyborach wystawiając swoich kandydatów.

Duże partie w sposób naturalny posiadają przewagę nad mniejszymi podmiotami, gdyż ich członkowie piastujący ważne stanowiska państwowe i samorządowe częściej występują w mediach i częściej zabierają głos w ważnych i mniej ważnych sprawach.

Z perspektywy marketingu politycznego, każde takie wystąpienie jest audycją z lokowaniem produktu, jakim jest organizacja-matka występującego polityka. Statystyki wskazują również, iż w wyborach samorządowych znacznie częściej wygrywają politycy kandydujący na kolejną kadencję.

Wybory samorządowe 2014 roku²³:

²² jak 20 str. 22

²³ A. Gajdos, Analiza wyników wyborów prezydentów, burmistrzów i wójtów w latach 2002–2014 [w:] Wybrane aspekty ograniczenia liczby kadencji organów wykonawczych gminy, Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego, Łódź 2017, str. 97

Jedną z przyczyn jest również z pewnością możliwość tworzenia przez zarządy gmin redakcji lokalnych pism, najczęściej rozdawanych bezpłatnie, które w umiejętny sposób, przy okazji podawania użytecznych informacji, reklamują rządzące obecnie władze, które finansują całe przedsięwzięcie.

W skali makro można również zauważyć pewne sympatie polityczne wśród największych stacji telewizyjnych i radiowych. Całe to otoczenie polskiego systemu partyjnego połączone z możliwościami auto promocji znaczących aktorów sceny politycznej w znacznej mierze przyczynia się do uszczuplania kapitału społecznego poprzez stworzenie sytuacji realnej niemocy zaistnienia nowym, prężnym, lokalnym ruchom społecznym z potencjałem stania się liczącą lokalną, a może nawet i ogólnokrajową, siłą wpływu politycznego.

Gwoździem do trumny anty partycypacyjnego modelu otoczenia bliskiego systemu wyborczego jest zasad ujęta w Ustawie o partiach politycznych, iż w ramach subwencji na działalność organizacyjną z budżetu państwa, przysługuje jedynie stronnictwom, które w skali ogólnopolskiej uzyskały minimum 3% ważnie oddanych głosów lub koalicjom, które uzyskały wynik 6%.²⁴

Jest ta prawdopodobnie jakąś odległą analogią towarzyszącą ustawodawcy, nawiązującą do 5-procentowego progu wyborczego w wyborach proporcjonalnych, który wprowadzony został, aby zapobiec rozdrobnieniu parlamentu oraz stworzyć możliwość do wyłaniania trwałych koalicji rządowych.

W przypadku jednak odcinania finansowania dla - nawet w skromnym (dla dużych partii) wymiarze - nowych, początkujących partii politycznych, jest wprost formą dyskryminacji politycznej uchybiającej Konstytucji.

Art. 32. 1. Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.
2. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.

Omawiane zapisy ustawy o partiach politycznych tylko pozornie mogą wydawać się mało znaczące i nieistotne. W zestawieniu z deklaracjami władz publicznych wszelkich szczebli głoszących pochwałę i potrzebę oddolnej aktywizacji społecznej i obywatelskiej, wzywających przy okazji wszystkich kolejnych wyborów do większej aktywności, partycypacji w wyborach oraz angażowania się w sprawy dotyczące wspólnot lokalnych oraz wspólnoty narodowej, zapis ten wygląda kuriozalnie.

W rzeczywistości jest kolejnym czynnikiem petryfikującym polską scenę polityczną, przyczyniając się do psucia inicjatyw oddolnych, uniemożliwia właściwą, oddolną cyrkulację

²⁴ Art. 28 - Ustawa o partiach politycznych z dnia 27 czerwca 1997 r. (Dz.U. 1997 Nr 98 poz. 604)

elit wpychając młodych ambitnych działaczy w utarte, często już niechciane koleiny „starych” partii.

Zapis ten z pewnością przyczynia się do narastania społecznej apatii objawiającej się m.in. niską frekwencją wyborczą.

Oprócz omówionej powyżej subwencji, partiom które wprowadziły swoich kandydatów do parlamentu, przysługuje dodatkowo dotacja na pokrycie prowadzenia kampanii wyborczej w wysokości 1/560 poniesionych kosztów na każdy zdobyty mandat poselski lub senatorski.²⁵

Poniżej zamieszczamy opis wysokości subwencji budżetowej.

Partie które zdobyły odpowiednią ilość głosów otrzymują subwencję w wysokości podanej za każdy oddany ważnie głos na ich kandydatów:

od	3%	do	5%	- 5,77 zł
powyżej	5%	do	10%	- 4,61 zł
powyżej	10%	do	20%	- 4,04 zł
powyżej	20%	do	30%	- 2,31 zł
powyżej	30%			- 0,87 zł

Widzimy zatem, iż w obowiązującej degresywnej skali, coraz mniejsze poparcie kwitowane jest jednostkowym wzrostem kwoty subwencji. Dla partii nowych i dopiero chcących zaistnieć w przestrzeni publicznej, zmobilizowanie nawet niewielkiej liczby zwolenników do pójścia na wybory (np. 2000 osób) mogłoby zaowocować otrzymaniem subwencji na działalność pozwalającą sfinansować chociażby koszty czynszu w lokalu organizacyjnym, zakup paliwa, wydanie druków ulotnych, czy na podobnego typu działania organizacyjne mobilizujące całe lokalne środowisko do zaangażowania się w życie społeczne.

Wybory do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego

Wybory samorządowe z roku 1990. były pierwszymi wolnymi wyborami od zakończenia drugiej wojny światowej. Są najbardziej złożone i skomplikowane. Pierwsze dwie edycje (1990 i 1994 r.) były stosunkowo proste. Ówczesny podział administracyjny Polski w sposób dwustopniowy wyznaczał 49 województw, 2343 gmin i 814 miast. We wszystkich gminach i miastach do 40 tysięcy mieszkańców głosowano w systemie JOW. W gminach liczniejszych w systemie proporcjonalnym z okręgami wyborczymi od 5. do 10. mandatów dystrybuowanych uważaną za najlepszą formułą Saint-Laguë’a.

System ten, dzięki wyborom większościowym w okręgach 1-mandatowych, zbliżał ze sobą lokalne społeczności, a następnie sprzyjał dobrej współpracy radnych z wyborcami. Okazuje

²⁵ Art. 150 - 2. Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy – tekst ujednolicony - Dz. U. 2011 Nr 21 poz. 112

się, iż system JOW z większością względną (jedna tura wyborów) bardzo dobrze sprawdza się w małych okręgach wyborczych, z jakimi mamy do czynienia w gminach i małych miastach, w przeciwieństwie do olbrzymich, wilesettysięcznych okręgów senackich, w których prowadzi do olbrzymich deformacji wyborczych oraz dużej ilości zmarnowanych głosów.

Reforma administracyjna z roku 1998 zobligowała ustawodawcę do uchwalenia nowej ordynacji wyborczej dla samorządów. W kolejnych czterech edycjach, poczynając od roku 1998, wybierano rady gmin, powiatów oraz sejmików wojewódzkich. Spowodowało to wzrost złożoności całego systemu wyborczego.

W gminach do 20. tysięcy mieszkańców zdecydowano się na system większościowy, w zależności wielkości gminy, z okręgami jednomandatowymi (JOW) lub wielomandatowymi (2 do 5. mandatów) również w systemie większościowym.

W gminach powyżej 20. tysięcy głosowano wg systemu proporcjonalnego z 5-procentowym progiem wyborczym w skali powiatu w obwodach od 5. do 10. mandatów.

W powiatach i miastach na prawach powiatu obowiązywał również system proporcjonalny z progiem 5%, okręgi wyborcze obejmowały od 3. do 10. mandatów.

Sejmiki wojewódzkie jak powiaty z liczbą mandatów w okręgu od 5. do 15.

Wprowadzone zmiany oddalały niejako radnych od wyborców poprzez ograniczenie wyborów w okręgach jednomandatowych do gmin nie przekraczających 20. tysięcy ludności. Wybory do gmin powyżej 20, tysięcy mieszkańców, powiatu, miast na prawach powiatu oraz do sejmików wojewódzkich upodobniono do wyborów do sejmu z często bardzo małymi okręgami wyborczymi obejmującymi od 3/5 do. 15 mandatów.

Wpłynęło to na upolitycznienie wyborów w powiatach oraz sejmikach wojewódzkich. Wydaje się, iż taki był właśnie zamysł ustawodawcy, bowiem w kodeksie wyborczym zawarto zapis, iż wyborcze komitety partyjne zobowiązane są utworzyć komitety wyborcze, które centralnie będą zgłaszały kandydatów do wszystkich rad samorządowych w całej Polsce.²⁶ Z czasem rywalizacja w sejmikach wojewódzkich, dużych miastach i powiatach, pomiędzy stronnictwami, miała stać się dominującym elementem lokalnej polityki partyjnej.

Kolejną poważną zmianą było włączenie (w r. 2002) do organów obieralnych organy wykonawcze gmin, miast oraz miast na prawach powiatu. Od tego roku wybierano również wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.

Wybory te organizowane były w systemie jednomandatowych okręgów wyborczych z wymaganą większością bezwzględną, co często skutkowało koniecznością przeprowadzania drugiej tury wyborów.

²⁶ Art. 96.2. - 12. Ustawa z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (tekst pierwotny: Dz.U. Nr 95, poz 602

Zmiana ta z pewnością wzmocniła lokalne środowiska o czym świadczą statystyki potwierdzające przewagę kandydatów nie związanych z żadną dominującą partią, którzy wygrywali w gminach i mniejszych miastach. W dużych miastach nadal dominowały wpływy partyjne.²⁷ Rozwiązanie to, poprzez przekazanie kontroli wyborczej nad organami wykonawczymi gmin i miast, niewątpliwie podniosło rangę wyborów oraz nieco wyhamowało proces upartyjniania kraju. Dotychczas bowiem obsadzenie organów wykonawczych gmin i miast było funkcją wypadkowej sił politycznych ścierających się w radach gminy.

Rady gmin utraciły ze swych prerogatyw możliwość odwoływania zarządów gmin i miast, wyborcy zaś nie nabyli takich uprawnień. Pozycja organów wykonawczych znacznie się umocniła. Wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast stali się w praktyce nieodwoływani. Posiedli też pełną swobodę w doborze współpracowników oraz swobodę w nominowaniu członków zarządów i kierowników spółek gminnych oraz zakładów zależnych. W ten sposób ograniczono upartyjnieni państwa kosztem budowania lokalnych układów zależności i lojalności w skrajnych przypadkach określanych w Polsce, jako lokalne sitwy.

Obserwujemy zatem pewną zależność polegającą na wzmacnianiu pozycji wyborców, poprzez rozszerzanie zakresu ich kompetencji. należałoby zatem zastanowić się, czy na szczeblu gminnym i miejskim nie byłoby uzasadnionym postulatem domagać się, aby miejsca w radach nadzorczych spółek gminnych i komunalnych, również pochodziły z wyboru.

Intuicja podpowiada, iż skoro wybory organów wykonawczych utemperowały zakusy upartyjniania gmin i miast, wybory do rad nadzorczych spółek gminnych i komunalnych prawdopodobnie utemperowałyby dyktatorskie zapędy lokalnych włodarzy.

Ordynacja wyborcza z 2011 roku wraz z nowelizacją z roku 2018 najpierw ponownie wprowadziła we wszystkich gminach jednomandatowe okręgi wyborcze (JOW), a następnie po wyborach w 2014, nowelą przywrócono stan poprzedni.

Widzimy zatem, iż eksperymenty nadal trwają. Nic jednak nie wskazuje na to, aby elity polityczne wypracowywały jakiś spójny i przede wszystkim sprawiedliwy model systemu wyborczego.

²⁷ R. Radek, Ewolucja systemu wyborczego do polskiego samorządu terytorialnego w okresie transformacji (wybrane problemy), Remar, Katowice 2011, str. 23

Ewolucja systemu wyborczego do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego RP²⁸

Ordynacja wyborcza	Data wyborów	Formuła i metoda wyborcza
Ordynacja wyborcza do rad gmin, Dz. U. Nr 16, poz. 96	27.05.1990 r. 19.06.1994 r.	Gminy do 40 tys. mieszkańców – okręgi jednomandatowe - metoda większości względnej (jedna tura), (JOW)
		Gminy powyżej 40 tys. mieszkańców – wybory proporcjonalne, okręgi wielomandatowe (5-10) rozdzielane wg formuły Saint-Laguë’a
Ustawa z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (tekst pierwotny: Dz.U. Nr 95, poz 602 z późn. zm.; tekst jedn. Dz.U. z 2010 r. Nr 176, poz. 1190).	11.10.1998 r. 27.10.2002 r. 12.11.2006 r. 21.11.2010 r.	Gminy do 20 tys. mieszkańców - okręgi 1- mandatowe lub wielomandatowe (2 do 5), metoda większości względnej (jedna tura),
		Gminy powyżej 20 tys. mieszkańców – wybory proporcjonalne z progiem 5%, okręgi wielomandatowe (5-10) rozdzielane wg formuły d’Hondta, Miasta na prawach powiatu - jak powiaty.
		Rady powiatu – wybory proporcjonalne, okręgi (3-10), próg 5%
Sejmiki województw wybory proporcjonalne, okręgi (5-15), próg 5%		
Ustawa o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta z 2002 r. (tekst jedn. Dz.U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984)	I tura 27.10.2002 II tura 10.11.2002 I tura 12.11.2006 II tura 26.11.2006 I tura 21.11.2010 II tura 19.12.2010	Okręgi jednomandatowe metoda większości bezwzględnej (dwie tury), okręgi jednomandatowe (JOW)
Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy – tekst ujednolicony - Dz. U. 2011 Nr 21 poz. 112	16.11.2014 r.	Okręgi jednomandatowe, metoda większości względnej (JOW), miasta na prawach powiatu – wybory proporcjonalne, próg 5%, okręgi wielomandatowe (5-10), rozdzielane wg formuły d’Hondta
		Rady powiatu – wybory proporcjonalne, okręgi (3-10), próg 5%
		Sejmiki województw wybory proporcjonalne, okręgi (5-15), próg 5%

²⁸ oprac. własne

-----	Wybory wójta, burmistrza prezydenta miasta – bez zmian	Wybory wójta, burmistrza i prezydenta miasta - okręgi jednomandatowe metoda większości bezwzględnej (dwie tury), okręgi jednomandatowe (JOW)
Nowelizacja Kodeksu wyborczego - Ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz. U. 2018 poz. 130)	----- 21.10.1018 r.	Gminy do 20 tys. mieszkańców - okręgi jednomandatowe, metoda większości względnej (jedna tura), okręgi jednomandatowe (JOW)
		Gminy powyżej 20 tys. mieszkańców – wybory proporcjonalne, okręgi wielomandatowe (5-8) rozdzielane wg formuły d'Hondta
		Rady powiatu – wybory proporcjonalne, okręgi (3-10), próg 5%
		Sejmiki województw wybory proporcjonalne, okręgi (5-15), próg 5%

Mandat wolny, a mandat związany (imperatywny)

Rodzaj mandatu, jakim obdarzony jest przedstawiciel narodu definiuje sposób reprezentowania wyborców, dzięki którym mandat został zdobyty. Dotyczy to wszystkich obieralnych stanowisk do ciał prawodawczych w państwie: posłów, senatorów oraz radnych do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego.

Mandat wolny

Obecnie w Polsce panuje niepodzielnie model mandatu wolnego. Mandat wolny charakteryzuje się zagwarantowaną konstytucyjnie zasadą ujętą w art. 104. 1. Konstytucji: Posłowie są przedstawicielami Narodu. Nie wiążą ich instrukcje wyborców.

Zasada ta powtórzona jest w ustawie o samorządzie gminnym oraz w ustawach o samorządzie powiatowym i wojewódzkim²⁹ zatem rozciąga się na mandaty związane zarówno ze sprawowaniem funkcji w organach ogólnokrajowych, jak i lokalnych. Kolejną cechą

²⁹ USTAWA z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz. U. 1990 Nr 16 poz. 95 - Art. 23. 1. Radny (...) **nie jest jednak związany instrukcjami wyborców.**

USTAWA z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, Dz. U. 1998 Nr 91 poz. 578 - Art. 21. 1. Radny obowiązany jest kierować się dobrem wspólnoty samorządowej powiatu (...) **nie jest jednak związany instrukcjami wyborców.**

USTAWA z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, Dz. U. 1998 Nr 91 poz. 576 - Art. 23. 1. Radny obowiązany jest kierować się dobrem wspólnoty samorządowej województwa (...) **nie jest jednak związany instrukcjami wyborców.**

kardynalną mandatu wolnego jest zasada nieusuwalności przedstawiciela w trakcie trwania kadencji³⁰.

Teoretycy prawa zgadzają się zasadniczo, z tak ujętymi prerogatywami mandatu wolnego w odniesieniu do mandatów ogólnokrajowych (parlament, prezydent). Wynika to z logiki przedstawicielstwa. Pomimo iż parlamentarzyści wybierani SA w okręgach przez zwolenników proponowanych przez siebie programów, w parlamencie zajmują się sprawami ogólnokrajowymi.

Zbyt ni partykularyzm geograficzny, czy środowiskowy paraliżowałby uzgadnianie polityk o szerokim, ogólnopaństwowym horyzoncie. Zobowiązanie zatem parlamentarzysty, aby rozumował i podejmował decyzje zgodnie z perspektywą ogólnokrajową, jest w tym przypadku dobrze uzasadnione.

”Klasyczna konstrukcja mandatu przedstawicielskiego obejmuje trzy główne założenia:

- powszechność,
- niezależność
- i nieodwołalność.

Powszechność wyraża się w założeniu, że wybrani przedstawiciele uzyskują mandat z woli wyrażonej przez wyborców w konkretnym okręgu wyborczym, to jednak nabywają pełnomocnictwo do reprezentowania interesów całego Narodu³¹.”

Niezależność, to wspomniana wyżej zasada nie związania mandatariusza instrukcjami wyborczymi. W tym miejscu literatura tematu staje się bardzo nieprecyzyjna i mglista. Uwidacznia się bowiem, jak na dłoni, problem „sobiepaństwa” parlamentarzystów, niedotrzymywania absolutnie żadnych zobowiązań wyborczych oraz pogoń, kosztem dobra ogólnego, za dobrze płatnymi i dającymi wpływy polityczne, stanowiskami i synekurami.

Obecnie przeważa pogląd, iż „ (...) mimo powszechnie obowiązującej i przyjętej koncepcji mandatu wolnego, reprezentant **nie może bezwzględnie odseparować** się od społeczności tego okręgu wyborczego, w którym uzyskał poparcie pozwalające na uczestnictwo w organie przedstawicielskim (...) Zmusza go do tego perspektywa ewentualnych kolejnych wyborów.”³²

Niestety, ale należy stwierdzić iż powyższa analiza jest niezgodna z obserwowaną rzeczywistością polityczną. Na polskiej scenie politycznej bowiem, parlamentarzysta

³⁰ Art. 105. 1. Konstytucji: Poseł nie może być pociągnięty do odpowiedzialności za swoją działalność wchodzącą w zakres sprawowania mandatu poselskiego ani w czasie jego trwania, ani po jego wygaśnięciu (...).

³¹ K. Grajewski, Mandat przedstawicielski – pojęcie i rodzaje, [w:] Leksykon prawa konstytucyjnego. 100 podstawowych pojęć, red. A. Szmyt, Warszawa 2010, s. 256.

³² M. Chrzanowski, Podstawowe zasady prawa wyborczego do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, Uniwersytet w Białymstoku Wydział Prawa Katedra Prawa Konstytucyjnego, 2018, str. 22

startujący z listy partyjnej zatwierdzanej przez władze partii (wybory proporcjonalne do sejmu) **może często odseparowuje się** od społeczności swojego okręgu wyborczego. Musi być za to bezwzględnie posłuszny (co sprzeczne jest z zasadą niezależności!) władzom partii. Ten stan rzeczy wyraźnie uwidacznia się w trakcie głosowań, w których obowiązuje tzw. dyscyplina partyjna, za złamanie której parlamentarzysty wykluczani są z partii, co skutkuje nie wpisaniem ich na listy wyborcze do kolejnych wyborów.

Obserwujemy zatem zamianę więzi łączących przedstawiciela z wyborcami, na więź łączącą przedstawiciela z władzami partyjnymi, które są obowiązujące, ponieważ działają skutecznie w praktyce, w przeciwieństwie do prezentowanych w teorii więzi przedstawiciel – wyborcy, które w obecnym systemie wyborów proporcjonalnych nie mogą zafunkcjonować.

Ten stan rzeczy tłumaczy, dlaczego tak często przedwyborcze obietnice nie są dotrzymywane. Przyczyną jest rozbieżność interesów ogólnopństwowych z interesami partyjnymi. Również ten nieusuwalny konflikt interesów jest dość dobrze zbadany. Osią tego konfliktu jest główny cel, jaki stawiają przed sobą organizacje partyjne w postaci zdobycia jak najszerszego poparcia, w celu wprowadzenia do parlamentu jak największej liczby parlamentarzystów.

Konstrukcja tak przyjętej strategii marginalizuje politykę kierującą się dobrem całego państwa, czyli racją stanu, spychając ją na plan drugi. Odtąd ambitne przedwyborcze obietnice zmian i reform realizowane są jedynie w takim stopniu, na jaki pozwalają niewykorzystane do działań związanych z utrzymaniem się przy władzy „moce produkcyjne”. W praktyce powoduje to zarzucanie większości obietnic wyborczych oraz odstępowanie od zdobywania wcześniej wytyczonych celów.

Skutkiem tak zaprojektowanej politycznej strategii partyjnej jest niezwykle duża podatność na naciski polityczne poprzez wpływy medialne, finansowe i polityczne, pozostające zazwyczaj w konflikcie z polską racją stanu.

Kolejnym mankamentem tak skonfigurowanego systemu partyjnego jest kwestia cyrkulacji elit. Duże partie bowiem, z czasem zaczynają funkcjonować, niczym korporacje. Często również wstrzymują nabór nowych członków, aby „nowi” nie przegłosowywali swoich pomysłów (kandydatur) w strukturach terenowych partii.

Efektom tych procesów jest skostnienie struktur partyjnych, w których całymi dekadami rządzi „stara gwardia” – mierna, ale wierna - której członkowie niezmiennie wpisywani są na listy wyborcze bez brania pod uwagę opinii wyborców.

W ten sposób nie tylko zatrzymana jest wymiana liderów lokalnych oraz ogólnokrajowych, ale cały proces awansu/kariery politycznej zależny jest, niczym w korporacjach, w mniejszym (dążącym do zera) stopniu od talentu, zaangażowania społecznego, wiedzy, czy kompetencji kandydata. Kandydat, który chce awansować i dostać się na listy wyborcze musi wykazać się odpowiednimi znajomościami (kolesiostwo), poparciem kogoś decyzyjnego (nepotyzm), czy też cierpliwym podawaniem płaszcza swojemu protektorowi w nadziei, iż ten w odpowiednim

czasie wypromuje go jeśli nie na posła, to przynajmniej na asystenta, konsultanta, członka rady nadzorczej, czy po prostu dobrze opłacanego urzędnika w „zaprzyjaźnionym” urzędzie.

W tym ujęciu w ogóle nie ma miejsca na zaangażowanie społeczne, rozwiązywanie problemów, czy merytoryczną wiedzą. Należy wykonywać polecenia partyjnego zwierzchnika, aż po „dyscyplinę partyjną” w głosowaniach parlamentarnych.

Opisany powyżej proces cyrkulacji elit określany jest, jako selekcja negatywna, skutkiem której jest wyrugowanie młodych, utalentowanych, pracowitych, ideowych i ambitnych polityków i obsadzanie wszystkich funkcji partyjnych, a zatem w perspektywie również stanowisk samorządowych i rządowych, przez osoby zupełnie niezainteresowane pracą na rzecz dobra wspólnego, lecz dobrze zorientowanych w meandrach „pałacowych intryg” oraz sposobów pozwalających utrzymać się na stanowisku.

Nieodwołalność mandatariuszy wynika z zasady niezależności parlamentarzystów oraz z samej logiki systemu wyborczego, ponieważ w przeważającej większości przypadków na każdego z parlamentarzystów głosowało mniej osób, aniżeli zagłosowałyby za jego odwołaniem. Możliwość odwoływania parlamentarzystów skutkowałaby zatem permanentnym bezsejmiem.

Nieodwołalność mandatu parlamentarnego zawiera jednak kilka wyjątków. Jednym z nich jest możliwość zrzeczenia się mandatu przez parlamentarzystę³³ i pomimo iż możliwość taka wydaje się czysto hipotetyczną z wiadomych względów, przyjrzymy się jej bardziej szczegółowo w kolejnych akapitach.

Mandat związany

Innym modelem jest mandat związany, czyli mandat imperatywny. W tym przypadku przedstawiciela obowiązują instrukcje wyborców. Można również odwołać przedstawiciela w trakcie kadencji, jeśli ten zdaniem wyborców, źle reprezentuje ich interesy w ciałach, do których został powołany³⁴.

Oczywistą wadą takiego rozwiązania jest pewnego rodzaju krótkowzroczność terytorialna parlamentarzystów podlegających prawnie woli wyborców ze swojego okręgu wyborczego. Mandat związany krytykowany jest argumentem, iż parlamentarzyści wybrani w tym trybie mogą być niezdolni do myślenia w strategicznych kategoriach ogólnokrajowej racji stanu.

W argumencie tym byłoby sporo racji zakładając, iż wykaz instrukcji poselskich byłby katalogiem zamkniętym, zakazującym jakiej kolwiek innej aktywności. W praktyce jednak katalog żądań wyborców jest zazwyczaj dość skromny, ograniczający się do pryncypiów, pozostawiający wolną rękę parlamentarzystom w pozostałych kwestiach.

³³ Art. 247 i 279 Kodeksu wyborczego

³⁴ K. Grajewski, Mandat przedstawicielski – pojęcie i rodzaje, [w:] Leksykon prawa konstytucyjnego. 100 podstawowych pojęć, red. A. Szmyt, Warszawa 2010, s. 257

Dobrym przykładem są tutaj rozwiązania przyjęte przez Izrael ograniczające nieco, niemalże absolutną wolność mandatu wolnego. W Ustawie Zasadniczej o Knesecie z roku 1958 zapisano, iż poseł nie może samowolnie zmieniać przynależności partyjnej, gdyby jednak to uczynił, nie ma prawa startować w kolejnych wyborach.

„Art. 6A - Ograniczenia biernego prawa wyborczego członków Knesetu, którzy wystąpili ze swojej frakcji parlamentarnej

(a) Członek Knesetu, który wystąpił ze swojej frakcji parlamentarnej i nie złożył mandatu niezwłocznie po wystąpieniu, nie może kandydować w kolejnych wyborach do Knesetu z listy kandydatów zgłaszanej przez partię posiadającą frakcję parlamentarną w Knesecie upływającej kadencji; niniejszego przepisu nie stosuje się do podziału frakcji w rozumieniu ustawy o wyborach do Knesetu.

(b) W niniejszym artykule:

przez "wystąpienie z frakcji" rozumie się między innymi oddanie głosu na posiedzeniu Knesetu wbrew stanowisku przyjętemu przez frakcję w głosowaniu nad wotum zaufania lub wotum nieufności; głosowania w sposób wyżej określony nie uważa się jednak za wystąpienie z frakcji, jeżeli członek Knesetu nie uzyskał żadnej korzyści w zamian za głosowanie; przez "korzyść" rozumie się zarówno korzyść bezpośrednią jak i pośrednią w postaci obietnicy lub zobowiązania na przyszłość, w tym również obietnicy powołania na określone stanowisko członka Knesetu lub innej osoby.”³⁵

Widzimy zatem, że pewne prawne ograniczenia prerogatyw mandatu wolnego nie należy traktować, jako propozycji niezgodnych z wymogami demokratycznego przedstawicielstwa.

Należy w tym miejscu podkreślić niezwykle istotną różnicę pomiędzy mandatem parlamentarnym, a samorządowym. O ile bowiem, o czym była mowa wcześniej, mandat wolny w rozumieniu reprezentowania całego narodu ma silne uzasadnienie w odniesieniu do parlamentarzystów, to w przypadku z definicji lokalnych mandatów samorządowych interpretacja taka, która obecnie funkcjonuje w naszym prawodawstwie wydaje się niedostatecznie uzasadniona.

„Prawdą jest, że przedstawiciel szczebla ogólnokrajowego reprezentuje naród, a przedstawiciel szczebla samorządowego jest reprezentantem wszystkich mieszkańców danej jednostki samorządu terytorialnego. Radny musi podtrzymywać związki ze „swoim” okręgiem wyborczym. Zmusza go do tego perspektywa ewentualnych kolejnych wyborów. W społecznym odczuciu radny jest wybierany po to, żeby zabiegać o rozwiązywanie problemów okręgu, w którym został wybrany. Wydaje się, że nie powinno to budzić sprzeciwu, jeśli zaangażowanie sprawom lokalnym nie zmniejsza jego zainteresowania sprawom całej społeczności lokalnej, czyli przy zachowaniu takich proporcji pomiędzy interesami

³⁵ <http://libr.sejm.gov.pl/tek01/txt/konst/izrael.html>

częstkowymi a interesem ogólnym, która nie zaprzeczałaby zasady wolnego mandatu przedstawiciela, a może nawet wzbogacałaby jego realizację”.³⁶

Przedstawiona powyżej koncepcja mandatu wolnego wspólna zarówno dla mandatów parlamentarnych (z definicji ogólnokrajowych), jak i samorządowych (z definicji lokalnych) jest niespójna (jak pisze bowiem Mariusz Chrzanowski: „Ze względu na ograniczony terytorialnie zakres legitymacji nie można ich [rady samorządowe] traktować jako organów reprezentacji narodu.”³⁷

W tej perspektywie prerogatywy wszystkich obieralnych ciał prawodawczych nakładają się na siebie (dublują), ze szkodą dla lokalnych społeczności.

W wymiarze społeczności lokalnej jest to bardzo dobrze widoczne na przykładzie dylematów decyzyjnych stojących przed radnymi, którzy obiecywali swoim wyborcom realizację konkretnych projektów, lecz pod wpływem owej szerszej perspektywy ogólnonarodowej, odstąpili od nich na rzecz innych projektów, które również mają poparcie części lokalnej społeczności.

Zachodzi tutaj zjawisko odstąpienia od obietnic danych jednej grupie wyborców, w celu zaspokojenia oczekiwań innej grupy wyborców. Zatem wynik każdej takiej decyzji jest taki sam – część wyborców jest usatysfakcjonowana, a część niezadowolona.

Argumentowanie, iż zasady demokracji wymagają, aby rozczarowywać wyborców głosami których uzyskało się mandat, kosztem zadowalanie wyborców, którzy nie głosowali za danym radnym (czyli *de facto* byli przeciwni tej kandydaturze), zaczyna wyglądać jeśli nie jawnie absurdalnie, to przynajmniej niepokojąco i z pewnością nieprzekonywująco.

Zasady przedstawicielstwa bowiem wprost określają, iż mandatariusz otrzymuje mandat od swoich wyborców w celu reprezentowania ich poglądów oraz programów politycznych i społecznych w procesie stanowienia prawa, czyli również w podejmowaniu konkretnych decyzji, w tym finansowych, podatkowych i budżetowych.³⁸

Potrzeba zdefiniowania mandatu przedstawicielskiego - przyrzeczenie publiczne

Z powyższych rozważań wynika konkluzja, iż należy zredefiniować obecnie obowiązujące prerogatywy prawne mandatu przedstawicielskiego obowiązujące w Polsce.

³⁶ J. Szymanek, *Reprezentacja i mandat parlamentarny*, Warszawa 2013, s. 232

³⁷ M. Chrzanowski, *Podstawowe zasady prawa wyborczego do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego*, Uniwersytet w Białymstoku Wydział Prawa Katedra Prawa Konstytucyjnego, 2018, str. 23.

³⁸ M. Granat, *O istocie mandatu przedstawicielskiego*, [w:] *Mandat przedstawicielski w teorii, prawie i praktyce poselskiej*, red. M. Kruk, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2013, s. 15.

Prawo polskie definiuje rodzaj mandatu parlamentarnego na poziomie konstytucji, zaś mandatów do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego na poziomie ustawy. Sytuacja prawna jest na tyle mocno umocowana w prawodawstwie, iż nie wydaje się możliwe, aby można było zmienić na tym poziomie istniejące prawo w dającej się przewidzieć perspektywie.

Pewnym rodzajem rozwiązana tej sytuacji wydaje się być skorzystanie z istniejącej w Polsce instytucji przyrzeczenia publicznego³⁹. Przyrzeczenie publiczne jest jednostronną czynnością prawną, w odróżnieniu do umowy. Jest to niewątpliwą zaletą przyrzeczenie publicznego w tym kontekście, ponieważ każda umowa cywilno-prawna wiążąca parlamentarzystę lub radnego organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, jest z mocy prawa wyższego rzędu nieważna (posła, senatora, czy radnego nie obowiązują instrukcje wyborcze).

Pewnym mankamentem proponowanego rozwiązania jest usytuowanie przyrzeczenia publicznego w obrębie jedynie dwóch form; w art. 921 k.c. omawiane jest przyrzeczenie nagrody za oznaczoną czynność oraz art. 921 k.c. w którym przyrzeczenie obejmuje przekazanie nagrody za najlepsze dzieło lub najlepszą czynność (przyrzeczenie nagrody konkursowej).⁴⁰

Przywołane powyżej przepisy wykluczają zatem formę publicznego przyrzeczenia kandydatów startujących w wyborach w bliskiej polskiej tradycji uzgadniania warunków pełnienia mandatu (*pacta conventa*). Niemniej wydaje się, iż ogłoszenie konkursu w formie przyrzeczenia publicznego z wyznaczoną nagrodą, w przykładowej wysokości 100 000 zł, za najtrafniejsze znalezienie przypadków złamania obietnic kandydatów dotyczących ich działalności publicznej i społecznej w perspektywie 5. lat, spełniłoby swoją rolę. Przyrzeczenie takie obejmowałoby bowiem działalność na rzecz społeczeństwa bez odwoływania się w sposób bezpośredni do możliwości objęcia mandatu.

Dlaczego warto zacząć praktykować wymaganie od kandydatów do parlamentu, bądź organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w formie nie mającej dotychczas precedensu przyrzeczeń publicznych?

Otóż złożenie przyrzeczenia publicznego przez kandydata do parlamentu, bądź organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego sytuuje go w zupełnie nowej rzeczywistości społecznej. Odtąd musiałby przede wszystkim uszanować obietnice wynikające z przyrzeczenia publicznego spełniając żądania kierownictwa partii jedynie w takim stopniu, w jakim obie te kwestie byłyby zgodne ze sobą.

Konsekwencją tak odwróconego wektora zgodności byłoby wyłanianie i promowanie w wyborach kandydatów, którzy najlepiej rokują dla działalności społecznej i politycznej. Odtąd

³⁹ Art. 919 do 921 Kodeksu Cywilnego

⁴⁰ J. Jezioro, Przyrzeczenie publiczne w uregulowaniu Kodeksu cywilnego – próba ogólnego ujęcia instytucji dla potrzeb praktyki obrotu, Zeszyty Naukowe PWSZ im. Witelona w Legnicy, nr 15(2)2015, str. 23

to partie polityczne zabiegałyby o aktywnych, utalentowanych, rzetelnych, kompetentnych, uczciwych i wykształconych kandydatów, a nie na odwrót.

Odwróceniu uległby mechanizm negatywnej selekcji elit opisany wcześniej. Życie polityczne w Polsce wróciło by na dobrze znaną i akceptowaną ścieżkę cyrkulacji elit poprzez promocję najzdolniejszych i najpracowitszych osób z danych społeczności.

Byłoby to również niezwykle pomocne dla parlamentarzystów i radnych, którym obecnie łamie się kręgosłupy moralne strasząc, iż jeśli nie zagłosują zgodnie z wymaganiami partyjnej centrali, nawet jeśli byłoby to niezgodne z ich sumieniem, nie zostaną wpisani w kolejnych wyborach na listy kandydatów.

Cała więc koncepcja przyrzeczenia publicznego nie stawia w opozycji kandydatów do parlamentu, bądź organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w stosunku do wyborców a wręcz przeciwnie – jednoczy ich i uzdatnia kandydata do właściwego, rzetelnego, uczciwego i zdeterminowanego wypełniania misji, którą powierzył mu Suweren. Rozwiązanie takie wydaje się być jedynym praktycznym rozwiązaniem realizującym konstytucyjny zapis mówiący, iż: „Naród sprawuje władzę przez swych przedstawicieli lub bezpośrednio”.⁴¹

Kontrola procedur wyborczych

W tym rozdziale przedstawimy Państwu bardzo krótką listę uwag wraz z propozycjami zabezpieczenia procedur wyborczych przed atakami fałszerzy wyborczych oraz hackerów internetowych oraz omówimy analizę blisko 600. orzeczeń Sądu Najwyższego dotyczących protestów wyborczych.

Przedstawimy również podsumowanie wyborów prezydenckich (2020) szkoleniowca Stowarzyszenia RKW, pani Marii Piotrowicz, która pracowała również w obwodowej komisji wyborczej (OKW). Stowarzyszenie RKW zbiera wiele takich ukierunkowanych na kwestię wyborów opinii. W ten sposób, niczym w soczewce (zresztą metoda ta jest zgodna z ideą badań fokusowych) ujawniają się wszystkie mankamenty stosowanych obecnie procedur wyborczych.

Zatem w tym miejscu chcieliśmy podziękować Pani Marii oraz setkom wolontariuszy Stowarzyszenia RKW pracujących na terenie setek i tysięcy OKW rozmieszczonych w całej Polsce.

Nie chcielibyśmy, aby zabrzmiało to pompatycznie lub w sposób sugerujący przypisywanie sobie cudzych zasług, jednak faktem jest, iż począwszy od wyborów parlamentarnych 2015 roku, kiedy to po raz pierwszy w sposób zorganizowany Ruch Kontroli Wyborów

⁴¹ Art. 4. ust. 2 Konstytucji RP z 1997 r.

przypilnował wybory praktycznie w całej Polsce, obóz patriotyczny skupiony wokół partii Prawo i Sprawiedliwość przełamał dosłownie o włos długoletni impas i wygrał wybory.

Na zwycięstwo to wpływ miało z pewnością wiele czynników, ale z pewnością jednym z nich była mrówcza praca wolontariuszy Ruchu RKKW; i tak jak w meczu koszykówki, gdy w ostatniej sekundzie zawodnik przegrywającej o jeden punkt drużyny zdobywa zwycięskiego kosza, z pewnością można powiedzieć, iż to właśnie on zapewnił zwycięstwo swojej drużynie; jednak po chwili namysłu zdajemy sobie sprawę, że również każdy z wcześniej zdobytych punktów był decydujący, gdyż bez niego, zwycięstwa by nie było.

Historia ta powtarzała się już od tego czasu wielokrotnie, włącznie z ostatnimi wyborami na urząd prezydenta, kiedy to również do ostatniej chwili ważyły się losy zwycięstwa, a różnica ilości oddanych na obu kandydatów głosów była bardzo mała.

UWAGI I SPOSTRZEŻENIA – Maria Piotrowicz

- Po II turze głosowania w dniu 12 lipca 2020
w wyborach na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej)

Ruch Kontroli Wyborów po zgłoszeniu spostrzeżeń przez członków komisji, mężów zaufania i obserwatorów społecznych stwierdza, co następuje:

Urząd Miasta naprawił wskazany po I turze wyborów błąd i wyborcy otrzymali informację dotyczącą numeru i lokalizacji lokali wyborczych, w których mieli oddać głos.

Organizatorzy rozdzielili komisje pracujące na korytarzu szkolnym w I turze wyborów, na trzy niezależne znajdujące się w salach lekcyjnych, co bardzo usprawniło ich pracę i gwarantowało tajność.

W dzielnicy Bałuty po raz pierwszy przewodniczący otrzymali listę dokumentów, którą przewodniczący musi zdać bezpośrednio osobie odbierającej. Mała rzecz, a bardzo usprawniła pracę i skróciła czas zdawania dokumentów.

Komisje 185, 186, 188 zlokalizowane w tym samym budynku szkolnym nie miały w sobotę wieczorem i niedzielę po otwarciu lokali dla komisji, oprócz jednej, oznakowań na zewnątrz budynku. Po interwencji RKW błąd naprawiono. W sobotę nie wywieszono informacji o terminie rozpoczęcia pracy komisji w niedzielę, co bardzo utrudniło obserwację mężom zaufania desygnowanym do tych komisji.

Po naszych uwagach w Komisji 182 przeszkolono przewodniczącą i zastępcę, którzy działali sprawnie i zgodnie z prawem wyborczym, co potwierdził obserwator społeczny.

W komisjach, gdzie przewodniczący nie był szkolony panował chaos skutkujący np. wielokrotnym powtarzaniem liczenia kart (komisja 181) i błędami w protokołach. Niestety, niektóre komisje pracowały w zmniejszonym składzie, za małym w stosunku do wielkości obwodu. Rozumiemy sytuację epidemiczną i wakacyjną, ale dobrze byłoby na przyszłość bezwzględnie uzależnić skład komisji od wielkości obwodu.

Zdarzały się sytuacje, gdy członek komisji nie zjawiał się do pracy i brak było z nim kontaktu. Takie nieodpowiedzialne zachowanie skutkuje dezorganizacją pracy. Należałoby pomyśleć o konsekwencjach wobec zachowujących się w ten sposób osób.

W wielu komisjach nie zgadzała się liczba kart wyborczych zapisanych w protokole Urzędu Miasta z kartami faktycznie otrzymanymi w danej komisji. Nie były to sporadyczne a raczej powszechne wypadki. Np. w Komisji 179 było to kilkanaście kart wyborczych.

Zdarzały się przypadki utrudniania pracy członkom komisji i odmowy wyjaśnień popełnianych przez komisję błędów, a nawet odsuwania od pracy z wyborcami tych członków komisji, którzy dojrzeliby nieprawidłowości. Tendencyjność widoczna w pracy

przewodniczących nie wpływa dobrze na atmosferę pracy. Niechlubnym przykładem jest Komisja 93. W tej komisji do *Dodatkowego spisu wyborców* dopisano kilkadziesiąt osób, w tym wiele z nich mieszkających w obwodzie a pominiętych w Spisie wyborców (co potwierdził Wydział Ewidencji Ludności).

W tej samej komisji dopisano do *Dodatkowego spisu wyborców* osobę, która wyszła ze szpitala w piątek i która nie miała prawa głosować. Wytoczne stanowią, iż powinna to być osoba legitymująca się wypisem, w przededniu wyborów, a więc w sobotę.

Zdarzały się wypadki pomieszania kart dwu kandydatów. Dziwnym zbiegiem okoliczności były to karty Andrzeja Dudy dołożone do puli kart Rafała Trzaskowskiego. W Komisji 179 było ich 10. Po kilkakrotnym liczeniu błąd naprawiono.

W Komisji 138 przewodniczący z Komitetu Rafała Trzaskowskiego nie chciał wpuścić męża zaufania Komitetu Andrzeja Dudy, tłumacząc ten fakt obecnością drugiego męża zaufania... z Komitetu Rafała Trzaskowskiego.

Dopiero interwencja RKW spowodowała dostosowanie się przewodniczącego do obowiązujących przepisów. Uznajemy takie działanie za naganne.

W Komisji nr 14 głosował wyborca, który podczas pierwszej tury wyborów przebywając na kwarantannie z automatu głosował korespondencyjnie. Kwarantanna skończyła się przed II turą. Wyborca nie wiedział, że w drugiej turze również został do niego wysłany pakiet wyborczy i poszedł zagłosować osobiście. Otrzymał bez problemu kartę do głosowania. Dopiero po wyborach znalazł w skrzynce pocztowej pakiet. Ponieważ osłona na liście wyborców miała małe okienko, nie widział całego wiersza, a tym samym nie widział, czy była przy jego nazwisku umieszczona informacja o wysłaniu pakietu wyborczego. Taka informacja powinna być dodana przez Urząd, jeśli wysłano pakiet.

W takim przypadku komisja nie miała prawa wydać wyborcy karty do głosowania. Możliwe przyczyny wydania karty:

- członek komisji nie miał wiedzy, jak postąpić,
- komisja nie otrzymała z urzędu informacji o wysłaniu wyborcy pakietu wyborczego do głosowania korespondencyjnego.

Pytamy, ilu wyborców głosowało podwójnie – korespondencyjnie i osobiście? Dlaczego pakiet wyborczy znalazł się w skrzynce?

Nieprawidłowością, niezawinioną przez członków komisji, jest brak wiedzy przewodniczących na temat liczby podstemplowanych kart do głosowania przez urzędników wyborczych. Chcielibyśmy wiedzieć, dlaczego nie robili tego przewodniczący a urzędnicy? Ile kart zostało ostemplowanych, a ilu wyborców głosowało korespondencyjnie. Gdzie znajdują się niewykorzystane karty?

Wyborcy spoza Łodzi okazywali zaświadczenia, które wyglądem i zawartością merytoryczną odbiegały od wskazanych w wytycznych np. zaświadczenia o prawie do głosowania miały dwie daty 28.06.2020 i 12.06 2020 lub informację o I i II turze wyborów. Reakcje komisji były różne. Jedne, w takiej sytuacji odmawiały wydania kart wyborczych, inne je wydawały. W naszym przekonaniu taka różnorodność nie powinna mieć miejsca. Stąd wniosek o ujednolicenie dokumentacji wyborczej.

WNIOSKI:

1. Liczba członków komisja powinna być dostosowana do wielkości obwodu.
2. Należy dostosować lokale, w których głosują niepełnosprawni do ich niepełnosprawności. Głównie chodzi o podjazdy.
3. Wyborca ma prawo wglądu do pełnych swoich danych w spisie wyborców. Okienko w nakładce na spis wyborców powinno umożliwiać wyborcy weryfikację danych przed złożeniem podpisu. Dlatego stosowanie nakładek zasłaniających częściowo dane wyborcy jest niedopuszczalne.
4. Należy wprowadzić jednolity wzór dokumentów wystawianych na potrzeby wyborów np. zaświadczeń o prawie do głosowania, pełnomocnictw. Dowolność dokumentów utrudniała ich weryfikację. Proponujemy jednolitość dokumentów w całym kraju, we wszystkich gminach.
5. Proponujemy przeprowadzanie szkoleń dla przewodniczących i zastępców w małych grupach i naukę członków komisji w sobotę przez przewodniczących i zastępców. Nikt, kto nie będzie przeszkolony, nie może być przewodniczącym.
6. Przewodniczący stronnicy i niestosujący się do wytycznych PKW nie może kandydować na tę funkcję ponownie.
7. Karty do głosowania korespondencyjnego powinny być stemplowane przez przewodniczącego komisji, a ich liczba zgodna z liczbą wyborców głosujących w tym trybie. Data zgłoszenia przez wyborcę chęci głosowania korespondencyjnego winna być tak wyznaczona, by umożliwiała organizatorom wyborów dopełnienie wszystkich formalności.
8. Należy usprawnić system zdawania dokumentacji, by był on krótszy od obecnego.

Maria Piotrowicz – RKW Łódź

Łódź, 20.07. 2020 r.

Członkowie obwodowych komisji wyborczych

W sprawnym przeprowadzeniu wyborów, jedną z kluczowych kwestii są kompetencje członków i przewodniczących OKW. Bez sprawnie pracującego personelu nawet najlepsze procedury okażą się zawodne.

Przede wszystkim należy podnieść, iż liczba osób zatrudnionych do obsługi wyborów jest zbyt mała. Jeśli władze państwowe na poważnie myślą o bezpieczeństwie i uczciwości wyborów, należy zwiększyć obsady OKW.

Kolejną kwestią jest sprawa szkoleń. Odpowiadają za to urzędy gminne oraz miejskie organizując szkolenia na których odczytuje się wybrane wyjątki z wytycznych państwowej Komisji Wyborczej, rozdaje się kilka kartek z materiałami informacyjnymi i rozsyła się członków komisji do domu, praktycznie z niczym, bądź z bardzo skromnym bagażem wiedzy.

Postulujemy zatem, aby członkowie OKW mieli łącznie również za dodatkowy dzień szkoleń, oraz aby dopuścić możliwość szkoleń przez podmioty obywatelskie na zasadzie partnerstwa publiczno-prywatnego.

Kwestia wynagrodzenia również pozostaje otwarta. 350 zł za 16 godzin pracy, wydaje się być kwotą oscylującą na granicy płacy minimalnej...

Checklisty

Ten punkt zawiera postulat szeroko rozumianej standaryzacji. Wszystkie dokumenty będące w obiegu w OKW w czasie wyborów, powinny być identyczne na terenie całej Polski. Ponadto należy stworzyć checklisty zawierające punkt po punkcie spis wszystkich czynności, jakie zobowiązana jest wykonać OKW. List takich w formie kart formatu A4 może być kilka, które kolejno będą realizowane.

Postulat ten również domaga się standaryzacji na skalę ogólnopolską. Miejmy nadzieję, iż zmobilizuje to Państwową Komisję Wyborczą, aby wytyczne do kolejnych wyborów opracowane zostały z odpowiednio większym wyprzedzeniem.

Zabezpieczenie kart wyborczych

Jednym z głównych sposobów fałszowania wyborów jest dosypywanie dodatkowych głosów do urny wyborczej. Zwłaszcza obecnie, kiedy zaczęliśmy wprowadzać głosowanie korespondencyjne, co wiąże się z koniecznością ostemplowania pakietów wyborczych pieczęcią przewodniczącego OKW przez osobę – urzędnika gminnego, który nie jest przewodniczącym OKW...

Należy natychmiast powstrzymać ten proceder mający znamiona poświadczania nieprawdy. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby zmienić tak przepisy, aby urzędnicy stempłowali pakiety swoimi pieczętami.

Pieczęć przewodniczącego OKW jest rodzajem zabezpieczenia – dodatkowym znakiem pozwalający odróżnić legalne karty wyborcze od nielegalnych, zatem dysponowanie pieczęcią przewodniczącego OKW przez osoby trzecie jest drastycznym naruszeniem zasad bezpieczeństwa wyborów.

Postulujemy zatem, aby zobligować wszystkich przewodniczących OKW do wykonania (za zwrotem kosztów) dodatkowej – trzeciej pieczęci imiennej o nieznanym nikomu innemu formie graficznej, która dopiero w dniu wyborów zostanie ujawniona i zalegalizowana poprzez odciski jej na protokole wyborczym.

Uważamy, iż byłby to prosty i tani sposób na unikanie manka, bądź superaty w liczbie kart wyborczych. Dodać ponadto należy, że wiele OKW już stosuje proponowane powyżej techniki zwiększające bezpieczeństwo wyborów poprzez obcinanie uzgodnionego dla danej OKW rogu karty wyborczej, bądź poprzez robienie odpowiednio umiejscowionych otworów dziurkaczami biurowymi.

Obserwacja urny wyborczej

Obserwacja urny wyborczej oraz liczenie ilości wyborców wrzucających do urny karty wyborcze jest gwarancją porządku i ładu w czasie końcowego liczenia głosów. Niestety, wiele OKW cierpi na braki kadrowe oraz powszechnie występujący zwyczaj rotacyjnego opuszczania przez członków OKW lokalu wyborczego.

Jedynym rozsądnym i skutecznym sposobem wydaje się obligatoryjne montowanie kamer w taki sposób, aby uchwycić wierzch urny wyborczej. Dużą pomocą byłyby również kamery przy wejściu do lokalu wyborczego, czy po prostu kamery, które szerokim planem monitorowałyby wnętrze lokalu wyborczego.

Ostatnia dyskusja na ten temat zakończyła się stanowczym stwierdzeniem sędziego Hermelińskiego, iż montowanie kamer w lokalach wyborczych uchybiałoby zasadom ochrony danych osobowych.

Należy podnieść, iż lokal wyborczy w dniu wyborów nie jest stołówką szkolną, czy salą gimnastyczną. Na czas wyborów pomieszczenia zajmowane na lokale wyborcze podnoszone są do rangi urzędów publicznych. Pracującym w nich zaś członkom OKW przysługuje w tym czasie status funkcjonariusza publicznego. To dlatego na czas wyborów musi być w lokalu wyborczym godło Polski oraz biało-czerwona flaga. Symbole naszej państwowości nie służą tam do ozdoby, dlatego tak ważne jest, aby zawsze zadbać o ich właściwe umieszczenie i eksponowanie.

Znamy wiele urzędów publicznych, na przykład budynki sądów, przy wejściu do których oraz na wszystkich piętrach i schodach są kamery, a uzbrojeni strażnicy dodatkowo dokonują rewizji wnoszonych toreb i kieszeni interesantów. Nikt nie oburza się na te procedury, ani nie usiłuje ukrócić ich zasłaniając się RODO, gdyż wszyscy wiedzą, iż chodzi tutaj o bezpieczeństwo.

Podobnie jest z urzędowym lokalem OKW. Tutaj też chodzi tylko i wyłącznie o bezpieczeństwo wyborów.

Mężowie zaufania

Ten temat również powracał już kilkakrotnie. Przez pewien czas obowiązywały regulacje pozwalające zgłaszać mężów zaufania organizacjom społecznym nie biorącym udziału w wyborach. Przepisy te jednak anulowana przywracając poprzedni stan rzeczy polegający na tym, że mężowie zaufania delegowanie do obserwowania i kontroli procedur wyborczy przez organizacje strażnicze muszą ubiegać się o skierowania/delegacje u pełnomocników wyborczych. Często są to pełnomocnicy partyjni. W ten sposób kolejna sfera życia, z definicji przynależna obywatelom zawłaszczana jest przez system partyjny.

Należy podkreślić iż obecność mężów zaufania zawsze pozytywnie wpływa na pracę komisji, należy zatem naszym zdaniem przywrócić rozsądną zasadę zgłaszania mężów zaufania również przez organizacje społeczne nie konkurujące bezpośrednio w wyborach.

Proponowana zasad tutaj zasad jest niezwykle ważna również w komisjach okręgowych, gminnych, powiatowych, wojewódzkich i w samej głównej komisji wyborczej – w PKW. Istnieje bowiem niezrozumiały zwyczaj limitowania obserwatorów społecznych oraz praktyki izolowania ich i nie udostępniania bieżących informacji dotyczących bieżącego przebiegu głosowania.

Są to praktyki godne jak najsurowszego potępienia, ponieważ istotą wyborów, jak wiemy, jest nie oddawanie głosów ale ich liczenie, a tylko obecność mężów zaufania na wszystkich etapach i szczeblach komisji wyborczych zapewnia pełną transparentność procesu wyborczego.

Końcowe liczenie głosów

W czasie końcowego zliczania głosów w okręgowych komisjach wyborczych panuje już zazwyczaj zmęczenie, pośpiech oraz zniecierpliwienie. Te czynniki psychologiczne bardzo często przyczyniają się do popełniania błędów. Przewodniczący stara się zacząć wypełniać protokół końcowy, pozostali zaś członkowie OKW wykonują kolejne czynności wyborcze, liczą głosy i usiłują zapisywać wyniki cząstkowe w swoich osobistych notatnikach.

Naszym zdaniem, remedium na te kłopoty organizacyjne byłoby prowadzenie przez przewodniczącego zapisków na tablicy, które śledzić mogliby wszyscy na bieżąco. W połączeniu z proponowanymi powyżej checklistami, ten prosty sposób pozwoliłby na bieżąco wychwytywać nieścisłości pozwalając na szybką i trafną reakcję.

Brakuje również w procedurach wyborczych sprawdzania wyników pośrednich. Od momentu przekazania protokołu wyborczego do punktu zdawczego mieszczącego się na przykład w komisji okręgowej, członkowie OKW, mężowie zaufania, obserwatorzy i wszyscy inni zainteresowani wynikami głosowania tracą możliwość monitorowania postępu zbiorczego zliczania głosów.

Jest całkiem nielogiczne, iż za naturalne bierze się monitorowanie bieżącego zliczania głosów w OKW, a następnie uniemożliwia się monitoring zliczania zbiorczego.

Prostym sposobem, aby zaradzić tej sytuacji jest zobligowanie, nawet specjalnie do tego celu wyznaczonego, urzędnika okręgowej komisji wyborczej, aby na bieżąco na dużej pokratkowanej tablicy wpisywał zgłaszane mu telefonicznie, jeszcze przed opuszczeniem lokalu wyborczego, wyniki z poszczególnych OKW.

W ten sposób każdy, o dowolnej porze mógłby sprawdzić, czy informacje które posiada bezpośrednio z OKW zostały prawidłowo przepisane. Dodatkowym wielkim plusem takiego rozwiązania byłaby otwarta dla praktycznie każdej organizacji społecznej możliwość symultanicznego sprawdzenia wyników we wszystkich okręgach wyborczych, co byłoby dodatkowym zabezpieczeniem na wypadek wrogiego ataku na serwery PKW, bądź innego rodzaju awarii urządzeń elektrycznych i maszyn liczących, które już raz – w 2014 roku – uległy tak ciężkiej awarii, iż wyników wyborów nie obliczyły do dnia dzisiejszego.

Głosowanie korespondencyjne oraz internetowe

Jeśli chodzi o to zagadnienie, eksperci oraz politolodzy są zgodni iż należy w jak największym stopniu ograniczać i w miarę możliwości eliminować te sposoby głosowania. Od kilku lat mówiło się o ingerencjach zewnętrznych w amerykański elektroniczny system zliczania głosów.

Komentarze po tegorocznej (2020) edycji wyborów prezydenckich w Stanach Zjednoczonych nie pozostawiają złudzeń. Metody korespondencyjna oraz zdalna przez Internet, są najbardziej niebezpieczne, zawodne i podatne na fałszerstwa wyborcze w żaden sposób nie kontrolując i nie gwarantując transparentności i uczciwości wyborów.

Należy rekomendować głosowanie osobiste, bezpośrednio w OKW.

Cóż należałoby odpowiedzieć osobom, które z różnych powodów nie mogą dotrzeć do lokali wyborczych? słuszną odpowiedzią wydaje się być konstatacja, iż nie należy dla nikłego odsetka przypadków losowych uniemożliwiających osobiste głosowanie ryzykować bezpieczeństwa całych wyborów poprzez dopuszczenie do użytku procedur genetycznie

osłabiających system wyborczy, a w konsekwencji dać przyzwolenie dla fałszowania wyborów.

Kontrola sądowa

Po przeanalizowaniu prawie 600. orzeczeń Sądu Najwyższego dotyczących protestów wyborczych można stwierdzić co następuje:

- 423 protesty pozostawiono bez dalszego biegu na skutek błędów formalnych, nie dotrzymania terminu, bądź wysyłania „pustych” (nie wypełnionych) skarg.
- Wszystkie protesty oprócz jednego wniesione zostały przez osoby prywatne.
- 22 protesty były zasadne, lecz nie wpłynęły na wynik wyborów.
- Pozostałe protesty były bezzasadne.

Wnioski, jakie nasuwają się po tej krótkiej analizie są takie, iż albo nie ma u nas żadnych przestępstw przeciwko wyborom, albo nie ma należytej kontroli sądowej.

Jedyną praktyczną wskazówką może być postulat o dołączanie przy głosowaniu pouczenia, jak prawidłowo oraz w jakich terminach i na jakie adresy przysyłać protesty wyborcze. W tym zakresie sytuacja wydaje się pozostać bez zmian.

Jacek Bielski

Fikcja i matrix wolnych wyborów w Polsce pookrągłostołowej – Marcin Dybowski

Zarys problematyki manipulacji i fałszerstw wyborczych możliwych dzięki uchwałom Państwowej Komisji Wyborczej.

Prezentujemy częściowy zarys problematyki manipulacji i fałszerstw wyborczych, umożliwionych przez braki w Kodeksie Wyborczym oraz przez zamierzone działania Państwowej Komisji Wyborczej (PKW).

Przyjmujemy dwa podstawowe założenie:

Wybory samorządowe w 2018 i do Parlamentu Europejskiego w 2019 roku były tylko poligonem do przetestowania nowych sposobów fałszowania wyborów, które na masową skalę będą wykorzystane dopiero w najważniejszych wyborach, czyli w roku 2019 do parlamentu RP.

Wybory wygrywają ci, którzy mają dostęp do baz danych, dysponują odpowiednią infrastrukturą i zmotywowanymi kadrami.

Poniżej zaś przedstawiamy konkretne spostrzeżenia, wynikające z analizy dotychczasowej praktyki wyborczej, której nie zdołał uleczyć nowy Kodeks Wyborczy (nie są to wszystkie ważne kwestie):

Fikcyjność przejrzystości hierarchicznej struktury komisji wyborczych organizujących wybory, liczących głosy i ogłaszających wynik wyborczy.

Jedynie najniższa struktura - Obwodowa Komisja Wyborcza (OKW) w wielopiętrowej strukturze komisji wyborczych zaangażowanych w cały proces wyborczy jest pod kontrolą obywatelską oraz podlega czynnym i wolnym decyzjom komitetów wyborczych, które mogą do składu tych OKW kierować swych przedstawicieli. Ci przedstawiciele osobiście i realnie uczestniczą w pracach tych komisji wyborczych i mogą przez cały czas od wewnątrz kontrolować ich działania. OKW składają się ze zwykłych obywateli, wybierają swych przewodniczących i ich zastępców poprzez wolne wybory przeprowadzone we własnym gronie.

Każda struktura powyżej OKW, mimo że powinna i mogłaby być wyłaniana tak samo jak struktura najniższa, nie podlega już wyborom ze strony obywateli, nie podlega też komitetom wyborczym, które nie mają prawa delegowania do realnej pracy w ich składzie swych przedstawicieli. Nawet jeśli wymagałoby to spełnienia jakichś specjalnych kwalifikacji przez kandydata do takiej wyższej struktury, to przecież komitety wyborcze stać by było na wskazanie takich obywateli spośród narodu liczącego dziesiątki milionów osób i na pewno znalazłyby się wśród nich osoby górujące kwalifikacjami moralnymi i zawodowymi nad

skorumpowaną, „nadzwyczajną kastą” sędziowską⁴², która okrągłostołowym prawem kaduka⁴³ okupuje wyższe struktury komisji wyborczych.

Jeśli nawet przyjąć (jak jest to zapisane w Kodeksie Wyborczym) iż sędziowie powinni z urzędu uczestniczyć w pracach komisji wyborczej jakiegokolwiek szczebla, to powinny o tym decydować komitety wyborcze, badając wcześniej, czy spełnia on elementarne zasady uczciwości. Sędziowie w ogóle nie są potrzebni do tej zwykłej czynności, jaką jest zbiorcze podliczanie głosów ze szczebla regionalnego/niższego, by przekazać je wyżej i wyżej, aż do szczebla centralnego. Nie mamy tu do czynienia z niczym skomplikowanym, jest to zwykła czynność arytmetyczna wymagająca znajomości Kodeksu Wyborczego.

Delegowanie mężów zaufania lub innego rodzaju przedstawicieli komitetów wyborczych do komisji wyborczych wyższego szczebla (okręgowe, obwodowe lub terytorialne komisje wyborcze) jest pozbawione jakiegokolwiek sensu w sytuacji, gdy nie wpuszcza się takich osób do pomieszczeń z podliczającymi wyniki komputerami, nie ma możliwości skontrolowania serwerów, sprzętu, oprogramowania przed i podczas pracy, a także, gdy nakazuje się tym „przedstawicielom” obserwowanie prac komisji wyższego szczebla z pozycji osoby przesiadującej na korytarzu komisji.

Ponadto praca komisji wyższego szczebla trwa wiele dni, dotyczy większych zespołów ludzi i kontrolowanie jej przez jedną osobę jest niemożliwe. Gdyby te komisje wyższego szczebla składały się z członków wyłanianych przez różne i konkurujące ze sobą oraz zainteresowane kontrolą komitety wyborcze, wtedy, na wzór OKW, powstałaby struktura wewnętrznej i obywatelskiej kontroli nie podlegającej czynnikom rządzącym lub czynnikom jednej kasty zawodowej.

Fikcyjność suwerenności i transparentności PKW

Państwowa Komisja Wyborcza oraz Krajowe Biuro Wyborcze (KBW), jako podmioty najwyżej postawione w hierarchii komisji wyborczych, znajdują się w pomieszczeniach należących do władzy wykonawczej i od tej władzy wynajmowanych (konkretnie są to pomieszczenia Prezydenta).

Nie są w żaden sposób oddzielone, a pokoje sędziów PKW sąsiadują wręcz na przemian z pokojami Kancelarii Prezydenta. Powoduje to oczywiste pytania o bezstronność sędziów oraz o to, jak takie sąsiedztwo może wpływać na PKW i KBW podczas wyborów prezydenckich i nie tylko prezydenckich. Oczywiste jest, że siedziba PKW i KBW powinna być suwerenna i oddalona od wszelkich budynków należących do władzy ustawodawczej, wykonawczej czy sądowniczej.

⁴²Określenie "nadzwyczajna kasta padło na Kongresie Sędziów Polskich w dn. 03.09.2016 r. Wypowiedziała je sędzia NSA Irena Kamińska.

⁴³ Kaduk - spadek pozostawiony bez dziedziców. Instytucja prawna wywodząca się z prawa rzymskiego (ius caducum). Związana jest z ograniczeniem dziedziczenia do określonego kręgu osób i ograniczeniami testamentowymi. W przypadku braku uprawnionych osób i braku testamentu spadek przypada władcy.

Skład PKW także powinien (przynajmniej w zdecydowanie większej części niż połowa) pochodzić z delegowanych do jej czynnych prac przedstawicieli komitetów wyborczych, które w danych wyborach uczestniczą. Tymczasem skład PKW jest hermetycznie zamknięty, a jakakolwiek (przed wyborami, podczas wyborów i po wyborach) kontrola zewnętrzna – zupełnie niemożliwa.

Fikcyjność uzyskiwania poparcia obywateli podczas zbierania i sprawdzania list osób popierających komitety wyborcze i kandydatów na listach

Okręgowe Komisje Wyborcze składające się z sędziów, a więc spośród współcześnie najbardziej niepewnej moralnie, gdyż określającej się mianem „nadzwyczajnej kasty”, stosują dowolność interpretacji zapisu o czytelności przedstawionych przez komitety wyborcze formularzy z danymi, zebranych podpisów poparcia – sformułowanie dotyczące „nieczytelności” zapisów na formularzach jest określeniem subiektywnym, umożliwiającym sędziom manipulację i wywieranie nacisku na komitety wyborcze.

O tym, czy dany zapis jest prawidłowy, powinno decydować to, czy po wpisaniu danych i PESEL-u obywatela popierającego dany Komitet Wyborczy można ustalić poprawność zapisu, biorąc pod uwagę chociażby to, iż charakter pisma osób starszych (ze względu na wiek) lub lekarzy (specyfika zawodu) czasami może być mniej czytelny, a przecież tych osób nie wolno wykluczać z życia publicznego i pozbawiać możliwości korzystania z prawa wyborczego polegającego na poparciu jakiegoś komitetu wyborczego.

To Okręgowa KW musi udowodnić, iż dany wpis jest fałszywy, a nie, że jest na pierwszy rzut oka trudny do odczytania – po to jest system PESEL, by potwierdzić, że dany obywatel faktycznie skorzystał ze swego prawa poparcia jakiegoś komitetu wyborczego. Okręgowe KW, nagminnie i bezpodstawnie łamiąc to prawo, odmawiają rejestracji kandydatów, którzy na swych listach mają faktycznie istniejące osoby zamieszkujące dany okręg wyborczy, lecz weryfikacja ich zapisów w formularzu wymagałaby od sędziów większego zaangażowania i spędzenia nieco dłuższego czasu nad listami niż ten, który sami sobie leniwie wyznaczyli.

Okręgowe KW nie dokonują sprawdzenia list z poparciem dla komitetów wyborczych w obecności ich pełnomocników i od razu po przyniesieniu tych list. Pełnomocnicy są wypraszeni z pomieszczeń, w których sędziowie dokonują „sprawdzenia”. „Sprawdzenie” nie dokonuje się natychmiast po przyniesieniu list, lecz wiele godzin po ich dostarczeniu. Obie te sytuacje (wyproszenie pełnomocnika KW oraz wielogodzinne opóźnienie w podjęciu przez OKW czynności sprawdzających) dają szerokie pole do manipulacji:

- brak obecności pełnomocnika KW umożliwia dokonywanie przeróbek w numerach PESEL, na przykład można cyfry 3 przerabiać na 8, cyfry 1 przerabiać na 7.
- brak obecności pełnomocnika KW powinien zdelegalizować jakiegokolwiek czynności sędziów Okręgowej KW dotyczące sprawdzanej listy poparcia, a wypraszenie

pełnomocnika KW i umawianie się z nim na późniejsze przekazanie mu decyzji należałoby przyjąć jako celowe działanie osłonowe, by ukryć na przykład jakieś konsultacje z mocodawcami zewnętrznymi, którzy mogą mieć wpływ na to, kogo można rejestrować, a kogo należy pozbawić poparcia (stwierdzając nieczytelność danych lub fałszując cyfry w numerach PESEL, by były nieprawidłowe). Obecność pełnomocnika KW uniemożliwiłaby niepostrzeżone konsultowanie się sędziów z czynnikami zewnętrznymi, wykonywanie telefonów lub przyjmowanie wizyt osób wywierających naciski, byłoby niemożliwe niepostrzeżone przerabianie numerów PESEL;

- brak podjęcia przez Okręgowe KW czynności od razu po przyniesieniu list, podejmowanie tych czynności dopiero po wielu godzinach pozbawia komitety wyborcze najważniejszej informacji o wystarczającej lub niewystarczającej ilości podpisów z powodu odrzucenie części z nich. Gdyby taka informacja była przekazana od razu, komitety wyborcze miałyby jeszcze czas na zebranie do godz. 24.00 brakującej ilości wpisów z poparciem. Pełnomocnik KW, przychodząc do Okręgowej KW, jest przekonany, że odpowiednia ilość podpisów jest zebrana (nie ma przecież dostępu do systemu PESEL, by zweryfikować wszystkie zapisy) i wielogodzinne oczekiwanie na werdykt pozbawia komitety wyborcze możliwości uzupełnienia w odpowiednim czasie braków;
- czynności Okręgowej KW **powinny być także kontrolowane przez przedstawicieli innych komitetów wyborczych lub wyznaczonych mężów zaufania**, gdyż poza kontrolą może dojść do nierównego traktowania komitetów wyborczych (teoretycznie może dojść do takiej sytuacji, że preferowany komitet, nawet nie posiadający odpowiedniej ilości głosów, uzyska zatwierdzenie przez skorumpowany i niekontrolowany zespół sędziów, pod warunkiem dostarczenia w nocy albo w następnym dniu brakujących podpisów). Niekontrolowani przez komitety wyborcze sędziowie mogą także łaskawszym okiem spoglądać na pewne komitety i poprawiać na ich rzecz „nieczytelne” lub błędne zapisy. Jest rzeczą zdumiewającą, że ten etap procesu wyborczego, jakim jest rejestrowanie komitetów wyborczych, a później kandydatów, nie jest w żaden sposób kontrolowany przez konkurujące ze sobą komitety wyborcze, a sędziowie podczas swych czynności **pozbywają się** nawet obecności pełnomocników KW.

Fikcyjność pracy „urzędników wyborczych”, którzy mieli zablokować dawny, postkomunistyczny system organizowania wyborów przez tych, którzy mieli być w ich wyniku wybrani

PKW w swoich uchwałach odizolowała „urzędników wyborczych” od jakiegokolwiek wpływu na organizowanie wyborów. W uchwałach po prostu, zamiast powierzyć konkretne zadania organizowania wyborów (a przede wszystkim nadzoru nad nimi) „urzędnikom wyborczym”, PKW zadania te przekazuje samorządom na zasadach „zadań zleconych”. A

więc wszystko zostaje po starym; układom lokalnym pozostawione są wciąż i w sposób systemowy (oraz poza wszelką kontrolą) rzeczy najważniejsze z punktu widzenia wykorzystania lub tworzenia baz danych w wyborach:

- wykonywanie pieczęci wyborczych,
- przygotowywanie list wyborczych,
- przygotowanie infrastruktury komputerowej,

Również drukowanie kart wyborczych, ustawowo przypisane Komisarzom wyborczym, może być zlecane pełnomocnikom – urzędnikom gminnym.

Zgodnie z uchwałami PKW, nad wyżej wymienionymi czynnościami „urzędnicy wyborczy” ani komitety wyborcze nie sprawują żadnego nadzoru; wszystko jest w rękach prezydentów miast, burmistrzów, wójtów i w pełni zależnych od nich pracowników samorządowych (np. pracowników ewidencji ludności).

Sami „urzędnicy wyborczy”, niestety, nie są wyłaniani spośród społeczeństwa, w drodze np. egzaminu z wiedzy o prawie wyborczym, lecz rekrutowani jedynie spośród osób zatrudnionych w administracji publicznej, lub – gdy takich zabraknie – spośród zatrudnionych kiedykolwiek w tej administracji (a więc np. z czasów komuny). Oczywiście jest, że rekrutują się zatem z kadry zależnej od układów lokalnych.

Organizacja wyborów wróciła na stare tory, bowiem uchwały PKW sterują „urzędników wyborczych” do zlecania wszelkich działań – „po dawnemu” – samorządom. Jednocześnie uchwały te nie przewidują jakiejkolwiek kontroli ze strony tych „urzędników wyborczych” nad działaniami zleconymi samorządom (a z własnej inicjatywy nie chcą się oni tym zajmować). Sterowanie, o którym wspomniano na początku akapitu, jest bardzo prostym mechanizmem związanym z finansowaniem biur Komisarzy wyborczych oraz ich personelu, czyli urzędników wyborczych oraz pracowników pomocniczych.

Na przykład w Łodzi, w okręgu liczącym ponad 300 000 osób zarejestrowanych w spisach wyborczych w Okręgowym Biurze Wyborczym (terenowej delegaturze PKW) pracuje Komisarz Wyborczy – szef merytoryczny, tak to nazwijmy, dyrektor Delegatury – urzędnik wyborczy i równocześnie szef administracyjno-wykonawczy oraz personel pomocniczy w liczbie 1. sekretarki. Zatem już nawet z przyczyn strukturalnych Okręgowe Biuro Wyborcze **musi** ściśle współpracować, czyli delegować swoje uprawnienia na pracowników Urzędu Miasta, gdyż fizycznie nie jest w stanie sprostać postawionym mu zadaniom samodzielnie.

Tak więc, poza pobieraniem dodatkowej pensji miesięcznej (przez jakiś czas przed wyborami i podczas nich), „urzędnicy wyborczy” nie przyczyniają się do poprawy systemu wyborczego w Polsce, lecz go cementują. Gdyby jednak sprecyzować Kodeks Wyborczy, mogliby wreszcie spełnić zakładaną przez ustawodawcę rolę.

Dążenie do tego, by na listach wyborczych znajdowali się wysoko postawieni samorządowcy, od których właśnie zależy drukowanie kart wyborczych, sporządzanie list wyborczych itp., może wynikać nie z chęci docenienia osiągnięć tych działaczy na niwie samorządowej, lecz docenienia możliwości, jakimi dysponują, by sfałszować wybory, a nawet ze świadomości, że właśnie oni byli skuteczni w tym fachu, więc skoro wcześniej potrafili dopilnować tego „co trzeba”, to i teraz, gdy zostali zwerbowani na listy partyjne, przysporzą im głosów.

Fikcyjność nadzoru wyborów przez komitety wyborcze

Ani komitety wyborcze, ani obywatele – delegowani przez te komitety członkowie Obwodowych Komisji Wyborczych – nie mają możliwości sprawowania nadzoru nad drukiem kart wyborczych i późniejszego śledzenia obiegu i dystrybucji tych kart (na ogół OKW dostaje te karty na dzień przed wyborami).

Na przykład nie wiadomo, co się z tymi kartami działo wcześniej w drukarniach, ani później, gdy przywieziono je z drukarni do urzędów miast lub gmin, gdzie paczki z kartami są otwierane i tworzone są tzw. rezerwy kart; przy czym urzędy te przecież posiadają pieczęcie i wszystko inne, co może służyć do fałszowania wyborów w zakresie nielegalnego „dostemplowania” dowolnej liczby kart do głosowania z pieczętkami różnych OKW.

Tworzone „rezerwy kart” w ogóle nie są później rozliczane, w odróżnieniu od każdej karty, którą w obecności członków OKW i mężów zaufania musi rozliczyć OKW przed głosowaniem i po głosowaniu.

Ani komitety wyborcze, ani członkowie OKW nie mają żadnej kontroli nad tworzonymi listami wyborców; są one im wydawane na dzień przed wyborami (wcześniej Kodeks Wyborczy mówił „nie później niż w przeddzień”, a teraz mówi „na dzień przed”, czyli nie wcześniej, niż w ostatniej chwili).

Tymczasem gmina ustawowo musi mieć listy wyborców gotowe już na 21 dni przed wyborami (później następują już tylko uzupełnienia i tworzone są listy dodatkowe). Komitety wyborcze – a już na pewno OKW – powinny mieć możliwość weryfikacji, czy te listy zostały prawidłowo przygotowane (np. w Gdańsku w 2015 roku jako RKW odkryliśmy „wyborców” w blokach mieszkalnych już dawno wyburzonych).

Teraz ograniczenie – przez Kodeks Wyborczy – przekazania list wyborców na dzień przed wyborami uniemożliwia jakąkolwiek weryfikację list i sprzyja w skorumpowanych miastach preparowaniu list w zaciszu wydziałów meldunkowych. Dlatego obozowi targowicy zależy na wciągnięciu do wyborów parlamentarnych znanych samorządowców, ponieważ dopiero wtedy aparat im podległy będzie w pełni zaangażowany i wydajny.

Fikcyjność możliwości zaskarżania uchwał PKW

Art. 161a Kodeksu Wyborczego – dający teoretycznie komitetom wyborczym prawo zaskarżania uchwał PKW – jest fikcją z powodu jednostronnego dawania przez Sąd Najwyższy wiary wyjaśnieniom PKW, do których w ogóle nie może się ustosunkować strona skarżąca – niedopuszczana po złożeniu skargi – do konfrontacji z przedstawicielem PKW.

PKW – w Kodeksie Wyborczym – nie jest też zobligowana do publikowania najważniejszych uchwał w takim terminie, który dałby możliwość sensownej interwencji. PKW publikuje uchwałę o trybie pracy OKW **w ostatniej chwili** i uniemożliwia przez to konstruktywne poprawienie tej uchwały.

Fikcyjność głosowania – ze względu na dopuszczone przez PKW dokumenty upoważniające do głosowania
--

PKW dopuszcza możliwość fałszowania wyborów, poprzez używanie do głosowania:

- nieważnego dokumentu (oczywiste bezprawie i możliwość wykorzystania cudzej tożsamości, np. dowody osobiste tzw. kolekcjonerskie, wszelkie inne plastikowe „dokumenty”, jak np. karty biblioteczne);
- paszportu – można pod pretekstem upozorowanego stałego pobytu i zatrudnienia za granicą – bez problemu dwa razy zagłosować; raz przy pomocy zwykłego dowodu w miejscu zamieszkania, drugi głos oddać „na paszport” w innej, oddalonej komisji, która musi dopisać nas do listy dodatkowej, gdy tylko posłużymy się paszportem i okazemy komisji niesprawdzone przez nikogo „zaświadczenie” o pracy za granicą; zaświadczenie musi być teraz – co prawda – przetłumaczone na język polski (do 2019 nie było takiego obowiązku), ale tego „zaświadczenia” nie musimy zostawić w dokumentacji OKW, więc jego weryfikacja jest niemożliwa. Jedyne ograniczenie jest takie, że na ten sam paszport nie odda się więcej głosów, bowiem OKW musi postawić w nim pieczętkę zaświadczącą o głosowaniu;
- zaświadczenia o prawie do głosowania w innym miejscu niż miejsce zamieszkania. Zaświadczenia te są łatwe do podrobienia; komitety wyborcze czy OKW nie mają nad nimi żadnej kontroli. Skorumpowany urzędnik gminny może praktycznie dowolną ilość takich zaświadczeń *in blanco* wydać każdemu zainteresowanemu; nikt z tych zaświadczeń nie jest rozliczany, bo nie są to druki ścisłego zarachowania! Służby specjalne obcych państw mogą je nawet wydrukować we własnym zakresie; hologram nie jest tu żadną przeszkodą, nawet dla krajowego fałszerza. Każda OKW ma obowiązek dopisania do listy dodatkowej osoby zgłaszającej się z takim zaświadczeniem, a obowiązek skonfrontowania wydania takiego zaświadczenia z biurem meldunkowym głosującego – **został zniesiony!**
- komórki telefonicznej z aplikacją mobilną do potwierdzenia tożsamości. Musimy w tym miejscu uświadomić sobie, że firmy niemieckie (T-Mobile), chińskie (Play),

francuskie (Orange) czy Sorosa (Plus), mają wszystkie dane swych klientów oraz wszelkie możliwości logistyczne ich wykorzystywania. Aplikacja mobilna jest bardzo prosta do podrobienia przez służby specjalne obcych państw i – jeśli nie ma konieczności zastosowania procedury weryfikacji podczas jej używania (a PKW dokładnie o to właśnie zadbała) – jest możliwa do zastosowania na masową skalę do sfalszowania wyborów, a to z powodu posiadania przez firmy telekomunikacyjne wszelkich danych do tego potrzebnych: danych personalnych setek tysięcy, a nawet milionów swych klientów; danych adresowych tych setek tysięcy lub milionów klientów (a więc też miejsca, gdzie są faktycznie zapisani na listy wyborcze); znajomości ich przyzwyczajzeń oraz miejsca aktualnego ich pobytu (a więc można wykorzystać dane Polaków, którzy są w Niemczech – na robotach – lub we Francji czy gdziekolwiek indziej i tego dnia nie zagłosują, a są wpisani na listy wyborców);

- Mając te dane, agentura w wielkich miastach może na te osoby oddawać głosy bez konieczności fałszowania list wyborców, bo dane tych osób są przecież na listach; wystarczy zamiast takiego wyborcy – wytypowanego - ponieważ T-Mobile wie, że przebywa on w Niemczech – zgłosić się po kartę wyborczą i pomachać przed nosem komisji wyborczej komórką z podrobioną aplikacją udającą mTożsamość, która wykorzysta dane T-Mobile i wstawi zdjęcie faktycznie głosującego.
- W każdej z kolejnych odwiedzanych komisji w podrobionej aplikacji zdjęcie będzie to samo, zmieniać się będą jedynie dane dookoła zdjęcia. W aglomeracji Warszawa i okolice jest ponad 2000 komisji wyborczych, które można odwiedzać i multiplikować oddawane głosy za wyborców przebywających zagranicą. W skali kraju wystarczy 10000 aktywnych fałszerzy, którzy odwiedzą w wielkich aglomeracjach w ciągu dnia 50 komisji - daje to 500 000 fałszywych głosów, co już znacząco może wpływać na wyniki wyborów...

Najważniejszym w uchwale PKW niebezpieczeństwem jest to, że narzuca ona zupełnie inny sposób potwierdzenia tożsamości (osoby okazującej komórkę) niż instrukcja z rządowej aplikacji, na którą się powołuje.

Uchwała nie nakazuje w ogóle (jako absolutnie koniecznej) weryfikacji tożsamości online i w czasie rzeczywistym w urządzeniu mobilnym głosującego, w obecności komisji. PKW jedynie wspomina w swej uchwale o „możliwości” stwierdzenia tożsamości wyborcy i tę możliwość już uznaje za wystarczającą i wiarygodną. Co więcej, w wyborach do sejmu i senatu zaznacza, że takie stwierdzenie tożsamości „na oko” jest wystarczające, oraz że „data aktualizacji danych **NIE MUSI** być datą dnia wyborów”. PKW – całkowicie się kompromitując – wskazuje takie proste do podrobienia „elementy, które potwierdzają, że wyświetlane dane są »wiarygodne, bezpieczne i aktualne«”, które w ogóle nie są wskazane do uwiarygodnienia tożsamości przez rządową aplikację mobilną mObywatel.

Należy zaznaczyć, iż PKW wskazuje – i sugeruje członkom OKW – zwrócenie uwagi jedynie na uwiarygodniające elementy oprogramowania, dziecinnie proste do podrobienia przez

osoby piszące różnego rodzaju aplikacje do telefonów komórkowych, czyli PKW zachęca do dokonywania weryfikacji w sposób fikcyjny, odwraca zaś uwagę od takiego sposobu weryfikacji, który jest w zalecany, jako jedyny prawidłowy (choć nie podczas wyborów, najwyżej podczas zakupów lub na poczcie).

Ewentualne uzyskanie wiarygodności podczas zakupów wymaga dokonania weryfikacji ściśle według opisanego sposobu, zastosowania sieciowego łącza online, o czym w uchwale PKW nie ma ani słowa. Trzeba również zaznaczyć, że Kodeks Wyborczy **nie przewiduje** posługiwania się „tożsamością” ustalaną za pomocą urządzeń mobilnych.

Fikcja tajności głosowania

Z wyborów na wybory znikają z lokali wyborczych kabiny z kotarą. Wprowadza się tekturowe, ustawiane na stołach przegrody, pozwalające na swobodne obserwowanie czynności siedzącego obok wyborcy oraz wgląd w skreślenia, jakich dokonuje. W podjętej uchwale PKW nr 210/2019 Państwowa Komisja Wyborcza wprost informuje, że w Kodeksie Wyborczym nie ma w ogóle mowy o konieczności zapewnienia wyborcom kabin z kotarami i pozostawia jako otwarty problem, w jaki sposób miliony wyborców mają mieć zagwarantowane konstytucyjne prawo do tajności wyborów, skoro jedyna sprawdzona metoda instalacji kabin z kotarami nie musi być w lokalach wyborczych zastosowana i zapewniona obywatelom.

Fikcja tworzenia protokołu wyborczego

Do opisanej fikcji wyborczej należy dodać także możliwe metody fałszowania wyborów podczas tworzenia protokołu wyborczego.

Procedury sporządzania tego protokołu, przewidziane w uchwałach PKW, nie są opisane w taki sam sposób w Kodeksie Wyborczym. W sprytny sposób pozbawiają one OKW statusu suwerennych ciał obywatelskich, odpowiedzialnych za ręcznie i we własnym, ścisłym gronie, sporządzany protokół wyborczy.

Mętne w tym zakresie uchwały PKW mówią na początku o tworzeniu ręcznego protokołu (a tylko ten właściwie jest i powinien być protokołem OKW z wyborów), by później ten protokół – ręcznie i pieczołowicie wypełniany na specjalnych formularzach dostarczanych przeciw każdej OKW – nazywać lekceważąco „projektem protokołu”⁴⁴ - terminem nieznanym w Kodeksie Wyborczym, wskazując ostatecznie, że tak naprawdę na dostojną nazwę protokołu z głosowania zasługuje dokument wydrukowany z oprogramowania i sprzętu należącego oraz kontrolowanego przez Państwową Komisję Wyborczą oraz gminę. W

⁴⁴ **punkt 88** - Czynności opisane w pkt 89–118 dotyczą przygotowania **projektu protokołu**, ale należy wykonywać je na **odpowiednich formularzach protokołu głosowania** - UCHWAŁA NR 183/2020 PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ z dnia 10 czerwca 2020 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania

tworzeniu tego właściwego „protokołu”, czynnie już weźmie udział człowiek z zewnątrz – to „pomoc informatyczna”, informatyk przysłany przez gminę.

Tymczasem w dostarczonych każdej OKW materiałach są – zgodnie z Kodeksem Wyborczym – gotowe do wypełnienia ręcznego formularze protokołów ze szczegółową instrukcją ich wypełniania, gdzie wprowadzanie danych jest opisane dokładnie wraz z pouczeniem, jak należy krzyżowo sprawdzić te dane, by być pewnym, iż są one prawidłowe.

Są to czynności zwykłe, arytmetyczne, a sposoby sprawdzenia – dokładnie te same, co w oprogramowaniu PKW zainstalowanym w jej komputerach. Nie ma więc żadnego uzasadnienia, by proces tworzenia protokołu ręcznego, jedyne właściwe protokołu komisyjnie tworzonego w pełnym składzie komisji wyborczej dokumentu, nagle był przerywany procedurą umożliwiającą włączenie się do prac OKW przysłanego przez gminę informatyka, przekierowującego finalną pracę nad ręcznym protokołem w stronę wytworzenia zupełnie innego protokołu, przy pomocy sprzętu podłączonego do oprogramowania i sieci PKW.

Wetknięty do prac OKW informatyk komputerowy jest przysłany przez gminę – a więc ciało żywo zainteresowane wynikiem wyborów, pod którego – jak zaznaczyłem wcześniej – całkowitą i wyłączną kontrolą pozostaje druk i dystrybucja kart wyborczych, wykonanie i przechowywanie pieczęci, organizacja losowania i wyznaczania składu OKW, a nawet sporządzanie list wyborców, którego nie sposób skontrolować.

Informatyk ten nie jest przed nikim odpowiedzialny i nawet nie ma obowiązku się przedstawić czy uwiarygodnić (przypomnijmy, że każda inna osoba, która bierze udział w pracy OKW, musiała wcześniej wskazać swą legitymację do zasiadania w OKW).

Personalalia członków OKW są ogłaszane wszem i wobec w lokalu wyborczym oraz w sieci internetowej, informatyk zaś gminny, nie mając żadnej społecznej legitymacji ze strony Komitetów Wyborczych, nie ma też obowiązku ujawnienia swej tożsamości przed wyborcami, przed Komitetami Wyborczymi ani członkami OKW.

Najczęstszą praktyką jest nielegalne instalowanie przez gminę stanowiska informatyka poza lokalem wyborczym, ale dla zachowania pozorów – w tym samym budynku. Chodzi o to, by praca informatyka nie podlegała kontroli wszystkich członków OKW, lecz aby ogromna większość członków OKW siedziała w lokalu wyborczym, a pomiędzy nimi a informatykiem biegał z wynikami (coraz to innymi i poprawianymi) przewodniczący komisji lub jego zastępca.

Najlepiej, jak taki informatyk zainstaluje się na piętrze – komu będzie się wtedy chciało wciąż biegać i biegać po schodach, by wracać stamtąd z informacją, że coś się znów nie zgadza, coś jest źle podliczone, bo na ekranie u informatyka pojawił się błąd.

Gdyby tego było mało, nastąpi komunikat, że właśnie oprogramowanie się zawiesiło. Wszystkie te chwytaki są obliczone na znużenie członków OKW, spowodowanie, by nie zdołali zapamiętać wyników wyborów (szczególnie, że są zapisane tylko na jednym egzemplarzu protokołu „próbego”, z którym biega przewodniczący). Jest to dogodny sposób na to, by czas przedłużał się do rana oraz aby pozostali członkowie OKW wpadali w panikę, widząc zbliżający się moment, w którym muszą się przecież udać do swej powszedniej pracy. Im bardziej czas liczenia głosów zbliży się do godziny 8:00, tym pewniejsze jest pospieszne podpisywanie przez członków OKW naprędce wydrukowywanych protokołów, bez ich wnikliwego porównywania z wcześniej sporządzonym, ręcznym protokołem (który przecież według uchwały PKW jest tylko projektem protokołu).

Informatyk może dowolnie wpisywać dyktowane mu dane, by osiągnąć zamierzony cel; wystarczy, że świadomie wpisze jakieś inne dane, powodując wyświetlenie się błędu. Wymarzoną sytuacją dla fałszerzy jest przeciągnięcie pracy przewodniczącego i informatyka do takiego momentu, w którym już nikogo przy tych czynnościach nie ma, a protokół jest podpisywany *post factum* i po wypłaceniu już wszystkim diety za pracę w OKW.

O tym, że PKW nie chodzi o prawidłowe sprawdzenie, czy dane z wydrukowanego protokołu zgadzają się z danymi z wcześniej sporządzonego protokołu ręcznego, najlepiej świadczy wskazywana przez PKW metoda sprawdzenia danych z obu protokołów. Zamiast nakazać porównanie obu protokołów naocznie przez każdego z członków OKW, narzucony jest sposób czytania na głos wyniku wprowadzonego przez informatyka do protokołu i porównanie tego z projektem protokołu (co w oczywisty sposób daje możliwość zakomunikowania na głos takiej informacji, której spodziewają się członkowie OKW, a która wcale nie musi być zgodna z rzeczywistością wpisaną przez informatyka). Tylko naoczne porównanie może być wiarygodne. Nakazywanie przez sędziów PKW metody sprawdzania tylko poprzez odczytywanie na głos wyniku jest kompromitacją i obnażeniem intencji.⁴⁵

Jeśli już w ogóle jakiś pośrednik (tu: informatyk) ma dokonywać transferu danych z protokołu do sieci PKW (co i tak powoduje, że te dane nie muszą później przechodzić szczebli pośrednich komisji okręgowych, bo i tak natychmiast są znane PKW), to wpisywanie danych przez informatyka, po sporządzeniu prawidłowego protokołu ręcznego przez pełen skład OKW, powinno być pozostawione jemu samemu pod rygorem pełnej odpowiedzialności karnej, gdyby wprowadził inne dane niż te, które w protokole zostały obliczone przez OKW.

W każdym innym przypadku odpowiedzialność za fałszywe obliczenia rozmywać się będzie pomiędzy członków OKW a informatyka i nikt nie poniesie konsekwencji w przypadku sfalszowania wyniku.

⁴⁵ **punkt 109-5** - komisja zobowiązana jest sprawdzić zgodność danych z wydrukowanego projektu protokołu z ustalonymi wynikami głosowania; sprawdzenia **dokonyje się poprzez odczytanie na głos** danych z wydrukowanego projektu protokołu i porównanie ich z danymi z ręcznie sporządzonego projektu protokołu przekazanego operatorowi informatycznej obsługi komisji - UCHWAŁA NR 183/2020 PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ z dnia 10 czerwca 2020 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania

Kodeks Wyborczy nakazuje PKW niezwłoczne opublikowanie na stronach internetowych protokołów z wyborów. Mimo, że protokoły te są wprowadzone do komputerów przez informatyków gminnych, a chwilę później przetransferowane do sieci PKW, wytyczne nie mówią, jakie działania mają podjąć komitety wyborcze lub obwodowe komisje wyborcze, by ten nakaz niezwłocznego udostępnienia protokołów został dopełniony. Dotychczas ten ustawowy nakaz był przez PKW ignorowany, pomimo posiadania w zasobach wszystkich protokołów.

Dzięki ostatnim decyzjom PKW, wprowadzającym kuriozalne określenie (nieznane w Kodeksie Wyborzym) „pomieszczenia przynależnego do lokalu wyborczego”⁴⁶, w którym może pracować gminny informatyk, fikcyjne staje się nadzorowanie pracy owego informatyka przez cały skład OKW.

Skoro bowiem jakiegokolwiek czynności OKW (do których legalności potrzebne jest przynajmniej 2/3 jego składu i które mogą i muszą być prowadzone jedynie w zamkniętym po wyborach lokalu wyborczym) zostaną rozbite na różne pomieszczenia, to staje się oczywiste, że 2/3 składu nie zawsze będzie obecne przy tych czynnościach, a więc **będą one podejmowane nielegalnie.**

Zupełnie niezrozumiałe (ale tylko z punktu widzenia uczciwości wyborów) jest niewskazanie wyraźnie w uchwałach PKW, by informatyk pracował wyłącznie w lokalu wyborczym, czyli w miejscu, gdzie znajduje się urna i gdzie pracuje wieloosobowy skład OKW. Przy obecnej technice, sieciach wi-fi zapewniających łączność z Internetem w dowolnym miejscu, jest to dziecinnie proste.

W sytuacji, gdy wprowadza się tylnymi drzwiami „lokal przynależny”, będzie możliwe albo przypilnowanie w jednym lokalu kart, urny, głosów, listy wyborców itp. kosztem pilnowania prac informatyka, albo będzie nadzorowany informatyk kosztem pracy części zespołu OKW w tym pomieszczeniu, w którym pilnować trzeba urny, pakietów z kartami do głosowania, oddanych głosów, list wyborczych itp. Dojdzie do ograniczania członkom OKW, mężom zaufania i obserwatorom społecznym możliwości ciągłej obserwacji pracy informatyka przez jedynie dopuszczalny i wyraźnie określony przez prawo skład OKW.

Wewnętrznie sprzeczny jest górnolotny zapis w uchwale PKW:

⁴⁶ **punkt 110.** W każdym etapie prac w aplikacji, oprócz operatora informatycznej obsługi komisji, powinni brać udział wszyscy członkowie komisji obecni w lokalu wyborczym, w tym przewodniczący komisji lub jego zastępca. Dotyczy to w szczególności sytuacji, gdy pomieszczenie, w którym swoje obowiązki wykonuje operator informatycznej obsługi komisji, **znajduje się w innym pomieszczeniu przynależnym do lokalu wyborczego**.⁴⁶ UCHWAŁA NR 183/2020 PANSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ z dnia 10 czerwca 2020 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania

„W każdym etapie prac w aplikacji, oprócz osoby odpowiedzialnej za obsługę informatyczną komisji, powinni brać udział wszyscy członkowie komisji obecni w lokalu wyborczym, w tym przewodniczący komisji lub jego zastępca. Dotyczy to w szczególności sytuacji, gdy pomieszczenie, w którym swoje obowiązki wykonuje osoba odpowiedzialna za obsługę informatyczną, znajduje się w innym pomieszczeniu przynależnym do lokalu wyborczego. Przy tych czynnościach mogą być też obecni mężowie zaufania i obserwatorzy społeczni oraz obserwatorzy międzynarodowi”.⁴⁷

Rozbicie zespołu OKW na liczne pomieszczenia, umożliwianie pracy OKW w innych pomieszczeniach niż zamknięty w tym celu po głosowaniu lokal wyborczy, to wprost naruszenie Art. 513c Kodeksu Wyborczego, który stanowi, że:

„Kto przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem przeszkadza osobom uprawnionym na mocy przepisów kodeksu w ich czynnościach polegających na monitorowaniu lub dokumentowaniu procedur wyborczych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”.⁴⁸

W związku z powyższą ingerencją PKW w realną możliwość uczestnictwa całego legalnego składu OKW w pracy informatyka, zachodzić będzie także podejrzenie popełnienia przestępstwa przeciwko wyborom albo przez informatyka OKW, albo przewodniczącego OKW, zgodnie z Rozdziałem XXXI Kodeksu Karnego, art. 248, pkt.3, który stanowi, że:

„Kto przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem przeszkadza w sporządzaniu protokołów lub innych dokumentów wyborczych (...) podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”.

Wprowadzając pojęcie „lokali przynależnych” PKW legalizuje także dotychczasowe, niezgodne z przepisami, działania członków OKW, którzy wbrew przepisom wyborczym dzielili się na grupki oraz pracowali w innych pomieszczeniach niż lokal wyborczy (np. licząc karty, stemplując je, licząc podpisy itd.), poza kontrolą całej OKW.

PKW podlega w ten sposób do przestępstw określonych w Art.248 pkt.2 oraz pkt.4 Kodeksu Karnego oraz Art.249 pkt.3 oraz pkt.4 Kodeksu Karnego.

Fikcyjność dochodzenia przez komitety wyborcze, kandydatów lub wyborców swych praw poprzez odwołania lub skargi do wyższych komisji wyborczych (do PKW włącznie) i przed Sądem Najwyższym

Pomimo spełnienia w Kodeksie Wyborczym przez ustawodawcę postulatów RKW, by wadliwe, sprzyjające fałszerstwom uchwały PKW były zaskarżalne przez komitety wyborcze przed Sądem Najwyższym, procedura zaskarżania przez komitety wyborcze uchwał PKW jest

⁴⁷ Ibidem

⁴⁸ Dz. U. 2011 Nr 21 poz. 112 USTAWA z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy – tekst ujednolicony

nieskuteczna w starciu z „nadzwyczajną kastą” niepotrafiącą przyznać się do błędu lub specjalnie lokującą w uchwałach rozwiązania sprzyjające fałszerzom.

Komitety wyborcze mogą jednorazowo i na piśmie przestawić swe zarzuty/skargi, po czym niejawnie i jednostronnie postępowanie przed Sądem Najwyższym, z udziałem jedynie drugiej strony, umożliwia PKW przedstawianie swego stanowiska, które nie podlega żadnej konfrontacji ze stanem faktycznym lub wyjaśnieniem ze strony skarżącej. „Argumenty” PKW są natychmiast przyjmowane za wystarczające i wiarygodne, a uchwały zawierające nawet najoczywistsze pomyłki nie są w ogóle korygowane przez Sąd Najwyższy. Sąd Najwyższy, wydając wyroki w tych sprawach, nie uzasadnia ich później, mimo że jest do tego ustawowo zobowiązany.

Bez względu na to, czego dotyczy sprawa, jak wielkiej jest wagi i jakiego podmiotu lub osoby dotyczy, komitety wyborcze, kandydaci, a także zwykli świadkowie nieprawidłowości wyborczych, kierując w trakcie wyborów swe skargi do instancji odwoławczych wskazanych w Kodeksie Wyborczym, nie uzyskują pomocy ze strony instancji wyższych. Nie ma dążenia, by zlikwidować nieprawidłowości, do jakich dochodzi na niższych szczeblach. Niezależnie od tego, czego dopuścili się urzędnicy wyborczy lub komisarze wyborczy niższego szczebla, ich czyny są tolerowane, a wszelkie skargi na ich postępowanie – ignorowane lub odrzucane przez instancje odwoławcze wyższego szczebla, łącznie z PKW lub nawet Sądem Najwyższym.

Powyższe słowa nie odnoszą się do protestów wyborczych, choć działa tu ten sam mechanizm charakterystyczny dla skorumpowanej „nadzwyczajnej kasty” sędziowskiej. Opisuję tu tylko kwestię dochodzenia prawa w trakcie kampanii wyborczej i podczas głosowania, gdy stroną łamiącą przepisy i prawo jest instancja, która powinna stać na straży prawidłowego przebiegu wyborów.

W dalszym ciągu Państwowa Komisja Wyborcza jako instytucja, jak i poszczególni pracujący w niej sędziowie nie ponoszą za swoją działalność żadnej odpowiedzialności karnej lub innej.

W żadnym akcie prawnym nie jest wskazane, jakiemu trybunałowi lub sądowi podlega PKW. Powoduje to we wchodzących w jej skład osobach poczucie całkowitej bezkarności.

Marcin Dybowski

- inicjator i współzałożyciel Ruchu Kontroli Wyborów, Krajowy Koordynator sieci RKW.

Źródła:

strony www (stan na dzień 10.12.2020):

1. <https://wiadomosci.dziennik.pl/wydarzenia/artykuly/554690,najwyzsza-kasta-sedziowie-irena-kaminska.html>
2. <https://pl.wikipedia.org/wiki/Kaduk>
3. https://pkw.gov.pl/pliki/1467366396_KBW_25lecie_publicacja-internet.pdf
4. www.uscourts.gov/file/document/us-federal-courts-circuit-map
5. http://www.supernat.pl/artykuly/administracja_publiczna_w_swietle_koncepcji_new_public_management.html#p10
6. <http://orka.sejm.gov.pl/Biuletyn.nsf/0/B49B8B259127363BC1256B73003CA5E0?OpenDocument>
7. <http://libr.sejm.gov.pl/tek01/txt/konst/izrael.html>
8. <https://www.prawo.pl/akty/m-p-1989-21-149,16822489.html>
9. http://www.edupedia.pl/words/index/show/499204_sownik_historii_polski-kurialny_system_wyborczy.html
10. https://pl.wikipedia.org/wiki/Wyборы_parlamentarne_w_Polsce_w_1993_roku
11. http://www.gminy.pl/Rank/W/Rank_W_L.html

Akty prawne:

1. Uchwała nr 183/2020 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 10 czerwca 2020 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 28 czerwca 2020 r.
2. Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy – tekst ujednolicony - Dz. U. 2011 Nr 21 poz. 112
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, Dz. U. 1997 Nr 88 poz. 553
4. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. Dz. U. 1997, nr 78, poz. 483.
5. Uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 20 lipca 2011 r., sygn. K 9/11
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz. U. 1990 Nr 16 poz. 95
7. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, Dz. U. 1998 Nr 91 poz. 578
8. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, Dz. U. 1998 Nr 91 poz. 576
9. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, Dz. U. 1964 Nr 16 poz. 93
10. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r., poz. 1515 z późn. zm.)
11. Ordynacja wyborcza do rad gmin, Dz. U. Nr 16, poz. 96
12. Ustawa z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (tekst pierwotny: Dz.U. Nr 95, poz 602 z późn. zm.; tekst jedn. Dz.U. z 2010 r. Nr 176, poz. 1190)
13. Ustawa o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta z 2002 r. (tekst jedn. Dz.U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984)
14. Ustawa z dnia 10 maja 1991 r. Ordynacja wyborcza do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Dz.U. 1991 nr 58 poz. 246
15. Ustawa z dnia 12 kwietnia 2001 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu RP i do Senatu RP (Dz.U. 2001, nr 46, poz. 499)
16. Ustawa Konstytucyjna z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym, (Dz.U. 1992 nr 84 poz. 426)

17. Ustawa o partiach politycznych z dnia 27 czerwca 1997 r. (Dz.U. 1997 Nr 98 poz. 604)

Pozostałe:

1. Chrzanowski M., Podstawowe zasady prawa wyborczego do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, Uniwersytet w Białymstoku Wydział Prawa Katedra Prawa Konstytucyjnego, 2018.
 2. Grajewski K., Mandat przedstawicielski – pojęcie i rodzaje, [w:] Leksykon prawa konstytucyjnego. 100 podstawowych pojęć, red. A. Szmyt, Warszawa 2010
 3. Król M., Słownik demokracji, Kraków 1989, s. 5.
 4. Opracowania tematyczne OT-578, Koncepcje systemów wyborczych, Kancelaria Senatu Biuro Analiz i Dokumentacji Dział Analiz i Opracowań Tematycznych, 2010
 5. Sieklucki D., Konstytucja RP a ewolucja systemu wyborczego do Sejmu, Uniwersytet Jagielloński Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych, DOI: 10.17399/HP.2018.092605
 6. Szymanek j., Reprezentacja i mandat parlamentarny, Warszawa 2013.
 7. Granat M., O istocie mandatu przedstawicielskiego, [w:] Mandat przedstawicielski w teorii, prawie i praktyce poselskiej, red, M. Kruk, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2013.
 8. Jezioro J., Przyniesienie publiczne w uregulowaniu Kodeksu cywilnego – próba ogólnego ujęcia instytucji dla potrzeb praktyki obrotu, Zeszyty Naukowe PWSZ im. Witelona w Legnicy, nr 15(2)2015
 9. Siedziako M., Wybory kontraktowe '89, Biuletyn IPN nr 4 (161), kwiecień 2019
 10. Kryszeń G., Standardy prawne wolnych wyborów parlamentarnych, wyd. Temida 2, Białystok 2007
 11. Bąkiewicz M., System wyborczy do samorządu terytorialnego w Polsce na tle europejskim, Toruń 2008
 12. Garlicki L., Artykuł 96, [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, t. I, red. L. Garlicki, Warszawa 1999.
 13. Chmaj M., Skrzydło W., System wyborczy w Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2015
 14. Nohlen D., Prawo wyborcze i system partyjny. O teorii systemów wyborczych, Warszawa 2004
 15. Gebethner S., Realizacja zasady równości po ustanowieniu okręgów jednomandatowych w wyborach do Senatu deformacja wyników wyborów w 2011 roku, Opinie i ekspertyzy OE-184 luty 2012, Kancelaria Senatu Biuro Analiz i Dokumentacji, Warszawa 2012
 16. Gajdos A., Analiza wyników wyborów prezydentów, burmistrzów i wójtów w latach 2002–2014 [w:] Wybrane aspekty ograniczenia liczby kadencji organów wykonawczych gminy, Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego, Łódź 2017
 17. Radek R., Ewolucja systemu wyborczego do polskiego samorządu terytorialnego w okresie transformacji (wybrane problemy), Remar, Katowice 2011
-

Aneks

PROTESTY PRZECIWKO WYBOROWI PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ W 2020 ROKU ORAZ PRZECIWKO WYBOROM DO SEJMU Z SENATU Z 2019 ROKU I ORZECZENIA SĄDU NAJWYŻSZEGO W ICH SPRAWIE

OP – osoba prywatna,

BDB – bez dalszego biegu

L.	Sygn. akt	Data orzeczenia	Kto wniósł	Zarzuty podniesione w protestach	Sąd uznał protest za	Sąd pozostawił bez dalszego biegu -uzasadnienie
1	I NSW 5924/20	20.09.2020	OP	Brak konkretnych zarzutów	BDB	Złożony po terminie
2	I NSW 5921/20	31.08.2020	OP zagraniczna	art. 6 ust. 2 z ustawy z 2.06.2020 niedoręczenie pakietu w terminie	BDB	Złożony po terminie
3	I NSW 5916/20	31.08.2020	OP zagraniczna	Brak treści zarzutów.	BDB	Wpłynął do konsula po terminie
4	I NSW 5920/20	31.08.2020	OP zagraniczna	art. 6 ust. 2 ustawy z 2.06.2020 niedoręczenie pakietu w terminie	BDB	Wpłynął do konsula po terminie
5	I NSW 138/20	02.08.2020	125 OP protestów podnoszących te same zarzuty	art. 127 ust. 1 Konstytucji RP, art. 90 § 1, art. 126 § 1, art. 132 § 5, art. 287, art. 326 oraz art. 327 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy naruszenie zasady równości kandydatów, zachowanie członków rządu -art. 250, art. 250a § 2 oraz art. 231 § 1 k.k	BDB	Nieprzedstawienie lub niewskazanie dowodów; wykroczenie poza granice podstaw określonych w art. 82 § 1 Kodeks wyborczy wnoszący protest nie wskazali, w jaki sposób ewentualne naruszenia Kodeksu wyborczego przekładają się na naruszenie tych jego przepisów, które dotyczą głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów
6	I NSW 67/20	2.08.2020	OP zagraniczna	Odmowa głosowania z powodu braku rejestracji w Internecie	BDB	protest przedwczesny
7	I NSW 769/20	2.08.2020	OP	Brak treści zarzutów.	BDB	Brak podpisu
8	I NSW 677/20	2.08.2020	OP	Brak treści zarzutów.	BDB	Brak podpisu
9	I NSW 5906/20		OP	Wystawienia zaświadczenia z błędnym numerem Pesel.	BDB	Brak dowodów potwierdzających pozbawienie możliwości oddania głosu
100	I NSW 963/20	1.08.2020	Pełnomocnik KW R.T.	Naruszenie art. 128 ust. 2 Konstytucji RP (terminu wyborów); przepisów Kodeksu Wyborczego: art. 10 § 1 pkt 1; art. 28, 32, art. 40 § 4 pkt 1 w zw. z art. 73; art. 311 § 1; art. 52 § 1; art. 103b; art. 287; art. 326; art. 90; art. 18 § 3; ustawy z dnia 2.06.2020 r.: art. 5 ust. 1; art. 6 ust. 2; art. 8 ust. 6 pkt 1 i 2; art. 7 i art. 7 ust. 3; podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 248 pkt 1, 3, 4 k.k.		Brak podstawy prawnej – termin wyborów. Protest wykracza poza jego ustawowo określony przedmiot i granice w rozumieniu art. 82 k.wyb. ; zarzuty nie mieszczą się w zakresie wyraźnie wskazanym przez ustawodawcę; Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w kodeksie przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do PKW. Analiza dołączonych do protestu wydruków nie pozwala na określenie ich przymiotem materiału dowodowego. Wśród załączników nie ma zatem dowodów. System doręczeń za granicą pozostawał i pozostaje poza zakresem oddziaływania polskiego ustawodawcy.
11	I NSW 3419/20	1.08.2020	OP	Naruszenie przepisów Ustawy z 22.06.2020, Kodeksu Wyborczego, Konstytucji RP dotyczących całego	BDB	protest wykroczył poza granice podstaw określone w art. 82 k.wyb.; nie wskazano w jaki sposób

				procesu wyborczego: różny czas trwania kampanii wyborczej kandydatów oraz odmienny sposób ich traktowania przez media publiczne, niekonstytucyjność terminu wyborów		ewentualne naruszenia Kodeksu wyborczego przekładają się na naruszenie tych jego przepisów, które dotyczą głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów. Zakres protestu wyborczego, nie przekłada się automatycznie zakres okoliczności branych pod uwagę przez SN
12	I NSW 1756/20	31.07. 2020	OP	naruszenie przepisów ustawy z dnia 2.06.2020 r., Kodeksu Wyborczego, Konstytucji RP, faworyzowanie prezydenta przez media publiczne, prowadzenie agitacji przez urzędników państwowych	BDB	Zarzuty przedstawione przez wnoszącego protest nie mieszczą się w granicach przedmiotowych protestu określonych w art. 321 k.wyb., zarzuty o charakterze abstrakcyjnym
13	I NSW 5253/20	31.07. 2020	OP	Odmowa wydania karty do głosowania - dopuszczono do złożenia przez inną osobę podpisu przy nazwisku osoby uprawnionej i umieszczonej w spisie osób uprawnionych do głosowania	Zasadny, Bez wpływu na wynik głosowania	
14	I NSW 2434/20	31.07. 2020	OP	Brak treści zarzutów.	BDB	Brak podpisu
15	I NSW 3784/20	31.07. 2020	OP	Brak treści zarzutów.	BDB	Brak podpisu
16	I NSW 4739/20	31.07. 2020	OP	Przedmiotem jej zarzutu jest brak możliwości zwrotu zaświadczenia i uzyskania możliwości oddania głosu w drodze korespondencyjnej - nie mogła oddać głosu, bo przebywała wówczas w H., gdzieistniała wyłącznie możliwość oddania głosu w formie korespondencyjnej.	BDB	protest jest bezzasadny Przepisy prawa wyborczego nie przewidują możliwości zwrotu zaświadczenia o prawie do głosowania.
17	I NSW 3061/20	31.07. 2020	OP	Przeprowadzenie zmian w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks Wyborczy bez wymaganego 6 miesięcznego vacatio legis.	BDB	Zarzuty dotyczące konstytucyjności przyjętych unormowań ustawowych nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego
18	I NSW 4511/20	31.07. 2020	OP	Nierówny dostęp kandydatów na Prezydenta RP do mediów publicznych,	BDB	Protest nie przedstawił takich okoliczności faktycznych, które mogłyby uprawdopodobnić zarzut dopuszczenia się przestępstwa, podniesione okoliczności nie dotyczą przebiegu głosowania, ustalenia jego wyników lub wyników wyborów. Zarzuty o charakterze abstrakcyjnym
19	I NSW 1870/20	31.07. 2020	OPzagraniczna	Niedoręczenie pakietu wyborczego w terminie	BDB	Wpłynął do konsula po terminie
20	I NSW 424/20	31.07. 2020	OP	Wyłączenie i naruszenie podstawowych praw obywatelskich, co miało wpływ na wynik wyborów	BDB	Protestujący nie sformułował żadnych zarzutów, nie przedstawił ani nie wskazał też żadnych dowodów.
21	I NSW 5867/20	31.07. 2020	OP	Nie podano zarzutów	BDB	Brak uzasadnienia
22	I NSW 5891/20	31.07. 2020	OP	Finansowanie kampanii wyborczej z rażącym naruszeniem prawa, prowadzenia agitacji wyborczej na rzecz A.D.	BDB	Zarzuty o charakterze abstrakcyjnym. Zarzut protestu musi dotyczyć czynów konkretnych osób, które to czyny powinny być

				przez urzędników administracji rządowej		jasno określone za pomocą kryteriów przestrzenno-czasowych.
23	I NSW 4099/20	31.07.2020	OP	Naruszenie art.16 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r		Złożony po terminie. Wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.
24	I NSW 1986/20	31.07.2020	OPzagraniczna	niedoręczenie pakietu wyborczego w terminie	BDB	Wpłynął do konsula po terminie
25	I NSW 4464/20	31.07.2020	OP	„niewystarczającą świadomość aktu wyborczego obywateli lat trzydziestu”	BDB	Wnoszący pisemnie sformułował żadnego zarzutu w wyżej wskazanym zakresie
26	I NSW 4685/20	31.07.2020	OP	Niekonstytucyjność głosowania korespondencyjnego; brak powszechności; nieogłoszenie stanu nadzwyczajnego; niezgodne z konstytucją zmiany prawa wyborczego w okresie 6 miesięcy przed wyborami	BDB	Zarzuty odnoszą się do zasad prawidłowej legislacji oraz zgodności uchwalanych ustaw z Konstytucją, które mogą być przedmiotem postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym. Protest nie spełnia wymogów formalnych. Konstytucyjność u.wyb.2020 nie została zakwestionowana.
27	I NSW 4499/20	31.07.2020	OP	Przeprowadzenie głosowania w terminie niezgodnym z Konstytucją RP	BDB	Protest nie spełnia wymogów formalnych gdyż podniesione zarzuty nie mieszczą się w dyspozycji art. 82 § 1 k. wyb.
28	I NSW 3780/20	31.07.2020	OP	Naruszenie art. 7 w zw. z art. 2, art. 127 ust. 1 oraz art. 128 ust. 2 Konstytucji RP	BDB	Charakter abstrakcyjny zarzutów.Zarzuty dotyczące konstytucyjności przyjętych unormowań ustawowych nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego.
29	I NSW 5278/20	31.07.2020	OP	Przeprowadzenie głosowania w terminie niezgodnym z Konstytucją RP	BDB	Protest nie spełnia wymogów formalnych gdyż podniesione zarzuty nie mieszczą się w dyspozycji art. 82 § 1 k. wyb.
30	I NSW 664/20	31.07.2020	OPzagraniczna	Nieotrzymania na czas zaświadczenia o prawie do głosowania wystawionego przez Konsula RP w M. Zmiana miejsce pobytu na czas II tury. Konsulat wykreślił ze spisu wyborców i obiecał wydać zaświadczenie	BDB	Wniesiony protest nie jest zasadny. Skarżący nie wskazuje przepisu, który miałby zostać naruszony. Konsulat wysłał zaświadczenie, a za termin jego dostarczenia i dostarczenie nie ponosi odpowiedzialności. Przepisy Kodeksu Wyborczego ani u.wyb.2020 nie regulują kwestii doręczenia zaświadczenia o prawie do głosowania
31	I NSW 1336/20	31.07.2020	OP	Naruszenie art. 129 ust. 2 Konstytucji RP (skrócenie terminu składania protestów wyborczych do 3 dni); art. 128 ust. 2 Konstytucji RP oraz art. 289 § 1 i 2 oraz art. 292 § 2 k. wyb. (termin 28.06.2020); naruszenie ciszy wyborczej	BDB	Zarzuty, których nie przewiduje Kodeks wyborczy, brak dowodów związanych ze sformułowanym zarzutem rzekomego „naruszenia ciszy wyborczej”. Protest nie spełnia wymogów formalnych wynikających z art. 321 § 3 w związku z art. 82 § 1 k. wyb.
32	I NSW 2575/20	31.07.2020	OP	Nie podano zarzutów	BDB	bez uzasadnienia
33	I NSW 2555/20	31.07.2020	OP	Nie podano zarzutów	BDB	bez uzasadnienia

34	I NSW 2286/20	31.07. 2020	OP	Nie podano zarzutów	BDB	bez uzasadnienia
35	I NSW 740/20	31.07. 2020	OP	niekonstytucyjny termin wyborów; zmiany prawa wyborczego w okresie 6 miesięcy przed wyborami; ograniczenie wydatków na kampanię wyborczą dla nowych kandydatów do 50% limitu; pakiety wyborcze były przesyłkami nierejestrowanymi; krótki termin na zbieranie podpisów; osoby poddane kwarantannie nie miały możliwości głosowania w I turze; wyłącznie Kodeks wyborczy określa zasady i tryb zgłaszania kandydatów i przeprowadzania wyborów oraz ogłoszenia ich ważności	BDB	Protestujący nie wykazał istnienia ścisłego związku między wskazanymi naruszeniami a wynikiem wyborów. Niewykonanie postanowienia Marszałka Sejmu z 5 lutego 2020 r. przez organy państwa stanowiło naruszenie art. 128 ust. 2 Konstytucji RP. Uchwała PKWz 10 maja 2020 r. nr 129/2020 pozbawiona była podstaw prawnych (wybory majowe bezprawnie odwołane). Autor w żaden sposób nie wyjaśnił, jaki wpływ na wynik głosowania miało przesunięcie terminu tych wyborów. Ustawa czerwcowa została przyjęta z naruszeniem zasady 6 miesięcy, ale protestujący nie wyjaśnił, jaki miało to wpływ na wynik wyborów. Art. 127 ust. 7 Konstytucji RP nie określa, że tylko 1 ustawa określa warunki wyborów. Ustawa czerwcowa nie narusza zasady równości wyborów i równości wobec prawa.
36	I NSW 4722/20	31.07. 2020	OP	Naruszenie przepisów Kodeksu Wyborczego: termin niekonstytucyjny, zmiany prawa wyborczego w okresie 6 miesięcy przed wyborami; naruszono zasadę powszechności wyborów (niedoręczenie pakietów wyborczych na szerszą skalę), różny czas kampanii, prowadzenie przez urzędników państwowych agitacji na 1 kandydata, nielegalne finansowanie kampanii prezydenckiej A. D.	BDB	Protest nie mieści się w zakresie podstaw wyznaczonych treścią art. 82 § 1 k. wyb. Opisane zachowania i okoliczności niewyczerpują znamiona przestępstw wyborczych lub też, nie stanowią deliktów wyborczych, które byłyby związane z głosowaniem, ustaleniem wyników głosowania lub wyników wyborów (zarzutniekonstytucyjności danej ustawy, abstrakcyjny zarzut naruszenia art. 2 Konstytucji RP). Brak konkretnych dowodów. Naruszenia prawa, jakich miały się dopuścić media publiczne i aparat państwowy nie zostały dostatecznie powiązane z wykazaniem ich wpływu na istniejące procedury głosowania lub ustalenia wyników. Z zarzutu nierównego traktowania kandydatów przez media publiczne nie można wyprowadzić wniosku, że dopuszczono się przestępstwa przeciwko wyborom.
37	I NSW 4884/20	31.07. 2020	OP	Różne „cenzusy” w zakresie czynnego prawa wyborczego, ze względu na „zamieszkiwanie w odpowiedniej części świata”, „nieprzebywanie na kwarantannie, placówkach medycznych, domach pomocy społecznej”, „stałość	BDB	Charakter abstrakcyjny, czyli ogólne zarzutów co do potencjalnych naruszeń prawa wyborczego. Przedmiotem protestu mogą być tylko naruszenia, które protestujący jest w stanie udowodnić, tj. mające miejsce w konkretnej sytuacji doświadczonej

				<p>pobytu w danym miejscu”, „umiejętność pisania”, „składanie oświadczeń o głosowaniu tajnym”, „konieczność zapłacenia za dostarczenie głosu do odpowiedniej placówki na czas w wyborach korespondencyjnych”. niższy limit wydatków i krótszego czasu na zebranie podpisów dla nowych kandydatów; nieobiektywnego przekazu mediów publicznych; braku obiektywnej debaty; wyłączenie wszystkich sędziów Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych od rozpoznania jego protestu.</p>		<p>przez protestującego: warunkiem formalnej dopuszczalności protestu jest sformułowanie w nim zarzutów oraz wskazanie dowodów (art. 241 § 3 Kodeksu wyborczego). Protestujący żąda od Sądu Najwyższego przeprowadzenia badania wszelknieprawidłowości, jakie hipotetycznie mogły mieć miejsce w czasie przeprowadzania wyborów prezydenckich w 2020 roku w Polsce, za granicą, w tym w państwach obcych, w których w ogóle nie utworzono obwodów do głosowania. Część z zarzutów protestującego w ogóle nie ma charakteru prawnego (media).</p>
38	I NSW 2200/20	31.07. 2020	OP	<p>Dopuszczenia do sytuacji, w której wyborca miał możliwość oddania głosu więcej niż jeden raz, co mogło mieć wpływ na wynik wyborów. Protestująca nie była świadoma, że musi pobrać zaświadczenie, by móc głosować w II turze w miejscu zamieszkania (w I turze głosowała w miejscu pobytu czasowego); skutecznie została dopisana do listy wyborców prowadzonej przez Urząd Gminy T., tym samym, w jej ocenie uzyskała możliwość dwukrotnego głosowania.</p>	BDB	<p>Protestnie spełnia on wymagań formalnych. Ujęcie wnoszącej protest w spisie wyborców w ponowny głosowaniu w dzielnicy T. [...], bez okazania stosownego zaświadczenia, jeżeli w głosowaniu w I turze została ona na swój wniosek ujęta w spisie wyborców w Ł., stanowiło naruszenie procedury wyborczej. Podkreślić jednak należy, że wnosząca protest nie przedłożyła, ani nie wskazała żadnych dowodów na to, że w dniu wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej 12 lipca 2020 r. jej nazwisko widniało w dwóch różnych spisach wyborców.</p>
39	I NSW 5115/20	31.07. 2020	OP	<p>Wyborów w terminie niekonstytucyjnym, naruszenie art. 90 § 2 k. wyb. (dopuszczenie do udziału w wyborach kandydatów, którzy nie przedstawili list poparcia z podpisami co najmniej 100.00 obywateli), naruszenia art. 127 ust. 1 Konstytucji RP (różny czas trwania kampanii wyborczej obu kandydatów, nierówne ich traktowanie przez media publiczne, prowadzenie przez urzędników państwowych, w tym premiera, akcji agitacyjnej za kandydaturą A. D., obchodzenie prawa w postaci nielegalnego finansowania kampanii)</p>	BDB	<p>Brak wykazania wpływu wystąpienia naruszeń na wynik wyborów. Protest nie mieści się w zakresie podstawa wyznaczonych treścią art. 82 § 1 k. wyb. Przedmiotem niniejszego postępowania nie jest ocena zgodności z Konstytucją RP nieodbycia się wyborów w dniu 10 maja 2020 r. oraz wyznaczenia ich nowego terminu. Zarzuty nie zostały poparte żadnymi konkretnymi dowodami, co powoduje, że wykraczają poza podstawy wskazane w art. 82 § 1 k. wyb. i są niedopuszczalne.</p>
40	I NSW 5228/20	31.07. 2020	OP	<p>Naruszenie w czasie kampanii wyborczej przepisów art. 2, art. 7, art. 127 ust. 1, art. 128 ust. 2 i art. 228 ust. 7 Konstytucji RP, art. 90 § 1, art. 126 i art. 327 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks</p>	BDB	<p>Protest nie może podlegać merytorycznemu rozpoznaniu, ponieważ nie mieści się w zakresie podstaw wyznaczonych treścią art. 82 § 1 k. wyb. Przedmiotem niniejszego postępowania nie jest ocena zgodności z Konstytucją.</p>

				Wyborczy		Zarzuty dotyczące dyskryminacji wyborców oraz pozbawienia ich praw wyborczych w głosowaniu za granicą, braku obiektywizmu mediów publicznych, aktywności kampanijnej urzędników administracji publicznej oraz dopuszczenia się przestępstw przeciwko wyborom sprowadzają się do ogólnego wskazania na potencjalne nieprawidłowości, do jakich miało dochodzić, lecz bez poparcia ich konkretnymi dowodami.
41	I NSW 5767/20	31.07. 2020	OP	Złożył wniosek o dopisanie do spisu wyborców w P., a po zmianie miejsca zamieszkania o dopisanie do spisu w W. uwzględniony w spisie wyborców w P. i nie ujęty w spisie w W.	BDB	Protestujący w sposób zgodny z art. 28 § 1 k. wyb., powinien być uwzględniony w tym spisie. Wobec czego podniesiony przez niego zarzut jest zasadny. Naruszenie to nie miało jednak wpływu na wynik wyborów.
42	I NSW 4527/20	31.07. 2020	OP	Naruszenia Konstytucji RP oraz orzecznictwa TK (termin 6 m-cy, wybory w faktycznym stanie klęski żywiołowej, narzucenie części wyborców wyłącznie głosowania korespondencyjnego, co narusza zasadę tajności i bezpośredniości wyborów, nierównego traktowania kandydatów przez TV, znacznego ograniczenia kampanii wyborczej)	BDB	Nie można podnosić zarzutu naruszenia innych przepisów Kodeksu wyborczego, aniżeli dotyczących głosowania, ustalenia jego wyników lub wyników wyborów. 1. zarzut ten wykracza poza przedmiot i granice protestu wyborczego, zgodnie z treścią art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb. Zaszły nadzwyczajne okoliczności umożliwiające uchwalenie istotnych zmian w prawie wyborczym w okresie krótszym niż 6 miesięcy. Działania telewizji publicznej nie mogą być kwalifikowane jako naruszenia przepisów k. wyb.
43	I NSW 4089/20	31.07. 2020	OP	Pracownicy DPS namawiali pensjonariuszy (w tym matkę skarżącą) do głosowania na A. D.	BDB	Protest nie spełnia wymogów formalnych wynikających z art. 321 § 3 w związku z art. 82 § 1 k. wyb. Protestująca nie przedstawiła, ani nie wskazała żadnych dowodów.
44	I NSW 4327/20	31.07. 2020	OP	2 protesty: naruszenie art. 127 ust. 1 Konstytucji RP, art. 90 § 1, art. 126 § 1, art. 132 § 5, art. 287 oraz art. 327 Kod. Wyb. (zasada równości, różny sposób traktowania, agitacja członków rządu na rzecz Prezydenta AD, nielegalne finansowanie); naruszenie art. 28 § 1 pkt 2 Kod. Wyb. w zw. z art. 127 ust. 1 Konstytucji RP (nie została umieszczona na liście osób uprawnionych do głosowania w danej gminie).	BDB	Brak zarzutów odnoszących się do naruszenia przepisów prawa wyborczego, lecz w najlepszym razie naruszenia dobrych obyczajów politycznych. Art. 327 Kodeksu wyborczego nie reguluje jednak zasad wydawania środków publicznych przez administrację rządową, a wyłącznie przez komitety wyborcze, a zatem nawet jeśli miały miejsce jakieś nieprawidłowości w tym zakresie, to nie stanowiły one naruszenia tego przepisu. Obietnice wyborcze nie stanowią „korzyści majątkowej lub osobistej” w rozumieniu art. 250a § 2 KK.

45	I NSW 3323/20	31.07. 2020	OP	wyborów w terminie niekonstytucyjnym, naruszenie zasady równości (nowi kandydaci mieli krótszy czas), przekupstwo wyborcze (obietnice korzyści majątkowych – obietnice premiera), skrócono termin na wnoszenie protestów wyborczych z 14 do 3 dni.	BDB	W ocenie SN dopuszczalne jest podnoszenie zarzutów konstytucyjnych w protestach wyborczych, nawet jeśli kwestionują one legalność działania organów wyborczych albo podważają konstytucyjność obowiązujących ustaw. Powinny być należycie uzasadnione i wykazane istnienie ścisłego związku między wskazanymi naruszeniami a wynikiem wyborów. Postanowienie Marszałka Sejmu z 5.02.2020 nie zostało wykonane, co bez wątplenia stanowiło naruszenie art. 128 ust. 2 Konstytucji RP. Ustawa czerwcowa nie doprowadziła do „restartu” limitu wydatków na kampanię wyborczą dla komitetów już zarejestrowanych. Rozwiązania przyjęte w ustawie nie naruszają ani zasady równości wyborów, ani zasady równości wobec prawa. Obietnic wyborczych nie można traktować jako działania nielegalnego. Nie sprecyzowano, na czym polega naruszenie prawa przez skrócenie terminu na wniesienie protestu
46	I NSW 2090/20	31.07. 2020	OP	Nieprawidłowe przeliczenie kart głosowania przed rozpoczęciem głosowania, zaginięciu ośmiu kart do głosowania, wydanie przez komisję jednej dodatkowej karty do głosowania, którą niepowinna dysponować.	zasadny, ale pozostaje bez wpływu na wynik wyborów	Komisja posiadała 1542, nie wykorzystano 310, z urny wyjęto 1233, razem 1543. Doszło do uchybień dotyczących głosowania, co świadczy o zasadności podniesionego 4 zarzutu. Nie sposób jednak zgodzić się z kategorięcznym stwierdzeniem Wnoszącej protest, że uchybienie to wiąże się z wydaniem przez komisję dodatkowej karty do głosowania, jak również zaginięciem 8 kart do głosowania. Stwierdzenie, że przytoczone przez nią okoliczności miały wpływ na wynik wyborów, nie może zostać uznane za wystarczające.
47	I NSW 2006/20	31.07. 2020	OP	415 951 głosów oddanych w dniu 12 lipca 2020 r. za granicą oraz 360 głosów oddanych na statkach, nie zostało uwzględnionych w ostatecznych wynikach wyborów	BDB	Protestujący nie wskazuje na konkretne nieprawidłowości związane z liczeniem głosów, lecz na hipotetyczne błędy rachunkowe popełnione przy sumowaniu głosów oddanych w Polsce i za granicą.
48	31.07.2020 ----- I NSW 85/20 Dołączono o sygn. sygn. akt I		OP10, 34 protestów, w tym z zagranicy		1. Zasadny, naruszenie nie miało wpływu na wynik wyborów; 2. bez dalszego	Protest S.Ł. nie wykazano należytej staranności w zakresie doręczenia pakietu wyborczego w przypadku zmiany miejsca pobytu w II turze wyborów prezydenckich,

	NSW: 94/20, 125/20, 159/20, 162/20, 199/20, 200/20, 220/20, 375/20, 641/20, 1027/20, 1050/20, 1145/20, 1179/20, 1272/20, 1383/20, 1503/20, 1818/20, 1835/20, 1980/20, 2126/20, 2203/20, 2312/20, 2360/20, 2472/20, 2752/20, 2759/20, 2767/20, 2788/20, 2794/20, 2826/20, 2976/20, 3154/20, 3322/20, 3922/20, 4161/20, 4317/20, 4344/20, 4409/20, 4525/20, 4761/20, 5034/20, 5778/20				biegu protesty M. O. M., T. Ś., M. K., E. M., M. M. i B. W 3. niezasadności zarzutów	nie otrzymali zaświadczenia do oddania głosu. Protestujący wskazywali, że mimo zgłoszonego zamiaru głosowaniakorespondencyjnego, nie otrzymali pakietu wyborczego. Wysłano pakiety wyborcze zgłoszonym wyborcom. W tej sytuacji nie doszło do naruszenia prawa wyborczego. Gdyby przyjąć że wszystkie przypadki nieotrzymania przez OKW kopert zwrotnych wynikały z nieotrzymania przez wyborców pakietów wyborczych, a wszyscy ci wyborcy zamierzali głosować na kandydata, który otrzymał w ponownym głosowaniu mniejszą liczbę głosów, to i tak nie spowodowałoby to zmiany wyniku wyborów. W przypadku I.S. protest został wniesiony po upływie terminu Z.L. i Z.G. – brak dowodów. Nieotrzymanie pakietu wyborczego nie może być w prosty sposób – odnoszony do tej sfery działań, które podmiot ten miał podjąć na podstawie art. 6 ust. 2 u. wyb. 2020.
49						
50	I NSW 3004/20	31.07. 2020	OP	Art. 52 § 1 w zw. z art. 2 Kod. Wyb. Brak weryfikacji tożsamości wyborców przez członków OKW przy wydawaniu karty do głosowania; art. 6 ust. 2 u. wyb. 2020 w zw. z art. 62 ust. 1 Konstytucji RP - nedoręczenie blisko 200 tys. uprawnionym do głosowania obywatelom RP pakietów wyborczych; art. 40 § 4 ust. 1 Kod. Wyb. w zw. z art. 127 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP - wydanie wyborcom kart wyborczych pozbawionych odcisku pieczęci PKW; art. 26 § 2 w zw. z art. 3 Kod. Wyb. w zw. z art. 127 ust. 1 Konstytucji RP - wpisanie części wyborców do więcej niż 1 spisu wyborców; art. 127 ust. 1 Konstytucji oraz art. 287 Kod. Wyb. - naruszenie zasady równości	w pkt. 36 uzasadnienia protest okazał się niezasadny, w pozostałym zakresie protest należał o pozostawienie bez dalszego biegu.	Brak dowodów pkt. 5 wnoszący protest wykroczył poza jego normatywne granice art. 82 § 1 k. wyb. Brak dowodów uwiarygadniających naruszenie przepisów Kod. Wyb. dotyczących głosowania. Wnoszący protest nie wskazał, w jaki sposób ewentualne naruszenia Kodeksu wyborczego przekładają się na naruszenie tych jego przepisów, które dotyczą głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów. Zarzuty o charakterze abstrakcyjnym. Pkt 5 zarzutów popełnienia przestępstwa z art. 231 § k.k. nie może stanowić podstawy protestu wyborczego.
51	I NSW 4551/20	31.07. 2020	OP	Nie podano zarzutów	BDB	bez uzasadnienia
52	I NSW 181/20	31.07. 2020	OP	Nie podano zarzutów	protest wyborczy jest bezzasadny	bez uzasadnienia
53	I NSW	31.07.	OP	Nierówne traktowanie kandydatów	BDB	Protest nie może podlegać

	1693/20	2020		przez media publiczne, nielegalne finansowanie kampanii prezydenckiej A.D., zaangażowanie agend rządowych w kampanię prowadzące do naruszenia przepisu art. 327 k. wyb., co wypełniało znamiona przestępstw określonych w art. 250 k.k. oraz art. 250a § 2 k.k. Niemożność uczestniczenia w wyborach przez setki tysięcy Polaków za granicą oraz niezbranie przez A.D. wymaganych podpisów w liczbie 100.000 i sfałszowanie wyników wyborów w co najmniej 48 obwodach.		merytorycznemu rozpoznaniu, ponieważ nie mieści się w zakresie podstaw wyznaczonych treścią art. 82 § 1 k. wyb. W części dotyczącej reguł zbierania podpisów pod kandydaturami i „przeniesienia” podpisów zebranych przez dany komitet do kolejnych wyborów oraz nierównego czasu trwania kampanii wyborczej zarzuty sprowadzają się w istocie do zakwestionowania zgodności Konstytucją RP ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. prerogatywa TK. Brak konkretnych dowodów – zarzut wykraczający poza podstawy wskazane w art. 82 § 1 k. wyb. Organizacja wyborów za granicą jest uzależniona od zgody państwa przyjmującego. Brak placówek.
54	I NSW 1691/20	31.07. 2020	OP	Różny czas trwania kampanii, nierówne ich traktowania przez media publiczne, nielegalne finansowanie kampanii prezydenckiej A.D., zaangażowanie agend rządowych w kampanię prowadzące do naruszenia przepisu art. 327 k. wyb. I wypełniały znamiona przestępstw określonych w art. 250 k.k. oraz art. 250a § 2 k.k. uniemożliwienie wzięcia udziału w wyborach Polakom zamieszkałym poza granicami kraju.	BDB	Protest nie mieści się w zakresie podstaw wyznaczonych treścią art. 82 § 1 k. wyb. Przedmiotem postępowania nie jest ocena zgodności z Konstytucją RP nieodbycia się wyborów w dniu 10 maja 2020 r. oraz ustawowych reguł, według których przeprowadzone zostały wybory w dniach 28 czerwca i 12 lipca 2020 r. Zarzut, niepoparty żadnymi dowodami, bez bliższej konkretyzacji co do czasu, miejsca oraz osób, które miałyby się ich dopuścić. Opinia wnoszącego protest, ze swej istoty nie poparta żadnymi dowodami, może być zakwalifikowana wyłącznie jako opinia prywatna.
56	I NSW 5732/20	31.07. 2020	OP	Nie podano zarzutów	BDB	bez uzasadnienia
57	I NSW 4977/20	31.07. 2020	OP	Nie podano zarzutów	BDB	bez uzasadnienia
58	I NSW 4248/20	31.07. 2020	OP	Nie podano zarzutów	BDB	bez uzasadnienia
59	I NSW 1698/20	31.07. 2020	OP	Zmian w prawie wyborczym na mniej niż 6 miesięcy przed wyborami, naruszenie Konstytucji poprzez przeprowadzenie wyborów w faktycznym stanie klęski żywiołowej, ograniczenie kampanii wyborczej oraz nierówne traktowanie kandydatów przez nadawcę publicznego. i narzucenie części wyborców tylko głosowania korespondencyjnego,	BDB	TK uznał, że „ewentualne wyjątki od tak określonego wymiaru (6 m-cy)mogłyby wynikać jedynie z nadzwyczajnych okoliczności o charakterze obiektywnym” – ocena jest prerogatywą TK. Konstytucyjność ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. również nie została zakwestionowana. Zasada domniemania konstytucyjności. Subiektywne przekonanie wnoszącej protest o zaistnieniu „stanu klęski żywiołowej”. zarzuty dotyczące ograniczonego czasu trwania kampanii i sposobu prezentowania w mediach publicznych informacji nie mogą być powiązane z art. 249 pkt 2 k.k. W proteście nie zostały podniesione zarzuty naruszeń określonych w art. 82 § 1 k. wyb.
60	I NSW 598/20	31.07. 2020	OP zagraniczn a	Zarzut przeszkadzania swobodnemu głosowaniu (art. 249 k.k.) i braku doręczenia pakietu wyborczego (art. 5 ust. 1 ustawy z 2.06.2020 r.)	zarzut protest u jest niezasa dny	Po I turze wyborów (powrót do rodzinnej miejscowości), 29.06.2020 r. zgłosiła się do Konsula RP w E. z prośbą o wydanie zaświadczenia, ale przesyłka doszła po wyborach. Ustawa przewiduje wysłanie i doręczenie pakietu do wyborcy, ale w kraju. W

						ustawie uregulowana została jedynie kwestia wysłania pakietu do wyborcy przez konsula (art. 6 ust. 2 u.wyb.2020)
61	I NSW 5512/20	31.07. 2020	OP	Naruszenie art. 82 § 1 k. wyb. w zw. art. 321 § 1 k. wyb.; art. 132 § 4 k. wyb.; art. 132 § 5 k. wyb.; art. 135 § 1 w zw. z art. 327 § 1 k. wyb.; art. 136 w zw. z art. 135 § 1 i art. 327 § 1 k. wyb.; art. 287 k. wyb. w zw. z art. 271 ust. 1 Konstytucji RP, art. 326 k. wyb. i podejrzenie popełnienia przestępstw przeciwko wyborom, ściganych z art. 248 i art. 250 ustawy z dnia 26.06.1997 r. k.k. oraz art. 507 i art. 514 k. wyb.	BDB	Protest wyborczy nie może mieć charakteru abstrakcyjnego. Zgodnie z art. 322 § 1 k. wyb., Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k. wyb.
62	I NSW 3778/20	31.07. 2020	OP	Nie podano zarzutów	BDB	bez uzasadnienia
63	I NSW 3146/20	31.07. 2020	OP	Nie podano zarzutów	protest wyborczy jest bezzasadny	bez uzasadnienia
64	I NSW 240/20	31.07. 2020	OP zagraniczna	Doręczenie pakietu wyborczego w terminie uniemożliwiającym oddanie głosu.	protest wyborczy jest bezzasadny	Pakiet wyborczy został wysłany na adres w N. w dniu 1.07.2020 r. i w związku z tym nie ma już możliwości zmiany adresu, na który zostanie mu on doręczony. Ustawodawca wprowadził sztywny termin na zgłaszanie zamiaru głosowania korespondencyjnego za granicą i nie przewidział w tym zakresie możliwości zmiany adresu, na który zostanie przesłany pakiet wyborczy.
65	I NSW 5897/20	31.07. 2020	OP	Nie podano zarzutów	protest wyborczy jest niezasadny	bez uzasadnienia
66	I NSW 5827/20	31.07. 2020	2 OP	„sfalszowanie” wyborów w Areszcie Śledczym w G. i nieudzielenie przez Przew. OKW informacji o adresie PKW, a także wskazali na swoje niezadowolenie z warunków panujących w Areszcie Śledczym w G.	BDB	Okoliczności opisane w proteście nie mogą być traktowane jako zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k.k. (art. 82 § 1 pkt 1 k. wyb.), nie wskazali, w jaki sposób doszło do „sfalszowania” wyborów, nie uprawdopodobnili. Zarzut nie spełnia warunków merytorycznych.
67	I NSW 4521/20	31.07. 2020	OP	A.D. „ze względu na to, że nie był on kandydatem”; wybory 28.06.2020 r. nie były ogłoszone przez Marszałek Sejmu prawidłowo, kandydaci z wyborów z 10 maja 2020 r. nie muszą ponownie zbierać 100 000 podpisów.	BDB	Zarzuty dotyczące konstytucyjności przyjętych unormowań ustawowych jako takie, nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego. Protest wyborczy nie może mieć charakteru abstrakcyjnego, tj. zawierać ogólnych zarzutów co do potencjalnych naruszeń prawa wyborczego, które nie mają żadnego związku z osobą wnoszącą ten protest (zob. postanowienie SN z 18.07.2019 r., I NSW 39/19).
68	I NSW 4107/20	31.07. 2020	OP	Znalezienie się w dwóch spisach wyborców, co stwarza możliwość	Zarzut jest	Organ gminy nie odnotował wpływu zawiadomienia o dopisaniu wyborcyw innym

				dwukrotnego głosowania.	zasadny, ale nie miał wpływu na wynik wyborów	obwodzie głosowania. Wnosząca protest była wpisana do dwóch spisów wyborców, ale z treści protestu nie wynika, że doszło do oddania głosu przez Wnoszącą protest w więcej niż jednej komisji.
69	I NSW 4054/20	31.07.2020	OP	Ograniczenie terminu na złożenie protestu wyborczego, ograniczenie ilości obwodów zagranicznych.	BDB	Nie zostały podniesione zarzuty naruszeń określonych w art. 82 § 1 k.wyb. Brak akceptacji przez skarżącego przyjętych i obowiązujących rozwiązań prawnych nie świadczy o ich sprzeczności z konstytucyjnymi zasadami.
70	I NSW 3804/20	31.07.2020	OP	Naruszenie art. 128 § 2 Konstytucji RP (termin wyborów konstytucyjny), co umożliwiło uczestniczenie w procedurze wyborczej kandydata niezgłoszonego i niezarejestrowanego w terminie zarządzonym przez Marszałka Sejmu, udział w procedurze wyborczej kandydata niezgłoszonego w terminie, a także możliwość zaistnienia przestępstwa określonego w art. 248 pkt 1 i pkt 2 k.k., w postaci dopisania do listy osób kandydujących nowego kandydata. ----- w zakresie zarzutów wskazanych w pkt. I-szym protest uznaje za niezasadny; w pozostałym zakresie protest pozostawia BDB		Wnoszący protest nie wskazał w spisie którego z obwodów głosowania (na terytorium kraju, bądź za granicą) figurowało jego nazwisko w dniu wyborów - wniosła go osoba nie uprawniona w rozumieniu przepisu art. 82 § 4 k. wyb. (art. 322 § 1 k. wyb.). Sam adres nie wystarcza. Skarżący nie wskazuje jednak na to konkretnie kto, kiedy i w jakim czasie „dopisał do listy osób kandydujących nowego kandydata”. Protestujący nie podjął jakiegokolwiek próby wykazania w treści uzasadnienia protestu wyborczego, na czym konkretnie miałyby polegać podstęp zastosowany przez PKW. Brak możliwości głosowania na kandydatów 10 maj jest równoważny z brakiem możliwości głosowania ze względu na brak kandydatów. Zarzuty w istocie sprowadzają się do kwestionowania przezeń przyjętych rozwiązań ustawowych.
71	I NSW 3890/20	31.07.2020	OP	Art. 321 § 1 w zw. z art. 82 § 1 i 2 ustawy z 5.01.2011 r. k. wyb. w zw. z art. 15 ust. 2 ustawy z 2.06.2020 r. Złamanie zasady równości przez media (art. 127 ust. 1 Konstytucji oraz art. 287 k. wyb.)	BDB	Naruszenie przez telewizję publiczną w okresie przedwyborczym zasad obiektywizmu lub pluralizmu może podlegać ocenie w odpowiednim postępowaniu przed KRRiT. Pozostałe w uzasadnieniu protestu wyborczego sprowadzają się do negatywnej oceny kampanii wyborczej pozostaje poza podstawami art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb.
72	I NSW 2065/20	31.07.2020	OP	Nie podano zarzutów	BDB	bez uzasadnienia
73	I NSW 1593/20	31.07.2020	OP	Nie podano zarzutów	protest jest bezzasadny	bez uzasadnienia
74	I NSW 3960/20	31.07.2020	OP	28 konkretnych zarzutów naruszenia Kod. Wyb. lub ustawy z dnia 2.06.2020 r. na podstawie analizy protokołów głosowania ze wszystkich komisji obwodowych za granicą oraz z ok. 3% obwodowych komisji wyborczych na terytorium RP.	BDB	Protest rozpoznawany w niniejszym postępowaniu, ze względu na podnoszenie przez skarżącego zarzutów dotyczących wydarzeń, które nie miały związku z głosowaniem w obwodowej komisji nr [...] w Ź. (gdzie autor był ujęty w spisie wyborców), wykraczał poza legitymację czynną składającego protest i tym samym nie czynił zadość wymogom formalnym protestu określonym w art. 82 § 4 k. wyb.

						Analiza protokołów oraz wyciąganie wniosków ze stwierdzonych w tych protokołach nieprawidłowości należy do PKW.
75	I NSW 4572/20	31.07.2020	2 OP	braku dostępu do rzetelnej informacji odbiorców mediów państwowych, co do osób kandydujących, pogwałcenie zasady równości, w przypadku Polaków mieszkających za granicą.	BDB	Zarzuty mają charakter abstrakcyjny, Brak jest podstaw prawnych do zastępowania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji przez Sąd Najwyższy w roli kontrolera działalności mediów publicznych.
76	I NSW 4154/20	31.07.2020	OP obserwator społeczny w K.	Zarzut naruszenia art. 5 pkt 12, art. 287, art. 311 i art. 312 w zw. z art. 160 § 1 ustawy z 5 stycznia 2011 r. – Kod. Wyb. Wniosek o przeprowadzenie dowodu ze wszystkich kart do głosowania z obwodowej komisji wyborczej nr [...] w K. na potwierdzenie, że co najmniej 6 głosów nie zaliczono na rzecz R.T.	protest jest bezzasadny	przewodnicząca komisji miała postawić wymóg, „że aby uznać za ważny linie w znaku x postawionym przy nazwisku tego kandydata przecinały się na środku w przypadku głosów oddanych na R.T., a niestosowany w przypadku głosów oddanych na A.D. Rację ma protestująca, że w świetle przytoczonych przepisów niedopuszczalne jest unieważnienie głosu z powodu nieprzecinania się znaku "x" w środku kratki – dopóki znak "x" przecina się w obrębie kratki, Jak wynika z protokołów wyników głosowania w obwodzie nr (...) ani jeden głos nie został unieważniony ze wskazanego powodu.
77	31.07.2020 ----- I NSW 96/20 z uwagi na tożsamość podniesionych zarzutów. 176 protestów OP dotyczących głosowania za granicą połączono z sygn. akt: I NSW: 118/20,121/20, 124/20,126/20, 150/20,151/20, 156/20,168/20, 175/20,177/20, 178/20,201/20, 203/20,206/20, 207/20,209/20, 210/20,213/20, 230/20,235/20, 236/20,241/20, 247/20,248/20, 250/20,251/20, 287/20,288/20, 359/20,362/20, 365/20,377/20, 392/20,477/20, 464/20,470/20, 528/20,556/20, 565/20,600/20, 602/20,624/20, 635/20,647/20, 665/20,685/20, 704/20,770/20, 775/20,780/20, 783/20,792/20, 799/20,843/20, 849/20,880/20, 887/20,911/20, 991/20,997/20, 998/20,1005/20, 1007/20,1009/20, 1012/20,1013/20, 1019/20,1022/20, 1026/20,1029/20, 1031/20,1044/20, 1048/20,1051/20, 1052/20,1058/20, 1062/20,1066/20, 1070/20,1071/20, 1076/20,1078/20, 1079/20,1080/20,			Naruszenia przepisów z art. 6 ust. 2 ustawy z 2.06.2020 r. Mimo zgłoszonego zamiaru głosowania korespondencyjnego, nie otrzymali pakietu wyborczego (art. 6 ust. 2 u.wyb.2020),	BDB – K. T., M. P., B. R.-I., S. C., A. E. K., J. A. M., M. Z.-S., D. P., K. T. i P. B.; zarzuty protest u E.S. i innych są niezasadne	Konsul nie jest jednak organem wyborczym, a zatem zarzut dotyczący podejmowanych przez niego działań nie odnosi się do naruszenia przepisów przez właściwy organ wyborczy. Nie ma przy tym podstaw, aby włączać w zakres możliwych podstaw protestu wyborczego te okoliczności, które miałyby dotyczyć nie tyle samego procesu wybierania danej osoby, co raczej tego, czy w ogóle taki proces mógłby się odbyć oraz tego kiedy – ewentualnie – powinien mieć miejsce. Brak dowodów potwierdzających, że autorzy tych protestów dopełnili ustawowych wymogów zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnego. Samo oświadczenie nie jest wystarczające. Protesty wyborcze wniesione przez E.M.S. i innych skarżących zostały zaopatrzone w potwierdzenia złożenia przez te osoby wniosków o wpisanie do spisu wyborców za granicą oraz zamiaru głosowania korespondencyjnego. Cytowany art. 6 ust. 2 u.wyb.2020 nakłada na konsula konkretny obowiązek prawny („wysłała pakiet wyborczy do wyborcy wpisanego do spisu wyborców”), wyznacza termin jego realizacji („nie później niż 6 dni przed dniem wyborów”) oraz określa formę, w jakiej powinno to nastąpić („pocztanierejestrowaną”). Przepis ten – co wskazano – nakłada na konsula obowiązek wysłania pakietu wyborczego do konkretnej grupy wyborców. Zrealizowanie tego obowiązku w terminie i w formie przewidzianej w art. 6 ust. 2 zd. 1 u.wyb.2020

	<p>1081/20,1085/20, 1087/20,1093/20, 1096/20,1144/20, 1153/20,1154/20, 1182/20,1230/20, 1235/20,1238/20, 1249/20,1316/20, 1386/20,1397/20, 1428/20,1502/20, 1639/20,1648/20, 1659/20,1680/20, 1780/20,1856/20, 1876/20,1881/20, 1884/20,1898/20, 1911/20,1920/20, 1923/20,1927/20, 1938/20,1951/20, 1983/20,1989/20, 2001/20,2011/20, 2019/20,2140/20, 2166/20,2396/20, 2722/20,2727/20, 2739/20,2742/20, 2743/20,2745/20, 2749/20,2760/20, 2761/20,2762/20, 2765/20,2769/20, 2770/20,2772/20, 2805/20,2813/20, 2824/20,2827/20, 2830/20,2831/20, 2834/20,3101/20, 3104/20,3310/20, 3361/20,3502/20, 3686/20,3699/20, 3741/20,3745/20, 3754/20,3767/20, 3852/20,4088/20, 4406/20,4455/20, 4596/20,4683/20, 4990/20,5024/20, 5411/20,5482/20, 5494/20,5500/20, 5566/20,5670/20, 5726/20,5904/20</p>				<p>wyklucza możliwość zasadnego stawiania zarzutu naruszenia tego przepisu. Sam brak możliwości oddania głosu z uwagi na nieotrzymanie pakietu wyborczego nie może być zatem – w prosty sposób – odnoszony do tej sfery działań, które podmiot ten miał podjąć na podstawie art. 6 ust. 2 u.wyb.2020. Pakiety zostały przekazane miejscowemu operatorowi wykonującemu usługi pocztowe w przewidzianym na to terminie ustawowym oraz z zachowaniem właściwej formy.</p> <p>Zarzut naruszenia art. 6 ust. 2 u.wyb.2020 odnosił się do sytuacji faktycznej, w której brak uzyskania pakietu wyborczego wynikał z wadliwych działań podejmowanych przez samych skarżących. Dotyczy to 19 protestów, w których – jak sygnalizowali konsulowie – wysłane pakiety wyborcze były zwracane do placówek dyplomatycznych z adnotacją o braku możliwości odnalezienia adresata (Berlin, Kolonia, Oslo, Rzym, Kopenhaga, Sztokholm), bądź też skarżący nie byli dopisani do spisu wyborców (Kolonia, Dublin). W niektórych wypadkach brak możliwości uzyskania pakietu wyborczego wiązał się z jego nieodebraniem mimo wcześniejszego zgłoszenia takiego zamiaru (Lyon) czy też indywidualną sytuacją skarżących, którzy bądź zaplanowali powrót do Polski z miejsca, w którym uprzednio zgłaszali zamiar głosowania korespondencyjnego (Mediolan, Bangkok) bądź z przyczyn obiektywnych nie mogli odbyć podróży do miejsca zgłoszenia (Sudan).</p>
78	I NSW 1697/20	31.07. 2020	OP	BDB	<p>Dopuszczalne jest podnoszenie zarzutów konstytucyjnych w protestach wyborczych, nawet jeśli kwestionują one legalność działania organów wyborczych albo podważają konstytucyjność obowiązujących ustaw, pod warunkiem, że protestujący wykaże istnienie ścisłego związku między wskazanymi naruszeniami a wynikiem wyborów, których ważność kwestionuje. Protestująca nie wyjaśniła, jaki wpływ na wynik wyborów miał późny termin przyjęcia tej ustawy. Protestująca nie wyjaśniła, jaki konkretnie wpływ miało nieogłoszenie stanu klęski żywiołowej na wynik</p>

				osobiście do komisji wyborczej, umieszczenie w jednej kopercie zarówno karty z głosem i oświadczeniem o oddaniu głosu), skrócenia kalendarza wyborczego, nierównego traktowania kandydatów przez TV.		wyborów. Protest wyborczy nie może mieć charakteru abstrakcyjnego. Skrócenie czasu na zapoznanie się przez wyborców z programami kandydatów samo w sobie nie stanowi naruszenia prawa. Ocena rzetelności przekazu mediów publicznych nie jest rolą SN, ale KRRiT.
79	I NSW 2869/20	31.07. 2020	OP	Pięć pakietów wyborczych do głosowania korespondencyjnego dostarczył osobiście do lokalu OKW nr (...) w O. przed g.6:00 rano Z-ca Przew. tej Komisji, który oświadczył, że otrzymał je od swoich sąsiadów; komisja rozpoczęła pracę przed g. 6:00, co uniemożliwiło Wnoszącej protest (będącej jednocześnie mężem zaufania) obserwowanie jej pracy od momentu rozpoczęcia w dniu wyborów. Liczba kart wpisanych na protokole przekazania komisji wynosiła 390, faktycznie były 393 karty. Protokół wyników głosowania, zdaniem Wnoszącej protest, zawiera błędy, gdyż wpisano liczbę 439 wyborców uprawnionych do głosowania, a przekazana przez urzędników gminy liczba uprawnionych do głosowania wynosiła 437. - tworzenie w systemie elektronicznym protokołu z I tury wyborów rozpoczęło się o godzinie 21:27:12, zdaniem Wnoszącej protest, 27 minut praktycznie wyklucza możliwość przestrzegania wytycznych ustawy dotyczących sposobu liczenia głosów;	zarzuty protest u są niezasadne	Okoliczności opisane w proteście nie mogą być traktowane jako zarzuty dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k.k. (art. 82 § 1 pkt 1 k. wyb.). Według art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Zestawienie tego przepisu o charakterze procesowym, z materialnoprawnymi podstawami protestu wyborczego nie pozostawia wątpliwości, że w proteście wyborczym można podnieść tylko takie zarzuty, które przewiduje Kodeks wyborczy. Z treści protestu jednoznacznie nie wynika również, które z rzekomych naruszeń odnoszą się do głosowania 28 czerwca 2020 r., a które do ponownego głosowania.
80	I NSW 239/20	31.07. 2020	OP zagraniczna	Zbyt późne doręczenie pakietu wyborczego, co doprowadziło do pozbawienia skarżącej możliwości skorzystania z czynnego prawa wyborczego i miało wpływ na wynik wyborów.	BDB	Stan niedoręczenia oraz doręczenia opóźnionego, na podstawie którego sformułowano w proteście zarzuty, nie stanowi efektu działań konsula RP, ani naruszenia polskiego prawa.
81	I NSW 3333/20	31.07. 2020	OP	art. 248 pkt 1 k. k. bezprawne niedopisanie do spisu wyborców pomimo uprawnienia do oddania głosu.	Zarzuty protest u są bezzasadne	Konsul H. poinformował, iż dane protestującego zostały usunięte ze spisu wyborców w Holandii. 7 lipca 2020 r. wypełnił wniosek o dopisanie do spisu wyborców w W. W dniu wyborów odmówiono mu wydania karty do głosowania argumentując, że jest zarejestrowany jako wyborca w H. Wprawdzie z § 11 i 14 tego rozporządzenia wynika możliwość aktualizowania spisu wyborców pomiędzy jednym głosowaniem a głosowaniem ponownym, ale tylko wtedy wcześniej wyborca był umieszczony w spisie wyborców prowadzonym przez urząd gminy, a nie przez konsula. W realiach

						opisanych w proteście wyborczym nie doszło do naruszenia przepisów dotyczących głosowania.
82	I NSW 4053/20	31.07. 2020	OP	Pierwsze czytanie dwóch projektów ustaw (COVID-19, zasady organizacji wyborów) z pominięciem 14-dniowego odstępu między doręczeniem druku posłom a czytaniem, skrócenie terminu na wnoszenie protestów wyborczych, zbyt małej liczby obwodów do głosowania utworzonych za granicą.	BDB	Ocena przestrzegania standardów proceduralnych przy uchwalaniu ustaw przez Sejm jest domeną Senatu, Prezydenta RP, a w ostateczności Trybunału Konstytucyjnego, a nie SN. Poza kognicją Sądu Najwyższego jest ocena, czy przy uchwalaniu przepisów prawa przestrzegane były standardy przyjęte w akcie prawawewnętrznego, jakim jest Regulamin Sejmu. Pozostałe zarzuty odnoszą się do hipotetycznych, bliżej nie sprecyzowanych nieprawidłowości,
83	I NSW 311/20	31.07. 2020	OP	Obok nazwiska protestującej widniał podpis innej osoby.	BDB	Komisja powinna wskazać tej osobie właściwe miejsce w spisie do złożenia podpisu, a podpis złożony w niewłaściwym miejscu powinna skreślić. Skarżąca potwierdziła, że wydano jej kartę do głosowania i wzięła udział w głosowaniu. Tym samym, ważność oddanego przez wnoszącą protest głosu nie mogła zostać przez obwodową komisję wyborczą zakwestionowana. □protest nie wypełniają dyspozycji art. 82 § 1 k.wyb.
84	I NSW 5903/20	31.07. 2020	OP	„W czasie wyborów w obu terminach, jego osobę i setki osadzonych przekupywano na różne sposoby, celem nakłonienia do podpisania głosu na A.D	BDB	Żaden z przytoczonych przez wnoszącego protest zarzutów nie mieści się w zakresie przedmiotowym protestu wyborczego przeciwko wyborowi Prezydenta RP (art. 82 § 1 k. wyb.). Zarzuty nie mieszczą się w granicach przedmiotowych protestu określonych w art. 321 k. wyb.
85	I NSW 1517/20	31.07. 2020	OP	Protestującej odmówiono wydania karty do głosowania, gdyż obok jej nazwiska widniał podpis innej osoby. Tym samym została pozbawiona czynnego prawa wyborczego	Wydać opinię o zasadności zarzutu protestu, co jednak nie miało wpływu na wynik wyborów	Wydanie karty do głosowania innej osobie i umożliwienie jej oddania głosu, a równocześnie pozbawienie możliwości zrealizowania swego prawa przez K.G., której nazwisko było umieszczone na liście osób uprawnionych do udziału w głosowaniu w Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w K., oznaczało, że zasady te zostały naruszone (art. 10 § 1 pkt 2 k. wyb.).
86	I NSW 4526/20	31.07. 2020	OP	Naruszenie art. 127 ust. 3 Konstytucji RP w zw. z art. 248 ust. 6 k. k.- przedstawienie przez kandydatów na Prezydenta RP list poparcia do wyborów zarządzonych na 10 maja 2020 r. Naruszenie art. 228 ust. 7 Konstytucji RP w zw. z art. 249 ust. 2k. k.- przez zakłócenie swobodnego prawa do kandydowania w wyborach na urząd Prezydenta RP oraz wprowadzenie	BDB	Zarzuty nie mogą stanowić zgodnej z prawem podstawy protestu wyborczego. W konsekwencji protest ten nie spełnia wymogów formalnych wynikających z art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb. Sugerowane przez skarżącego naruszenie przepisów Kodeksu karnego, chociaż formalnie odnosi się do przestępstw przeciwko wyborom określonych w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, nie mogą stanowić podstawy rozpoznawanego protestu wyborczego.

				„zakamufłowanej formy stanu nadzwyczajnego w dniach od 13.03.2020 r. co najmniej do 16.06.2020 r.		
87	I NSW 4542/20	31.07. 2020	OP	Ograniczenie czynnego i biernego prawa wyborczego oraz podejmowane przez organy władzy publicznej czynności, które jego zdaniem, zaprzeczają praworządności państwa uregulowanej w art. 2 Konstytucji RP.	BDB	Z wniesionego protestu wyborczego nie wynika, by M.L. przysługiwał status któregoś z podmiotów uprawnionych do wniesienia protestu wyborczego. Nie wskazał, że wnosi protest wyborczy jako wyborca, którego nazwisko było umieszczone w którymś ze spisów wyborczych. Nie został spełniony podstawowy warunek formalny
88	I NSW 2915/20	31.07. 2020	OP	Wybory w dniu 12.07.2020 r. odbyły się na podstawie nielegalnie obowiązujących ustaw wyborczych i nielegalnie obowiązujących ustaw dotyczących PKW. Przepisy na podstawie których przeprowadzono wybory „nie spełniają podstawowych i koniecznych wymogów wynikających z Konstytucji	BDB	Przedmiotem protestu nie mogą być obowiązujące rozwiązania ustawowe. Krytyka rozwiązań ustawowych i formułowanie związanych z tym zarzutów niekonstytucyjności wykracza poza przedmiot i granice protestu wyborczego, co czyni go niedopuszczalnym. Prerogatywa TK.
89	I NSW 1558/20	31.07. 2020	OP	Data wyborów Prezydenta RP została wyznaczona z naruszeniem Konstytucji RP: naruszenie zasady równości i powszechności (zróżnicowanie czasu trwania kampanii wyborczej, sposób organizacji wyborów, wprowadzanie zmian legislacyjnych, jakie miały temu służyć).	BDB	Zarzuty nie mogą stanowić zgodnej z prawem podstawy protestu wyborczego. Przedmiotem oceny SN nie mogą być wszelkie zagadnienia czy zastrzeżenia dotyczące wyborów, których adresatem są de facto organy władzy publicznej. Zarzut niekonstytucyjności danej ustawy rozpatruje TK.
90	I NSW 3908/20	31.07. 2020	OP	Pismo nie zostało podpisane.	BDB	Pismo wniesione przez autorkę, nie zostało podpisane, co nie pozwala uznać go za protest wyborczy.
91	I NSW 3127/20	31.07. 2020	OP	Protestująca głosowała 12.07.2020 r. w C. na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania wydanego przez Burmistrza Miasta K. Na tych samych zasadach głos swój oddały trzy inne osobytowarzyszące J.K. Po zapoznaniu się z treścią protokołu, wnosząca proteststwierdziła, że komisja obwodowa nie odnotowała w protokole głosowania ani jednego głosu oddanego na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania.	BDB	SN ustalił, że zarzut nieprawidłowego zliczenia głosów w Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w C. jest zasadny jedynie z uwagi na nieprawidłowe zakwalifikowanie głosów oddanych przez osoby głosujące na podstawie zaświadczenia do ogólnej liczby osób głosujących, bez ich wskazania w odpowiedniej rubryce w protokole. Zarzut sprowadza się do nieprawidłowego sporządzenia protokołu. Naruszenie „wytycznych” nie może jednak stanowić podstawy protestu wyborczego.
92	I NSW 3721/20	31.07. 2020	OP zagraniczn a	art. 6 ust. 2 u. wyb. 2020 - niedoręczenie przez konsula zaświadczenia o prawie do głosowania w dowolnym okręgu wyborczym, co pozbawiło możliwości skorzystania z prawa wyborczego	zarzuty protest u są niezasa dne	Konsul RP w L. wyjaśnił, że pakiety wyborcze zarówno na I jak i na II turęwyborów zostały jej wysłane z zachowaniem terminu ustawowego. W przypadku gdy wyborca zgłosił zamiar głosowania korespondencyjnego, zaświadczenia o prawie do głosowania w miejscu pobytu w dniu wyborów nie wydaje się po wysłaniu do wyborcy pakietu wyborczego. Wnosząca protest nie dochowała należytej staranności i

						nieskontaktowała się z konsulem RP w L. ani właściwym Urzędem Gminy w terminie umożliwiającym jej uzyskanie zaświadczenia o prawie do głosowania.
93	I NSW 3721/20	31.07. 2020	OP	art. 6 ust. 2 u. wyb. 2020 - niedoręczenie przez konsula zaświadczenia o prawie do głosowania w dowolnym okręgu wyborczym, co pozbawiło możliwości skorzystania z prawa wyborczego	zarzuty protest u są niezasa dne	A.M.W. była wpisana do spisu wyborców w L., a pakiety wyborcze zarówno na I jak i na II turę wyborów zostały jej wysłane z zachowaniem terminu ustawowego. Pakiet wyborczy na II turę wyborów został wysłany do wnoszącej protest w dniu 4 lipca 2020 r., zatem w dniu 7 lipca 2020 r. wydanie wnoszącej protest zaświadczenia o prawie do głosowania było niemożliwe.
94	I NSW 3114/20	31.07. 2020	OP	Art. 289 § 1 k.wyb. poprzez wyznaczenie wadliwego terminu wyborów. Art. 293 § 1 i 3 k. wyb. – ponowne wyznaczenie terminu wyborów na 28.06.2020 r.	BDB	Zarzut wyznaczenia terminu wyborów nie mieści się w granicach wyznaczonych dla tego środka prawnego w Konstytucji i ustawach.
95	I NSW 5381/20	31.07. 2020	OP	Przeciwko ważności wyboru Prezydenta (art. 129 Konstytucji RP); Przeciwko wyborowi Prezydenta (art. 321 § 1 w związku z art. 82 § 1 Kod. Wyb.; przeciwko ważności wyborów z powodu naruszenia przepisów k. wyb. dotyczących głosownia, ustalenia wyników głosownia lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1 pkt 2 k. wyb.).	BDB	Skarżący nie formułuje w nim zarzutów odpowiadających wymogom art. 82 k. wyb., a zatem wniesiony protest nie spełnia warunków formalnych z art. 321 k. wyb., co czyni go wadliwym formalnie. Skarżący stara się poddać kontroli Sądu Najwyższego kwestie zastrzeżone dla Trybunału Konstytucyjnego. W tym też zakresie stwierdzić należy, że sformułowane przez K. D. zarzuty nie stanowią zarzutów, o których mowa w art. 82 k. wyb.
96	I NSW 5490/20	31.07. 2020	OP	art. 249 pkt 2 ustawy z dnia 6.06.1997 r. wprowadzanie w błąd przez pracowników mediów publicznych co do programów wyborczych; art. 127 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 287 k. wyb. - poprzez złamanie zasady równości.	BDB	Protest nie zawiera prawidłowo sformułowanych zarzutów, które mieściłyby się w zakreślonej przez art. 82 § 1 k. wyb. podstawie prawnej. Skarżąca sposób ogólnikowy sformułowała zarzut wpływu mediów publicznych na decyzje wyborców i nie załącza dowodów potwierdzających podniesione zarzuty.
97	I NSW 3302/20	31.07. 2020	OP	Użyciu alertu przez RCB do bezpośredniej komunikacji z wyborcami w kwestii dotyczącej wyborów (informacja nt. daty głosowania i faktu, że osoby 60+, kobiety w ciąży oraz osoby niepełnosprawne będą mogły głosować w komisjach wyborczych bez kolejki; 2. mobilizacji wyborców określonej grupy przez Rząd do udziału w głosowaniu poprzez ogłoszenie konkursu na najwyższą frekwencję w określonym rodzaju gmin (tzw. Bitwa o wozy), które tendencyjnie głosują na A.D..	BDB	Protest nie spełnia wymogów ustawowych zastrzeżonych dla tego środka prawnego. Nie podlega merytorycznemu rozpoznaniu zarzut naruszenia prawa poprzez przesłanie wiadomości tekstowej przez RCB. Skarżący nie wykazał związku pomiędzy treścią przesłanej wiadomości, a jej wpływem na przebieg procesu wyborczego i jego wynik. Także okoliczności, opisane w proteście jako swoiste „przekupstwo” polegające na stworzeniu akcji zachęcającej do głosowania (wysokiej frekwencji) w mniejszych miejscowościach, nie mogą być traktowane jako zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k. k. (art. 82 § 1 pkt 1 k. wyb.).
98	I NSW 3105/20	30.07. 2020	OP	Zarzut udziału Rządu RP w agitacji na rzecz A.D., prowadzenia przez media publiczne kampanii opartej na manipulacji, wysłaniu alertu z RCB, przekupstwie ludności	BDB	Protest nie spełnia wymogów ustawowych. Nie podlega merytorycznemu rozpoznaniu zarzut naruszenia prawa poprzez przesłanie wiadomości tekstowej przez RCB. Swoiste „przekupstwo”

				wiejskiej poprzez obietnice zakupu wozów strażackich (tzw. Bitwa o wozy).		polegające na stworzeniu akcji zachęcającej do głosowania nie może być traktowane jako zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom.
99	I NSW 2393/20	30.07. 2020	OP	Wybory odbyły się w terminie nieznanym Konstytucji RP. Skarżący pozbawiony został prawa do głosowania, ponieważ nie chcąc narażać swojego życia i zdrowia nie uczestniczył w wyborach.	BDB	Protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub nie spełniając warunków określonych w art. 321 k. wyb. Wniesiony protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb. zarzut wykracza poza ustawowo określony przedmiot i granice protestu zakreślone w art. 82 k. wyb.
100	I NSW 4532/20	30.07. 2020	OP	„nierówne dysponowanie pieniędzy na reelekcję A.D. i kandydata na Prezydenta R.P. R.T.”; wspieranie A.D. przez członków rządu; nieogłoszenie stanu nadzwyczajnego, bezprawna działalność Sejmu RP, który obraduje nocami, oraz niestosowanie Konstytucji.	BDB	Protest nie spełnia wymagań, o których mowa w art. 321 § 3 k. wyb., zwłaszcza nie wskazuje żadnych dowodów. Zarzut o charakterze abstrakcyjnym, ogólne i niepoparte żadnymi dowodami.
101	I NSW 1859/20	30.07. 2020	OP	Telewizja [...] S.A. (TV[...]) jednoznacznie faworyzowała A.D. a jego Komitet Wyborczy „w istocie dysponował swoją telewizją”, co stanowi naruszenie zasad prowadzenia i finansowania kampanii wyborczej, a także przeciwstawia się zasadzie równości wyborów.	BDB	Protest niespełnia ustawowych wymogów. Wnosząca protest nie wskazała jaki związek z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów miała niewłaściwa realizacja misji przez telewizję publiczną. Zarzuty o charakterze abstrakcyjnym.
102	I NSW 3931/20	30.07. 2020	OP	Art. 248 pkt 1 k. k. - bezprawne niedopisanie wnoszącej protest do spisu wyborów pomimo, iż była uprawniona do oddania głosu w wyborach.	BDB	Wnosząca protest na poparcie tego zarzutu i podnoszonych w proteście twierdzeń nie przedstawiła żadnych dowodów. Z tego też względu protest wyborczy M. D. nie spełnia wymogów z art. 321 § 3 k. wyb.
103	I NSW 3328/20	30.07. 2020	OP	Brak treści zarzutów	BDB	Skarżący nie wskazał, które w jego ocenie przepisy zostały naruszone oraz w jaki sposób rzutowały na przebieg głosowania, ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów. Nie przytoczył żadnych dowodów. Protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb.
104	I NSW 4414/20	30.07. 2020	OP	Brak treści zarzutów. Określenie „szereg nieprawidłowości”.	BDB	Protest złożony przez M. K. nie został przez niego podpisany, co stanowi nieusuwalny brak formalny, skutkujący koniecznością pozostawienia protestu bez dalszego biegu
105	I NSW 5571/20	30.07. 2020	OP	Zarzut naruszenia art. 7 ust. 3 ustawy z 2.06.2020 r. uznanie przez PKW, że oznaczeniem autentyczności karty do głosowania jest odcisk pieczęci PKW oraz odcisk pieczęci OKW. Tymczasem ratio legis art. 7 ust. 3 u.wyb.2020 opierało się na kwalifikowanym zabezpieczeniu kart do głosowania przed fałszerstwem, co miała pozwolić na „niekontrolowany obrót kartami	BDB	Protest nie spełnia wymagań, o których mowa w art. 321 § 3 k. wyb., zwłaszcza nie wskazuje żadnych dowodów, na podstawie których Skarżący twierdzi, że w istocie dochodziło do rzekomego niekontrolowanego obrotu kartami. Wnioski (opinie) M. W. mają charakter abstrakcyjny.

				wyborczymi”, „ich kopiowanie w nieograniczonej ilości”,		
106	I NSW 698/20	30.07.2020	OP	Skarżący nie został dopisany do spisu wyborców, pomimo, że był uprawniony do głosowania dokonał zgłoszenia i dopisał się w I turze wyborów, przebywając za granicą i tam też zagłosował. W II zgłosił wniosek o dopisanie go do spisu wyborców w okręgu znajdującym się w kraju. Wniosek został przyjęty, a w dniu głosowania odrzucony.	protest u jest niezasadny	Skarżący, jak sam przyznał w proteście, złożył wniosek za pośrednictwem platformy e-PUAP w dniu 2 lipca 2020 r., a więc z uchybieniem 12-dniowego terminu. Zgłoszenie z uchybieniem terminów, o których wyżej nie mogło być skuteczne.
107	I NSW 1694/20	30.07.2020	OP zagraniczna	Naruszenie Konstytucji poprzez wprowadzenie istotnych zmian do prawa wyborczego na mniej niż 6 miesięcy przed wyborami prezydenckimi, przeprowadzenie wyborów prezydenckich w faktycznym stanie klęski żywiołowej, narzucenie części wyborców wyłącznie głosowania korespondencyjnego, znaczne ograniczenie kampanii wyborczej, nierówne traktowanie kandydatów przez nadawcę publicznego,	BDB	Do protestu dołączono kopię niepodpisanego pełnomocnictwa do wniesienia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko wyborowi Prezydenta RP. Skutkuje to uznaniem, że protest nie spełnia warunków formalnych, przewidzianych dla pisma procesowego, wszczynającego postępowanie protestowe, a zatem należy pozostawić go bez dalszego biegu.
108	I NSW 4534/20	30.07.2020	OP obserwator społeczny	Naruszenie art. 69 § 3a oraz 71 § 1a - polegające na: nieprzepisowym liczeniu głosów (komisja liczyła głosy indywidualnie, a nie łącznie oraz zaliczenia głosów kandydatowi, na którego głosy te nie zostały oddane (3 przypadki).	BDB	Nie sposób uznać aby wskazanie, iż jest się w posiadaniu nagrań i zdjęć z zaobserwowanych naruszeń i formułowanie w tym zakresie wniosku o dopuszczenie dowodu z oględzin oraz ponownego liczenia głosów, stanowiło należyte wskazanie dowodów na poparcie zarzutu i podnoszonych okoliczności w rozumieniu art. 321 § 3 k. wyb. Skarżący co prawda wskazał dowód, jednak nie oznaczył i nie wyszczególnił faktów, które mają zostać wykazane tym dowodem. Dowodu nie dołącza do protestu. W ocenie Sądu takie postępowanie uznaje się za celowe przedłużenie postępowania. Regulacje prawne nakazują Sądowi pomijać dowody zmierzające do przedłużenia postępowania.
109	I NSW 1692/20	30.07.2020	OP	naruszenie Konstytucji i orzecznictwa TK poprzez wprowadzenie istotnych zmian do prawa wyborczego na mniej niż 6 miesięcy przed wyborami prezydenckimi, naruszenie Konstytucji poprzez przeprowadzenie wyborów w faktycznym stanie klęski żywiołowej, narzucenie części wyborców wyłącznie głosowania korespondencyjnego, co narusza zasadę tajności i bezpośredniości wyborów, znaczne ograniczenie kampanii wyborczej, nierówne traktowanie kandydatów przez	BDB	Do protestu dołączono niepodpisane przez mocodawczynię pełnomocnictwo dla radcy prawnego M. R. oraz M. G. Do protestu dołączono jedynie kopię pełnomocnictwa bez podpisu. Skutkuje to uznaniem, że protest nie spełnia warunków formalnych, przewidzianych dla pisma procesowego,

				nadawcę publicznego, tj. TVP.		
110	I NSW 3040/20	30.07. 2020	OP	Naruszenie w czasie kampanii wyborczej przepisów Konstytucji, Kodeksu wyborczego i karnego co miało wpływ na wynik wyborów i przesądziło o konkretnych zachowaniach milionów wyborców: różny czas trwania kampanii obu kandydatów, sposób ich prezentowania przez media publiczne, prowadzenie przez urzędników państwowych akcji agitacyjnej na rzecz A. D., Wielu członków jego gabinetu i rządu „podróżowało po kraju rozdając ‘czeki’ na określone kwoty przedstawicielom wielu samorządów”.	W zakreśle zarzutu dotyczącego popełnienia przestępstwa w art. 250 i 250a § 2 k.k. protest uznaje za niezasadny w pozostałym zakresie protest BDB	Wnosząca protest na poparcie swoich twierdzeń nie przedstawia i nie wskazuje dowodów, a jedynie w odniesieniu do części zarzutów występuje z wnioskami do SN o przeprowadzenie dowodów. Wnosząca protest swoje zarzuty oparła na niepotwierdzonych dowodami twierdzeniach, ocenach i opiniach do których jest oczywiście uprawniona, ale które nie spełniają wymogu formalnego wynikającego z art. 321 § 3 k. wyb. Wnosząca protest nie wskazała jaki, jej zdaniem, niewłaściwa realizacja misji przez telewizję publiczną, miała związek z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów. Skarżący nie wskazał w jaki sposób zarzucane przestępstwa mogły wpłynąć na nieskrępowane skorzystanie z przysługujących mu praw wyborczych.
111	I NSW 3521/20	30.07. 2020	OP	naruszenia art. 127 ust. 1 Konstytucji zw. z art. 287 Kod. wyb. - łamanie zasady równości wyborów (działania TVP); naruszenie art. 498 Kod. wyb. - prowadzenie agitacji podczas ciszy wyborczej na antenach TVP oraz art. 501 Kod. wyb. - zorganizowanie przez MSWiA tzw. „bitwy o wozy”.	BDB	Protest nie spełnia wymogów formalnych wynikających z art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb. Wnoszący protest wykroczył poza normatywne granice art. 82 § 1 k. wyb. Sygnalizowane w proteście działania telewizji publicznej nie mogą stanowić naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1 pkt 2 k. wyb.).
112	I NSW 2913/20	30.07. 2020	OP	Wybory odbyły się na podstawie nielegalnie obowiązujących ustaw wyborczych i ustaw dotyczących PKW	BDB	Przedmiotem protestu nie mogą być obowiązujące rozwiązania Ustawowe, gdyż wykracza poza przedmiot i granice protestu wyborczego, co czyni go niedopuszczalnym. Prerogatywa TK
113	30.07.2020 ----- I NSW 84/20 ----- OP połączono z 4085 protestami w których podniesione zostały analogiczne zarzuty. W 205 protestach wyborczych zawarto wnioski o wyłączenie sędziów zasiadających w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego. Protesty te pod sygnaturą I			Naruszenie art. 127 ust. 1 Konstytucji RP, art. 90 § 1, art. 126 § 1, art. 132 § 5, art. 287, art. 326 oraz art. 327 k. wyb. - naruszenie zasady równości (różny czas trwania kampanii wyborczej, różny sposób traktowania kandydatów przez media publiczne i promowanie Prezydenta i rażąco negatywne przedstawienie kandydata, agitację członków rządu za kandydaturą Prezydenta), nielegalne finansowanie kampanii wyborczej A. D. zachowanie	BDB	Wnoszący protest wykroczyli jednak poza jego normatywne granice, w ramach których nie mieszczą się hipotetyczne naruszenia innych aniżeli głosowanie, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów, etapów procesu wyborczego. Opisana więc w proteście wyborczym sytuacja zaistniała w związku z wprowadzonymi rozwiązaniami ustawowymi, które jednakże nie mogą być kwestionowane w trybie protestu wyborczego. Wnoszący protest nie wskazali jaki, ich zdaniem, związek miała niewłaściwa realizacja misji przez telewizję publiczną z naruszeniem przepisów k. wyb. określony powyżej zakres protestu wyborczego nie przekłada się

	NSW 183/20. Tu włączone.			„członków rządu wypełniało znamiona przestępstw określonych w art. 250, art. 250a § 2 oraz art. 231 § k.k.		automatycznie na zakres okoliczności branych pod uwagę przez Sąd Najwyższy podczas badania ważności wyboru Prezydenta RP w związku z podejmowaniem uchwały w tym przedmiocie.
114	I NSW 5588/20	30.07.2020	OP	Skarżący zakwestionował zaangażowanie telewizji publicznej w kampanię wyborczą.	BDB	Protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb., ponieważ nie zawiera zarzutów naruszenia przepisów u. wyb.2020 lub k. wyb., dotyczących „głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów”, ani też zarzutów dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom.
115	I NSW 3239/20	30.07.2020	OP	Naruszenie art. 128 Konstytucji RP: wybory w terminie innym niż konstytucyjny; udział w procedurze wyborczej kandydata niezgłoszonego w terminie; możliwość zaistnienia przestępstwa z art. 248 pkt 1 i 2 k. k. - dopisanie do listy osób kandydujących nowego kandydata; naruszenie przepisów k. wyb. w zakresie zasad zgłaszania kandydatów; podjęcie przez PKW uchwały nr 129/2020 z 10.05.2020 r. bez podstawy faktycznej i prawnej; przeprowadzenie wyborów w nieodpowiednich warunkach oraz z naruszeniem podstawowych praw obywatelskich, bez umożliwienia oddania głosu każdemu uprawnionemu obywatelowi.	BDB	Protest wyborczy wniesiony przez M. K. nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb., ponieważ nie zawiera zarzutów naruszenia przepisów u. wyb.2020 lub k. wyb., dotyczących „głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów”, ani też zarzutów dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, co stanowi konieczny warunek jego merytorycznego rozpoznania. Zarzut dotyczący naruszenia art. 128 Konstytucji wykracza poza ustawowo określony przedmiot i granice protestu zakreślone w art. 82 k. wyb. Wnoszący protest wyborczy nie może natomiast skutecznie podnosić zarzutów o charakterze abstrakcyjnym. Przedmiotem zarzutu mogą być wyłącznie zdarzenia, których protestujący osobiście doświadczył. Zarzuty dotyczące przeprowadzenia wyborów w nieodpowiednich warunkach oraz z naruszeniem podstawowych praw obywatelskich cechuje natomiast znaczna ogólnikowość.
116	I NSW 3032/20	30.07.2020	OP	Nieszanowanie ciszy wyborczej poprzez rozesłanie w dniu 11 lipca 2020 r. o godz. 9:39 alertu wyborczego przez RCB, wykorzystanie mediów publicznych w kampanii wyborczej, stosowanie zachęt finansowych w celu promocji jednego z kandydatów, naruszenie zasady powszechności wobec niemożności głosowania przez osoby przebywające za granicą.	BDB	Protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb., gdyż nie zawiera zarzutów naruszenia przepisów u. wyb.2020 lub k. wyb., dotyczących „głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów”, ani też zarzutów dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, co stanowi konieczny warunek jego merytorycznego rozpoznania. Kwestionowanie przebiegu kampanii wyborczej – a przede wszystkim warunków, w jakich była ona prowadzona, oraz dotyczący stosowania zachęt finansowych w celu promocji jednego z kandydatów nie mieści się w opisanych w art. 82 § 1 pkt 2 k. wyb. podstawach wniesienia protestu.
117	I NSW 5590/20	30.07.2020	OP	nieprzestrzeganie art. 128 ust. 2 Konstytucji RP.	BDB	Wniesiony przez T. B. protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb., ponieważ nie formułuje ani zarzutu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, ani naruszenia przepisów k. wyb. Dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów.
118	I NSW 5332/20	30.07.2020	OP	wybory nie były uczciwe, równe ani powszechne.	BDB	Wniesiony przez A. J. protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb., ponieważ nie zawiera zarzutów naruszenia

						przepisów u.wyb.2020 lub k. wyb.
119	I NSW 1130/20	30.07. 2020	OP	zarzut niekonstytucyjności wyborów - zmian w prawie wyborczym w okresie krótszym niż sześć miesięcy przed wyborami.	BDB	Protest wykraczał poza granice podstaw określone w art. 82 k. wyb. Zakres protestu nie przekłada się automatycznie na zakres okoliczności branych pod uwagę przez SN podczas badania ważności wyboru Prezydenta RP.
120	I NSW 2379/20	30.07. 2020	OP	Naruszenie art. 62 Konstytucji RP oraz art.249 k.k.- uniemożliwienie wyboru Prezydenta RPw konstytucyjnym terminie, naruszenie art. 128 ust. 2. Konstytucji, niekonstytucyjność rozwiązań zawartych w uchwale PKW nr 129/2020 z 10.05.2020 r., naruszenie przez PKW art. 248 k. k. poprzez sporządzenie listy kandydatów, na której znajdowały się osoby nieuprawnione do kandydowania, naruszenie art. 127 ust. 1 Konstytucji oraz art. 90 § 1, art. 287, art. 326 oraz art. 327 § 1 k. wyb. Poprzez naruszenie zasady równości (różny czas trwania kampanii, różny sposób traktowania kandydatów przez media publiczne), naruszenie art. 84 k. wyb.(uchylenie zasadzie wyłączności finansowania kampanii przez komitet wyborczy).	BDB	Nieprzedstawienie lub niewskazanie dowodów jest uchybieniem formalnym protestu wyborczego, które skutkuje pozostawieniem go bez dalszego biegu (art. 322 k. wyb.). Protest Skarżącego uznać należy za niespełniający ustawowych wymogów. Przedstawione argumenty nie wypełniają przesłanek z art. 82 k.wyb. Zarzut niekonstytucyjności wyborów nie spełnia jednak warunków określonych w art. 321 § 3 k.wyb. Sygnalizowane w proteście działania mediów publicznych – niezależnie od ich oceny ze strony Skarżącego – nie mogą stanowić naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1 pkt 2 k. wyb.). Zarzucono też prowadzenie kampanii ze środków, które nie pochodziły od komitetu wyborczego. Ponownie jednak Skarżący nie wskazał w jaki sposób ewentualne naruszenia k. wyb. przekładają się na naruszenie wyłącznie tych jego przepisów, które dotyczą głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów (art. 82 k. wyb.).
121	I NSW 3594/20	30.07. 2020	OP (skarżący J.S.)	Równość kandydatów naruszona przez różną długość okresów zbierania podpisów, co skutkowało rezygnacją przez niego z kandydowania na urząd Prezydenta RP. Wnoszący pozbawiony został biernego prawa wyborczego.	BDB	Zarzut naruszenia przez ustawodawcę Konstytucji nie może stanowić podstawy protestu wyborczego, ponieważ nie mieści się w granicach wyznaczonych dla tego środka prawnego w Konstytucji oraz ustawach.
122	I NSW 3775/20	30.07. 2020	OP	Art. 248 pkt 1 k.k.- sporządzeniu listy kandydujących z wpisaniem osób nieuprawnionych jako kandydatów: na 28.06. A.S.D., S.F.H., K.B., W.M.K-K., R.B., S.J.Ż., M.J., P.J.T., W.W.W., M.M.P.; na 12.07 - A.S.D.; naruszenie art. 287 k.wyb.- nierówne bierne prawo wyborcze uprzywilejowania kandydatów A.S.D., S.F.H., K.B., W.M.K-K., R.B., S.J.Ż., M.J., P.J.T., W.W.W., M.M.P. i umożliwienie im rejestracji w trybie art. 14 ust. 5 u.wyb.2020. w stosunku do pozostałych kandydatów.	BDB	Zarzuty dotyczące listy kandydatów oraz utworzenia komitetów wyborczych nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego. Przyznane wyborcy prawo zgłoszenia protestu może się zatem odnosić jedynie do tych elementów procedury wyborczej, które dotyczą samego wyboru Prezydenta RP.
123	I NSW 2015/20	30.07. 2020	OP zagraniczn a	Naruszenie przepisów ustawy z 2.06.2020 poprzez nieodebranie jej pakietu wyborczego od lokalnego operatora wykonującego usługi pocztowe,	Zarzut protest u jest niezasadny	Konsul: „po weryfikacji ustalono, że skarżąca odesłała pakiet i wzięła udział w głosowaniu w II turze”. Fakt nieodnotowania doręczenia przesyłki do konsulatu przez operatora pocztowego nie jest okolicznością niespotykaną, Wnosząca protest

						skutecznie zagłosowała w tych wyborach, zarzut protestu należy uznać za niezasadny.
124	I NSW 4918/20	30.07. 2020	OP	Wyборы nie były wolne, powszechne, równe, bezpośrednie ani tajne,	BDB	Skarżąca nie wskazała, do naruszenia których przepisów k. wyb. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mającego wpływ na wynik wyborów lub do jakiego przestępstwa przeciwko wyborom doszło,
125	I NSW 4921/20	30.07. 2020	OP Szczecin, to myśmy go wyrzucili, miał napis Konstytucja – znany kodowiec	Odwołanie „z funkcji przewodniczącego [Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w S.] uchwałą podjętą przez pozostałych członków z powodu mojego ubioru (miałem na sobie koszulkę z napisem [...])” oraz „pozbawienie wynagrodzenia za wykonaną pracę”.	BDB	Wskazując na możliwe nieprawidłowości pracy Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w S. wnoszący protest nie przedstawił ani nie wskazał żadnych dowodów mogących je uprawdopodobnić, co stanowi uchybienie formalne protestu wyborczego.
126	I NSW 2775/20	30.07. 2020	OP	Brak obiektywizmu mediów publicznych w dostarczaniu informacji; niedostarczenie pakietów wyborczych w ogóle oraz na czas, osobom, które zarejestrowały się na wybory w U.	BDB	Nieprzedstawienie lub niewskazanie dowodów jest uchybieniem formalnym protestu wyborczego, które skutkuje pozostawieniem go bez dalszego biegu (art. 322 k.wyb.). Zarzuty zostały sformułowane w sposób abstrakcyjny i generalny.
127	I NSW 2481/20	30.07. 2020	OP	Pozbawienie Skarżącej prawa do głosowania w związku z brakiem pieczęci na karcie do głosowania.	protest jest zasadny, ale pozostałe bez wpływu na wynik wyborów	Zgodnie z pkt. 38 ppkt. 3 wytycznych zaleca się ostemplowanie wszystkich kart do głosowania przed otwarciem lokalu. W trakcie głosowania do obowiązków OKW należało również sprawdzenie przed wydaniem wyborcy karty do głosowania, czy jest ona opatrzona odciskiem pieczęci OKW wyborczej.
128	I NSW 2387/20	30.07. 2020	OP	Nielegalność - termin nieznanym w Konstytucji; nie chcą narażać swojego życia i zdrowia Skarżący nie uczestniczył w wyborach, chociaż chciał z tego prawa skorzystać został pozbawiony swojego prawa.	BDB	Wnoszący protest nie wskazał, które przepisy w jego ocenie zostały naruszone. Oznacza to, że protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb.,
129	NSW 128/20	30.07. 2020	OP	Różny czas trwania kampanii, sposób prezentowania obu kandydatów przez media publiczne (TVP), prowadzenie agitacji na rzecz A. D. przez urzędników państwowych (na koszt Skarbu Państwa), zachowania członków rządu wypełniały znamiona przestępstw określonych w art. 250 k.k. (naruszenie swobody głosowania) oraz art. 250a § 2 k. k. ----- Zarzut dot. popełnienia przestępstw stypizowanych w art. 250 i 250a § 2 k.k. - bezzasadności zarzutu, 2) co do pozostałych zarzutów pozostawić protest BDB	.	Żadne z opisanych przez wnoszącego protest zachowań, nie wypełnia znamion czynu zabronionego z art. 250a § 2 k.k., w szczególności brak jest podstaw do uznania, że członkowie Rady Ministrów działali umyślnie, w zamiarze bezpośrednim, jak również nie można stwierdzić, że „zebrani skandujący imię premiera” stanowili podmioty czynu zabronionego. Zarzuty o charakterze abstrakcyjnym. Wnoszący protest nie tylko nie przedstawił konkretnych dowodów na poparcie zarzutów popełnienia przestępstwa, lecz nawet nie wskazał w jaki sposób zarzucane przestępstwa mogły wpłynąć na nieskrepowane skorzystanie z przysługujących mu praw wyborczych.

130	W 3798/20	30.07. 2020	OP	Zarzut niekonstytucyjności wyborów, naruszenie art. 127 ust. 1 i 7 Konstytucji RP uniemożliwienie lub utrudnienie głosowania Polakom przebywającym poza granicami Polski, niezorganizowanie w części krajów gdzie jest Polonia wyborów, narzucenie trybu korespondencyjnego oraz niedostarczenie na czas pakietów części wyborców	BDB	Protest nie spełnia jednak warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb., ponieważ nie zawiera zarzutów naruszenia przepisów u.wyb.2020 lub k. wyb. dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów, ani też zarzutów dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, co stanowi konieczny warunek jego merytorycznego rozpoznania. Zarzut, jak i jego uzasadnienie, cechuje przy tym znaczna ogólnikowość.
131	I NSW 5464/20	30.07. 2020	OP	Zafałszowanie zagrożenia epidemiologicznego w informacjach podawanych przez MZ.	BDB	Protest nie spełnia wymogów formalnych wynikających z art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb.
132	I NSW 5188/20	30.07. 2020	OP	Naruszenie art. 128 § 2 Konstytucji RP – termin wyborów inny, aniżeli termin konstytucyjny.	BDB	Zarzuty w istocie oznaczają kwestionowanie przyjętych rozwiązań ustawowych, nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego.
133	I NSW 5763/20	30.07. 2020	OP	Komisja wyborcza mogła sama dopisywać głosy oddane w głosowaniu korespondencyjnym na „odpowiedniego kandydata na Prezydenta RP”	BDB	Skarżący uczestniczył w głosowaniu w imieniu swojej mamy. Jeden z członków komisji stwierdził, że przyniesiona koperta jest skierowana do komisji i on sam wrzuci ją później do urny. Po reakcji ze strony Wnoszącego protest, koperta została do urny wrzucona. Zarzut sprowadzający się do hipotetycznego założenia o nieprawidłowościach wyborczych nie jest dopuszczalny.
134	I NSW 2302/20	30.07. 2020	OP zagraniczn a	Kartę do głosowania doręczono 10.07.2020 r. wobec czego wysłała list z kartą do głosowania kurierem firmy [...], by został dostarczony w sobotę 11 lipca. Według informacji na stronie konsulatu listy powinno się przyjmować do niedzieli 12.07, g. 21:00, jednak już w sobotę 11.07 nikt w konsulacie nie otwierał kurierowi drzwi - działanie konsulatu doprowadziło do naruszenia art. 62 ust. 1 Konstytucji RP,	Zarzut jest zasadny, ale nie miał wpływu na wynik wyborów	Pakiet do Skarżącej wysłano z konsulatu w H. listem zwykłym z zachowaniem przewidzianego terminu 3.07.2020 r. o godz. 22:10. Konsul RP w H. nie zaprzeczył, że 11 lipca 2020 r. w konsulacie nikt nie odebrał od kuriera przesyłki z kartą do głosowania. Nie wykazano, że ten przypadek naruszenia prawa wyborczego miał wpływ na ostateczny wynik wyborów, w sytuacji gdy różnica głosów pomiędzy kandydatami wyniosła 422 385.
135	I NSW 4092/20	30.07. 2020	OP	Złamanie przez Marszałek Sejmu art. 128 Konstytucji” poprzez zarządzenie wyborów na dzień 28 czerwca 2020 r	BDB	Zakres protestu wyborczego, nie przekłada się automatycznie na zakres okoliczności branych pod uwagę przez SN podczas badania ważności wyboru Prezydenta RP w związku z podejmowaniem uchwały w tym przedmiocie.
136	I NSW 408/20	30.07. 2020	OP	Skarżący został pozbawiony możliwości głosowania - wykreślono go bez jego zgody ze spisu wyborców w OKW nr [...] w R., w której głosuje od 1975 roku, a dopisano do Urzędu Dzielnicy P. w W. Wskazał, że jako osoba niepełnosprawna nie składał żadnego wniosku o dopisanie go do spisu wyborców w innej części Polski. Nie miał możliwości	Zarzut jest zasadny ale stwierdzone naruszenie nie miało wpływu na	Wykreślenie wnoszącego protest nastąpiło na skutek omyłki urzędnika. Dopisanie do spisu wyborców nastąpiło bez jego wiedzy, nie mógł on skorzystać z reklamacji przewidzianej w art. 37 k. wyb. Naruszenie to nie miało jednak żadnego wpływu na wynik wyborów. Gdyby nawet wnoszący protest zrealizował czynne prawo wyborcze i oddał głos, to i tak nie mógłby on w żaden sposób zmienić wyniku ponownego głosowania i ostatecznego wyniku wyborów.

				głosowania podczas II tury.	wynik wyborów	
137	I NSW 3365/20	30.07.2020	OP	<p>Naruszenie przepisów Konstytucji RP i prawa wyborczego polegającego na niedoręczeniu mu zaświadczenia o prawie do głosowania, co skutkowało pozbawieniem wnoszącego protest czynnego prawa wyborczego.</p> <p>-----</p> <p>Zarzut jest zasadny ale stwierdzone naruszenie nie miało wpływu na wynik wyborów</p> <p>uwaga poprzednio winą odciążano pocztę nie konsula i protesty były BDB</p>		<p>Skarżący na skutek interwencji i pomocy Konsula przywrócono go do spisu wyborców wystawiając jednocześnie zaświadczenie o prawie do głosowania. Zaświadczenie wydano bez zbędnej zwłoki i nadano (8 lipca 2020 r.), ale nie doszło na czas, aby skarżący mógł skorzystać z czynnego prawa wyborczego. Czyni to analizowany protest zasadnym, albowiem w sprawie naruszono konstytucyjnie i ustawowo zagwarantowane czynne prawo wyborcze obywatela (art. 10 § 1 k. wyb.). nie wykazano, że ten przypadek naruszenia prawa wyborczego miał wpływ na ostateczny wynik wyborów, w sytuacji gdy różnica głosów pomiędzy kandydatami wyniosła 422.385.</p>
138	I NSW 5349/20	30.07.2020	OP	<p>Dokonanie zmian w prawie wyborczym w okresie krótszym niż sześć miesięcy przed wyborami, w trybie niezgodnym z normami konstytucyjnymi oraz Regulaminem Sejmu, a także ograniczenie kompetencji PKW.</p>	BDB	<p>Skarżący nie wskazał, do naruszenia których przepisów k. wyb. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mającego wpływ na wynik wyborów lub do jakiego przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k. k., mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów, jego zdaniem doszło. Tym samym protest wykroczył poza granice podstaw określone w art. 82 k. wyb.</p>
139	I NSW 4030/20	30.07.2020	OP	<p>Art. 248 pkt 1 k.k. - niedopisanie do spisu wyborców. 21.06.2020 r., za pośrednictwem e-PUAP, złożyła wniosek o dopisanie do spisu wyborców. W I turze nie mogła głosować, przed II turą, drogą telefoniczną, została w Urzędzie Miasta Ł. poinformowana, że jej „wniosek o dopisanie do listy wyborców” nigdy do urzędu nie dotarł.</p>	BDB	<p>Wnosząca protest nie tylko nie przedstawiła, ale nawet nie wskazała żadnych dowodów na potwierdzenie, że 21 czerwca 2020 r., za pośrednictwem e-PUAP, złożyła wniosek o dopisanie do spisu wyborców. Zgodnie z art. 321 § 3 k. wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.</p>
140	I NSW 3245/20	30.07.2020	OP	<p>Naruszenia przepisów k. wyb. - uniemożliwieniu zgłoszenia w II turze wyborów 12.07.2020 r. Skarżąca rejestrowała się przez e-PUAP i zapisała się do spisu wyborców, aby zgłoszyć podczas II tury wyborów w Polsce, wniosek został przez system przyjęty, nie uzyskała jednak potwierdzenia przeprowadzenia ww. operacji.</p>	BDB	<p>Jedyny dowód (załącznik) przedstawiony przez Wnoszącą protest potwierdza jedynie fakt załogowania na profilu zaufanym, a tym samym nie uprawdopodobnia zaistnienia przytoczonych w proteście okoliczności.</p>
141	I NSW 4288/20	30.07.2020	2 OP	<p>Brak treści zarzutów.</p>	BDB	<p>Brak uzasadnienia</p>
142	I NSW 4180/20	30.07.2020	OP przew. OKW	<p>Wprowadzenie do obrotu nadliczbowych, nie ujętych w spisie kart wyborczych. Według opisu opakowań zbiorczych, komisja</p>	BDB	<p>Liczbę faktycznie otrzymanych kart komisja wpisuje do protokołu, przy czym nie musi ona odpowiadać liczbie podanej na opakowaniu zbiorczym. w protokole</p>

				powinna otrzymać 820 kart, a po przeliczeniu okazało się, że otrzymała 832 karty.		głosowania, w pkt 1., komisja wpisała rzeczywistą liczbę kart do głosowania ustaloną po ich przeliczeniu Nie ma podstaw do uznania, że w obrocie pojawiły się nadliczbowe karty do głosowania.
143	I NSW 2469/20	30.07.2020	OP	Art. 249 pkt 2 k. k., naruszenie art. 127 ust. 1 Konstytucji RP i art. 287 k. wyb. - przeszkadzanie podstępem przez niektórych pracowników mediów publicznych kandydatom na Prezydenta RP w swobodnym wykonywaniu kandydowania	BDB	Okoliczności wskazane przez wnoszącego protest nie mogą być uznane za wypełniające znamiona przestępstwa określonego w art. 249 pkt 2 k. k. w związku z realizacją przez wyborców czynnego prawa wyborczego. Potencjalne faworyzowanie w mediach publicznych komitetu wyborczego określonego kandydata na Prezydenta RP, nie może być uznane za przeszkadzanie w swobodnym oddaniu głosu, a więc za zakłócanie tego aktu, utrudnianie go, czy też czynienie niemożliwym do realizacji.
144	I NSW 575/20	30.07.2020	OPWyborca a Prezydenta A.D.	Protest przeciwko R.T. R.T. zbierał podpisy do zarejestrowania komitetu wyborczego jeszcze przed datą ogłoszenia i opublikowania daty pierwszych wyborów, co jest niedopuszczalne.	BDB	Protest wyborczy można wnieść jedynie przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP, nie zaś – jak to ma miejsce w rozpoznawanym przypadku – przeciwko kandydatowi na Prezydenta RP, który nie został wybrany.
145	I NSW 3822/20	30.07.2020	OP	Skarżącej nie doręczono pakietu wyborczego, a wybory zostały przeprowadzone niezgodnie z Konstytucją RP.	BDB	Zarzut jest bardzo ogólnikowy. Skarżąca nie wskazała żadnych bliższych okoliczności dotyczących niedoręczenia jej pakietu wyborczego. Protest nie spełnia tym samym wymogów, o jakich mowa w art. 321 § 3 k. wyb.
146	I NSW 2477/20	30.07.2020	OP	Art. 249 pkt 2 k. k. naruszenie art. 127 ust. 1 Konstytucji RP i art. 287 k. wy. - przeszkadzanie podstępem przez niektórych pracowników mediów publicznych kandydatom na Prezydenta RP w swobodnym wykonywaniu kandydowania	BDB	Okoliczności wskazane przez wnoszącą protest nie mogą być uznane za wypełniające znamiona przestępstwa określonego w art. 249 pkt 2 k. k. w związku z realizacją przez wyborców czynnego prawa wyborczego. Z protestu wyborczego, który zainicjował postępowanie w niniejszej sprawie nie wynika bowiem, by wolność w zakresie swobodnego oddania głosu, w tym wnoszącej protest, została w jakikolwiek sposób zakłócona.
147	I NSW 1794/20	30.07.2020	OP	Naruszenie przepisów Konstytucji RP oraz k. k.	BDB	protest w braku własnoręcznego podpisu nie spełnia formalnego warunku pisemności, a zatem należy pozostawić go bez dalszego biegu, na podstawie art. 322 § 1 zd. 1 k. wyb. w zw. z art. 321 § 1 k. wyb. i w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020.
148	I NSW 1059/20	30.07.2020	2 OP	W. H. - doręczenie nieprawidłowej karty do głosowania, która nie zawierała pieczęci PKW; Telewizja S.A. faworyzowała A. D., członkowie rządu prowadzili kampanię wyborczą na rzecz A. D. za publiczne pieniądze, 2 mln obywateli polskich mieszkających za granicą nie mogli dotrzeć do ograniczonej liczby OKW. J. K. - doręczenie jej niekompletnego pakietu wyborczego (brak pieczęci – załączono zdjęcie),		Skarżący załączył wydruk zdjęcia karty, którą miała otrzymać inna osoba, nie załączył ani nie wskazał dowodu na okoliczność, że to on otrzymał kartę do głosowania bez właściwej pieczęci (OKW a nie PKW). Mówił o innych takich przypadkach, ale nie podając jednak konkretnych, zindywidualizowanych przypadków. Działania telewizji publicznej nie mogą stanowić naruszenia przepisów k. wyb. Skarżący wykracza on poza normatywne granice protestu wyborczego. Przedmiotem mogą być tylko naruszenia, które protestujący jest w stanie udowodnić, tj. mające miejsce

				----- Zarzut W. H. dotyczący doręczenia nieprawidłowej karty do głosowania jest bezzasadny; pozostałe zarzuty W. H. - BDB. Zarzut J. K. jest zasadny, ale nie miał wpływu na wynik wyborów		w konkretnej sytuacji, doświadczonej lub zaobserwowanej przez protestującego. J. K. - nie wykazała, iż ten przypadek naruszenia prawa wyborczego miał wpływ na ostateczny wynik wyborów. Różnica głosów pomiędzy kandydatami wyniosła 422 385.
149	I NSW 1603/20	30.07.2020	OP	Wybory odbyły się wbrew Konstytucji; PKW wprowadziła w błąd swoją uchwałą wszystkich wyborców co do nieodbytych wyborów; nie wszyscy kandydaci mieli zebrane wymagane 100.000 podpisów obywateli.	BDB	Wnoszący protest nie sformułował zarzutów, które mieściłyby się w zakreślonych przez art. 82 § 1 k. wyb. podstawach wniesienia protestu. Przepisy k. wyb. nie przewidują środka odwoławczego od powołanej wyżej uchwały nr 129/2020.
150	I NSW 1678/20	30.07.2020	OP	Zakończenie ciszy wyborczej, gdy w wielu OKW trwało głosowanie.	BDB	Zarzut naruszenia ciszy nie może być podstawą protestu wyborczego (postanowienie SN z 10.06.2015 r., III SW 36/15).
151	I NSW 324/20	30.07.2020	OP	Naruszeniem art. 128 ust. 2 Konstytucji RP - termin wyborów niekonstytucyjny.	BDB	Protest wykracza poza ustawowo określony przedmiot i granice protestu zakreślone w art. 82 k. wyb. (por. SN w postanowieniach: z 8.11.2005 r., III SW 145/05, z 28.11.2019 r., I NSW 127/19).
152	I NSW 1608/20	30.07.2020	OP	W Ł., gmina W., powiat g., doszło do naruszeń prawa wyborczego poprzez niezadanie przez Komisję od wszystkich wyborców okazania dokumentu tożsamości przed przystąpieniem do głosowania.	zarzut protest u jest zasadny, ale pozostałe nie miały wpływu na wynik wyborów	Nie sprawdzono dokumentu tożsamości w 4 przypadkach. Jak podkreśliła przewodnicząca komisji, dowodu osobistego nie okazały 4 osoby starsze, powszechnie znane wszystkim członkom komisji.
153	I NSW 777/20	30.07.2020	OP	Dokonanie zmian w prawie wyborczym w okresie krótszym niż sześć miesięcy przed wyborami, w trybie niezgodnym z normami konstytucyjnymi oraz Regulaminem Sejmu, a także ograniczenie kompetencji PKW.	BDB	zakres protestu wyborczego, nie przekłada się automatycznie na zakres okoliczności branych pod uwagę przez Sąd Najwyższy podczas badania ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w związku z podejmowaniem uchwały w tym przedmiocie.
154	I NSW 3921/20	30.07.2020	OP	Naruszenie art. 127 ust. 1 Konstytucji RP i art. 287 k. wyb., art. 249 pkt 2 k.k. - przeszkadzanie podstępem przez niektórych pracowników mediów publicznych kandydatom na Prezydenta RP w swobodnym wykonywaniu kandydowania	BDB	Potencjalne faworyzowanie w mediach publicznych komitetu wyborczego określonego kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, nie może być uznane za przeszkadzanie w swobodnym oddaniu głosu, a więc za zakłócanie tego aktu, utrudnianie go, czy też czynienie niemożliwym do realizacji.
155	I NSW 2290/20	30.07.2020	OP	Naruszenia art. 127 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 287 k. wyb. - dłuższa kampania wyborcza urzędującego Prezydenta RP, na poparcie jego kandydatury wpływ miał pozbawiony etyki i stronniczy udział mediów (Telewizja [...] S.A.).	BDB	Przedmiotem protestu wyborczego jest ważność wyborów lub wyboru określonej osoby, a podstawę zakwestionowania tej ważności stanowią czyny zabronione i delikty wyborcze rzutujące na przebieg głosowania, ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów. Skarżący nie formułuje w nim zarzutów odpowiadających wymogom art. 82 k. wyb., wniesiony protest niespełnia

						warunków formalnych z art. 321 k.wyb., co czyni go wadliwym formalnie.
156	I NSW 5753/20	30.07. 2020	OP	naruszanie przepisów Konstytucji RP, k. wyb. oraz innych aktów prawnych podczas całego procesu wyborczego i kampanii wyborczej.	BDB	Skarżący wskazał wyłącznie na rzekome naruszenie procesu wyborczego, który uznać można za naruszenie zarządzania i organizacji wyborów i wyników wyborów, a także kampanii wyborczej. Protest w istocie nie zawiera on zarzutów naruszenia przepisów k. wyb. dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów, ani też zarzutów dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, co stanowi konieczny warunek jego merytorycznego rozpoznania.
157	I NSW 2552/20	30.07. 2020	OP	Dokonanie zmian w prawie wyborczym w okresie krótszym niż sześć miesięcy przed wyborami	BDB	Protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb., ponieważ nie formułuje ani zarzutu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, ani naruszenia przepisów k. wyb. dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów.
158	I NSW 3313/20	30.07. 2020	OP	Niedopełnienie obowiązku dostępności określonej ilości lokali wyborczych dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz dezinformacji na obwieszczeniu wyborczym ----- zarzut protestu jest zasadny, ale pozostaje bez wpływu na wynik wyborów		W K. turze Komisja [...] wcale, w 2 turze na schody położono blachę, której nachylenie w żaden sposób nie umożliwiała wjazdu do lokalu dla osoby na wózku inwalidzkim i była niebezpieczna. Komisja nr [...] posiadała podjazd o szerokości wózka dziecięcego ale nie wózka inwalidzkiego. Dopiero po godzinie 17.00 uświadomiono pracownika szkoły, że jest możliwość wjechania do szkoły od strony boiska.
159	I NSW 2214/20	30.07. 2020	OP	Naruszenie art. 40 § 4 oraz art. 312 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – k. wyb.	BDB	Charakter protestu jest zupełnie abstrakcyjny, nie został bowiem powiązany z żadnym konkretnym przypadkiem nieprawidłowego ostemplowania wydanej wyborcy karty do głosowania.
160	I NSW 2684/20	30.07. 2020	OP	Zbyt późno (7 lipca) poinformowano pracowników i pacjentów Szpitala [...] w W. o braku OKW, co uniemożliwiło pacjentom wybranie innej formy głosowania i udział w wyborach..	BDB	Wnosząca protest była osoba hospitalizowaną i nie mogła zagłosować osobiście w II turze wyborów. Z treści protestu nie wynika, by Skarżąca nie mogła zagłosować korespondencyjnie, czy hospitalizacja była nagła czy planowana, czy miała związek z zakażeniem SARS-CoV-2.
161	I NSW 2816/20	30.07. 2020	OP	Naruszanie przepisów k. wyb. Dotyczące całego procesu wyborczego, w tym zarządzania, organizacji i wyników wyborów, kampanii wyborczej i samego głosowania, co doprowadziło do przeprowadzenia wyborów w sposób spreczny z Konstytucją RP i k. wyb.	BDB	Protest w istocie kwestionuje zgodność z Konstytucją RP i powszechnie obowiązującym prawem procesu wyborczego. Tymczasem należy podkreślić, że zarzut dotyczący zgodności danego przepisu ustawy z Konstytucją RP nie może stanowić podstawy protestu wyborczego. Tego rodzaju zarzut nie mieści się bowiem w zamkniętym katalogu przesłanek, określonych w art. 82 § 1 k. wyb.,
162	I NSW 1261/20	30.07. 2020	OP	Brak treści zarzutów. ----- Zarzut protestu w zakresie naruszenia zasady tajności głosowania korespondencyjnego w Ob. Wyb. w B. (Niemcy) jest zasadny, ale pozostaje pozostają BDB		Brak uzasadnienia

163	I NSW 3410/20	30.07. 2020	OP	Naruszenia art. 192, art. 10 § 1 i 2 k. wyb. w zw. z art. 2 ust. 1 ustawy z 2.06.2020 - działalność mediów publicznych przełożyła się na naruszenie zasady równości, zaś regulacja ustawowa dotycząca terminów na zgłoszenie zamiaru głosowania korespondencyjnego, pozbawiła Skarżącego prawa do głosowania w trybie korespondencyjnym	BDB	Skarżący nie wskazał, do naruszenia których przepisów k. wyb. dotyczących głosowania, ustalenia jego wyników lub wyników wyborów mającego wpływ na wynik wyborów lubdo jakiego przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k. k., mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie jego wyników, wyników wyborów, jego zdaniem doszło. Zarzut pozbawienia Skarżącego prawa do głosowania w trybie korespondencyjnym z uwagi na regulacje ustawowe dotyczące terminu na zgłoszenie zamiaru głosowania korespondencyjnego, wykracza poza granice protestu wyborczego określone w art. 82 § 1 k. wyb.
164	30.07.2020 ----- I NSW 80/20, I NSW 80/20, I NSW 82/20, I NSW 105/20, I NSW106/20, I NSW 109/20, I NSW 133/20, I NSW 149/20, I NSW 158/20, I NSW 191/20, I NSW192/20, I NSW 224/20, I NSW 225/20, I NSW 226/20, INSW 227/20, I NSW 228/20, I NSW 229/20, I NSW 273/20, I NSW 969/20, I NSW 970/20, I NSW 1100/20, I NSW1103/20, I NSW 1105/20, I NSW 1106/20, I NSW 1174/20, I NSW 2842/20, I NSW 5831/20 I NSW 5857/20	28 OP	Brak zarzutów	BDB	Protesty wyborcze w sprawach o sygnaturach I NSW 1174/20 (17 lipca 2020 r.), I NSW 2842/20 (19 lipca 2020 r.), I NSW 5831/20 (21 lipca 2020 r.), I NSW 5857/20 (23 lipca 2020 r.) wniesiono po przepisany terminie. Pozostałe wniesione zostały za pośrednictwem profilu zaufanego na Elektronicznej Platformie Usług Administracji Publicznej (ePUAP). Z art. 15 ust. 2 u.wyb. 2020, stanowiącego w zasadzie powtórzenie art. 321 § 1 zd. 1 k. wyb. z wyłączeniem 14-dniowego terminu, wynika, iż protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego bez pośrednictwa innych organów lub sądów.	
165	I NSW 4390/20	30.07. 2020	OP	Skarżący dopisał się do listy wyborców w gm. C przez platformę ePUAP. Po przybyciu do urzędu gminy komisja poinformowała go, że został wykreślony z listy wyborców, ze względu na pobranie zaświadczenia z Urzędu Gminy B. pozwalającego na głosowanie w dowolnym miejscu. Skarżący żadnego zaświadczenia z Urzędu Gminy B. nie pobierał.	BDB	Skarżący nie sformułował on w sposób należyty zarzutów protestu, jak również nie wskazał dowodów na poparcie podnoszonych okoliczności. Wnoszący protest nie wskazał, które przepisy w jego ocenie zostały naruszone. Oznacza to, że protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb., ponieważ brak w nim skonkretyzowanego zarzutu dotyczącego naruszeń, o jakichmowa w art. 82 § 1 k. wyb.
166	I NSW 3482/20	30.07. 2020	OP	Naruszenie art. 57 Konstytucji RP, statuujący wolność organizowania	BDB	Protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3

				i uczestnictwa w pokojowych zgromadzeniach. W okresie pandemii tzw. koronawirusa COVID-19, obowiązywał całkowity zakaz zgromadzeń, a od 30 maja zakaz zgromadzeń ponad 150 osób.		k. wyb. Protest wyborczy kwestionujący regulacje szeroko pojętego prawa wyborczego w tym przypadku jest protestem przeciwko ustawodawstwu (prawu) i jego ocenie, a nie kwestii sposobu stosowania tego prawa i wpływu na wynik wyborów.
167	I NSW 2850/20	30.07. 2020	OP	Brak zarzutów	BDB	Protest nie spełnia warunków ustawowych i uznany musi zostać za złożony po terminie.
168	I NSW 1852/20	30.07. 2020	OP	Skarżący podniósł, że „T.” S.A. („TV..”) jednoznacznie faworyzowała A.D., który uzyskał w ten sposób „nieuprawnioną i nieograniczoną możliwość emisji materiałów”, a jego KW „w istocie dysponował swoją telewizją”, co stanowi naruszenie zasad prowadzenia i finansowania kampanii wyborczej, a także przeciwstawia się zasadzie równości wyborów.	BDB	Protest uznać należy za niespełniający ustawowych wymogów. Jego istotą jest twierdzenie o niedopuszczalnych praktykach i manipulacjach „TV..” S.A. Wnoszący protest nie wskazał jaki związek z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów miała niewłaściwa realizacja misji przez telewizję publiczną.
169	I NSW 3853/20	30.07. 2020	OP	Naruszenie przepisów k. wyb. oraz u.wyb.2020 i Konstytucji RP dotyczących całego procesu wyborczego: niekonstytucyjny termin wyborów, niewłaściwy sposób rejestracji kandydatów i nierówność kandydatów,	BDB	Naruszenie zasady równości odnosi się do przebiegu kampanii wyborczej, nie zaś do samego wyboru Prezydenta RP, wychodzi zatem poza przewidziany w Kodeksie wyborczym przedmiot protestu i nie może stanowić zarzutu takiego protestu.
170	I NSW 3748/20	30.07. 2020	OP	Niedoręczenie w odpowiednim czasie „zaświadczenia o prawie do głosowania”	Protest jest bezzasadny	W I turze wyborów przebywała za granicą i dopisała się do spisu wyborców w OKW [...] w W. Po powrocie do Polski zgłosiła mailowo do Ambasady Polski RP w W. prośbę o przesłanie jej zaświadczenia uprawniającego do oddania głosu na adres miejsca zamieszkania w Polsce. Konsul zaświadczeni wysłał przesyłką ekspresową nierejestrowaną 2 lipca 2020 r.
171	I NSW 3792/20	30.07. 2020	OP zagraniczn a	naruszenie art. 6 ust. 2 u. wyb., poprzez niedoręczenie jej w odpowiednim czasie pakietu wyborczego w drugiej turze głosowania	SN wyraża opinię o bezzasadności protestu	Skarżąca otrzymała pakiet 25 czerwca, a więc za późno i do II tury złożyła wniosek o wydanie zaświadczenia do głosowania (w Konsulacie RP w M.), by zagłosować w Polsce, ale go nie otrzymała. Konsulat wysłał je 4 dni przed terminem głosowania. Konsul dopełnił w tym zakresie wszelkich spoczywających na nim obowiązków.
172	I NSW 4912/20	30.07. 2020	OP	Brak zarzutów	BDB	Protest wniesiony przed podaniem wyniku II tury głosowania i wyniku wyborów.
173	I NSW 5103/20	30.07. 2020	OP	naruszenie art. 52 § 1 k. wyb. - notoryczne niesprawdzanie przez członków OKW nr [...] w T. tożsamości osób, którym wydawana była karta wyborcza - możliwość wydawania kart wyborczych osobom nieuprawnionym lub kilkakrotnie tej samej osobie.	Zarzut protestu jest niezasadny	Protest spełnia przesłanki formalne, ale nie jest zasadny w takim zakresie w jakim formuluje zarzut notorycznego niesprawdzania tożsamości osób głosujących we wskazanej OKW. Nie można uznać, że okoliczności zostały przez Skarżącego wykazane.
174	I NSW	30.07.	OP	Naruszenie art. 127 ust. 3 zd. 2	BDB	Skarżący nie sformułował zarzutów, które

	2338/20	2020		Konstytucji w zw. z art. 90 § 2 i art. 296 i art. 293 § 1 k. wyb. - tylko jeden z kandydatów uzyskał wymagane 100.000 podpisów; naruszenie art. 120 § 1 i 2 k. wyb. w zw. z § 5 ust. 5 rozporządzenia KRRiT z 6.07.2011 r. i art. 127 ust. 1 Konstytucji – przeprowadzona w dniu 6.07.2020 r. debata nie spełniała wymogów określonych w w/wym. rozporządzeniu.		mieściłyby się w zakreślonych przez art. 82 § 1 k. wyb. podstawach wniesienia protestu. Zarzuty dotyczące naruszenia Konstytucji nie mieszczą się w podstawach wniesienia protestu. Poza zakresem przedmiotowym protestu wyborczego znajdują się zarzuty odnoszące się do sposobu organizacji debaty
175	I NSW 4355/20	30.07.2020	OP zagraniczna	Naruszenie art. 6 ust. 2 k. wyb. - niedoręczenie na czas zaświadczenia uprawniającego do oddania głosu w drugiej turze wyborów.	Zarzuty protest u są niezasadne	Skarżąca głos w II turze miała oddać w Polsce. Wszelkie czynności dopełniła, ale zaświadczenia nie otrzymała. Wniosek o wydanie zaświadczenia został przez Konsula rozpatrzony i zaświadczenie zostało wydane 1 lipca 2020 r.,
176	I NSW 1554/20	30.07.2020	OP zagraniczna	Naruszenie w czasie kampanii przepisów Konstytucji RP, ustawy z dnia 5.01.2011 r. – Kodeks wyborczy	BDB	Wyborca obowiązany jest dołączyć do protestu zawiadomienie o ustanowieniu swojego pełnomocnika zamieszkałego w kraju lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju, pod rygorem pozostawienia protestu bez biegu. Skarżąca zamieszkała w Portugalii nie dołączyła pełnomocnictwa do doręczeń ani pełnomocnictwa procesowego dla pełnomocnika zamieszkałego w kraju. W proteście nie ma fragmentu, który mógłby zostać zinterpretowany jako ustanowienie pełnomocnika.
177	30.07.2020 -----I NSW 219/20, I NSW 221/20, I NSW 478/20, I NSW 484/20, I NSW 793/20, I NSW 796/20, I NSW 800/20, I NSW 802/20, I NSW 808/20, I NSW 817/20, I NSW 819/20, I NSW 827/20, I NSW 829/20, I NSW 834/20, I NSW 836/20, I NSW 839/20, I NSW 842/20, I NSW 845/20, I NSW 848/20, I NSW 850/20, I NSW 855/20, I NSW 949/20, I NSW 1001/20, I NSW 1004/20, I NSW 1008/20, I NSW 1011/20, I NSW 1015/20, I NSW 1018/20, I NSW 1021/20,		43 OP połączono protesty	art. 62 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP w zw. z art. 10 § 1 pkt 1 ustawy z 5.01.2011 r. k. wyb. - niezapewnienie obywatelom polskim przebywającym za granicą możliwości głosowania (ilość obwodów), uniemożliwienie oddania przez Skarżącego głosu w formie korespondencyjnej; 127 ust. 1 Konstytucji RP (powszechność) - niezapewnienie przez MSZ wszystkim polskim obywatelom przebywającym za granicą możliwości uczestniczenia w wyborach	BDB	art. 82 § 1 k. wyb. - granice właściwości protestu wyborczego jako środka zaskarżenia, wiąże w ścisły sposób z udziałem wyborcy w głosowaniu, Powiązanie to wyraża się również w uzależnieniu legitymacji czynnej do złożenia protestu przez obywatela (art. 82 § 4 k. wyb.) od bycia ujętym w spisie wyborców jednego z obwodów do głosowania. Informacja ta musi znaleźć się w związku z tym w treści każdego protestu wyborczego. Osoby, które złożyły protesty rozpoznawane tym postanowieniem, w oczywisty sposób nie mogły skutecznie zainicjować procedury kontrolnej, ze względu na to, że nie są ujęte w żadnym spisie wyborców i – co więcej – tę właśnie okoliczność pragnęły uczynić przedmiotem zaskarżenia. Przytoczone w protestach zarzuty nie mogą stanowić zgodnej z prawem podstawy protestu wyborczego. W konsekwencji protesty rozpoznawane w tym postępowaniu nie spełniały wymogów formalnych wynikających z art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb.

	I NSW 1028/20, I NSW 1033/20, I NSW1036/20, I NSW 1068/20, I NSW 1072/20, I NSW 1074/20, I NSW 1086/20, I NSW 1090/20, I NSW 1094/20, I NSW 1095/20, I NSW 1102/20, I NSW 1104/20, I NSW1152/20, I NSW 3817/20					
178	I NSW 3457/20	30.07. 2020	OP	Brak na kartach wyborczych tzw. sygnatury drukarni oraz wprowadzenie do obiegu nielegalnych kart do głosowania.	BDB	Wnosząca protest wyborczy nie sformułowała w jego treści żadnego zarzutu, ani nie przytoczyła żadnego dowodu. Zarzuty o charakterze abstrakcyjnym, odnoszące się do bliżej niesprecyzowanych czynów i innych zdarzeń w skali całego kraju, które nie mają żadnego związku z osobą wnoszącą ten protest.
179	I NSW504 2/20	29.07. 2020	OP	Przestępstwo przeciw wyborom, określone w rozdziale XXXI k.k. w art. 248 pkt 1 - bezprawne niedopisanie Skarżącej do spisu wyborców pomimo, iż była uprawniona do głosowania w wyborach Prezydenta RP.	BDB	O ile we wniesionym proteście można zidentyfikować podniesiony zarzut, to na potwierdzenie tego zarzutu wnosząca protest nie przedstawiła żadnych dowodów. Nie został zatem spełniony podstawowy wymóg proceduralny, o którym mowa w art. 321 § 3 k.wyb.
180	I NSW 5284/20	29.07. 2020	OP	Brak przeprowadzenia przez członków komisji OKW weryfikacji tożsamości wyborców przy wydawaniu kart do głosowania, niedoręczenie wyborcom blisko 200.000 pakietów wyborczych, doręczenie lub wydanie wyborcom kart wyborczych bez pieczęci PKW, wpisanie części wyborców do więcej niż jednego spisu wyborców, naruszenie zasady równości wyborów się m.in.: rażąco negatywne prezentowanie w mediach R.T. i promowanie A.D., prowadzenie przez członków rządu agitacji na rzecz urzędującego prezydenta i finansowanie jego kampanii.	BDB	Oprócz wielokrotnego powoływania się na „doniesienia medialne” skarżąca nie przedstawiła na te okoliczności żadnych dowodów, co sprawia, że zarzuty stają się zupełnie niezasadne, gołosłowne i abstrakcyjne, a sam protest wyborczy nie spełnia niezbędnych wymogów określonych w art. 321 § 3 k. wyb. - nie zawiera dowodów na przytaczane okoliczności. W dotychczasowymorzecznictwie Sądu Najwyższego wskazywano już wielokrotnie, że ani działania podejmowane w trakcie kampanii wyborczej, ani takie, które mogły stanowić naruszenie ciszy wyborczej, nie stanowią przestępstwa przeciwko wyborom określonego m.in. w art. 249 pkt 2 k.k.
181	I NSW 1977/20	29.07. 2020	OP zagraniczn a	Odmówienie prawa oddania głosu po zgłoszeniu do konsulatu zagubienia przez operatora pocztowego listu zwrotnego zawierającego wypełnioną kartę wyborczą i oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu na kilka dni przed dniem wyborów. Konsulat twierdził, że brytyjski	zarzuty protest u są bezzasadne	System doręczeń za granicą pozostawał i pozostaje poza zakresem oddziaływania polskiego ustawodawcy. W związku z pandemią COVID -19, głosowanie osobiste na terenie Wielkiej Brytanii nie było możliwe.

				operator pocztowy był przeciążony, czemu ten zaprzeczył		
182	I NSW 5227/20	29.07. 2020	OP	Brak powszechności: „dziesiątki Polaków mieszkających poza granicami Polski nie otrzymały pakietów wyborczych w terminie umożliwiających im oddanie ważnego głosu, a inni Polacy całkowicie zostali wykluczeni”, gdyż możliwość oddania głosu „została zlikwidowana przez polskie władze”.	BDB	Protest nie zawiera żadnego zarzutu, jaki mógłby odnosić się do przewidzianych prawem podstaw protestu wyborczego. Nie spełnia przez to wymogów formalnych wynikających z art.321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb. Protest stanowi kategorię, ale jednocześnie nie poparte żadnymi dowodami, stwierdzenie naruszenia zasady powszechności wyborów.
183	I NSW 246/20	29.07. 2020	OP	Art. 71 § 1 k.wyb.- nieprawidłowe ustalanie przez komisje wyborcze liczby kart ważnych i nieważnych po przeprowadzonych wyborach; art. 127 ust.1 Konstytucji RP w zw. z art. 287 k. wyb. – różny czas trwania kampanii wyborczej obu kandydatów, sposób ich traktowania przez media publiczne; art. 90 § 1 k. wyb. i art. 132 § 5 k. wyb. – przeprowadzanie przez urzędników państwowych, na wyłączny koszt Skarbu Państwa, agitacji na rzecz kandydatury A.D.; art. 326 § 1 i 2 k. wyb. – nierówny godzinowy limit dla obu kandydatów prawa do nieodpłatnego rozpowszechniania audycji wyborczych w programach ogólnokrajowych publicznych nadawców radiowych i TV; art. 327 § 1 k. wyb. poprzez nierówne traktowanie obu kandydatów, obejście tego przepisu przez urzędników państwowych i niestosowanie się do limitu kwot, jakie mogą być przeznaczone na prowadzenie kampanii wyborczej (m.in. przez rozdawanie ww. „czeków”).	BDB	Wniesiony protest nie spełnia wymogów formalnych umożliwiających jego merytoryczne rozpatrzenie (art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 k. wyb.). Udokumentowane istnienie określonego pierwotnego stanowiska dwóch komisji wyborczych nie dowodzi wystąpienia nieprawidłowości w innych komisjach, zwłaszcza wobec braku dowodu co do podstaw stanowiska członków komisji. Zarzut sprowadzający się do hipotetycznego założenia o nieprawidłowościach wyborczych – w świetle przytoczonych przepisów Kodeksu wyborczego – nie jest dopuszczalny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 listopada 2019 r., I NSW 206/19). W odniesieniu do zarzutów nr 2-5 Sąd Najwyższy stwierdza, że nie mieszczą się one w zakresie wyraźnie wskazanym przez ustawodawcę w ww. przepisach. Sąd Najwyższy zaznacza, że zakres okoliczności badanych w postępowaniu z protestu wyborczego nie jest tożsamy z zakresem okoliczności, przesłanek branych pod uwagę przez Sąd Najwyższy w toku badania ważności wyboru Prezydenta RP przed podjęciem uchwały w tym przedmiocie.
184	I NSW 1619/20	29.07. 2020	OP	Naruszenie w czasie kampanii wyborczej art. 127 Konstytucji RP w aspekcie równości, art. 84 § 1, art. 90 § 1, art. 126 k.wyb.; poprzez nieprawidłowości dotyczące komitetu wyborczego A.D. składającego się z urzędników państwowych, finansowania kampanii wyborczej i rozdawania tzw. „czeków” przedstawicielom samorządów oraz cyt. „przepisów karnych”.	BDB	Protest nie spełnia wymogów formalnych umożliwiających jego merytoryczne rozpatrzenie (art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 k. wyb.), gdyż m.in. nie sformułowano w nim zarzutu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, ani naruszenia przepisów k. wyb. dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów. W ocenie SN protest wykracza więc poza ustawy przedmiot i granice protestu określone w art. 82 k. wyb. (zob. postanowienia SN z 8.11.2005 r., III SW 145/05; 28 listopada 2019 r., I NSW 127/19).

185	I NSW 790/20	29.07. 2020	OP	Naruszenie art. 128 ust.2 Konstytucji RP oraz na podstawie ustawy, „która weszła w życie krócej niż sześć miesięcy przed terminem wyborów, tj. w sposób niezgodny z art. 2 Konstytucji”.	BDB	Wniesiony protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb., ponieważ nie sformułowano w nim zarzutu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, ani naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów.
186	I NSW 655/20	29.07. 2020	OP	Art. 293 § 3 k. wyb. w związku z art. 1 ust. 2 ustawy z 2.06.2020 r. - PKW przyznała sobie kompetencję do stwierdzenia o braku możliwości głosowania ze względu na brak kandydatów; art. 128 ust. 2 Konstytucji RP oraz art. 289 § 1 k. wyb. - przeprowadzenie głosowania w wyborach Prezydenta RP w innym terminie, niż zarządzony postanowieniem Marszałka Sejmu z 5.02.2020 r.	BDB	Zarzuty dotyczące wyznaczenia terminu zarządzonych w 2020 r. wyborów prezydenckich oraz ustalenia listy kandydatów ubiegających się o urząd Prezydenta RP nie mogą stanowić podstawy do skutecznego wniesienia protestu wyborczego. Nie dotyczą one przestępstwa przeciwko wyborom, ani naruszenia przepisów dotyczących samego przebiegu głosowania, ustalania wyników głosowania lub ustalania wyników wyborów.
187	I NSW 5112/20	29.07. 2020	OP	Skarżący miał złożyć wniosek o dopisanie do spisu wyborców poza miejscem jego zameldowania, w OKW w M.. Nie sprecyzował jednak, w jaki sposób złożył swój wniosek. Stwierdził jedynie, że nie uzyskał potwierdzenia dopisania do spisu wyborców na wskazany we wniosku adres poczty elektronicznej	BDB	Skarżącego poinformowano, że nie został dopisany do spisu wyborców w wybranej komisji wyborczej. Udał się zatem oddać głos do komisji wyborczej właściwej ze względu na jego stałe miejsc zameldowania w W., gdzie został wykreślony ze spisu wyborców w związku ze zgłoszeniem zamiaru głosowania w innym obwodzie. Skarżący nie dołączył żadnych dowodów na potwierdzenie zaistnienia opisanego chokoliczności.
188	I NSW 4713/20	29.07. 2020	OP	Zarzut „złamania zakazu agitacji wyborczej przez stację telewizyjną, TV...P”, do jakiego miało dojść ze względu na eksponowanie na antenie tej stacji, na „co najmniej 8 minut i 30 sekund przed zakończeniem ciszy wyborczej napisu <<„D...” 2020>> na koszulce jednego z uczestników wieczoru wyborczego kandydata na urząd prezydenta RP A.D.”.	BDB	Zarzut naruszenia ciszy wyborczej – niezależnie od tego, na czym miałyby polegać takie naruszenie – nie może być podstawą protestu wyborczego (zob. postanowienie SN z 10 czerwca 2015 r., III SW 36/15. Por. także postanowienia SN z: 20 lipca 2010 r., III SW 317/10; 11 czerwca 2015 r., III SW 57/15).
189	I NSW 650/20	29.07. 2020	OP	Naruszenie w czasie kampanii wyborczej przepisów Konstytucji, k. wyb. oraz przepisów k.k.	BDB	Zarzuty dotyczące konstytucyjności przyjętych unormowań ustawowych nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego.
190	I NSW 3065/20	29.07. 2020	OP	„Naruszanie w czasie kampanii wyborczej przepisów Konstytucji, kodeksu wyborczego oraz przepisów karnych”	BDB	Zarzuty dotyczące konstytucyjności przyjętych unormowań ustawowych nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego.
191	I NSW 3815/20	29.07. 2020	OP	Naruszenie art. 289 § 1 k. wyb. w związku z art. 128 ust. 2 Konstytucji RP	BDB	Zarzuty dotyczące konstytucyjności przyjętych unormowań ustawowych nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego.
192	I NSW 3488/20	29.07. 2020	OP	Naruszenie art. 18 § 3 k. wyb. - ujęcie w spisie wyborców dwukrotnie tego samego wyborcy.	BDB	Zarzut opiera się na ogólnym stwierdzeniu i wskazaniu, iż córka wnoszącego protest znajdowała się w spisie wyborców, pomimo wcześniejszego dopisania się do spisu wyborców właściwym dla jej miejsca

						aktualnego zamieszkania. Wnoszący protest nie wskazał jednak, czy jakkolwiek wyborca, w tym jego córka, głosowali więcej niż jeden raz.
193	I NSW 5140/20	29.07. 2020	OP	Brak treści zarzutów	BDB	Brak uzasadnienia
194	I NSW 4841/20	29.07. 2020	OP	Naruszenie art. 127 ust. 1 Konstytucji RP w zw. z art. 287 k. wyb., art. 90 § 1 i 2 k. wyb. - nierówne traktowanie obydwu kandydatów w programach publicznych nadawców radiowych i telewizyjnych; art. 327 § 1 k. wyb. - obejście tego przepisu przez urzędników państwowych i niestosowanie się do limitu kwot, jakie mogą być przeznaczone na prowadzenie kampanii wyborczej.	BDB	Faktyczna różnica trwania kampanii była wynikiem przyjętych przez ustawodawcę przepisów w związku z koniecznością przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w czasie stanu epidemii oraz decyzjami podejmowanymi przez osoby tworzące komitety wyborcze. Działalność informacyjna mediów – w tym mediów publicznych nie może być jednocześnie uznana za realizującą znamiona czynu zabronionego opisanego w art. 249 pkt 2 k.k. zasady finansowania kampanii wyborczej oraz procedury kontrolne zostały szczegółowo uregulowane w rozdziale 15 k. wyb. (art. 125 i n. k. wyb.).
195	I NSW 5480/20	29.07. 2020	OP	Powołanie do pełnienia urzędu sędziego SN osób orzekających o ważności wyboru Prezydenta RP w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz przyjęcie nominacji sędziowskiej przez te osoby miało stanowić próbę wpływania podstępem na sporządzanie dokumentów wyborczych	BDB	Protest nie spełnia wymogów formalnych wynikających z art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb.
196	I NSW 5334/20	29.07. 2020	OP	Naruszenie zasady równości procesu wyborczego - kandydat opozycji był bardzo negatywnie przedstawiany przez telewizję publiczną, natomiast kandydat partii „[...]” był w tej telewizji wychwalany; wyborcy mieli kłopoty z głosowaniem za granicą i nie dostarczono im na czas kart do głosowania; kandydat „[...]” był w sposób sprzeczny z prawem popierany przez Premiera i Ministrów; wyborcom za granicą nie dostarczono na czas kart do głosowania.	BDB	Wnoszący protest na poparcie swoich twierdzeń nie przedstawia i nie wskazuje żadnych dowodów. Występując z wnioskami dowodowymi wnoszący protest, na którym ciąży ciężar dowodu, stara się przenieść na Sąd Najwyższy konieczność przedstawienia dowodów. Zarzucone przez Autora protestu naruszenie polegające na nierównym dostępie kandydatów do przedstawiania swoich programów w „TV..” i „szkalowaniu” jednego z kandydatów nie mieści się w granicach przedmiotowych podstawy normatywnej protestu wyborczego określonych w przepisie art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb.
197	I NSW 4623/20	29.07. 2020	OP	Wybory nie były równe - jednego z kandydatów wspierały media publiczne; nie były sprawiedliwe, bo jednego z kandydatów wspierał finansowo rząd	BDB	Zarzutu stronniczości mediów publicznych podczas kampanii wyborczej oraz aktywności kampanijnej urzędników administracji publicznej nie mogą stanowić zgodnie z prawem podstawy protestu wyborczego z tego powodu, że wnoszący protest wykroczył poza normatywne granice art. 82 § 1 k. wyb.
198	I NSW 2786/20	29.07. 2020	OP zagraniczn a	Niedoręczenie jej pakietu wyborczego w dniu, który umożliwiłby odesłanie go na czas, Skarżąca nie została zarejestrowana w I turze wyborów prezydenckich i w rezultacie nie mogła oddać głosu		Mimo wysłania wniosku o dopisanie do spisu wyborców Skarżąca nie została ujęta w spisie, najprawdopodobniej w wyniku przeoczenia tego wniosku. Nadto konsul dodał, że w wyniku pomyłki operatora wprowadzającego wnioski do systemu eWybory, E.G-B. w dniach 1 oraz 2

				<p>pomimo tego, że podjęła próbę rejestracji 16.06.2020 r., Skarżąca ponowiła próbę rejestracji do II tury wyborów i tym razem pakiet wyborczy otrzymała, ale dopiero 7 lipca, w wyniku rejestracji do II tury wyborów otrzymała dwa pakiety wyborcze w tym samym momencie. Sposób przeprowadzenia wyborów prezydenckich podważa ich przymiot tajności poprzez sam fakt przymusu załączenia razem z kopertą z głosem danych osobowych w tym imienia, nazwiska, numeru PESEL oraz własnoręcznego podpisu.</p> <p>-----</p> <p>Jest zasadny w zakresie zarzutów:</p> <p>a. nieumieszczenia nazwiska wnoszącej protest w spisie wyborców w okręgu konsularnym RP w L. w związku z głosowaniem w dniu 28.06.2020 r.,</p> <p>b. umieszczenia nazwiska wnoszącej protest w dwóch spisach wyborców w okręgu konsularnym konsula RP w L., w związku z głosowaniem w dniu 12.07.2020r.,</p> <p>c. wystania Skarżącej dwóch pakietów wyborczych w związku z głosowaniem korespondencyjnym w dniu 12.07.2020r. i uznać, że w tym zakresie naruszenia przepisów nie miały wpływu na wynik wyborów,</p> <p>2) nie jest zasadny w pozostałym zakresie</p>		<p>lipca 2020 r. została dwukrotnie wpisana do spisu wyborców wprowadzonego przez Konsula RP w L. - do dwóch różnych OKW. Należy stwierdzić, iż okoliczności będące podstawą wniesienia protestów niniejszej sprawie nie nasuwały zastrzeżeń od strony dowodowej - wnosząca protest prócz opisanego tych okoliczności powołała na ich potwierdzenie odpowiednie dowody, a nadto okoliczności te zostały potwierdzone przez konsula RP w L. SN nie podzielił natomiast stanowiska wnoszącej protest w zakresie, w jakim upatrywała ona naruszenia przepisów dotyczących głosowania w związku z niedoręczeniem jej pakietu wyborczego w terminie umożliwiającym odesłanie go do konsula</p>
199	I NSW 1602/20	29.07. 2020	OP	<p>Nie sprawdzenie przed Komisją Wyborczą wiarygodności osób głosujących. Zdaniem Skarżącego nie wymagano pokazywania twarzy osób, które były zasłonięte maseczkami.</p>	BDB	<p>Protest wyborczy uznać należało za niedopuszczalny. Zgodnie z przepisem art. 52 § 1 k. wyb., przed przystąpieniem do głosowania wyborca okazuje OKW ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie dokument umożliwiający stwierdzenie jego tożsamości. Ustawodawca nie wymaga tym samym, aby tożsamość wyborcy mogła zostać potwierdzona wyłącznie na podstawie dowodu osobistego.</p>
200	I NSW 3827/20	29.07. 2020	OP	<p>Naruszanie przepisów k. wyb. dotyczące całego procesu wyborczego, w tym zarządzania i organizacji wyborów i wyników wyborów, a także kampanii wyborczej i w konsekwencji samego</p>	BDB	<p>Protest w istocie nie zawiera on zarzutów naruszenia konkretnie wskazanych przepisów k. wyb. dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów, ani też zarzutów dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, co stanowi konieczny warunek jego</p>

				głosowania, co doprowadziło do przeprowadzenia wyborów w sposób sprzeczny z Konstytucją RP i k. wyb. i miało ostatecznie wpływ na wynik wyborów.		merytorycznego rozpoznania. Skarżący wskazał wyłącznie rzekome naruszenie procesu wyborczego, w tym zarządzania i organizacji wyborów i wyników wyborów, a także kampanii wyborczej i w konsekwencji samego głosowania.
201	I NSW 4389/20	29.07.2020	OP obserwator społeczny	Wadliwa praca OKW nr (...) gmina J. woj. (...) z siedzibą w Szkole Podstawowej w T., T. - próba zafałszowania wyniku wyborczego poprzez umieszczenie kart wyborczych w niewłaściwy sposób - przy niewłaściwym kandydacie. 1 przypadek, komisja odmówiła przeliczenia wszystkich kart.	BDB	Wnosząca protest nie wskazała czy jej nazwisko jest umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania. Jeżeli protest wnosi wyborca, to jego obowiązkiem jest wskazanie, w jakim obwodzie głosowania został umieszczony w spisie wyborców.
202	I NSW 296/20	29.07.2020	OP	Pozbawienie „możliwości skorzystania z gwarantowanego w Konstytucji czynnego prawa wyborczego, co w związku z medialnymi doniesieniami o znacznej liczbie podobnych przypadków, a także o nieprawidłowościach przy prowadzeniu kampanii wyborczej mogło mieć wpływ na wynik wyborów”	Zarzut protest u jest niezasadny	
203	I NSW 2911/20	29.07.2020	OP	„wybory... odbyły się na podstawie nielegalnie obowiązujących ustaw wyborczych jak również nielegalnie obowiązujących ustaw dotyczących PKW”. Przepisy na podstawie których przeprowadzono wybory „nie spełniają podstawowych i koniecznych wymogów wynikających z Konstytucji”.	BDB	Przedmiotem protestu nie mogą być obowiązujące rozwiązania ustawowe. Krytyka rozwiązań ustawowych odnoszących się do sposobu organizacji wyborów czy przeprowadzenia głosowania i formułowanie związanych z tym zarzutów niekonstytucyjności wykracza poza przedmiot i granice protestu wyborczego, co czyni go niedopuszczalnym.
204	I NSW 3047/20	29.07.2020	OP	Na terenie RP „nadal trwa Stan Wojny [...] wybory nie mogą się odbywać” oraz wniósł o: - „Zatajenie stanu rzeczywistego”, - „Oddalenie wszystkich Protestów Wyborczych”, - „Ogłoszenie Wyborów Prezydenckich 2020r za Ważne.!!!”	BDB	Zarzuty podniesione przez Wnoszącego protest nie mogły podlegać merytorycznej ocenie SN, gdyż nie mieszczą się w zakresie wyraźnie wskazanym przez ustawodawcę w ww. przepisach lub nie przedstawiono lub nie wskazano dowodów na ich poparcie.
205	I NSW 5760/20	29.07.2020	OP	Przeprowadzenie głosowania w dniach niemieszczących się w terminach określonych w art. 128 ust. 2 zdanie 1 Konstytucji, w sytuacji gdy wybory powinny być zarządzane zgodnie z art. 128 ust. 2 zdanie 2 Konstytucji, a więc po opróżnieniu urzędu przez Prezydenta A. D., czyli po 5 sierpnia 2020r	BDB	Wnoszący protest podniósł zarzuty dotyczące konstytucyjności przyjętych unormowań ustawowych. Te zaś, jako takie, nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego. Jak już wskazywał Sąd Najwyższy, krytyka rozwiązań ustawowych odnoszących się do sposobu organizacji wyborów czy przeprowadzenia głosowania i formułowanie związanych z tym zarzutów niekonstytucyjności wykracza poza przedmiot i granice protestu wyborczego, co czyni go niedopuszczalnym.
206	I NSW 3932/20	29.07.2020	OP	Naruszenie przepisów Rozporządzenia KRRiT i szereg	BDB	Zarzutu stroniczości mediów publicznych podczas kampanii wyborczej oraz aktywności

				<p>innych naruszeń opisanych w Raporcie OBiWwE, które sprowadzają się do stworzenia nieuzasadnionej przewagi jednego z kandydatów poprzez brak bezstronności mediów oraz zaangażowaniu premiera w prowadzenie kampanii wyborczej.</p>		<p>kampanijnej urzędników administracji publicznej oraz zarzut naruszenia rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji nie mogą stanowić zgodnej z prawem podstawy protestu wyborczego z tego powodu, że wnoszący protest wykroczył poza normatywne granice art. 82 § 1 k. wyb.</p>
207	I NSW 2949/20	29.07. 2020	OP	<p>Pozbawienie Skarżącego możliwości skorzystania z czynnego prawa wyborczego</p> <p>-----</p> <p>Wydać opinię o zasadności zarzutu protestu, co jednak nie miało wpływu na wynik wyborów</p>		<p>Jak wynika z treści protestu, wnoszący protest pomimo tego, że był uprawniony do głosowania, na skutek opatrzenia zaświadczenia błędną datą głosowania został pozbawiony prawa oddania głosu w drugiej turze wyborów</p>
208	I NSW 5871/20	29.07. 2020	OP	<p>zarządzenie wyborów w sposób bezprawny (s. 1-4); zorganizowanie przez MSWiA akcji „bitwa o wozy” (s. 4-6) zarzucając bezprawne dokonywanie wydatków publicznych; bezprawność wydania przez MZ rozporządzenia z 7.07.2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu środków ochrony osobistej związanej ze zwalczaniem epidemii COVID-19 dla członków OKW oraz szczegółowych zasad bezpieczeństwa sanitarnego w lokalu wyborczym (s. 7-8); nieprawidłowy skład OKW ze względu na zmianę prawa (s. 9-10); brak wiarygodności protokołów z głosowania (s. 10 -11); nieprawidłowości przy wysyłaniu przesyłek i kłopoty z odbiorem za granicą, ze względu na niepełność przyjętej regulacji w tym zakresie przepisów (s. 12- 15)</p>	BDB	<p>Zarzuty podnoszone przez Wnoszącego protest w pkt 1 (s. 1- 3), a także w pkt 3, pkt. 4 i w pkt. 5 w istocie dotyczą kwestionowania przyjętych przez legislatora rozwiązań prawnych i jako takie z istoty swojej nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego. Jak już wskazywał Sąd Najwyższy, krytyka rozwiązań ustawowych, a w tym mieści się także wydawanie aktów prawnych niższego rzędu, odnoszących się do sposobu organizacji wyborów czy przeprowadzenia głosowania i formułowanie związanych z tym zarzutów niekonstytucyjności wykracza poza przedmiot i granice protestu wyborczego, co czyni go niedopuszczalnym.</p>
209	I NSW 1950/20	29.07. 2020	OP	<p>1.Naruszenie Konstytucji RP oraz orzecznictwa TK poprzez wprowadzenie istotnych zmian do prawa wyborczego na mniej niż 6 miesięcy przez wyborami prezydenckimi;</p> <p>2.Naruszenie Konstytucji RP poprzez przeprowadzenie wyborów prezydenckich w 2020 r. w faktycznym stanie klęski żywiołowej;</p> <p>3.Naruszenie Konstytucji RP poprzez narzucenie części wyborców wyłącznie głosowania korespondencyjnego, co narusza zasadę tajności i bezpośredniości wyborów;</p>	BDB	<p>Zarzut 1 nie dotyczy przestępstwa przeciwko wyborom, ani naruszenia przepisów dotyczących samego przebiegu głosowania, ustalenia wyników głosowania lub ustalenia wyników wyborów. Zarzut 1 wykracza zatem poza przedmiot i granice protestu wyborczego, wyznaczone treścią art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb. Zarzut 2 też nie mieści się w granicach protestu wyborczego, wyznaczonych treścią art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb. Tak samo niedopuszczalne jest formułowanie w proteście wyborczym zarzutów dotyczących oceny i prawidłowości kampanii wyborczej – sposób jej prowadzenia nie może być oceniany z punktu widzenia przestępstw przeciwko wyborom określonych w k.k. i z punktu widzenia przepisów dotyczących głosowania, ustalenia</p>

				4.Znaczne ograniczenie kampanii wyborczej 5.Nierówne traktowanie kandydatów przez nadawcę publicznego, tj. T. P.		wyników głosowania ani wyników wyborów
210	I NSW 1347/20	29.07. 2020	OP	Opóźnienie dostarczenia pakietu wyborczego.	zarzuty protest u są bezzasadne	Stan niedoręczenia oraz doręczenia opóźnionego nie stanowi efektu działań konsula RP ani naruszenia polskiego prawa
211	I NSW 3970/20	29.07. 2020	OP	Złamanie przez media publiczne konstytucyjnej zasady powszechności i równości wyborów na niekorzyść jednego z kandydatów	BDB	Ewentualne naruszenie przez telewizję publiczną w okresie przedwyborczym zasad obiektywizmu lub pluralizmu może podlegać ocenie w odpowiednim postępowaniu przed KRRiT.
212	I NSW 5865/20	29.07. 2020	OP	Skarżący „domaga się dopisania jego głosu do głosujących na A. D.”.	BDB	Przedmiotem protestu nie może być żądanie „dopisania” głosu protestującego na określonego kandydata.
213	I NSW 2184/20	29.07. 2020	OPzagraniczna	Zbyt późne doręczenie zaświadczenia o prawie do głosowania na terenie Polski, doprowadziło w konsekwencji do pozbawienia Skarżącej możliwości skorzystania z gwarantowanego w Konstytucji RP czynnego prawa wyborczego	Wydać opinię o bezzasadności zarzutu protest u	Wnosząca protest była ujęta w spisie wyborców sporządzonym przez Konsula RP w R. Jak ponadto wynika ze stanowiska Konsula RP w R. wniosek o wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania zgodnie z prośbą wnoszącej protest, potraktowano jako szczególnie uzasadniony i przesłano (30.06.2020) zaświadczenie za zwrotnym pokwitowaniem odbioru.
214	I NSW 4143/20	29.07. 2020	2 OP	Art. 249 pkt 2 k.k. – zaniechanie wykonywania przez „P.” S.A. czynności niezbędnych do doręczenia wnoszącym protest przesyłki obejmującej zaświadczenie o prawie do głosowania w miejscu pobytu oraz naruszenie art. 32 § 1 w zw. z art. 35 § 3 k. wyb. W zw. z § 11 ust. 6 rozporządzenia MSZ z 29 maja w sprawie spisu wyborców przebywających za granicą przez niewydanie wnoszącym protest zaświadczenia o prawie do głosowania w miejscu pobytu, w dniu wyborów, mimo złożenia odpowiedniego wniosku w terminie.	Zarzut protest u jest bezzasadny	Wniosek o wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania został przez Konsula rozpatrzony i zaświadczenie zostało wydane i wysłane do wnoszących protest, zgodnie z ich dyspozycją, a nie odebrane osobiście, co jest dopuszczalne w świetle przywołanych powyżej przepisów. Brak doręczenia zaświadczenia przez pocztę nie stanowi natomiast naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania. Równocześnie wnoszący protest nie wykazali, że niedopuszczenie ich do głosowania w wyborach Prezydenta RP miało wpływ na wynik głosowania, gdyż w treści protestu zabrakło argumentacji, że nieoddanie przez nich głosów miało konkretny wpływ, choćby na wyniki głosowania w OKW, w której pozbawiono ich prawa wybierania oraz, że wpływało na wyniki wyborów globalnie.
215	I NSW 4395/20	29.07. 2020	OP	„Krajowe Biuro Wyborcze nie zareagowało skutecznie na pisma (Skarżącego) związane z zaklejaniem kopert, do których wyborcy głosujący korespondencyjnie mieli wkładać karty (karty do głosowania)”.	BDB	Pismo Skarżącego nie może zostać uznane za protest wyborczy
216	I NSW 2843/20	29.07. 2020	OP	Dopuszczenie się popełnienia przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w art. 248 k.k., polegającego na bezprawnym niedopisaniu go do spisu wyborców	BDB	Wnoszący protest nie spełnił zatem dwóch warunków formalnych, których realizacja umożliwiłaby merytoryczne rozpoznanie wniesionego środka: B.L. wniósł protest za pośrednictwem portalu ePUAP, a więc w formie elektronicznej i po terminie

217	I NSW 4942/20	29.07. 2020	OP	Brak przeprowadzenia przez członków komisji OKW weryfikacji tożsamości wyborców przy wydawaniu kart do głosowania, nedoręczenie wyborcom blisko 200.000 pakietów wyborczych, doręczenie lub wydanie wyborcom kart wyborczych pozbawionych pieczęci Państwowej Komisji Wyborczej, wpisanie części wyborców do więcej niż jednego spisu wyborców, naruszenie zasady równości wyborów przejawiające się m.in. w rażąco negatywnym prezentowaniu w mediach R. T. i promowaniu A. D., prowadzeniu przez członków rządu agitacji na rzecz urzędującego prezydenta i finansowaniu jego kampanii.	BDB	W dotychczasowymorzecznictwie SN wskazywano już wielokrotnie, że ani działania podejmowane w trakcie kampanii wyborczej, ani takie, które mogły stanowić naruszenie ciszy wyborczej, nie stanowią przestępstwa przeciwko wyboromokreślonego m.in. w art. 249 pkt 2 k.k. Całościowa analiza treści wniesionego protestu wyborczego wskazuje, że nie zostały w nim podniesione zarzuty naruszeń określonych w art. 82 § 1 k. wyb. Wnosząca protest wskazywała w sposób zbyt ogólny na naruszenia przepisów Konstytucji RP, k. wyb., przepisów karnych, nie wiążąc tego wskazania z konkretnymi, dotyczącymi jej okolicznościami, w zakresie których naruszenia te miałyby mieć miejsce.
218	I NSW 2300/20	29.07. 2020	OPzagrani czna	„Udzielenie nieprawdziwych i mylnych informacji na stronie konsulatu w H.” - data zwrotu do konsulatu pakietów wyborczych z głosami wyborców.Skarżąca „nie miała innego wyjścia w tym momencie jak wysłać list z kartą do głosowania kurierem”.	BDB	Protest należało pozostawić bez biegu ponieważ nie zawiera żadnego zarzutu, jaki mógłby odnosić się do przewidzianych prawem podstaw protestu wyborczego. Nie spełnia przez to wymogów formalnychwynikających z art.321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb.
219	I NSW 5622/20	29.07. 2020	OP	Naruszenie przepisów dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów - nieprawidłowości w funkcjonowaniu elektronicznego systemu rejestracji. Kandydaci nie mieli równych szans co dotyczy procesu wyborczego (w tym zbierania podpisów, terminu ogłoszenia wyborów), kandydat A.D. korzystał z pomocy państwa, w tym poprzez zaangażowanie premiera i członków rządu w kampanię i przez wysłanie alertu RCB, a także poprzez zaangażowanie mediów publicznych w kampanię urzędującego prezydenta.	BDB	Zarzuty podnoszone przez Wnoszącą protest na s. 1-9 uzasadnienia protestu wyborczego polegają na kwestionowaniu prawidłowości przyjętych rozwiązań prawnych, na co zresztą wskazuje sama wnosząca protest wyborczyna jego s. 3 oraz s. 14. Taki sam charakter ma zarzut dotyczący nieuczciwości wyborów ze względu na brak równych szans kandydatów w zakresie przyjętych rozwiązań odnośnie procesu wyborczego (s. 10 uzasadnienia protestu wyborczego). Tego rodzaju zarzuty nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego.
220	I NSW 5737/20	29.07. 2020	OP	Naruszenie art. 2 Konstytucji RP - istotne zmiany w prawie wyborczym mogą być dokonywane nie później niż na 6 miesięcy przed rozpoczęciem procedur wyborczych	BDB	Podniesiony w proteście zarzut dotyczący naruszenia art. 128 ust. 2 Konstytucji RP w zakresie wyznaczeniaterminu zarządzonych w 2020 r. wyborów prezydenckich nie może stanowić podstawy do skutecznego wniesienia protestu wyborczego.
221	I NSW 5189/20	29.07. 2020	OP	Przeprowadzenie głosowania w dniach niemieszczących się w terminach określonych w art. 128 ust. 2 zdanie 1 Konstytucji RP, a	BDB	Zarzut ten nie mieści się w kryteriach art. 82 § 1 k.wyb., a zatem nie może stanowić podstawy do skutecznego wniesienia protestu wyborczego.

				więc po opróżnieniu urzędu przez Prezydenta A.D., czyli po 5 sierpnia 2020r		
222	I NSW 4902/20	29.07.2020	OP	Niekonstytucyjność wyborów prezydenckich, naruszenie zasad „demokratycznego państwa prawa” przez nierówny dostęp do nadawcy publicznego oraz korupcja wyborcza	BDB	Zarzuty dotyczące konstytucyjności przyjętych unormowań ustawowych nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego. Ustawodawca niezaliczył do znamion przestępstwa przekupstwa wyborczego udzielenia jedynie samej obietnicy korzyści.
223	I NSW 2750/20	29.07.2020	OPzagraniczna	wybór na głowę państwa RP A. D., w wyniku przestępstwa	BDB	Wnosząca protest nie wskazała, o jakie przestępstwo chodzi. Zarzut i złożony wniosek nie odnoszą się merytorycznie do naruszeń wymienionych w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb.
224	I NSW 3059/20	29.07.2020	6 OP	Dokonanie przez ustawodawcę zmiany w ustawie z dnia 5.01.2011 k. wyb. dokonanie w dniu 31.03.2020 r. Skarżący zakwestionowali tryb wprowadzenia zmian, które – w ich ocenie – nastąpiły z pogwałceniem art. 123 Konstytucji	BDB	Zagadnienia sygnalizowane przez wnoszącą protest dotyczą zgoła odmiennej procedury kontrolnej, jaką stanowi postępowanie w sprawach zgodności ustaw z Konstytucją. Prowadzenie takiego postępowania należy natomiast, zgodnie z art. 188 pkt 1 Konstytucji, do właściwości Trybunału Konstytucyjnego.
225	I NSW 5855/20	29.07.2020	OPzagraniczna	Doręczony pakiet wyborczy do głosowania korespondencyjnego nie zawierał karty do głosowania, co stanowiło naruszenie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z 2.06.2020r. ----- protest był zasadny, ale stwierdzone naruszenie prawa nie miało wpływu na wynik wyborów		Konsul przyznał, że za przygotowanie pakietu odpowiadała OKW nr [...] w T. – nie mógł więc mieć pewności, że pakiet wyborczy był kompletny. SN uznaje oświadczenie protestującego za fakt niezaprzeczony
226	I NSW 5572/20	29.07.2020	2 OP	Niezgodność ustawy z 2.06.2020 z art. 2 i art. 128 ust. 2 Konstytucji RP; zorganizowanie przez organy publiczne procesu wyborczego za granicą w taki sposób, że uniemożliwiono oddanie głosu istotnej liczbie wyborców; przeprowadzenie wyborów z naruszeniem art. 120 ustawy z 5.01.2011 k. wyb. – nie przeprowadzenie przez Telewizję [...] debaty wyborczej pomiędzy kandydatami; naruszenie przez komitet wyborczy A.D. art. 125 i art. 126 k. wyb. - finansowanie kampanii wyborczej w sposób niejawny i z innych źródeł niż źródła własne komitetu wyborczego; bezprawne zorganizowanie przez MSWiA akcji nazwanej ”B.” oraz bezprawne wykorzystanie systemu RCB w celu zwiększenia frekwencji wyborczej w grupie wyborców powyżej 60 roku życia.	BDB	Zarzuty dotyczące konstytucyjności przyjętych unormowań ustawowych nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego. Działalność informacyjna mediów nie może być zaś jednocześnie uznana za realizującą znamiona czynu zabronionego opisanego w art. 249 pkt 2 k.k. Zasady finansowania kampanii wyborczej oraz procedury kontrolne zostały szczegółowo uregulowane w rozdziale 15 k. wyb. (art. 125 i n. k. wyb.) - obowiązuje odrębny (inny niż protest wyborczy) środek prawny. Alert RCB nie mieści się w zakresie przedmiotowym protestu wyborczego. Wnoszący protest nie sformułował w tym zakresie konkretnych zarzutów wskazujących, jakie przepisy Kodeksu wyborczego i w jaki sposób zostały naruszone. Osoba wnosząca protest wyborczy nie może skutecznie podnosić zarzutów o charakterze abstrakcyjnym
227	I NSW 5545/20	29.07.2020	OP	Naruszenie art. 6 ust. 2 ustawy z 2.06.2020 r. - zbyt późne doręczenie pakietu wyborczego, co	BDB	Stan niedoręczenia oraz doręczenia opóźnionego, na podstawie którego sformułowano w proteście zarzuty, nie stanowi

				w konsekwencji doprowadziło do pozbawienia Skarżącej możliwości skorzystania z gwarantowanego w Konstytucji RP czynnego prawa wyborczego.		efektu działań konsula RP, ani naruszenia polskiego prawa, lecz zagranicznego operatora świadczącego usługi pocztowe w obcej przestrzeni prawnej.
228	I NSW 5356/20	29.07.2020	OP	Uniemożliwienie oddania głosu w wyborach zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. Brak jest głosów ważnych	BDB	Protest nie dotyczy kwestii objętych przedmiotowym zakresem protestu (podobnie SN w postanowieniach: z 12.10.2000 r., III SW 19/00, z 13.10.2000 r., III SW 25/00, III SW 42/00, z 17.10.2000 r., III SW 53/00, z 18.10.2001 r., III SW 43/01, niepubl.).
229	I NSW 5171/20	29.07.2020	OP	Naruszenie przepisów przez wiceprzew. OKW w świetlicy wiejskiej w K., przez podważenie ważności wydanego jej przez urzędnika Miasta i Gminy S. w dniu 25.06.2020 zaświadczenia o prawie do głosowania. Wyraziła obawę, że jej głos oddany w dniu 12.07.2020 r. nie został uwzględniony.	BDB	Wnosząca protest wyborczy nie sformułowała jednak w jego treści żadnego zarzutu w wyżej wskazanym zakresie. Wskazać ponadto trzeba, że osoba wnosząca protest jest ponadto zobowiązana do wykazania wpływu wystąpienia naruszeń na wynik wyborów.
230	I NSW 5243/20	29.07.2020	OP	Naruszenie art. 127 ust. 1 Konstytucji RP w zw. z art. 287 ustawy z 5.01.2011 r. – k. wyb., art. 90 § 1 i 2 k. wyb. I art. 132 § 5 k. wyb. przez przeprowadzenie - urzędników państwowych akcji agitacyjnej na rzecz kandydatury A. D., art. 326 § 1 i 2 k. wyb. - nierówne traktowanie obydwu kandydatów w programach publicznych nadawców radiowych i telewizyjnych; art. 327 § 1 k. wyb. przez obejście tego przepisu przez urzędników państwowych i niestosowanie się do limitu kwot, jakie mogą być przeznaczone na prowadzenie kampanii wyborczej i art. 6 ust. 2 ustawy z 2.06.2020 r. - niedoręczenie pakietów wyborczych lub ich późne doręczenie co doprowadziło do pozbawienia licznych wyborców możliwości skorzystania z czynnego prawa wyborczego.	BDB	Faktyczna różnica trwania kampanii wyborczej była wynikiem przyjętych przez ustawodawcę przepisów w związku z koniecznością przeprowadzenia wyborów Prezydenta RP w czasie epidemii oraz decyzjami podejmowanymi przez osoby tworzące komitety wyborcze. Rozwiązania ustawowe i decyzje komitetów wyborczych nie mogą być kwestionowane w trybie protestu wyborczego. Działalność informacyjna mediów – w tym mediów publicznych – nawet jeżeli narusza zasady rzetelności, pluralizmu i bezstronności, nie może być jednocześnie uznana za realizującą znamiona czynu zabronionego opisanego w art. 249 pkt 2 k.k. Nie może być kwestionowane w trybie protestu wyborczego wykonywanie ustawowych zadań przez konstytucyjne organy państwa. Samo więc subiektywne przekonanie Skarżącej o niedopuszczalności określonych działań nie stanowi wystarczającej podstawy do uznania, że oceniane negatywnie zdarzenia stanowią przestępstwo przeciwko wyborom lub że mają wpływ na przebieg głosowania.
231	I NSW 5079/20	29.07.2020	OP	„Przekupstwo” w postaci oferowania przez MSWiA gminom do 20 tys. mieszkańców wozów strażackich dla Ochotniczej Straży Pożarnej,	BDB	Okoliczności opisane w proteście jako „przekupstwo” nie mogą być traktowane jako zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI art. 82 § 1 pkt 1 k. wyb. Zarzuty podniesione przez Wnoszącego protest nie mogły podlegać merytorycznej ocenie SN.
232	I NSW 4375/20	29.07.2020	OP mąż zaufania	Niedopuszczenie jako męża zaufania do przebywania w lokalu komisji wyborczej podczas liczenia głosów oddanych w wyborach.	BDB	Wnoszący protest nie wskazał, czy jego nazwisko jest umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania.
233	I NSW	29.07.	7 OP	Naruszenie art. 2 ust. 1 oraz art. 5		Z protestów wyborczych M. P., B. Ś. i M. C.

	139/20	2020		<p>ust. 1 ustawy z 22020 r.-niedoręczenie wyborcy uprawnionemu do głosowania pakietu wyborczego, co doprowadziło do naruszenia art. 287 w zw. z art. 10 § 1 pkt 1 k. wyb. oraz art. 62 ust. 1 w zw. z art. 127 ust. 1 Konstytucji RP;niedostarczenie pakietu w terminie (14.07.2020 r.), a pakietu na 28.06.2020 r. w ogóle; naruszenie art. 2 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 oraz art. 5 ust. 1 u. wyb. 2020, co doprowadziło do naruszenia art. 287 w zw. z art. 10 § 1 pkt 1 k. wyb. i art. 62 ust. 1 w zw. z art. 127 ust. 1 Konstytucji RP.</p> <p>-----</p> <p>1. zarzuty podniesione w protestach J. D., I. M., M. S.-P., E. W.-C. i S. C. są niezasadne; 2. zarzuty podniesione w protestach M. C., M. P. i B. Ś. Są zasadne, ale nie miały wpływu na wynik wyborów</p>		<p>wynika, że prawidłowo zgłosili oni zamiar głosowania korespondencyjnego, a mimo to nie otrzymali określonego przepisami pakietu wyborczego, co uniemożliwiło im wzięcie udziału w wyborach poprzez oddanie ważnego głosu. Czyni to analizowane protesty zasadne, gdyż wten sposób naruszono konstytucyjnie i ustawowo zagwarantowane czynne prawo wyborcze obywatela (art. 10 k. wyb.). J. D. - odebrał zaświadczenie o prawie do głosowania z Urzędu Dzielnicy [...]. m.[...]. W., co poświadczył własnoręcznym podpisem. Tym samym pakiet wyborczy nie mógł mu zostać doręczony. I. M.-pakiet wyborczy dostarczony do skrzynki Wnoszącej Protest. M. S.-P., E. W.-C. i S. C. - w świetle okoliczności ujawnionych w toku niniejszego postępowania nie zostali pozbawieni możliwości głosowania</p>
235	I NSW 4707/20	29.07.2020	OP	<p>Dopuszczenie się popełnienia przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k.k. w art. 248 pkt 1 k.k. polegającego na bezprawnym niedopisaniu do spisu wyborców pomimo prawidłowego złożenia wniosku</p>	BDB	<p>O ile we wniesionym proteście można zidentyfikować podniesiony zarzut, to na potwierdzenie tego zarzutu wnosząca protest nie przedstawiła żadnych dowodów. Pomimo bowiem wskazania w treści protestu odpowiednich załączników, w rzeczywistości nie zostały one do niego załączone. Nie został zatem spełniony podstawowy wymóg proceduralny, o którym mowa w art. 321 § 3 k. wyb.</p>
236	I NSW 3898/20	29.07.2020	OP	<p>Przestępstwo przeciwko wyborom wymienionego w rozdziale XXXI - niedopilnowanie członków Komisji podczas pracy i brak komisyjnego nadzoru nad kartami wyborczymi; sfalszowanie protokołu w punkcie dotyczącym liczby dostarczonych kart; nieprzeliczenia wszystkich kart zaraz po ich wyjęciu z urny, mimo zwrócenia uwagi na to naruszenie prawa wyborczego przez Członka Komisji J.L-K., a rozpoczęcie natychmiastowej ich segregacji; niezachowanie przewidzianej procedurą kolejności czynności podczas liczenia głosów, co stwarzało dogodne warunki dla fałszerstw wyborczych; podzielenia ObKW Nr [...] w W. na grupki przy segregacji i liczeniu głosów wyjętych z urny -</p>	Zarzuty protestu są bezzasadne	<p>Analiza treści wniesionego protestu, jak również stanowisko Okręgowej Komisji Wyborczej w W. oraz treść protokołu wskazują, iż przeprowadzanie innych dowodów w niniejszej sprawie było zbędne, gdyż ocena okoliczności zaistniałych na jej gruncie mogła być dokonana już na podstawie tych materiałów. Zdarzenia przedstawione przez wnoszącą protest nie przekonują ani do jej stanowiska ani do potrzeby przeprowadzania dowodów osobowych w sprawie. Podniesione w proteście uchybienia, jeżeliby w ogóle zaistniały, byłyby dostrzeżone przez pozostałych członków Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w W. Żadnych zastrzeżeń w protokole nie uczyniła też wnosząca protest, przy czym nie jest miarodajne jej twierdzenie, że nie mogła tego uczynić, skoro mogła, tak jak inni członkowie Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...], protokół podpisać.</p>

				<p>działo się to mimo zwrócenia na to naruszenie prawa wyborczego uwagi przez J.L-K.; brakukomisyjnego otwierania kopert (i ocenyważności głosów) z głosowania korespondencyjnego - Przewodnicząca sama otwierała koperty z głosowania korespondencyjnego, podczas gdy reszta osób zajęta była segregowaniem głosów; zaniechania komisyjnego porównania protokołu komputerowego z protokołem ręcznym, co narusza pkt 109 ust. 5 wytycznych w sprawie uchwały PKW Nr183/2020; uniemożliwienia członkowi Komisji J.L-K. wpisania uwagi do protokołu oraz uniemożliwieniu członkom komisji asystowania przy wprowadzaniu danych do protokołu.</p>		
237	I NSW 1241/20	29.07.2020	2 OP zagraniczne	<p>Popelnienie przestępstwa przeciwko wyborom -rozdział XXXI k.k., w art. 248 pkt 1 k.k. bezprawne niedopisanie protestujących do spisu wyborców w obwodzie głosowania utworzonym za granicą.</p>	zarzuty protestów są bezzasadne	Wyborcy, który otrzymał zaświadczenie o prawie do głosowania nie umieszcza się w spisie wyborców i skreśla się ze spisu wyborców osoby, którym wydano zaświadczenie o prawie do głosowania. Wbrew twierdzeniom skarżących nie doszło tym samym do pozbawienia ich praw wyborczych.
238	I NSW 97/20	29.07.2020	9 OP zagraniczne	<p>Naruszenie art. 6 ust. 2u.wyb.2020 - niedoręczenie pakietu wyborczego przed ponownym głosowaniem (tzw. II tura)</p>	Zarzut podniesiony w protestach jest niezasadny	Przesłanie przez Konsulów RP pakietów wyborczych w sprawach objętych protestami nastąpiło każdorazowo w terminie i na warunkach określonych w art. 6 ust. 2 u.wyb.2020 – tj. nie później niż 6 dni przed dniem wyborów
239	I NSW 1444/20	28.07.2020	OP	<p>Wybory w I i II turze odbyły się z naruszeniem art. 128 ust. 2 Konstytucji RP, art. 289 § 1 k. wyb. oraz sprzecznie z orzecznictwem TK, gdyż Sejm wprowadził zmiany do Kodeksu wyborczego w okresie krótszym niż 6 miesięcy przed wyborami.</p>	BDB	W ocenie SN, tak skonstruowany protest wykracza poza ustawowo określony przedmiot i granice protestu określone w art. 82 k. wyb. (por. SN w postanowieniu: z 8 listopada 2005 r., III SW 145/05, z dnia 28 listopada 2019 r., I NSW 127/19).
240	I NSW 1530/20	28.07.2020	OP	<p>Naruszenie przepisów rozporządzenia KRRiT i szeregu naruszeń opisanych w sprawozdaniu OBiWwE.</p>	BDB	Tak sformułowany zarzut nie mieści się w katalogu, o jakim mowa w art. 82 § 1 k. wyb.
241	I NSW 4699/20	28.07.2020	OP	<p>Głosując poza miejscem stałego zameldowania – W., Skarżąca figurowała w spisie w swojej gminie stałego zameldowania – gm. H.</p>	BDB	Skarżąca nie wskazała, które w jej ocenie przepisy zostały naruszone oraz w jaki sposób rzutowały na przebieg głosowania, ustalenie jego wyników lub ustalenie wyników samych wyborów. Skarżąca nie sprostowała w ten sposób ciężącemu na niej obowiązku sformułowania zarzutu protestu, nie przytoczyła żadnych dowodów
242	I NSW	28.07.	OP	Zarzut niekonstytucyjności		Nie przedstawiono w tym

	4725/20	2020		<p>wyborów, naruszenia przepisów dotyczących zasad ogłaszania i przeprowadzania wyborów powszechnych, w tym głosowania znajdujących się w Konstytucji RP: art. 62 ust. 1 w związku z art. 2; art. 127 ust. 1 oraz art. 128 ust. 2 oraz ich odpowiedników z k. wyb., tj. art. 287 i art. 289 § 1 k. wyb. - zasada powszechności i równości głosowania, sposób wyznaczenia terminu wyborów</p> <p>-----</p> <p>Zarzuty protestu są niezasadne w zakresie naruszenia zasady równości i powszechności, dotyczących czynnego prawa wyborczego w szczególności organizacji wyborów w czasie pandemii COVID-19 (art. 287 k. wyb.);</p> <p>2. w zakresie pozostałych zarzutów BDB</p>		<p>względnie dowodów które by te okoliczności wykazały. Skarżący nie twierdzi, że nie oddał głosu w pierwszej i drugiej turze wyborów, pomimo istniejących w jego opinii przeszkód natury konstytucyjnej (prawnej), jak i faktycznej (epidemia COVID-19). Protest nie spełnia jednak warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb. Zarównosformułowane zarzuty, jak i ich uzasadnienie, opierają się na ocenie zgodności z Konstytucją RP ustawodawstwa oraz aktów poszczególnych organów (uchwały PKW, zarządzenia Marszałka Sejmu).</p>
243	I NSW 3290/20	28.07.2020	OP	<p>Skarżąca zarzuca nieutworzenie okręgów wyborczych w zakładach leczniczych w P., tj.: w Szpitalu [...] przy ul. [...], w Wielospecjalistycznym Szpitalu przy ul. [...] oraz w Szpitalu [...] przy ul. ...</p>	BDB	<p>Wyborcom w liczbie co najmniej 15 przysługuje prawowniesienia na postanowienie komisarza wyborczego skargi w sprawie utworzenia lub nieutworzenia odrębnego obwodu wyborczego do PKW, w terminie 3 dni od daty podania ich do publicznej wiadomości (art. 12 § 13 k. wyb.). Składająca protest nie wskazała, aby taką skargę wniosła. Nie przedstawiła też żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń, jak teźnie stwierdziła, że przez brak utworzenia okręgów w jednostkach leczniczychnie oddała głosu w wyborach w pierwszej lub drugiej turze.</p>
244	I NSW 5106/20	28.07.2020	OP	<p>Wybory nie były równe, gdyż kandydat opozycji – R.T., był bardzonegatywnie przedstawiany przez telewizję publiczną, a A.D. był w tym medium wychwalany. Urzędującego Prezydentapopierali członkowie Rady Ministrów, a wielu Polakom głosującym za granicą niedostarczo na czas kart do głosowania. Niedopuszczalnym było znowelizowanie k. wyb. na krócej niż 6miesiący przed wyborami, a „z winy kandydata A.D. nie było debaty wyborczej” (s.2 protestu).</p>	BDB	<p>Nieprzedstawienie lub niewskazanie dowodów jest uchybieniem formalnym protestu wyborczego, które skutkuje pozostawieniem go bez dalszego biegu (art. 322 k. wyb.). Protest nie spełnia wymogów ustawowych, zastrzeżonych dla tego środka prawnego. Przedstawione argumenty nie wypełniają przesłanek z art. 82 k. wyb., tj. dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k.k., mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.</p>
246	I NSW 5586/20	28.07.2020	OP	<p>Skarżąca zarzuciła nieprawidłowości dotyczące systemu Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej (tzw. „ePUAP”), co miało mieć</p>	BDB	<p>Protest wyborczy w niniejszej sprawie wniosła dopiero pismem z 18.07.2020 r. (co wynika z daty stempla pocztowego). Nie ulega zatem wątpliwości, że protest ten został złożony z uchybieniem</p>

				wpływ na wynik wyborów		ustawowego terminu.
247	I NSW 3471/20	28.07. 2020	OP	Naruszenie przepisów dotyczących zasad ogłaszania i przeprowadzania wyborów powszechnych, w szczególności art. 128 ust. 2 Konstytucji RP, okoliczności zarządzenia wyborów przez Marszałka Sejmu 3.06.2020 r. w sytuacji, gdy Marszałek zarządził już wcześniej termin wyborów postanowieniem z 5.02.2020 r. Skarżący zarzucił brak podstaw prawnych rozwiązań zawartych w uchwale PKW nr 129/2020 z 10.05.2020 r.	BDB	Tak sformułowany protest – w ocenie składu orzekającego w niniejszej sprawie – nie spełnia jednak warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb. Zarówno sformułowane zarzuty, jak i ich uzasadnienie opierają się na ocenie zgodności z Konstytucją ustawodawstwa i przyjętych rozwiązań legislacyjnych, a także aktów prawnych (uchwały PKW, zarządzenia Marszałka Sejmu).
248	I NSW 3233/20	28.07. 2020	OP	Art. 52 § 1 w związku z art. 2 k. wyb.- brak przeprowadzenia przez członków OKW weryfikacji tożsamości wyborców przy wydawaniu karty do głosowania; art. 6 ust. 2 u.wyb. w związku z art. 62 ust. 1 Konstytucji RP –niedoręczenie blisko 200.000 uprawnionym do głosowania obywatelom pakietów wyborczych; art. 40 § 4 pkt 1 k. wyb. (błędnie oznaczonego w proteście jako art. 40 § 4 ust. 1 k. wyb.) w związku z art. 127 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP - doręczenie lub wydanie wyborcom kart wyborczych pozbawionych odcisku pieczęci PKW; art. 26 § 2 w związku z art. 3 k. wyb. w związku z art. 127 ust. 1 Konstytucji RP -wpisanie części wyborców do więcej niż jednego spisu wyborców; art. 127 ust. 1 Konstytucji oraz art. 287 k. wyb. - naruszenie zasady równości wyborów na Prezydenta RP	BDB	W proteście wyborczym można podnieść tylko takie zarzuty, które przewiduje k. wyb. Nie jest zatem dopuszczalne kwestionowanie w proteście wyborczym innych etapów procesu wyborczego poza samym głosowaniem, a tym bardziej powoływanie się na nieokreślone i niesprecyzowane okoliczności, znanewnoszącemu protest z przekazów medialnych oraz dążenie do ich weryfikacji przez Sąd Najwyższy w postępowaniu protestowym. Taki charakter mają jednak podniesione w proteście wniesionym przez M.GI. zarzuty, które nie odnoszą się merytorycznie do naruszeń przewidzianych w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb.
249	I NSW 3980/20	28.07. 2020	OP	A.D., P [...] i inne partie polityczne to terroryści, co „potwierdza brak od dnia 23 grudnia 2000 r. Prezydenta RP w rozumieniu rozdziału V Konstytucji ... skutkiem czego naruszenie jej art. 10 ust. jest niewątpliwe”.	BDB	Nieprzedstawienie lub niewskazanie dowodów jest uchybieniem formalnym protestu wyborczego, które skutkuje pozostawieniem go bez dalszego biegu (art. 322 k. wyb.).
250	I NSW 4201/20	28.07. 2020	OP	Głosowanie w dniach niemieszczących się w terminach określonych w art. 128 ust. 2 zdanie 1 Konstytucji w sytuacji, gdy wybory powinny być zarządzane zgodnie z art. 128 ust. 2 zdanie 2 Konstytucji,	BDB	Zarzut dotyczący naruszenia art. 128 ust. 2 Konstytucji RP w zakresie wyznaczenia terminu zarządzonych w 2020 r. wyborów prezydenckich nie może stanowić podstawy do skutecznego wniesienia protestu wyborczego.

a więc po opróżnieniu urzędu przez Prezydenta A.D. czyli po 5 sierpnia 2020r

L.	Sygn. akt	Data orzeczenia	Kto wniósł	Zarzuty podniesione w protestach	Sąd uznał protest	Uzasadnienie
251	I NSW 1135/20	28.07.2020	OP	Głosowania w dniach niemieszczących się w terminach określonych w art. 128 ust. 2 zdanie 1 Konstytucji w sytuacji, gdy wybory powinny być zarządzone zgodnie z art. 128 ust. 2 zdanie 2 Konstytucji, a więc po opróżnieniu urzędu przez Prezydenta A.D., czyli po 5 sierpnia 2020 r.	BDB	Zarzut dotyczący naruszenia art. 128 ust. 2 Konstytucji RP w zakresie wyznaczenia terminu zarządzonych w 2020 r. wyborów prezydenckich nie może stanowić podstawy do skutecznego wniesienia protestu wyborczego. Zważyć bowiem należy, że zarzut ten nie dotyczy przestępstwa przeciwko wyborom, ani naruszenia przepisów dotyczących samego przebiegu głosowania, ustalenia wyników głosowania lub ustalenia wyników wyborów. Zarzut ten wykracza poza przedmiot i granice protestu wyborczego, wyznaczone treścią art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb.
252	I NSW 4113/20	28.07.2020	OP	Wybory nie były równe - kandydat opozycji R. T., był bardzo negatywnie przedstawiany przez telewizję publiczną (T. S.A.), natomiast A. D. był w tym medium wychwalany. Urzędującego Prezydenta popierali członkowie Rady Ministrów, a wielu Polakom głosującym za granicą nie dostarczono na czas kart wyborczych. Niedopuszczalnym było znowelizowanie k. wyb. na krócej niż 6 m-cy przed wyborami, a „z winy kandydata A. D. nie było debaty wyborczej” (s. 2 protestu).	BDB	Protest nie spełnia wymogów ustawowych, zastrzeżonych dla tego środka prawnego. Przedstawione argumenty nie wypełniają przesłanek z art. 82 k. wyb., tj. dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k.k., mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.
253	I NSW 4295/20	28.07.2020	OP	Wybory nie były równe - kandydat opozycji R.T. był bardzo negatywnie przedstawiany przez telewizję publiczną (T. S.A.), a A.D. był w tym medium wychwalany. Bezceremonialne naruszenie k.k., tj. art. 249 pkt 2 oraz art. 250 - przeszkadzanie podstępem w swobodnym wykonywaniu prawa do głosowania oraz nadużycie stosunku zależności polegającego na wywieraniu wpływu na sposób głosowania osób uprawnionych, ale także na powstrzymywaniu od głosowania przez ciągłe przekazywanie nieprawdziwych informacji dotyczących R.T. W przededniu wyborów każdy otrzymał wiadomość tekstową	BDB	Przedstawione argumenty nie wypełniają przesłanek z art. 82 k.wyb., tj. dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

				od RCB, informującą o głosowaniu 12 lipca 2020 r., w której zawarto także zdanie, że „osoby 60+, kobiety w ciąży oraz osobyniepełnosprawne będą mogły głosować w komisjach wyborczych bez kolejki”.		
254	I NSW 5097/20	28.07.2020	OP	Skarżący podniósł, że uniemożliwiono mu (oraz milionowi wyborców) oddanie głosu w wyborach zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. W konsekwencji, uniemożliwiono mu realizację czynnego prawa wyborczego, pomimo poszukiwania przez kilka godzin lokalu wyborczego, w którym mógłby oddać głos.	BDB	Zarzut zawarty w proteście L. K., tj. uniemożliwienie mu zagłosowania w dniu 10 maja 2020 r., nie zalicza się do któregośkolwiek z możliwych do podniesienia uchybień ujętych w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb. Tego rodzaju zarzut nie może stać się przedmiotem protestu wyborczego ponieważ nie mieści się w jego granicach wyznaczonych zarówno w Konstytucji, jak i na poziomie ustawowym.
255	I NSW 2547/20	28.07.2020	OP	„nieprawidłowości przeprowadzonych wyborów, (...) doprowadzenie do przekupstwa wyborców”.	BDB	We wniesionym proteście wyborczym L.Ż. nie wskazała, do naruszenia których przepisów k. wyb. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów lub do jakiego przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k. k., mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów, jego zdaniem doszło. Zbyt ogólne zarzuty.
256	I NSW 2267/20	28.07.2020	OP	Naruszenie art. 127 ust. 1 oraz art. 128 ust. 2 Konstytucji RP.	BDB	Skarżący nie wskazał, do naruszenia których przepisów k. wyb. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów lub do jakiego przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów, jego zdaniem doszło.
257	I NSW 1896/20	28.07.2020	OP	naruszenie wyborczej zasady równości, manipulację w okresie ciszy wyborczej oraz dopuszczenie się przestępstwa z art. 231 k.k. - popełnienie przez nieznane osoby pracujące dla „T.” S.A. czynu zabronionego naruszającego zasadę równości.	BDB	Za wykraczający poza granice protestu wyborczego należy uznać zarzut popełnienia czynu zabronionego stypizowanego w art. 231 k.k. Zgodnie z przywołany, przepisem art. 82 § 1 k. wyb. przedmiotem protestu może być jedynie zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k. k., nie zaś zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, określonego w rozdziale XXIX Kodeksu karnego.
258	I NSW 4691/20	28.07.2020	OP	Naruszenie art. 249 k. k. - niektórzy pracownicy mediów publicznych podstępem przeszkadzali innym wyborcom poprzez celowe wprowadzanie w błąd co do programów wyborczych, cech i kompetencji kandydatów na Prezydenta RP, za	BDB	Aprobata dla wykładni art. 249 pkt 2 k.k. zaproponowanej przez Skarżącą oznaczałaby w istocie naruszenie fundamentalnej reguły prawa karnego – zakazu interpretacji rozszerzającej i stosowania analogii na niekorzyść sprawcy. Zachowania zarzucane „niektórym pracownikom mediów publicznych” nie

				wyjątkiem A.D., w swobodnym wykonaniu prawa do głosowania, w swobodnym kandydowaniu, utrudniając im agitację wyborczą, poprzez wprowadzanie innych osób w błąd co do ich programów wyborczych, cech i kompetencji w celu przeszkadzania w podjęciu swobodnej decyzji co do głosowania.		mogą zakłócić, utrudnić lub uniemożliwić udziału w oddaniu głosu w dniu wyborów, a w konsekwencji nie wypełniają znamion przestępstwa określonego w art. 249 pkt 2 k.k. Podniesione przez Wnoszącą protest zarzuty w istocie stanowią polemikę z powszechnie przyjętą wykładnią art. 249 pkt 2 k.k. Z tych powodów protest wyborczy nie spełnia wymogów formalnych, o których mowa w przepisie art. 322 § 1 k. wyb.
259	I NSW 122/20	28.07.2020	OP	Brak zarzutów	BDB	Pismo inicjujące niniejsze postępowanie w sprawie, wskazujące wnoszącą protest jako jego autorkę, nie zostało podpisane, co nie pozwala uznać go za protest wyborczy.
260	I NSW 2384/20	28.07.2020	OP	Wybory na Prezydenta RP odbyły się w terminie nieznanym w Konstytucji, a ustalonym w akcie prawnym rangi ustawy. Ustawą zaś nie można zmieniać przepisów Konstytucji.	BDB	Obowiązkiem wnoszącego protest wyborczy jest sformułowanie w nim zarzutów dotyczących naruszenia unormowań zawartych w tymże kodeksie, albo dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom - mające wpływ na wynik wyborów, jak też przedstawienie lub wskazanie dowodów uzasadniających te zarzuty (por. postanowienie SN z 10.06.2014 r., III SW 8/14, z 24.06.2019 r., I NSW 16/19), czemu Skarżąca nie sprostała.
261	I NSW 184/20	28.07.2020	OP	Zbyt późne doręczenie zaświadczenia o prawie do głosowania na terenie Polski, doprowadziło w konsekwencji do pozbawienia Skarżącej możliwości skorzystania z gwarantowanego w Konstytucji RP czynnego prawa wyborczego, a ponadto miało wpływ na wynik wyborów na Prezydenta RP.	bezzasadności zarzutu protestu	Powody, dla których może być wniesiony protest określa art. 82 § 1 k. wyb. Zarzuty podniesione przez wnoszącą protest nie wypełniają dyspozycji przepisu.
262	I NSW 4220/20	28.07.2020	OP	Urny wyborcze były przezroczyste co sprawiło, iż wchodzący mogli zobaczyć na kogo oddawane były głosy. Podniósł, że w OKW nr [...] (S. SP [...]) lokal wyborczy urządzony był na drugim piętrze szkoły mimo niedziałającej windy, zaś w komisji nr [...] nie dezynfekowano długopisów i nie stosowano nakładek na spisy wyborców a do tego mąż zaufania z ramienia P[...] nosił hustę z logo „TV..”. Wnoszący protest podał, że wie od członka komisji nr [...], iż na liście wyborców były osoby, które mieszkają „gdzie indziej”, a z zebranych przez niego informacji wynika, że takie sytuacje powtarzały się w wielu komisjach w całym kraju. S.S. zarzucił także, że w komisji nr [...] (Os.[...], SP nr [...]) komisja nie weryfikowała głosujących – nie wymagano od	BDB	Całościowa analiza treści protestu wyborczego prowadzi do wniosku, że nie zostały w nim podniesione zarzuty naruszeń określonych w art. 82 § 1 k. wyb. Wnoszący protest, co prawda, wskazywał na pewne sytuacje, które pozornie, mogły mieć charakter naruszenia, jednakże nie ma co do tego żadnej pewności. ... niewskazanie dowodów, dyskwalifikuje te przypuszczenia i nie pozwala stwierdzić, iż w opisanych sytuacjach popełniono przestępstwo związane z przebiegiem głosowania, ustaleniem wyników głosowania lub wyników wyborów.

				nich zdjęcia maseczki, a czasem także okazania dokumentu. W ocenie S.S. „wszystko to sprawia wrażenie bardzo licznych manipulacji” i dlatego wniósł on o unieważnienie wyborów		
263	I NSW 2820/20	28.07.2020	OP zagraniczna	Różny czas trwania kampanii wyborczej obu kandydatów oraz sposób prezentowania obu kandydatów przez media publiczne, w szczególności przez Telewizję, komitet wyborczy A. D. wielokrotnie naruszył w czasie kampanii wyborczej art. 132 § 5 k. wyb. nie protestując przeciwko prowadzonej przez urzędników państwowych (na wyłączny koszt Skarbu Państwa) akcji agitacyjnej na rzecz jego kandydatury	BDB	Protest nie spełnia wymogów formalnych wynikających z art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb. Wnosząca protest na poparcie swoich twierdzeń nie przedstawia i nie wskazuje dowodów, a jedynie w odniesieniu do części zarzutów występuje z wnioskami do SN o przeprowadzenie dowodów. Zgodnie z jej wnioskiem to sąd miałby dokonać analizy przedstawionych przez T. oraz inne stacje materiałów, natomiast analiza taka, ze wskazaniem konkretnych naruszeń powinna być przeprowadzona przez wnoszącą protest.
264	I NSW 1721/20	28.07.2020	OP	„programy i inne usługi jednostek publicznej radiofonii i telewizji w ramach jej misji publicznej nie ukazywały rzetelnie całej różnorodności wydarzeń, w szczególności kampanii wyborczej kandydata RT., co miało istotny wpływ na wynik wyborów”.	BDB	W sposób oczywisty zarzucone przez Autora protestu naruszenie prawa nie mieści się w granicach przedmiotowych podstawy normatywnej protestu wyborczego określonych w przepisie art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb. Wyartykułowane przez Autora protestu rzekome naruszenie przepisów ustawy z 29.12.1992 r. o radiofonii i telewizji nie może zatem stanowić podstawy dla formułowania dopuszczalnego zarzutu protestu wyborczego i to nawet mimo tego, że w subiektywnym przekonaniu Autora protestu „nie ulega wątpliwości”, że naruszony art. 21 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji można uznać za przepis „dotyczący głosowania” w rozumieniu art. 82 § 1 pkt 2 k. wyb., czyli za przepis k. wyb.
265	I NSW 292/20	28.07.2020	OP	Brak zarzutów	BDB	R.W. wniósł go przed datą rozpoczęcia biegu terminu, co oznacza, że ów protest należy uznać za przedwczesny. Możliwość składania protestów otwiera się dopiero z chwilą podania wyników wyborów do publicznej wiadomości
266	I NSW 4373/20	28.07.2020	OP	Wprowadzenie zmian w Kodeksie wyborczym wbrew Konstytucji, złamanie w ten sposób „ciszy legislacyjnej”, niezorganizowaniu przez telewizję publiczną debaty wyborczej w II turze wyborów.	BDB	Ochrona stabilności prawa wyborczego w okresie poprzedzającym wybory nie ma charakteru bezwzględnie. Nie tylko dlatego, że Trybunał w sposób jednoznaczny wskazuje, że ochrona ta dotyczy wyłącznie zmian, które mają istotny charakter i dopuszcza wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności o obiektywnym charakterze. Abstrakcyjny jest też zarzut naruszenia konstytucyjnej zasady wyborów równych.
267	I NSW 1446/20	28.07.2020	OP	Naruszenie przepisów Konstytucji RP i k. wyb. (zwłaszcza art. 289 § 1 k. wyb.), poprzez brak możliwości oddania głosu 10.05.2020 r. co	BDB	Nie ma przy tym podstaw, aby poszerzać je na te okoliczności, które miałyby dotyczyć nie tyle samego procesu wybierania danej osoby, co raczej tego, czy w ogóle taki

				doprowadziło do pozbawienia go i ok. 30 mln obywateli, możliwości skorzystania z gwarantowanego w Konstytucji czynnego prawa wyborczego, a ponadto miało wpływ na wynik wyborów, bo „głosowanie” z dnia 28.06. i 12.07.2020 r. nie spełnia kryteriów wyborów Prezydenta RP i nie może stanowić podstawy do objęcia urzędu Prezydenta RP.		proces mógłby się odbyć oraz tego, kiedy – ewentualnie – powinien mieć miejsce. Tego rodzaju kwestie, zarówno z uwagi na przyjęty w Konstytucji model protestu wyborczego, jak i jego szczegółowo określone podstawy ustawowe, nie zaliczają się do któregośkolwiek z możliwych do podniesienia uchybień ujętych w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb.
268	I NSW 457/20	28.07.2020	OP	nieprawidłowości polegające na braku możliwości głosowania przez tysiące Polaków zagranicą, nieotrzymaniu kompletu dokumentów, kłamliwych informacjach w „T.” (1 i 2) i „T.” I[...] „z list A.D.”, brak informacji w mediach publicznych na temat p. T. co miało wpływ na przebieg głosowania, bo tysiące Polaków nie dostało kompletu dokumentów, a w „T.” prowadzona była propaganda na rzecz jednego z kandydatów i był „brak jakichkolwiek informacji o kandydacie p. T.”. Wniósł o analizę programów TV z czasów kampanii oraz o „analizę obywateli za granicą”.	BDB	Ciężar wykazania określonych okoliczności spoczywa na osobie wnoszącej protest. Wnoszący protest na poparcie swoich twierdzeń nie przedstawia i nie wskazuje dowodów. Nie wskazał żadnego dowodu na poparcie swojego twierdzenia o braku możliwości głosowania przez tysiąca Polaków za granicą. Ponadto, w sposób oczywisty zarzucone przez Autora protestu naruszenie polegające na przedstawianiu „kłamliwych informacji w „T.” (1 i 2) i „T.” I.” o kandydacie A.D. nie mieści się w granicach przedmiotowych podstawy normatywnej protestu wyborczego określonych w przepisach art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb. protest można uznać jedynie za wyrażający krytykę dotyczącą sposobu prezentowania w mediach publicznych informacji na temat tego lub innego kandydata.
269	I NSW 3086/20	28.07.2020	OP	Jak podniosła Skarżąca w uzasadnieniu we wszystkich protokołach OKW liczba wydanych wyborcom kart do głosowania (pkt 4) jest większa od liczby kart wyjętych z urn do głosowania (pkt 9) pomniejszonej o liczbę kart do głosowania korespondencyjnego co w jej opinii jest nieprawidłowością, a ponadto wskazała, że wyniesienie lub ukrycie karty jest przestępstwem z mocy art. 248 pkt 3 k. k.	BDB	Wnosząca protest nie wskazuje do naruszenia jakich przepisów kodeksu wyborczego miałyby dojść, poprzestając na ogólnym stwierdzeniu ... istotą protokołu jest odzwierciedlenie konkretnego stanu faktycznego. Wnosząca protest nie przedstawia też żadnych dowodów na popełnienie przestępstwa, nie wynika również z protestu kto, gdzie, kiedy w jaki konkretnie sposób miałyby dopuścić się przestępstwa z art. 248 pkt 3 k. k.
270	I NSW 3330/20	28.07.2020	OP zagraniczna	Zarzut naruszenia przepisu art. 38 § 1 k. wyb.- uniemożliwienie wszystkim uprawnionym [do] udziału w głosowaniu w wyborach Prezydenta RP poprzez niewłaściwe zorganizowanie głosowania w OKW w miejscowości S. [Chorwacja] w ten sposób, że niemożliwym było oddanie głosu przez wszystkich uprawnionych, którzy chcieli wziąć udział w głosowaniu, co miało wpływ na wynik wyborów”.	BDB	Nie sposób za taki dowód uznać dołączonego przez autora do protestu wyborczego dokumentu w postaci skanu „artykułu internetowego” z dnia 12 lipca 2020 r. umieszczonego na stronie www Radia „(...)” Protest wyborczy został sporządzony przez pełnomocnika, będącego podmiotem profesjonalnym (adwokata). Zarzut nie wytrzymuje próby w zestawieniu z treścią protokołu OKW nr (...) działającej przy Konsulacie Honorowym RP w S., że prawie 70% wyborców figurujących w spisie wyborców w chwili zakończenia głosowania wzięło udział w głosowaniu.

271	I NSW 4735/20	28.07 .2020	OP		BDB	
272	I NSW 1198/20	28.07 .2020	OP	Umieszczenie w spisie wyborców mimo pobrania zaświadczenia o prawie do głosowania	BDB	Protestujący, korzystając z platformy EPUAP wystąpił o dopisanie do spisu wyborców w II turze wyborów Prezydenta RP poza miejscem swojego zameldowania i jeszcze przed uzyskaniem potwierdzenia o dopisaniu do spisu – pobrał również zaświadczenie o prawie do głosowania, na podstawie którego oddał głos w dniu 12 lipca 2020 r. W ocenie Skarżącego istniała bowiem – „teoretycznie” – możliwość kilkukrotnego (nawet potrójnego) oddania głosu. Tak ujętego, czysto hipotetycznego zarzutu nie można jednak poddać ocenie opierając się wyłącznie na samych podejrzeniach autora protestu wyborczego.
273	I NSW 604/20	28.07 .2020	OP	„Naruszanie w czasie kampanii wyborczej przepisów Konstytucji, k. wyb. oraz przepisów karnych” - naruszenie zasady równości - wydłużenia okresu kampanii, co wiązało się ze sposobem prezentowania w mediach publicznych kandydatów biorących udział w wyborach; działalność Prezesa Rady Ministrów i niektórych członków rządu polegająca na prowadzeniu agitacji wyborczej na rzecz ubiegającego się o ponowny wybór Prezydenta RP oraz składanie obietnic wyborczych mających także wymiar finansowy.	BDB	Podstawą protestu wyborczego nie mogą być zarzuty o charakterze abstrakcyjnym, odnoszące się do bliżej niesprecyzowanych czynów i innych zdarzeń. Zarzut popełnienia przestępstwa musi dotyczyć czynów konkretnych osób, które to czyny powinny być jasno określone za pomocą kryteriów przestrzenno-czasowych. Podstawą protestu wyborczego nie mogą być zarzuty o charakterze abstrakcyjnym, odnoszące się do bliżej niesprecyzowanych czynów i innych zdarzeń.
274	I NSW 1218/20	28.07 .2020	2 OP	Rząd „przekazał łapówkę części społeczeństwa po to by wygrać wybory” - składaniu wyborcom obietnic przekazania środków finansowych m.in. w postaci wozów strażackich czy „czeków bez pokrycia”, a wydatkowanie pieniędzy przeznaczonych na te cele nie było przedmiotem konsultacji społecznych.	BDB	Okoliczności opisane w proteście jako „przekupstwo” polegające na „przekazaniu łapówki części społeczeństwa” nie mogą być traktowane jako zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k.k. (art. 82 § 1 pkt 1 k. wyb.). Skarżące sformułowały w tym względzie zarzut naruszenia art. 250a § 1 k.k. jednak nie wskazały w sposób zindywidualizowany podmiotu, który stypizowanego w tym przepisie przestępstwa miałby się dopuścić, czyli osoby uprawnionej do głosowania, która przyjęła korzyść majątkową lub osobistą albo takiej korzyści żądała w zamian za głosowanie w określony sposób.
275	I NSW 1343/20	28.07 .2020	OP	Naruszenia art. 129 ust. 2 Konstytucji RP - skrócenie terminu składania protestów wyborczych do 3 dni; naruszenia art. 128 ust. 2 Konstytucji oraz art. 289 § 1 i 2 oraz art. 292 k. wyb.) - wydanie przez Marszałka Sejmu postanowienia o zarządzeniu wyborów Prezydenta RP na dzień	BDB	Zarzut 1. dotyczy odmiennej procedury kontrolnej, jaką stanowi postępowanie w sprawach zgodności ustaw z Konstytucją. Wadliwość wyznaczenia daty wyborów - zarzut nie może stać się przedmiotem protestu wyborczego ponieważ nie mieści się w jego granicach wyznaczonych zarówno w Konstytucji, jak i na poziomie ustawowym. Naruszenie zakazu

				28 czerwca 2020 r. bez podstawy prawnej; naruszenia tzw. ciszy wyborczej - mimo głosowania trwającego w niektórych komisjach wyborczych w dniu 12 lipca 2020 r. po godz. 21, podawano do publicznej wiadomości sondaż wyborcze		prowadzenia agitacji wyborczej, do jakiego miało dochodzić „w niektórych komisjach obwodowych” po godzinie 21 w dniu 12 lipca 2020 r. nie zostało poparte odpowiednimi dowodami.
276	I NSW 1433/20	28.07.2020	OP	Przeprowadzenie wyborów w terminie niezgodnym z przepisami Konstytucji, a także bez uwzględnienia równych szans dla wszystkich kandydatów; naruszenia zasady równości wyborów w odniesieniu do sposobu relacjonowania programów wyborczych poszczególnych kandydatów w mediach finansowanych ze środków publicznych; udziału w kampanii wyborczej Premiera; składania obietnic wyborczych dotyczących przekazania środków finansowych m.in. w postaci wozów strażackich czy „czeków” dla wójtów i burmistrzów; naruszenia zasady równego dostępu do głosowania przez wyborców znajdujących się za granicą, polegające m.in. na niedostarczaniu w odpowiednim czasie pakietów wyborczych oraz braku zabezpieczenia odpowiedniej ilości kart do głosowania w lokalach za granicą	BDB	Protest należało pozostawić bez biegu ponieważ nie spełnia wymogów formalnych wynikających z art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb. Rozpatrywany protest stanowi wyliczenie zarzutów, które – jak przyznał sam protestujący – nie zostały poparte żadnymi dowodami mogącymi uprawdzić sygnalizowane zdarzenia. Zarzut odnoszący się do terminu wyznaczenia daty wyborów nie może stać się przedmiotem protestu wyborczego ponieważ nie mieści się w jego granicach wyznaczonych zarówno w Konstytucji RP, jak i na poziomie ustawowym. Nie wskazywał jednak na związek między niewłaściwym – w jego ocenie – sposobem realizacji misji przez telewizję publiczną a naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1 pkt 2 k. wyb.). Nie twierdził przy tym, aby te negatywnie oceniane zdarzenia mogły w jakikolwiek sposób ograniczyć bądź wyłączyć korzystanie przez niego z przysługujących mu praw wyborczych.
277	I NSW 1750/20	28.07.2020	OP	Nadużywanie stosunku zależności i wpływanie na sposób głosowania przez udział w kampanii wyborczej członków rządu	BDB	Wnoszący protest nie sformułował zarzutów, które mieściłyby się w zakresach wniesienia protestu. Podniesione przez G.L. zarzuty odnoszą się do przebiegu kampanii wyborczej i nie dotyczą nieprawidłowości związanych z przebiegiem głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów.
278	I NSW 959/20	28.07.2020	OP zagraniczna	Zarzut dotyczy tego, że nie mogła oddać głosu w innym obwodzie niż ten, w którym się zarejestrowała, z racji tego, że nie została zarejestrowana w tym obwodzie.	Opinia o niezasadności protestu	Skarżąca nie wykazała, by została pozbawiona możliwości głosowania korespondencyjnego w drugiej turze wyborów, o czym mowa jest w art. 2 ust. 1 u. wyb. 2020, a jedynie, że nie mogła głosować w innej komisji, niż ta, w której dokonała rejestracji. składająca protest nie wykazała braku możliwości oddania głosu w okręgu, w którym się zarejestrowała przed pierwszą turą wyborów, a przepis ten stanowi, że rejestracja przed pierwszą turą zachowuje swą skuteczność również w odniesieniu do drugiej tury wyborów.
279	28.07.2020		19 OP	Zaangażowanie się w trakcie ciszy	BDB	W ocenie Sądu Najwyższego zarzut

	<p>INSW 112/20 INSW 112/20, INSW 113/20, INSW 786/20, INSW 795/20, INSW 2584/20, INSW 3241/20, INSW 3281/20, INSW 3324/20, INSW 3332/20, INSW 3543/20, INSW 4134/20, INSW 4218/20, INSW 4692/20, INSW 5087/20, INSW 5089/20, INSW 5605/20, INSW 5690/20, INSW 5692/20, INSW 5704/20</p>			<p>wyborczej w agitację mającą na celu wpłynięcie na wynik wyborczy na korzyść Prezydenta A.S.D.. Nieprawidłowość miała polegać na rozesłaniu w dniu 11 lipca 2020 r wiadomości tekstowej w formie alertu RCB. W proteście I NSW 113/20 wnoszący protest zarzucił, że „T.” w czasie ciszy wyborczej emitowała spoty reklamowe zachęcające do udziału w II turze wyborów prezydenckich kończące się słowami: „Wybierz...”.</p>		<p>protestów wyborczych w postaci niezgodnego z prawem zaangażowania się w trakcie ciszy wyborczej w agitację mającą na celu wpłynięcie na wynik wyborczy na korzyść Prezydenta A.D. polegającego na rozesłaniu w dniu 11 lipca 2020 r. wiadomości tekstowej w formie alertu RCB, nie mieści się w zakresie przedmiotowym protestu wyborczego.</p>
280	I NSW 1084/20	28.07.2020	OP zagraniczna	Brak zarzutów	BDB	Wnosząca protest nie dołączyła do niego zawiadomienia o ustanowieniu swojego pełnomocnika zamieszkałego w kraju lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju.
281	I NSW 711/20	28.07.2020	OP	Naruszenie (niesprecyzowanych) przepisów Konstytucji RP oraz przepisów k. wyb. - nie było możliwości ponownego zarządzenia daty wyborów przez Marszałka Sejmu, zaś wszelkie podjęte działania zmierzające do dokonania wyboru Prezydenta RP 12.07.2020 r. były bezprawne, a wybór ten nie dokonał się.	BDB	Obowiązkiem wnoszącego protest wyborczy zgodnie z przepisami Kodeksu wyborczego jest sformułowanie w nim zarzutów dotyczących naruszenia unormowań zawartych w tymże kodeksie, albo dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom - mające wpływ na wynik wyborów, jak też przedstawienie lub wskazanie dowodów uzasadniających te zarzuty (por. postanowienie SN z 10.06.2014 r., III SW 8/14, z 24 czerwca 2019 r., I NSW 16/19). W ocenie Sądu Najwyższego powyższemu obowiązkowi skarżący nie podolał.
282	I NSW 788/20	28.07.2020	OP Przewodniczący OKW	Możliwości wydania karty do głosowania dwukrotnie. W ocenie Skarżącego, jako Przewodniczącego Komisji wskazanej wyżej, osoba, która przyszła z zaświadczeniem o prawie do głosowania, jednocześnie nie była wykreślona ze spisów wyborców, co mogło skutkować wydaniem karty do głosowania dwukrotnie.	BDB	Podniesiony w nim zarzut nie mieści się w przedmiocie protestu określonym w art. 321 k. wyb. Skarżący nie przedstawia ani zarzutów naruszenia konkretnych przepisów k. wyb., ani popełnienia konkretnego przestępstwa przeciwko obecnym wyborom na Prezydenta Rzeczypospolitej. Skarżący nie wskazuje nawet nazwiska wyborcy oraz innych danych, które mogłyby go zidentyfikować.
283	I NSW 537/20	28.07.2020	OP	Naruszenie biernego prawa wyborczego Skarżącego, art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. i art. 250 i 250a § 2 k.k. Popołnienia przez Premiera M.M. oraz Episkopat Polski i wszystkich księży w całej Polsce przestępstw określonych w art. 250 i 250a § 2 k.k.	BDB	Zarzut ten nie mieści się w granicach protestu wyborczego określonego w art. 82 § 1 k. wyb. zarzut naruszenia art. 6 ust. 2 u.wyb.2020, sformułowany został w sposób ogólny i nieprecyzyjny, zaś wnoszący protest nie przedstawił, ani nie wskazał dowodów, na których go oparł. Podstawą protestu wyborczego nie mogą być zarzuty o

						<p>charakterze abstrakcyjnym, odnoszące się do bliżej niesprecyzowanych czynów i innych zdarzeń. Nie przedstawił konkretnych dowodów na poparcie zarzutów popełnienia przestępstwa, nie wskazał w jaki sposób zarzucane przestępstwa mogły wpłynąć na nieskrępowane skorzystanie z przysługujących im praw wyborczych.</p>
284	I NSW 729/20	28.07.2020	OP zagraniczna	<p>Naruszenie art. 35 § 1 i § 2 w związku z art. 31., art. 28 § 1 i art. 29 § 3 k. wyb. oraz § 14 ust. 1, § 2 ust. 1 pkt 2 i § 13 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z 29 grudnia 2014 r. - niemożliwienie mu wpisania się do rejestru wyborców w Komisji z siedzibą w R. w terminie przewidzianym w ustawie z 2.06.2020</p>	Zarzut protestu jest niezasadny	<p>Złożył prośbę do Konsula RP w K. w Brazylii o „wypisanie” go z „rejestru wyborców Komisji nr [...]” w K., w związku z tym, że 30 czerwca 2020 r. wyjeżdża do R.. Wskazał ponadto, że system eWybory w dniu 29 czerwca uniemożliwił mu wbrew obowiązującym przepisom dopisanie się do rejestru wyborców w Komisji z siedzibą w R. z uwagi na to, że jego danych osobowe występują „w innym rejestrze wyborców głosowania korespondencyjnego”. Po uzyskaniu informacji, iż jego zgłoszenie nie zostało uwzględnione w systemie nie skorzystał on z innego przewidzianego w art. 35 k.wyb. sposobu złożenia zgłoszenia do spisu sporządzanego przez Wydział Konsularny Ambasady RP w R., ale wystąpił o „wypisanie” go ze spisu wyborców do Konsula RP w K.. wnoszący protest mógł jeszcze przed dniem ponownego głosowania wnieść reklamacje w sprawie nieprawidłowości sporządzenia spisu do Wydziału Konsularnego Ambasady RP w R. na podstawie art. 37 § 1 i § 3 k. wyb. z której to możliwości jednak nie skorzystał.</p>
285	I NSW 510/20	28.07.2020	OP	<p>Art. 120 § 1 ustawy z 5 stycznia 2011 r. –k. wyb. - niewywiązania się przez „TV” z obowiązku przeprowadzenia debaty z udziałem kandydatów w II turze wyborów prezydenckich; art. 287 k. wyb.- brak równego dostępu kandydatów do publicznych mediów i stronniczości „TV..” przejawiającej się w faworyzowaniu kandydatury A.D. przez „TV..” i przedstawianiu kandydatury R.T. w negatywnym świetle; art. 326 § 2 i 5 k. wyb. z - działanie „TV” i treść głównego serwisu „W.”, emitowanego codziennie o godzinie 19:30 w czasie kampanii przed drugą turą wyborów, stanowiły de facto agitację na rzecz urzędującego Prezydenta RP; art. 84 § 1 i art. 126 k. wyb. – działania „TV” mogły zostać odebrane jako</p>	BDB	<p>Protestująca w istocie rzeczy żąda od Sądu Najwyższego przeprowadzenia abstrakcyjnej kontroli legalności całokształtu działalności mediów publicznych i członków rządu w okresie kampanii wyborczej. Tak skonstruowany protest jest zaś w świetle powyższego orzecznictwa niedopuszczalny. wszystkie zarzuty podniesione przez protestującą w istocie rzeczy nie odnoszą się do naruszenia przepisów prawa, ale raczej do nieprzestrzegania dobrych obyczajów politycznych przez media publiczne i członków rządu. Poza kognicją Sądu Najwyższego jest natomiast ocena, czy media prezentowały obiektywny i rzetelny obraz rzeczywistości, a działacze polityczni prowadzili wyważoną, niepopulistyczną i kulturalną kampanię.</p>

				<p>kampania wyborcza na rzecz urzędującego Prezydenta RP, podczas gdy jest to wyłączna rola komitetów wyborczych; art. 132 § 5 k. wyb. - rozdawanie przez Premiera i członków rządu kartonowych „czeków” na dotacje z rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych dla gmin.</p>		
286	I NSW 1120/20	28.07.2020	OP	<p>Wybory odbyły się na podstawie nielegalnie obowiązujących ustaw wyborczych, niezgodnych z Konstytucją RP.</p>	BDB	<p>Wniesiony protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb., ponieważ nie zawiera zarzutów naruszenia przepisów u.wyb.2020 lub k. wyb., dotyczących „głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów”, ani też zarzutów dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, co stanowi konieczny warunek jego merytorycznego rozpoznania.</p>
287	I NSW 452/20	28.07.2020	OP	<p>Uznanie za nieważny wybór A.D. na Prezydenta RP. W uzasadnieniu protestu skarżący podniósł okoliczności związane z pierwotnym wyznaczeniem terminu wyborów na dzień 10 maja 2020 r., wydaniem uchwały PKW z dnia 10 maja 2020 r. nr 129/2020, przyjęciem ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r.</p>	BDB	<p>Skarżący nie wskazał w sposób konkretny, w jaki sposób zaistniały stan faktyczny miałyby wpłynąć na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów. Sam skarżący przyznaje, że jego wywody w tym zakresie mają charakter hipotetyczny. Oznacza to, że protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb., ponieważ brak w nim skonkretyzowanego zarzutu dotyczącego naruszeń, o jakich mowa w art. 82 § 1 k. wyb.</p>
288	I NSW 187/20	28.07.2020	OP	<p>Dopuszczenie się przestępstwa określonego w art. 250 k. k.- ukazywanie przez T. nieprawdziwego obrazu kandydatów, a także różny czas prezentacji kandydatów.</p>	BDB	<p>Nieprzedstawienie lub niewskazanie dowodów jest uchybieniem formalnym protestu wyborczego, które skutkuje pozostawieniem go bez dalszego biegu (art. 322 k. wyb.).</p>
289	I NSW 618/20	28.07.2020	OP	<p>Protest „z powodu nieprawidłowości, które polegały na stronniczości mediów publicznych”.</p>	BDB	<p>Skarżący nie wskazał, do naruszenia których przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów lub do jakiego przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k. k., mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów, jego zdaniem doszło. Zarzuty zostały sformułowane w sposób abstrakcyjny, ogólnikowy i nieprecyzyjny.</p>
290	I NSW 773/20	28.07.2020	OP	<p>Protest „z powodu nieprawidłowości, które polegały na stronniczości mediów publicznych”.</p>	BDB	<p>Skarżąca nie wskazała, do naruszenia których przepisów k. wyb. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów lub do jakiego przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k. k., mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów, jej zdaniem</p>

						doszło. Zarzuty zostały sformułowane w sposób abstrakcyjny, ogólnikowy i nieprecyzyjny.
291	I NSW 509/20	28.07 .2020	2 OP	Protest „z powodu nieprawidłowości polegających na nierównym traktowaniu kandydatów w czasie kampanii wyborczej” oraz „uczestnictwem w kampanii wyborczej członków rządu”.	BDB	Skarżący nie wskazali, do naruszenia których przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów lub do jakiego przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k. k., mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów, ich zdaniem doszło. Zarzuty zostały sformułowane w sposób abstrakcyjny, ogólnikowy i nieprecyzyjny.
292	I NSW 662/20	28.07 .2020	OP	1. Propaganda telewizji Państwowej i przedstawianie A.D. jako jedynego kandydata na którego należy głosować, oraz szkalowanie i sianie nienawiści do R.T. 2. Wysłany alert RCB który faworyzował osoby starsze i kobiety w ciąży na zasadzie że jak pójdą to będą bez kolejki głodować, to właśnie jest elektorat A.D.”.	BDB	Skarżący nie wskazał, do naruszenia których przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów lub do jakiego przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k. k., mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów, jego zdaniem doszło. Zarzuty zostały sformułowane w sposób abstrakcyjny, ogólnikowy i nieprecyzyjny.
293	I NSW 505/20	28.07 .2020	OP	1. Propaganda telewizji Państwowej i przedstawianie A. D. jako jedynego kandydata na którego należy głosować, oraz szkalowanie i sianie nienawiści do R. T. 2. Wysłany alert RCB który faworyzował osoby starsze i kobiety w ciąży na zasadzie że jak pójdą to będą bez kolejki głodować, to właśnie jest elektorat A. D.”	BDB	Skarżący nie wskazał, do naruszenia których przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów lub do jakiego przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k. k., mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów, jego zdaniem doszło. Zarzuty zostały sformułowane w sposób abstrakcyjny, ogólnikowy i nieprecyzyjny.
294	I NSW 130/20	28.07 .2020	OP	Możliwości popełnienia przestępstwa przeciwko wyborom przez TV ... „telewizji w swoisty sposób chronionej przed złożeniem zeznań przez niektórych prokuratorów i sędziów.”	BDB	W ocenie SN działalność informacyjna mediów, także telewizji publicznej, w okresie przedwyborczym, nawet jeżeli w ocenie wnoszących protest narusza zasady obiektywizmu czy też pluralizmu w zakresie przedstawiania różnych poglądów i stanowisk oraz wpływa na kształtowanie opinii publicznej w sposób negatywny, czy wręcz stanowi „uprawianie polityki”, nie może być jednocześnie uznana za realizującą znamiona czynu z art. 249 pkt 2 k. k.
295	I NSW 75/20	28.07 .2020	OP	Brak rozpatrzenia wniosku o dopisanie do spisu wyborców w miejscu pobytu, co doprowadziło do pozbawienia jej możliwości skorzystania z gwarantowanego w Konstytucji czynnego prawa wyborczego, a ponadto miało wpływ na wynik	BDB	Nieuwzględnienie w spisie wyborców, stosownie do art. 37 § 1 k. wyb., podlega reklamacji. Na decyzję nieuwzględniającą reklamacji przysługuje skarga do właściwego miejscowo sądu rejonowego (art. 37 § 2 w zw. z art. 22 § 5 k. wyb.). Wnosząca protest nie skorzystała z opisanego powyżej trybu

				wyborów.		skargowego.
296	I NSW 258/20	28.07 .2020	OP	Nieprawidłowości w OKW nr: niezgodnej z art. 71 § 1 k.wyb. - zaniechanie przeliczenia kart wyjętych z urny i ustalenia ich liczby na podstawie przeliczenia, a zamiast tego ustalenie w pierwszej kolejności głosów oddanych na poszczególnych kandydatów i głosów nieważnych a następnie zsumowaniu tych wielkości w celu ustalenia liczby kart wyjętych z urny; niezasadnym uznaniu za nieważny głosu, w którym znak X rozumiany jako dwie przecinające się linie postawiony został jedynie przy nazwisku kandydata R.T. a przy nazwisku drugiego kandydata zamieszczone zostały dwie linie, które przecięły się poza znajdującym się przy jego nazwisku kwadratem	Protest jest bezzasadny	Obwodowa Komisja Wyborcza wskazała, że: „przeliczyła podpisy na spisie wyborców, następnie karty wyjęto z urny, sprawdzono ważność głosów, podzielono na kandydatów oraz na głosy nieważne. Liczba kart wyjętych z urny zgadzała się z liczbą podpisów na spisie wyborców.” W ocenie Sądu Najwyższego brak jest podstaw do stwierdzenia, że Obwodowa Komisja Wyborcza dokonała czynności związanych z liczeniem głosów, niezgodnie z wytycznymi. Wnoszący protest nie przedstawił bowiem w tym zakresie żadnych dowodów. Nie ulega wątpliwości, iż z treści protokołu wynika, że prace Komisji przebiegały bez większych problemów, nie stwierdzono żadnych uchybień mających wpływ na wynik głosowania w Obwodzie.
297	I NSW 396/20	28.07 .2020	OP zagraniczna	Niedoręczenie przez Ambasadę w W. dokumentu upoważniającego do głosowania w II turze wyborów prezydenckich	BDB	Skoro protest został złożony w dniu 13 lipca 2020 r. to należy uznać go za wniesiony przedwcześnie.
298	I NSW 1727/20	28.07 .2020	OP	„na skutek wydania zaświadczenia, o prawie do głosowania w dniu 28 czerwca 2020 r. oraz w dniu 12 lipca 2020 r. w obwodzie miejsca pobytu w wyborach Prezydenta RP, na jednej kartce i pozostawienia tego zaświadczenia przy pierwszym głosowaniu w OKW nr [...] w W. przy ul. [...] została pozbawiona prawa głosu w drugiej turze wyborów”.	Opinia o zasadności zarzutu protestu, co jednak nie miało wpływu na wynik wyborów	Protest wyborczy E.S. wskazuje na nieprawidłowości w pracy Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w W., która nie zastosowała się do obowiązujących procedur. Nie zwrócono bowiem uwagi, że w jednym, integralnie stanowiącym całość dokumencie znajdowało się zarówno zaświadczenie uprawniające do udziału w głosowaniu w wyborach Prezydenta RP tak w pierwszej turze w dniu 28 czerwca 2020 r., jak też w drugiej w dniu 12 lipca 2020 r.
299	28.07.2020 ----- I NSW 89/20 I NSW 161/20, I NSW 186/20, I NSW 331/20, I NSW1157/20 I NSW2806/20, I NSW 3498/20 I NSW 4033/20		8 OP (w tym 5 zagraniczne)	niezapewnienia tajności głosowania na skutek wykorzystania w pakietach wyborczych kopert na karty do głosowania, umożliwiających odczytanie treści znajdującej się wewnątrz koperty karty do głosowania. K.J. w swoim proteście dodatkowo podniosła zarzut naruszenia art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. niedoręczenie jej pakietu wyborczego do dnia wyborów prezydenckich. H.P. w swoim proteście dodatkowo podniosła zarzut popełnienia przestępstwa przeciwko wyborcom polegającego na zapoznaniu się z treścią głosu wyborcy wbrew jego woli, tj. czynu		Tajność głosowania powinna zostać zapewniona m.in. przez prawidłowo wykonaną kopertę na kartę do głosowania korespondencyjnego. W.K., G.T., M.M. nie wskazali jednak żadnego dowodu dla wykazania prawdziwości swoich twierdzeń (jak chociażby przez załączenie fotografii koperty na karty do głosowania). Protest wyborczy H.P. w zakresie naruszenia art. 251 k.k. również należało pozostawić bez dalszego biegu. Wnosząca protest nie przedstawiała żadnego dowodu na okoliczność zapoznania się z treścią oddanego przez nią głosu wbrew jej woli. Do protestu wniesionego przez K.J., do którego załączono zdjęcia koperty, Sąd Najwyższy wobec braku możliwości stwierdzenia na podstawie załączonych fotografii prawdziwości twierdzeń

				z art. 251 k.k., protesty wniesione przez W.K., G.T., M.M. oraz H.P. w zakresie zarzutu naruszenia art. 251 k.k.– BDB ; zarzuty protestu K.J. są niezasadne ; zarzuty protestów: A.J., H.P., M.M.K. i M.J. dotyczące niezapewnienia tajności głosowania na skutek wykorzystania w pakietach wyborczych kopert na karty do głosowania, umożliwiających odczytanie treści znajdującej się wewnątrz koperty karty do głosowania, bez otwarcia koperty, są zasadne , ale te naruszenia przepisu art. 287 k. wyb. nie miały wpływu na wynik wyboru		wnoszącej protest, wniesiony protest uznał za bezzasadny. Konsul RP w M. wysłał pakiety wyborcze do wnoszącej protest terminowo. Zasadne są zarzuty 4protestówwniesionych przez A.J., H.P., M.M.K. i M.J. Z dołączonych do protestów fotografii kopert na karty do głosowania dostarczonych wnoszącym protesty wynika, że standard tajności głosowania w ich przypadku nie został zachowany.
300	I NSW 4153/20	28.07 .2020	OP	brak równego traktowania kandydatów - podjęcie przez PKW uchwały z dnia 10 maja 2020, nr 129/2020 pomimo braku podstawy prawnej, brak zapewnienia w telewizji publicznej debaty kandydatów przed II turą wyborów, działania propagandowe członków rządu na rzecz A.D., przekazywania do grupy wyborców komunikatu przez RCB o pierwszeństwie w głosowaniu, nieuzasadnione obciążanie dodatkowymi kosztami Polaków poza granicami kraju w oddawaniu głosu, a także utrudniania rejestracji wyborców i oddania głosu, oraz bezpodstawne zaniechanie wprowadzenia obowiązku pouczenia wyborców dopisujących się do listy wyborców poza swoim okręgiem, iż skorzystanie z tego prawa odnosi się do obu tur głosowania, a nie jednej.	BDB	Wyborca którego nazwisko w dniu wyborów prezydenckich było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania w K. nie ma legitymacji czynnej do występowania w imieniu wyborców mających prawo głosowania za granicą. Ani działania podejmowane w trakcie kampanii wyborczej, ani takie, które mogły stanowić naruszenie ciszy wyborczej, nie stanowią przestępstwa przeciwko wyborom określonego m.in. w art. 249 pkt 2 k.k. zarzuty dotyczące ograniczonego czasu trwania kampanii, sposobu prezentowania w mediach publicznych informacji na temat poszczególnych kandydatów, organizacji debat przedwyborczych nie mogą być w żadnym razie powiązane ze znamionami przestępstwa stypizowanego w art. 249 pkt 2 k.k. Całościowa analiza treści wniesionego protestu wyborczego wskazuje, że nie zostały w nim podniesione zarzuty naruszeń określonych w art. 82 § 1 k. wyb. Wnosząca protest podnosiła kwestie ustrojowe, wskazywała w sposób ogólny na naruszenia przepisów Konstytucji RP, Kodeksu wyborczego, przepisów karnych, nie wiążąc tego wskazania z konkretnymi, dotyczącymi jej okolicznościami, w zakresie których naruszenia te miałyby mieć miejsce.
301	I NSW 117/20	28.07 .2020	OP	Wywieranie wpływu na sposób głosowania 12 lipca 2020 r., poprzez podanie sondażowych wyników wyborów przed zamknięciem lokali wyborczych	BDB	Skarżący nie sformułował w sposób skuteczny zarzutów, które nawiązywałyby do określonych w art. 82 § 1 k. wyb. podstaw jego wniesienia. Sformułowany przez Skarżącego zarzut nie czyni zadość warunkom konstrukcyjnym protestu przewidzianym w obu punktach art. 82 § 1 k. wyb. Protestnie spełnia bowiem ustawowego wymogu, polegającego na konieczności

						wskazania, że zarzucane naruszenia prawa miały wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów.
302	I NSW 992/20	28.07.2020	OP zagraniczna	Naruszenie art. 2 ust. 4 u.wyb.2020 r. - jako wyborca nastąpił mieszkaniec w P. i przebywający podczas II tury głosowania na terytorium Polski został pozbawiony możliwości oddania głosu z uwagi na posiadanie zaświadczenia o prawie do głosowania (wydane przez Urząd Miasta Ł.), które umożliwiło dopisanie do spisu wyborców wyłącznie w OKW	BDB	Twierdzenie mówiące o pozbawieniu go możliwości oddania głosu pomimo posiadania zaświadczenia o prawie do głosowania (wydane przez Urząd Miasta Ł.) jest niezasadne. Umożliwiło mu ono dopisanie się do spisu wyborców wyłącznie w obwodowych komisjach wyborczych, w których odbywało się głosowanie osobiste.
303	I NSW 1822/20	28.07.2020	OP	Protest wyborczy przeciwko wyborowi Prezydenta RP w 2020 r., „z powodu naruszenie przepisów k. wyb. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania, wyników wyborów, a mających wpływ na wynik wyborów”.	BDB	Skarżący wskazał, do naruszenia niektórych przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów lub do jakiegoś przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k. k., mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów, jego zdaniem doszło. Protest oparty jest na ogólnym zarzucie niemożności weryfikacji głosów oddanych korespondencyjnie.
303	I NSW 245/20	28.07.2020	OP	„...Przyjęcie przez PKW bezpośrednio po nie-odbytych wyborach w dniu 10 maja 2020r. uchwały/komunikatu powołującej się na Art. 293 § 3 k.wyb. wprost implikuje fakt, że stwierdzono fakt braku kandydatów. To zaś oznacza wprost, że z punktu widzenia PKW nie było kandydatów na urząd Prezydenta RP. NIE MOŻE BYĆ ZATEM SKUTEKZNA Uchwała PKW nr 169/2020 z dnia 8 czerwca 2020r. w sprawie uznania A.S.D. za zarejestrowanego kandydata na Prezydenta RP, gdyż jest to sprzeczność logiczna i prawna: NIE MOŻNA UZNAĆ PONOWNIE ZAREJESTROWANO TEGO KANDYDATA, gdy wcześniej uznano, że brak było kandydatów. NIE MOŻNA PONOWNIE ZAREJESTROWAĆ KANDYDATA, KTÓRY WCZEŚNIEJ NIEISTNIAŁ	BDB	Protest nie zawiera konkretnych zarzutów, które mieściłyby się w zakresie przez art. 82 § 1 k.wyb. podstawie prawnej jego wniesienia. Skarżący ogranicza się bowiem tylko do ogólnego sformułowania, że „przyjęcie przez Państwową Komisję Wyborczą bezpośrednio po nieodbytych wyborach w dniu 10.05.2020 r. uchwały/komunikatu powołującej się na art. 293 § 3 k.wyb. wprost implikuje fakt, że stwierdzono fakt braku kandydatów. To zaś oznacza wprost, że z punktu widzenia PKW nie było kandydatów na urząd Prezydenta RP”.
304	I NSW 1454/20	28.07.2020	OP	Naruszenie art. 7 ust. 1 pkt 2 u.wyb.2020 r. - doręczenie pakietu wyborczego bez karty do głosowania, co doprowadziło do pozbawienia Skarżącej możliwości skorzystania	BDB	Skarżąca w drugiej turze wyborów nie mogła wziąć udziału w ponownym głosowaniu w miejscu stałego zamieszkania (W., S. [...]), ponieważ nie było jej tego dnia w spisie wyborców w miejscu stałego zamieszkania, a

				z gwarantowanego przez Konstytucję RP czynnego prawa wyborczego. Nieprawidłowości, które polegały na braku informacji w zakresie terminu składania wniosku o wydanie zaświadczenia do głosowania		Przewodniczący OKW odmówił dopisania jej do spisu wyborców w dniu ponownego głosowania (zaświadczenie z dnia 12.07.2020 r. wydane przez Przewodniczącego OKW nr [...] w W.). Zarzut przedstawiony mieści się w zakresie przedmiotowym protestu określonym w art. 82 § 1 pkt 2 k.wyb. w z art. 1 ust. 2 u.wyb. 2020 r. Co do stwierdzenia Skarżącej odnośnie doręczenia jej niepełnego pakietu wyborczego, to stwierdzić należy, że nie przedstawiła ona dowodów potwierdzających wskazaną okoliczność. Co do drugiego zarzutu nie wskazała przepisu, którego naruszeniem byłyby okoliczności wskazane w proteście.
305	I NSW 1834/20	28.07.2020	OP	Nierównotraktowanie kandydatów w czasie kampanii wyborczej przez wykorzystywanie mediów publicznych oraz uczestnictwo w kampanii wyborczej członków rządu z premierem na czele, niezgodne z prawem zaangażowanie się RCB, w trakcie ciszy wyborczej, w agitację mającą na celu wpłynięcie na wynik wyborczy na korzyść Prezydenta A.D. - rozesłanie wiadomości tekstowej w formie alertu.	BDB	Działalność informacyjna mediów – w tym mediów publicznych – nawet jeżeli narusza zasady rzetelności, pluralizmu i bezstronności, nie może być jednocześnie uznana za realizującą znamiona czynu zabronionego opisanego w art. 249 pkt 2 k.k. Ustawodawca wprowadził odrębny (inny niż protest wyborczy) środek prawny umożliwiający dokonanie przez Sąd Najwyższy oceny prawidłowości postępowania organów, którym ustawodawca przyznał kompetencje kontrolne w zakresie finansowania kampanii wyborczej (zob. art. 145 § 1 k.wyb.). Zarzut dotyczący niezgodnego z prawem zaangażowania się RCB także nie mieści się w zakresie przedmiotowym protestu wyborczego.
306	I NSW 574/20	28.07.2020	OP	„Sporządzenia listy kandydujących z pominięciem wszystkich uprawnionych do kandydowania oraz wpisanie na listę kandydujących nieuprawnioną osobę obecnego Prezydenta RPA.S.D. co stanowi czyn zabroniony z art. 248 kodeksu karnego”	BDB	Zarzuty przedstawione przez wnoszącego protest nie mieszczą się w granicach przedmiotowych protestu określonych w art. 321 k.wyb. Podniesione przez wnoszącego protest zarzuty w ogóle nie są zarzutami naruszenia konkretnych przepisów kodeksu wyborczego, ani zarzutami popełnienia konkretnego przestępstwa przeciwko wyborom Prezydenta RP.
307	I NSW 747/20	28.07.2020	OP	Naruszenie w czasie kampanii wyborczej przepisów w Konstytucji RP i k.wyb.; naruszenie zasady tzw. ciszy legislacyjnej; zróżnicowana długość trwania kampanii wyborczej; nierówne traktowanie obu kandydatów przez media publiczne; prowadzenie agitacji wyborczej na rzecz A.D. przez urzędników administracji rządowej	BDB	Zarzuty dotyczące konstytucyjności przyjętych unormowań ustawowych nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego. Wyłącznie zmiany prawa wyborczego we wskazanym zakresie mogą być uznane za istotne, gdyż kwestię „istotności zmiany” w przepisach prawa wyborczego należy – zdaniem TK – „oceniać w odniesieniu do konkretnej zmiany”. Przy czym ocena ta należy wyłącznie do TK. Nie może być kwestionowane w trybie protestu wyborczego wykonywanie ustawowych zadań przez konstytucyjne organy państwa.

						Samo więc subiektywne przekonanie skarżącej o niedopuszczalności określonych działań nie stanowi wystarczającej podstawy do uznania, że oceniane negatywnie zdarzenia stanowią przestępstwo przeciwko wyborom lub że mają wpływ na przebieg głosowania.
308	I NSW 865/20	28.07 .2020	OP		BDB	
309	I NSW 2165/20	28.07 .2020	OP		BDB	
310	I NSW 321/20	28.07 .2020	OP	Na wydanej Skarżącej karcie do głosowania widniały dwa nazwiska kandydatów, ale pierwsze z nich nie było nazwiskiem kandydata A.D., tylko innym, nieznanym jej nazwiskiem. Nazwisko drugiego kandydata, R.T., zostało zapisane poprawnie	Zarzuty protestu są niezasadne	Zarzuty protestu okazały się bezzasadne. Jak wynika z treści protokołu wyników głosowania w obwodzie w wyborach Prezydenta RP przeprowadzonego 12.07.2020 r., sporządzonego przez OKW nr [...] w G., fakt złożenia przez wnoszącą protest oświadczenia, że karta, którą wrzuciła do urny, była nieważna z powodu niewłaściwego nazwiska kandydata, został odnotowany, a samo oświadczenie – załączone do protokołu. „Po wyjęciu kart z urny komisja uznała, że wszystkie karty są ważne.”.
311	I NSW 194/20	28.07 .2020	OP zagraniczna	W czasie pobytu na T. protestujący złożył wniosek o dopisanie do spisu wyborców, deklarując wolę oddania głosu korespondencyjnie w I turze wyborów na Prezydenta RP, która odbyła się 28.06.2020 r. 29.06.2020 r. protestujący wystąpił drogą e-mailową do Konsula RP w M., prosząc o wystawienie zaświadczenia o prawie do głosowania oraz wysłanie go na jego adres zamieszkania w Polsce. 4 lipca 2020 r. protestujący wrócił do kraju. Do dnia II tury wyborów nie otrzymał zaświadczenia o prawie do głosowania. Jak twierdzi protestujący, procedura wysyłki zaświadczenia zaczęła się dopiero 6.07.2020 r., co w jego ocenie wykluczało dotarcie przesyłki do adresata w ciągu 4 dni roboczych poprzedzających dzień II tury wyborów prezydenckich.	Protest jest bezzasadny	Protest należało więc uznać za dopuszczalny, bo dotyczy doręczenia przez konsula zaświadczenia o prawie do głosowania, ale nie mógł zostać uznany za zasadny, bo niedoręczenie zaświadczenia było efektem opóźnienia hiszpańskiego operatora pocztowego. Jak wynika z dołączonego do protestu potwierdzenia nadania, konsul wysłał zaświadczenie przesyłką poleconą w dniu 3 lipca 2020 r. za pośrednictwem hiszpańskiego operatora pocztowego „C.”, który nadał przesyłkę do Polski dopiero w dniu 7 lipca 2020 r. (a nie 6 lipca, jak twierdzi protestujący). Poczta Polska niezdążyła jednak już doręczyć przesyłki przed wyborami. Sąd Najwyższy zauważa, że nadanie przesyłki dopiero 7 lipca 2020 r. było winą hiszpańskiego operatora pocztowego, a nie Poczty Polskiej, a tym bardziej konsula RP w M..
312	I NSW 326/20	28.07 .2020	OP	Naruszenie art. 90 § 1, art. 132 § 5, oraz art. 326 k. wyb. - „oprócz audycji wyborczych opracowanych przez komitet wyborczy A. D., mieszczących się w ramach czasowych wskazanych w powołanym przepisie, miała miejsce wielokrotna emisja materiałów, które w skardze	BDB	Wniesiony protest wyborczy uznać należy więc za kontestację niezadowolającego wnoszącego protest wyniku wyboru Prezydenta RP. Podkreślić jednak należy, że wyborcy podejmują decyzję w oparciu o różnorodne przesłanki. W ramach ich wolności mieści się m.in. wybór dotyczący źródeł, z których czerpią informacje o rzeczywistości społecznej

				nieobiektywny sposób przedstawiały w jednoznacznie pozytywnym świetle kandydata A. D., jak również materiałów krytycznych wobec kandydata R. T., opartych niejednokrotnie na nieprawdziwych informacjach i formułowanych w sposób mogący naruszać jego dobra osobiste”; naruszenia art. 90 § 1 oraz art. 132 § 5 k.wyb. - kampanię wyborczą na rzecz A. D. prowadzili członkowie rządu		i politycznej. Fakt, iż wyborcy decydują się na korzystanie z danego źródła informacji, nawet przy istnieniu wątpliwości co do jego rzetelności, nie może być uważany za równoznaczny z manipulacją. Podstawowym celem protestu przeciwko ważności wyborów jest ochrona indywidualnych uprawnień wyborcy, dlatego też tego zarzuty muszą być konkretne, odnoszące się do ściśle określonej sytuacji dotyczącej danego wyborcy, a nie abstrakcyjne – dotyczące ważności wyborów w ogólności. Jedyne pośrednim celem protestu jest zapewnienie prawidłowości procesu wyborczego jako całości. Wniesiony protest wyborczy uznać należy więc za kontestację niezadowolającego wnoszącego protest wyniku wyboru Prezydenta RP.
313	I NSW 660/20	28.07.2020	OP	Nieprawidłowości, które polegały na podawaniu nieprawidłowych informacji przez „TV..” na temat pana R.T.”.	BDB	Skarżąca nie wskazała, do naruszenia których przepisów k. wyb. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów lub do jakiego przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k. k., mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów, jej zdaniem doszło.
314	I NSW 1669/20	28.07.2020	OP	Naruszanie w trakcie wyborów art. 127 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 287 k.wyb. dotyczących przede wszystkim równości wyborów - różny czas trwania kampanii wyborczej obu kandydatów oraz sposobach traktowania przez media publiczne; naruszenie art. 326 § 2 k.wyb. poprzez emitowanie przez TV[...] wielu informacji bezkrytycznie promujących urzędującego Prezydenta oraz materiałów krytycznych wobec drugiego kandydata. Pomiędzy I, a II turą premier i wielu jego gabinetu (oraz innych współpracowników rządu) podróżowało po kraju rozdając „czeki” na określone kwoty przedstawicielom wielu samorządów, co było połączone z agresywną promocją kandydata A.D. Obchodzenie prawa w postaci nielegalnego finansowania kampanii prezydenckiej A.D., tj. naruszenie limitów i zasad określonych w art. 327 k.wyb.	BDB	Nie jest dopuszczalne kwestionowanie w proteście wyborczym innych etapów procesu wyborczego poza samym głosowaniem, a tym bardziej powoływanie się na nieokreślone i niesprecyzowane okoliczności, znane wnoszącemu protest przekazów medialnych oraz dążenie do ich weryfikacji przez Sąd Najwyższy w postępowaniu protestowym. Z punktu widzenia merytorycznego rozpoznania protestu wyborczego istotne jest bowiem to, czy zachowanie opisane w proteście wyborczym, a więc określone zdarzenie historyczne, może w ogóle być rozważane przez pryzmat przepisu karnego, o którym mowa w art. 82 § 1 pkt 1 k.k. Takie stanowisko Sąd Najwyższy zajmował także w przeszłości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 listopada 2019 r., I NSW 145/19). Przedstawione przez skarżącego zdarzenia zostały dowolnie określone jako ewentualnie wypełniające znamiona powołanych wyżej przestępstw, co powoduje, że nie można stwierdzić, by mogły stanowić podstawę zarzutu odpowiadającą wymogowi z art. 321 § 3 k.w.

315	I NSW 1142/20	28.07 .2020	OP zagraniczna	Skarżący przebywając w Chorwacji i korzystając z portalu MSZ złożył elektroniczny wniosek o dopisanie do listy osób głosujących w Konsulacie RP w S. nie otrzymał potwierdzenia dopisania do listy wyborców, ani żadnej informacji zwrotnej dotyczącej sposobu rozpoznania wniosku. Organ państwa pozbawił go możliwości oddania głosu w II turze wyborów prezydenckich, naruszając jego gwarantowane w Konstytucji RP czynne prawo wyborcze.	Zarzuty protestu wyborczego są niezasadne	Konsul RP w Z. pismem z 23 lipca 2020 r. wyraził stanowisko, że protest jest bezzasadny. Ponadto poinformował, że Skarżący. był dopisany do spisu wyborców sporządzonego przez Konsula RP w Z., co uprawniało go do oddania głosu w dniu wyborów, tj. 12 lipca przy OKW nr [...] w S. Ponadto wskazał, że wnoszący protest otrzymał potwierdzenie z systemu e-wybory o potwierdzeniu rejestracji wniosku z 2 lipca. Konsul RP nie miał obowiązku i możliwości wysyłania dodatkowych informacji wyborcom o statusie zarejestrowanych wniosków przed wyborami ustanowionymi na dzień 12 lipca. Wnoszący protest nie powołał żadnego przepisu dotyczącego głosowania, który miał być zostać naruszony, ogólnie wskazując jako materialnoprawną podstawę art. 82 § 1 k.wyb. zarzuty protestu nie mogły być uznane za zasadne. Jego treść może co najwyżej wskazywać na trudności komunikacyjne z konsulatem, niemniej tego rodzaju utrudnienia pozostają poza zakresem rozpoznania w sprawie z protestu wyborczego.
316	I NSW 1633/20	28.07 .2020	OP	naruszenie Konstytucji RP oraz orzecznictwa TK - wprowadzenie istotnych zmian do prawa wyborczego na mniej niż 6 miesięcy przed wyborami prezydenckimi 2020; naruszenie Konstytucji RP poprzez przeprowadzenie wyborów prezydenckich 2020 w faktycznym stanie klęski żywiołowej; naruszenie Konstytucji poprzez narzucenie części wyborców wyłącznie głosowania korespondencyjnego, co narusza zasadę tajności i bezpośredniości wyborów; znaczne ograniczenie kampanii wyborczej; nierówne traktowanie kandydatów przez nadawcę publicznego, tj. Telewizję [...].	BDB	W zakresie kwestii proceduralnych należy natomiast wskazać, iż według art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Zestawienie tego przepisu o charakterze procesowym, z materialnoprawnymi podstawami protestu wyborczego nie pozostawia wątpliwości, że w proteście wyborczym można podnieść tylko takie zarzuty, które przewiduje Kodeks wyborczy. Zarzuty zawarte w proteście wyborczym, które dotyczą ocen aktów prawnych czy też ich zgodności z Konstytucją są niedopuszczalne w świetle art. 321 § 3 k.wyb. Co do kampanii wyborczej należy wskazać, iż ocena kampanii, sposobu jej prowadzenia, osób w niej uczestniczących, jak również zaangażowania w nią mediów publicznych, pozostaje poza kompetencją SN w postępowaniu protestowym.
317	I NSW 4384/20	28.07 .2020	OP	Wybory prezydenckie, przeprowadzone w niekonstytucyjnym terminie, kampania wyborcza, pozbawiona była równości wszystkich kandydatów, a jedyny organ uprawniony i odpowiedzialny za przeprowadzenie wyborów, został	BDB	Powołane w proteście naruszenia zostały ujete w sposób ogólny i nieskonkretyzowane do określonych przypadków. Nadto, powołano naruszenia przepisów, które pozostają poza zakresem możliwym do weryfikacji w postępowaniu protestowym, co należy odnieść np. do wskazywanego w proteście niekonstytucyjnego terminu

				<p>w dużej mierze pozbawiony wpływu na przygotowanie i przebieg wyborów, szczególnie za granicą, tajność wyborów to fikcja, skoro pakiety musiały być zostawiane na wycieraczkach przed Konsulatami np. w H.zmiany w prawie wyborczym dokonywane były w okresie krótszym, niż określony wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, tj. krótszym niż 6 miesięcy przed wyborami i pogwałceniem zasad prawidłowej legislacji.</p>		<p>przeprowadzonych wyborów. Rzecz jednak w tym, że art. 128 ust. 2 Konstytucji RP nie dotyczy samego głosowania, ale organizacji wyborów, a tym samym pozostaje poza zakresem kwestionowania w trybie protestuwyborczego, skoro jego podstawy określa ściśle art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb. Kampania wyborcza, co do której również zastrzeżenia zgłosił wnoszący protesttakże nie może być oceniana w postępowaniu protestowym, gdyż sposób jejprowadzenia nie jest związany z głosowaniem. W zakresie podnoszonejnieumożności głosowania za granicą skarżący poprzestaje na ogólnych twierdzeniach, nie wskazując na określone przypadki pozbawienia prawadogłosowania, wsparteokreślonymi dowodami. Wskazanie na dowody na poparcietwierzeń skarżącego, należy także do wymogów formalnych protestu, podczas gdy wnoszący protest żadnych dowodów nie wskazał.</p>
318	I NSW 1150/20	28.07.2020	OP zagraniczna	<p>Naruszenie przepisów ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r.: niezapewnienie poszanowania zasad przeprowadzania wyboróworaz ochrony pakietów wyborczych, a w szczególności kopert zwrotnych i kart do głosowania. Wskazała ponadto na zaobserwowane nieprawidłowości w związku z art. 6 u.wyb.2020 dotyczące niedoręczenia wielu osobom pakietu wyborczegow terminie, a przez to uniemożliwienie im skorzystanie z czynnego prawawyborczego.</p>	BDB	<p>stosownie do art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na którychopiera swoje zarzuty.Skarżąca nie sprostala temu wymaganium, gdyż nie sformułowała konkretnychzarzutów, ani nie wskazała dowodów pozwalających na weryfikację ich zasadności.Podkreślić należy, że osoba wnosząca protest wyborczy nie może skutecznie podnosić zarzutów o charakterze abstrakcyjnym, przedmiotem zarzutumogą być wyłącznie zdarzenia, których protestujący osobiście doświadczył.</p>
319	I NSW 3759/20	28.07.2020	OP	<p>Naruszenie przepisów ustawy z2czerwca2020 r.: Skarżąca przebywając za granicą, za pośrednictwem strony http://www.ewybory.msz.gov.pl/, dokonała 11.06.2020 r. zgłoszenia zamiarugłosowania korespondencyjnego w konsulacie RP w L., dochowując wszelkich wymogów określonych w art. 3 u.wyb.2020. Pakiet wyborczy otrzymała 25 czerwca i mimo późnego terminu zdążyła wysłać go do Konsulatu RP i oddać głos w I turze. W okresie między I a II turąwróciła do Polski. 2.07.2020 r. zgłosiła zamiargłosowania w II turze osobiście w G. Zgłoszenia dokonała elektronicznie, za pośrednictwem portalu rządowego ePUAP. 4.07.2020 r.</p>	zarzuty protestu wyborczego są niezasadne	<p>Treść wniesionego protestu wyborczego nie prowadzi do wniosku, iżbyw zakresie kwestii głosowania w II turze przez wnoszącą protest doszło do naruszenia przepisów dotyczących głosowania zawartych w k. wyb., czy też ustawie z 2.06.2020 r.W sytuacji, kiedy doszło do wpisania do spisu wyborcówza granicą, obowiązkiem konsula było zawiadomienie właściwego urzędu gminy o wpisaniu wyborcy do sporządzonego przez konsula spisu (§ 9 Rozporządzenia z 29 maja 2017 r.), gdyż wyborca może być umieszczony tylko w jednym spisie wyborców (art. 26 § 2 k.wyb.). Skutkiem takiego zawiadomienia jest wykreśleniewyborcy ze spisu wyborców w urzędzie gminy. Zgodnie z § 8 ust. 1 powołanego wyżej rozporządzenia wwyborach PrezydentaRP, w których przeprowadza się ponowne głosowanie,w</p>

				otrzymała potwierdzenie z Urzędu Miejskiego w G., iż znajduje się w stałym rejestrze wyborców pod adresem wskazanym we wniosku. W dniu wyborów, 12.07.2020r., nie znajdowała się w spisie wyborców w Komisji nr [...] w G.. Po próbie kontaktu z Urzędem Miejskim w G., ze strony Wiceprzewodniczącego Komisji Wyborczej, poinformowano wnoszącą protest, że została ponownie wykreślona ze spisu wyborców, bez poinformowania jej o tym.		okresie między dniem pierwszego głosowania a dniem ponownego głosowania spis wyborców jest aktualizowany w sposób określony w § 5-7, co oznacza zarazem, że w tym okresie może dojść do wykreślenia wyborcy ze spisu wyborców sporządzonego przez konsula. Po wydaniu zaświadczenia o prawie do głosowania możliwe było by dopiero wykreślenie wnoszącej protest ze spisu wyborców prowadzonego przez konsula, co umożliwiłoby głosowanie w innym obwodzie, aniżeli obwód za granicą.
320	I NSW 291/20	28.07.2020	OP	Ograniczenie ustawowe kompetencji PKW oraz okoliczność, że miał miejsce delikt konstytucyjny polegający na dokonaniu zmian w k. wyb. w okresie krótszym niż 6 miesięcy przed datą wyborów; niekonstytucyjność wyborów	BDB	Tak sformułowany protest nie spełnia jednak warunków określonych w art. 321 § 3 k.wyb., ponieważ nie zawiera zarzutów naruszenia przepisów u.wyb.2020 lub k.wyb. dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów, ani też zarzutów dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborcom, co stanowi konieczny warunek jego merytorycznego rozpoznania. Zarówno sformułowany zarzut, jak i jego uzasadnienie, cechuje przy tym znaczna ogólnikowość
321	I NSW 2865/20	28.07.2020	OP	Brak zarzutów	BDB	Brak uzasadnienia
322	I NSW 1650/20	28.07.2020	OP	Wybory przeprowadzono mimo faktycznego prowadzenia stanu klęski żywiołowej. Ograniczenia wolności i swobód - „przeprowadzenie wyborów najwcześniej po 90 dniach od ustania stanu klęski żywiołowej”. Naruszenie zasady równości: wydłużenia okresu kampanii, sposób prezentowania w mediach publicznych kandydatów, premier i niektórzy członkowie rządu prowadzili agitację wyborczą na rzecz ubiegającego się o ponowny wybór Prezydenta RP oraz składanie obietnic wyborczych mających także wymiar finansowy	BDB	Podstawą protestu wyborczego nie mogą być zarzuty o charakterze abstrakcyjnym, odnoszące się do bliżej niesprecyzowanych czynów i innych zdarzeń. Zarzut popełnienia przestępstwa musi dotyczyć czynów konkretnych osób, które to czyny powinny być jasno określone za pomocą kryteriów przestrzenno-czasowych. Samo ogólne przytoczenie określonych praktyk ze wskazaniem, że mogą one wypełniać znamiona niektórych przestępstw, bez bliższego wskazania czasu, miejsca i osób, które miałyby się ich dopuścić w żadnej mierze nie spełnia choćby minimalnych wymogów stawianych protestowi wyborczemu. Należy nadto zaznaczyć, że protestujący nie tylko nie przedstawił konkretnych dowodów na poparcie formułowanego zarzutu popełnienia przestępstwa, ale także nie wskazał, w jaki sposób zarzucane przestępstwa mogły wpłynąć na nieskrępowane korzystanie przez niego z przysługującego mu prawa udziału w wyborach Prezydenta RP.
323	I NSW 3883/20	28.07.2020	OP	Brak zarzutów	BDB	Brak uzasadnienia
324	I NSW	28.07	OP	Brak zarzutów	BDB	Brak uzasadnienia

	2801/20	.2020				
325	I NSW 832/20	28.07 .2020	OPzagr aniczna	Naruszenie: art. 2 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 6 ust 2 ustawy z 2.06.2020 r. - uniemożliwienie wnoszącemu protest korespondencyjnego oddania głosu pomimo zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnego Konsulowi RP w D. polegającego na niedoręczeniu pakietu wyborczego	BDB	Kodeks postępowania cywilnego przewiduje zaś w art. 89 § 1, że pełnomocnik jest obowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzitelny odpis pełnomocnictwa, dołączono jedynie kopie pełnomocnictwa oraz zawiadomienia o ustanowieniu swojego pełnomocnika zamieszkałego w kraju oraz pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju.
326	I NSW 860/20	28.07 .2020	OP	Naruszenie przepisów Ustawy i Kodeksu, a także Konstytucji, dotyczących całego procesu wyborczego, w tym zarządzenia i organizacji wyborów, a także kampanii wyborczej i w konsekwencji samego głosowania; niekonstytucyjności u. wyb. 2020; sposób prezentowania obu kandydatów przez media publiczne; wysłanie Alertu RCB przypominającego o drugiej turze wyborów; czas trwania kampanii wyborczej był dla obu kandydatów różny	BDB	Protest wyborczy nie spełnia wymogów formalnych wynikających z art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb. Dowodami w sprawie z protestu wyborczego są takie środki, które świadczą o istnieniu lub nieistnieniu pewnych faktów i które zarazem umożliwiają przekonanie, że zarzucane w proteście działanie lub zaniechanie jest przestępstwem przeciwko wyborom określonym w k. k. albo postępowaniem sprzecznym z przepisami k.wyb. dotyczącymi głosowania, ustalania wyników głosowania i wyników wyborów (postanowienia SN z: 25.10.2011 r., III SW 22/11; 10.07.2019 r., I NSW34/19; 6.11. 2019 r., I NSW 98/19).
327	I NSW 589/20	28.07 .2020	OP	Nieprawidłowości, które polegały na pogwałceniu równości wyborów” i naruszenia art. 327 § 1 k. wyb.	BDB	Skarżący nie wskazał, do naruszenia których przepisów k. wyb. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów lub do jakiego przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k. k., mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów, jego zdaniem doszło.
328	I NSW 899/20	28.07 .2020	OP	Niekonstytucyjność przeprowadzonych wyborów prezydenckich ze względu na wprowadzenie trybu korespondencyjnego; naruszenie art. 127 ust. 1 Konstytucji RP, odnoszącego się do zasad powszechności, tajności i równości wyborów; „Marszałek Sejmu złamała również terminy ogłoszenia wyborów jak i równość w prowadzeniu Kampanii Wyborczej, pomijając inne machlojki związane z tymi wyborami”	BDB	Skarżący nie wskazał, do naruszenia których przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów lub do jakiego przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k. k., mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów, jego zdaniem doszło. Protest oparty jest na zarzutach naruszenia art. 127 ust. 1 i art. 2 Konstytucji RP przy czym zarzuty zostały sformułowane w sposób abstrakcyjny, ogólnikowy i nieprecyzyjny.
329	I NSW 3196/20	28.07 .2020	OP działając w imieniu własnym oraz	Naruszenia prawa przy głosowaniu w wyborach, a także naruszenia prawa przy kształtowaniu poglądów i decyzji wyborczych w wyborach	BDB	Protestnie został wniesiony przez żadną z osób wymienionych w art. 82 § 4 i 5 k.wyb. Wskazano w nim bowiem, że protest został zgłoszony przez R.P., w imieniu własnym i Stowarzyszenia [...]. Żadnemu

			Stowarzyszenia			stowarzyszeniu (art. 82 § 4 i 5k.wyb.)nie przysługuje prawo wniesienia protestu wyborczego, zaś sam protest nie wskazuje, by R.P.przysługiwał status wyborcy, a więc, że jego nazwisko było umieszczone w dniu wyborów w jednym z obwodów głosowania, a jeżeli tak to w którym.
330	I NSW 3919/20	28.07.2020	OP reprezentant prawny	Naruszenie art. 321 § 1 w zw. z art. 82 § 1, art. 120 § 1, art. 287, art. 326 § 2 i 5 oraz art. 132 § 5 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – nieprzeprowadzenie przez Telewizję [...] debaty pomiędzy kandydatami na urząd Prezydenta RP, stroniczość w organizacji debat przed I turą wyborów oraz stroniczość i nierzetelność materiałów emitowanych przez TV [...] w czasie kampanii wyborczej przed II turą wyborów, a także stosowanie zachęt finansowych przez Rząd Premiera do oddania głosu na kandydata A.D.	BDB	Do protestu nie dołączono pełnomocnictwa.Zgodnie natomiast z art. 89 § 1 zd. 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. pełnomocnik jest obowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzitelny odpis pełnomocnictwa.Obowiązkowi temu pełnomocnik procesowy wnoszącego protest nie sprostał. Skutkuje to uznaniem, że protest nie spełnia warunków formalnych,a zatem należy pozostawić go bez dalszego biegu. Brak jest bowiem podstaw dowodzenia pełnomocnika wnoszącego protest do złożenia pełnomocnictwa.
331	I NSW 3738/20	28.07.2020	OP	Wnosząca protest zaobserwowała ciągnieprawnym działaniem w pracy OKW w gminie L.	BDB	Protest nie został podpisany, co stanowi usuwalny brak formalny, skutkujący koniecznością pozostawienia protestu bezdalszego biegu
332	I NSW 409/20	28.07.2020	OP	Rażące naruszenie przepisów Konstytucji RP i reguł legislacyjnych	BDB	Zarzuty dotyczące konstytucyjności przyjętych unormowań ustawowych nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego.
333	I NSW 4266/20	28.07.2020	OP	Brak zarzutów	BDB	Brak uzasadnienia
334	I NSW 2424/20	28.07.2020	OP	Niedopuszczenie wyborcy do głosowania, pomimo pisu do spisu wyborców w dniu 12 lipca 2020 r. uwagi na to, że oba świadectwa o prawie do głosowania zostały wydane na I turę głosowania 28.08.2020r	Opinia o zasadności zarzutu protestu, co jednak nie miało wpływu na wynik wyborów	Jak wynika z treści protestu, skarżąca pomimo tego, że była uprawniona do głosowania, jednakże na skutek opatrzenia obu zaświadczeń o prawie do głosowania tą samą datą (28.08.2020) została pozbawiona prawa oddania głosu w drugiej turze wyborów.
335	I NSW 2682/20	28.07.2020	OP	Brak zarzutów	BDB	Brak uzasadnienia
336	I NSW 4482/20	28.07.2020	OP	Naruszenie art. 128 i art.228 ust. 6 Konstytucji RP – wybory odbyły się w niekonstytucyjnym terminie, podczas stanu nadzwyczajnego opisanego w Konstytucji RP, mimo zaniechania przez władze publiczne ogłoszenia go; niezgodności z art. 127 Konstytucji RP - nierówność polegająca na naruszaniu w czasie kampanii wyborczej przepisów Konstytucji RP, k. wyb.i przepisów karnych.	BDB	W proteście wyborczym można podnieść tylko takie zarzuty, które przewiduje k. wyb.Nie ulegawątpliwości, że nie można podnosić naruszenia innych przepisów k. wyb., aniżeli dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, ani tym bardziej nie można w proteście wyborczym skutecznie kwestionować samego obowiązywania określonych aktów prawnych.Nie jest zatem dopuszczalne kwestionowanie w proteście wyborczym innych etapów procesu wyborczego poza

						<p>samym głosowaniem, a tym bardziej powoływanie się na okoliczności nieokreślone, niesprecyzowane, znane wnoszącemu protest przekazów medialnych oraz dążenie do ich weryfikacji przez SN w postępowaniu protestowym.</p>
337	I NSW 5718/20	28.07 .2020	OP	<p>Zaangażowanie w kampanię wyborczą aparatu państwa oraz wykorzystywanie telewizji publicznej jako „tuby propagandowej”.</p>	BDB	<p>Protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 §3 k.wyb., ponieważ nie zawiera zarzutów naruszenia przepisów u.wyb.2020 lubk.wyb., dotyczących „głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów”, ani też zarzutów dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, co stanowi konieczny warunek jego merytorycznego rozpoznania.</p> <p>Kwestionowanie przebiegu kampanii wyborczej – a przede wszystkim warunków, w jakich była ona prowadzona – nie mieści się w opisanych w art. 82 § 1 pkt 2 k.wyb. podstawach wniesienia protestu.</p>
338	I NSW 4925/20	28.07 .2020	OP	<p>„Sądarchiwizacja, Komisja podporządkowane przez rząd. Manipulacja, oszustwo za wielkie pieniądze.”</p>	BDB	<p>Protest wyborczy ogranicza się do dwuzdaniowego wyrażenia dezaprobaty wobec przeprowadzonych wyborów. Wyrażone w słowach „manipulacja” i „oszustwo za wielkie pieniądze” zarzuty, cechuje znaczna ogólnikowość. Wnosząca protest nieuzasadniła podnoszonych zarzutów, ani też nie przedstawiła żadnych dowodów na ich poparcie. Z wniesionego protestu nie wynika, na czym miałyby polegać formułowane zarzuty oraz, jaki wpływ miałyby mieć na wynik wyborów.</p>
339	I NSW 630/20	28.07 .2020	OP	<p>Naruszenie art. 52 § 1 i 2 k.wyb. - wydanie wyborcy karty do głosowania na podstawie zaświadczenia o zagubieniu wszystkich dokumentów wydanych przez podinspektora ds. dowodów osobistych.</p> <p>Okoliczność ta w ocenie Skarżącego jest wistocie działaniem polegającym na wydaniu kart do głosowania bez zweryfikowania tożsamości</p>	Protest jest zasadny, ale bez wpływu na wynik wyborów	<p>Zgodnie z przepisem art. 52 § 1 k.wyb., przed przystąpieniem do głosowania wyborca okazuje obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania obwodzie dokument umożliwiający stwierdzenie jego tożsamości. Wyborca może zatem okazać komisji dowolny dokument ze zdjęciem, w tym również dokument, który utracił ważność, pod warunkiem że ustalenie tożsamości na jego podstawie nie budzi wątpliwości. Zaświadczenie o zagubieniu wszystkich dokumentów nie należy do katalogu dokumentów stwierdzających tożsamość.</p>
340	I NSW 4774/20	28.07 .2020	OP	<p>Naruszenie: - art. 108a § 3 w zw. z art. 109 k. wyb. w zw. z art. 250a § 2 k.k. przez wykorzystanie aktualnego stanowiska Prezydenta RP w ten sposób, że w ramach prowadzonej agitacji wyborczej A.D. podpisał 10.06.2020 r. Kartę Rodziny i ją rozdawał, a której to wartość przez treści w niej</p>	BDB	<p>Podstawą protestu wyborczego nie mogą być zarzuty o charakterze abstrakcyjnym, odnoszące się do bliżej niesprecyzowanych czynów i innych zdarzeń. Zarzut popełnienia przestępstwa musi dotyczyć czynów konkretnych osób, które to czyny powinny być jasno określone za pomocą kryteriów przestrzenno-czasowych. Tymczasem ogólne przytoczenie określonych praktyk ze</p>

				zawarta jest wyższa niż wartość zwyczajowo używanych reklam lub promocji; - art. 111 § 1 k.wyb. w zw. z art. 216 i 257 k.k.- rozpowszechnianie prowadzonej agitacji wyborczej informacji nieprawdziwych o drugim kandydacie na urząd Prezydenta RP, grupie obywateli o odmiennej orientacji seksualnej oraz innych grupach społecznych		wskazaniem, że mogą one wypełniać znamiona niektórych przestępstw, bez bliższego wskazania czasu, miejsca oraz osób, które miałyby się ich dopuścić w żadnej mierze nie spełnia choćby minimalnych wymogów stawianych protestowi wyborczemu. Jednocześnie wnosząca protest nie wskazuje, w jaki sposób podnoszony przez nią zarzut mógł realnie, a niehipotetycznie wpłynąć na wynik wyborów.
341	I NSW 3674/20	28.07.2020	OP	Przeprowadzenie wyborów w trakcie trwania stanu nadzwyczajnego (pkt 1.), brak możliwości prowadzenia normalnej kampanii wyborczej w czasie epidemii (pkt 2.), naruszenie zasady tajności głosowania (pkt 3.), naruszenie zasady powszechności głosowania (pkt 4.), naruszenie zasad dotyczących organizacji wyborów (pkt 5.)	BDB	Tak sformułowane zarzuty nie mieszczą się w katalogu, określonym w art. 82 § 1 k.wyb. Wnoszący protest nie precyzuje przy tym, w jaki sposób wskazywane przez niego naruszenia miały wpływ na wynik wyborów. Pkt 1. nie tylko nie mieści się w granicach określonych przez art. 82 § 1 k.wyb., ale także odnosi się do sytuacji, która nie miała miejsca. Pkt 2. nie mieszczą się w opisanych w art. 82 § 1 pkt 2 k.wyb. podstawach wniesienia protestu. Pkt. 3., 4. i 5. zarzuty cechują natomiast znaczną ogólnikowość. Pomimo obszernego uzasadnienia, nie można przyjąć, aby wskazywane naruszenia dotyczące tajności, powszechności i organizacji wyborów były przez wnoszącego protest osobiście doświadczone.
342	I NSW 3555/20	28.07.2020	OP	Po opuszczeniu jednostki penitencjarnej 10 lipca 2020 r. nie miał możliwości skorzystania z przysługującego mu prawa wyborczego w II turze wyborów	BDB	Protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3 k.wyb. ponieważ nie zawiera zarzutów naruszenia przepisów k. wyb. dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów, ani też zarzutów dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborcom, co stanowi konieczny warunek jego merytorycznego rozpoznania. Sformułowany zarzut cechuje przy tym znaczną ogólnikowość. Wnoszący protest nie precyzuje bowiem, jakie przepisy zostały naruszone, ani w jaki sposób.
343	28.07.2020 ----- I NSW 761/20 I NSW: 820/20, I NSW 822/20, I NSW 824/20, I NSW 825/20, I NSW 828/20, I NSW 830/20, I NSW 838/20, I NSW 840/20, I NSW 846/20, I NSW 854/20, I NSW 856/20, I NSW 858/20, I NSW 861/20, I NSW 863/20,		16 OP zagraniczne Wnoszący protest y zastępowani byli przez profesjonalnych pełnomocników	Brak zarzutów	BDB	Zgodnie natomiast z art. 89 § 1 zd.1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. pełnomocnik jest obowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzitelny odpis pełnomocnictwa. Obowiązki temu pełnomocnicy wnoszących protesty nie sprostali, bowiem do protestów dołączono jedynie kopie pełnomocnictw oraz zawiadomienia o ustanowieniu pełnomocnika zamieszkałego w kraju oraz pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju. Skutkuje to uznaniem, że protest nie spełnia warunków formalnych, przewidzianych dla pisma procesowego,

	I NSW 3517/20					wszczynające postępowanie protestowe, a zatem należy pozostawić go bez dalszego biegu.
344	I NSW 644/20	28.07.2020	OP	Brak zarzutów	BDB	Brak uzasadnienia
345	I NSW 322/20	28.07.2020	OP	Naruszenie art. 90 § 1, art. 132 § 5, oraz art. 326 k. wyb. - naruszenia zasady równości - „oprócz audycji wyborczych opracowanych przez komitet wyborczy A.D., mieszczących się w ramach czasowych wskazanych w powołanym przepisie, miała miejsce wielokrotna emisja materiałów, które w skaranie nieobiektywny sposób przedstawiały w jednoznacznie pozytywnym świetle kandydata A.D., jak również materiałów krytycznych wobec kandydata R.T., opartych niejednokrotnie na nieprawdziwych informacjach i formułowanych w sposób mogący naruszać jego dobra osobiste”;	BDB	Protest wyborczy uznać należy więc za kontestację niezadowolającego wnoszącą protest wyniku wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Podkreślić jednak należy, że wyborcy podejmują decyzje w oparciu o różnorodne przesłanki. W ramach ich wolności mieści się m.in. wybór dotyczący źródeł, z których czerpią informacje o rzeczywistości społecznej i politycznej. W wyborach bierze udział zgodnie z prawem kandydat ubiegający się o reelekcję, a zatem z racji pełnionych obowiązków zaangażowany w politykę i poddawany każdego dnia różnorodnym ocenom ... Przyjęcie przeciwnego punktu widzenia prowadziłyby w istocie do absurdu wniosku zgodnie, z którym z biernego prawa wyborczego mogą korzystać jedynie osoby funkcjonujące w rzeczywistości publicznej, w szczególności politycznej, na porównywalnym poziomie i z porównywalną aktywnością.
346	I NSW 4044/20	28.07.2020	OP	Brak zarzutów	BDB	Brak uzasadnienia
347	I NSW 2896/20	28.07.2020	OP	Naruszenie przepisów k. k. dotyczących sporządzania listy głosujących, - art. 248 ust. 2 poprzez umyślne utrudnianie przez Rząd głosowania w II turze wyborów prezydenckich obywatelom przebywającym i głosującym podczas I tury wyborów poza miejscem zamieszkania - strona internetowa gov.pl nie poinformowała w należyty sposób obywateli przed I turą wyborów, że „osoby, które na I turę wyborów zapisały się na wakacjach, a potem dowiedziały się, że na 2 II turę muszą wracać do tej samej komisji wyborczej, co niejednokrotnie było olbrzymim utrudnieniem co powodowało brak możliwości oddania głosu w turze II”.	BDB	W ocenie Sądu Najwyższego wnoszący protest nie sprostął obowiązkowi należytego sformułowania zarzutów protestu, jak również nie wskazał dowodów na jego poparcie. Zarzut - Rząd umyślnie utrudniał głosowanie w II turze wyborów prezydenckich obywatelom przebywającym i głosującym podczas I tury wyborów poza miejscem zamieszkania jest abstrakcyjny. Ostatecznie wnoszący protest nie przedstawił dowodów na popełnienie przestępstwa z art. 248 ust. 2 k.k., jak również na to, że domniemane naruszenie przepisów k. k. miało wpływ na wynik wyborów. Zauważyć należy, że dowody mające potwierdzać zasadność podniesionych zarzutów to takie, które przynajmniej potencjalnie mogą świadczyć o zaistnieniu okoliczności z art. 82 § 1 pkt 1 lub 2 k.wyb. Reasumując protest wyborczy J.B. nie spełnia wymogów z art. 321 § 3 k.wyb.
348	I NSW 3155/20	28.07.2020	OP	Brak zarzutów	BDB	Brak uzasadnienia
349	I NSW 1535/20	28.07.2020	OP	Naruszenie przepisów Rozporządzenia KRRiT oraz szereg naruszeń opisanych w sprawozdaniu OBiWwE-	BDB	Tak sformułowany zarzut nie mieści się w katalogu, o jakim mowa w art. 82 § 1 k.wyb. Wnosząca protest nie precyzuje przy tym, które przepisy wymienionych przez nią aktów prawnych zostały jej zdaniem

						<p>naruszone, w jaki sposób, ani też jakirzeczywisty wpływ te ewentualne naruszenia miały na wynik wyborów. Ponadto,</p> <p>osoba wnosząca protest wyborczy nie może skutecznie podnosić zarzutów o charakterze abstrakcyjnym, przedmiotem zarzutu mogą być wyłącznie zdarzenia, których protestujący osobiście doświadczył (por. postanowienie SNz 28.11.2019 r., I NSW 201/19).</p>
350	I NSW 1893/20	28.07.2020	OP	<p>Ustawa z dnia 2 czerwca 2020r. uchwalona została z naruszeniem art. 119 w zw. z art. 123 Konstytucji RP, art. 89 w zw. z art. 95 Regulaminu Sejmu RP, wyroków TK z 3.11.2006 r. K 31/06, z 28.10.2009 r., Kp 3/09 i z 20.07.2011 r., K 9/11.</p>	BDB	<p>Zarzut, jak i jego uzasadnienie cechuje znaczna ogólnikowość. Wnoszący protest nie precyzuje na czym miało by polegać rażące naruszenie prawa, na które się powołuje. Poza tym, protest kwestionujący regulacje prawa wyborczego jest protestem przeciwko prawu, a nie przeciwko ważności wyborów</p>
351	I NSW 389/20	28.07.2020	OP	<p>Naruszenie przepisu art. 127 ust. 2 Konstytucji RP (wybory korespondencyjne nie były w tej formie bezpośrednio, tajne i powszechne), art. 128 ust. 2 i art. 129 ust. 3 Konstytucji RP (niepodjęcie czynności przez Marszałka Sejmu jak w przypadku opróżnienia urzędu Prezydenta RP po unieważnieniu przez SN wyboru S.Ż. na Prezydenta RP) oraz art. 127 ust. 1 i art. 1, art. 4 ust. 1, art. 36, art. 37 ust. 1 Konstytucji RP (nieotrzymanie w terminie, przez większość Polonii mieszkającej za granicą, zamówionych kart do głosowania, co naruszyło zasadę równości wyborów)</p>	BDB	<p>W niniejszej sprawie Wnoszący protest nie przedstawił konkretnych naruszeń stanowiących przejaw popełnienia przestępstwa przeciwko wyborom lub deliktu wyborczego, jak również nie przedstawił żadnych dowodów na potwierdzenie tych okoliczności. Podniesione zarzuty dotyczyły w istocie niezgodności przepisów ustawowych z normami konstytucyjnymi, przy czym zostały sformułowane w sposób abstrakcyjny, ogólnikowy i nieprecyzyjny. Zarzuty stanowią wyłącznie prywatne stanowisko Wnoszącego protest i nawet nie uprawdopodobniają rzeczywistego naruszenia przepisów dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów.</p>
352	I NSW 595/20	28.07.2020	OP	<p>Naruszenie art. 127 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 287 k. wyb. - kalendarz wyborczy, termin na zgłoszenie komitetu wyborczego i kandydata na urząd Prezydenta RP, które w opinii wnoszącego protest naruszyły art. 127 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 287 k. wyb. Doszło do naruszenia biernego prawa wyborczego obywateli RP urodzonych między dniem 11 maja 1985 r. a dniem 3 czerwca 2020 r.</p>	BDB	<p>We wniesionym proteście wyborczym T.D. nie wskazał, do naruszenia których przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów lub do jakiego przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k. k., mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów, jego zdaniem doszło.</p>
353	I NSW 4287/20	28.07.2020	Pełnomocnik Komitetu Wyborczego kandydata na	<p>Faktyczne pozbawienie S. G. konstytucyjnego prawa do wybrania go nowym Prezydentem RP oraz pozbawienie Polaków możliwości wysłuchania S. G. w czasie debaty publicznej w czasie agitacji podczas kampanii wyborczej, a w konsekwencji pozbawieniu Polaków możliwości</p>	BDB	<p>Sąd Najwyższy postanowieniem z 12 czerwca 2020 r. oddalił skargę pełnomocnika Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta RP S. G. na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej nr [...] z 10 czerwca 2020 r. odmawiającej rejestracji kandydata na Prezydenta RP S. A. G. w wyborach Prezydenta RP zarządzonych na dzień 28</p>

			Prezydenta RP S. G.	<p>wybrania go nowym Prezydentem RP; dyskryminacja wyborcza i zorganizowanie „ustawki wyborczej” w postaci wcielenia w życie absurdalnej instytucji prawnej, opartej na fikcji prawnej rzekomego braku kandydatów w wyborach zarządzonych na 10 maja 2020 r. w celu uniemożliwienia zaskarżenia wyników wyborów zarządzonych na ten dzień; dyskryminacyjne uniemożliwienie wystartowania w wyborach zarządzonych na 28 czerwca 2020 r. takim kandydatom jak S. G., tj. takim, którzy nie mają oparcia w ogólnopolskich strukturach partyjnych; bezprawne, sprzeczne z Konstytucją RP uprzywilejowanie „9 kandydatów, których podobno nie było”, zwalniając ich z konieczności zebrania 100 000 podpisów.</p>		<p>czerwca 2020 r. z powodu niedołączenia do zgłoszenia wykazu co najmniej 100 000 obywateli popierających zgłoszenie kandydata na Prezydenta RP. Skoro zatem pełnomocnik Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta RP S. G. wnosząc protest wyborczy kwestionuje w istocie to samo, co było przedmiotem jej skargi na powołaną wyżej uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej z 10 czerwca 2020 r., a więc uniemożliwienie wzięcia udziału w wyborach prezydenckich S. G., zachodzi sytuacja określona w art. 322 § 2 k. wyb., która stanowi zarazem negatywną przesłankę merytorycznego rozpoznania wniesionego przez nią środka. art. 322 § 2 k. wyb. - Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w kodeksie przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do Państwowej Komisji Wyborczej.</p>
354	I NSW 5568/20	28.07.2020	OP	<p>Naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego przez bezpodstawne dopisanie go do spisu wyborców w innym obwodzie bez jego wiedzy i zgody, co doprowadziło do pozbawienia go zagwarantowanego w Konstytucji RP czynnego prawa wyborczego</p>	BDB	<p>Zaświadczenia Burmistrza Miasta C., z którego wynika, że w dniu 12 lipca 2020 r. był skreślony ze spisu wyborców sporządzanego przez Burmistrza Miasta C.. Jednakże, z art. 322 § 2 k. wyb. wynika, że SN pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w Kodeksie przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do PKW.</p>
355	I NSW 1283/20	28.07.2020	OP	<p>Naruszenia 1) art. 52 § 1 w zw. z art. 2 k. wyb. - brak przeprowadzenia przez członków OKW weryfikacji tożsamości wyborców przy wydawaniu karty do głosowania; 2) art. 6 ust. 2 u. wyb. 2020 w zw. z art. 62 ust. 1 Konstytucji RP - niedoręczenie blisko 200.000 uprawnionym do głosowania obywatelom RP pakietów wyborczych; 3) art. 40 § 4 ust. 1 k. wyb. w zw. z art. 127 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP - doręczenie lub wydanie wyborcom kart wyborczych pozbawionych odcisku pieczęci PKW, co umożliwienie przybicia brakujących pieczęci na karty do głosowania zawierające głosy oddane na preferowanego przez siebie kandydata, bądź też do oddania przez wyborcę</p>		<p>W zakresie zarzutów sformułowanych w pkt 1-4 petitum wnoszący protest w kolejnych częściach uzasadnienia odnoszących się do tych zarzutów powołał się wyłącznie na bliżej niesprecyzowane „przekazy medialne”, z których wedle jego opinii miało wynikać, iż dochodziło do sytuacji wskazanych w poszczególnych zarzutach. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie już wskazywano, że dowodami w sprawie z protestu wyborczego są takie środki, które świadczą o istnieniu lub nieistnieniu pewnych faktów i które zarazem umożliwiają przekonanie, że zarzucane w proteście działanie lub zaniechanie jest przestępstwem przeciwko wyborcom określonym w Kodeksie karnym albo postępowaniem sprzecznym z przepisami k. wyb. dotyczącymi głosowania, ustalania wyników głosowania i wyników wyborów. W pkt. 5 petitum protestu wnoszący protest na poparcie swoich twierdzeń nie przedstawia i nie wskazuje dowodów, a jedynie występuje z wnioskami</p>

				<p>nieważnego głosu stosownie do brzmienia art. 73 k. wyb.;</p> <p>4) art. 26 § 2 w zw. z art. 3 k. wyb. w zw. z art. 127 ust. 1 Konstytucji RP - wpisanie części wyborców do więcej niż jednego spisu wyborców;</p> <p>5) art. 127 ust. 1 Konstytucji oraz art. 287 k. wyb. - naruszenie zasady równości wyborów na Prezydenta RP</p>		<p>do SN o przeprowadzenie dowodów. Wskazać wreszcie należy, że podstawą protestu wyborczego nie mogą być zarzuty o charakterze abstrakcyjnym, odnoszące się do bliżej niesprecyzowanych czynów i innych zdarzeń. Wniesiony protest wyborczy uznać należy więc za kontestację niezadowolającego wnoszącego protest wyniku wyboru Prezydenta RP.</p>
356	I NSW 1396/20	28.07.2020	OP	<p>„Cały tryb przeprowadzenia wyborów prezydenckich odbył się w nielegalny sposób”.</p> <p>Uzasadniając swoje stanowisko wnoszący protest stwierdził także, że dopuszczono się przestępstwa stypizowanego w art. 127 Kodeksu karnego</p>	BDB	<p>Wnoszący protest sformułował liczne, aczkolwiek ogólnie ujmowane zastrzeżenia co do trybu przeprowadzenia wyborów, w szczególności odnoszące się do ich daty. Tego rodzaju zarzuty, abstrahując od wieloznaczności stawianych tez, nie dotyczą naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów.</p>
357	I NSW 2255/20	28.07.2020	2 OPzagraniczne	<p>Odmowa wydania karty do głosowania; „naruszenie w czasie kampanii wyborczej przepisów Konstytucji, kodeksu wyborczego oraz przepisów karnych”</p>	BDB	<p>Wnoszący protest uzyskali zaświadczenia o prawie do głosowania wystawione przez konsula RP w R. i udali się zaświadczeniem tym do lokalu wyborczego w W. Przewodniczący obwodowej komisji wyborczej nr (...) w W. odmówił wydania im karty do głosowania argumentując, iż zaświadczenie wydane przez konsula RP jest niekompletne, pozbawione jest bowiem hologramu. zaświadczenie zabezpiecza się przed sfałszowaniem przez umieszczenie w jego lewym górnym rogu odcisku pieczęci urzędowej przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego wydającego zaświadczenie używanej do tłoczenia w papierze, a w przypadku jej braku – odcisku pieczęci konsula używanej do tuszu. Składający protesty nawet nie określili na czym polegały ich zdaniem naruszenia ani tym bardziej nie udowodnili, że stanowią przestępstwa przeciw wyborom określonego w rozdziale XXXI k.k. ani naruszenia przepisów k. wyb. dotyczących głosowania</p>
358	I NSW 88/20	28.07.2020	2 OPzagraniczne	Brak opisu zarzutów	BDB	<p>Skarżący wnieśli swój protest, wybory na Prezydenta Rzeczypospolitej znajdowały się w fazie pomiędzy pierwszą a drugą turą głosowania. Protest przedwczesny.</p>
359	I NSW 313/20	28.07.2020	OP	Przestępstwo przeciw wyborom określone w art. 250 k.k. – popełniły nieznane osoby pracujące dla Telewizji [...] S.A. oraz liczni	BDB	<p>Ustawodawca penalizuje tylko zachowania powodujące pozbawienie wyborcy swobody wyrażenia własnej decyzji wyborczej w akcie głosowania. Wskazane przez</p>

				członkowie Rady Ministrów		wnoszącą protest zachowania nie mieszczą się w tych granicach.
360	I NSW 310/20	28.07.2020	OP	Dopuszczenie się przestępstwa określonego w art. 249 pkt 2 k. k. - przeszkadzanie „podstępem” oddaniu głosu	BDB	Analiza treści protestu wyborczego wniesionego przez J.S. prowadzi do wniosku, że okoliczności wskazane przez wnoszącego protest nie mogą być uznane za wypełniające znamiona przestępstwa określonego w art. 249 pkt 2k.k.
361	I NSW 427/20	28.07.2020	OP	Dopuszczenie się „przez «szczujnię» i przybudówkę partyjną P.” przestępstwa określonego w art. 250	BDB	Nieprzedstawienie lub niewskazanie dowodów jest uchybieniem formalnym protestu wyborczego, które skutkuje pozostawieniem go bez dalszego biegu (art. 322 k. wyb.). Ustawodawca penalizuje jedynie zachowania powodujące pozbawienie wyborcy swobody wyrażenia własnej decyzji wyborczej w akcie głosowania. Wskazane przez B. W. zachowania nie mieszczą się w tych granicach.
362	I NSW 536/20	28.07.2020	OP	Nierówne traktowaniu kandydatów w czasie kampanii wyborczej” oraz „uczestnictwem w kampanii wyborczej członków rządu”.	BDB	Skarżący nie wskazał, do naruszenia których przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów lub do jakiego przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów, jego zdaniem doszło.
363	I NSW 390/20	28.07.2020	OP	Naruszenie art. 249 k. k. - niektórzy pracownicy mediów publicznych podstępem przeszkadzali wyborcom poprzez celowe wprowadzenie w błąd co do programów wyborczych, cech i kompetencji kandydatów na Prezydenta RP, za wyjątkiem A.D., w swobodnym wykonywaniu prawa do głosowania, przeszkadzali kandydatom na Prezydenta RP, za wyjątkiem A.D., w swobodnym wykonywaniu kandydowania, utrudniając im agitację wyborczą, poprzez wprowadzanie innych osób w błąd co do ich programów wyborczych, cech i kompetencji w celu przeszkadzania w podjęciu swobodnej decyzji co do głosowania	BDB	Nie znajduje uzasadnienia utożsamianie prezentowania w mediach pozytywnego lub negatywnego stosunku do określonych programów wyborczych, cech i kompetencji kandydatów na urząd Prezydenta RP z działaniem „podstępem” – w ścisłym tego słowa znaczeniu, jakie przyjął ustawodawca w k.k. (por. postanowienie SN z 26 listopada 2019 r., I NSW 249/19). Wobec powyższego należy stwierdzić, że zachowania zarzucane „niektórym pracownikom mediów publicznych” dotyczące prezentowania w mediach publicznych informacji na temat kandydatów na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i ich programów wyborczych nie mogą zakłócić, utrudnić lub uniemożliwić udziału w oddaniu głosu w dniu wyborów, a w konsekwencji nie wypełniają znamion przestępstwa określonego w art. 249 pkt 2 k.k.
364	I NSW 1620/20	28.07.2020	OP	Naruszenie zasady równości wyborów - A.S.D. korzystał w szczególności ze znaczącego wsparcia „TV..”. Zdaniem wnoszącego protest, Telewizja publiczna nie wywiązała się z prawnego obowiązku bycia bezstronną, a relacje „TV..”	BDB	Przebieg kampanii wyborczej, w szczególności kwestie emisji audycji wyborczych wraz ze środkami prawnymi, mającymi na celu usunięcie ewentualnych nieprawidłowości w tym zakresie, stanowi inny etap procesu wyborczego niż głosowanie. Zgodnie natomiast z treścią art. 322 § 2 k. wyb. SN

				zdecydowanie sprzyjały urzędującemu Prezydentowi		pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w kodeksie przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do PKW
365	I NSW 939/20	28.07 .2020	OP	1. art. 88 ust. 1 w zw. z art. 2 i art. 8 ust. 2 Konstytucji RP - wybór A.D. w oparciu o zmiany k. wyb. wynikające z ustawy z 31.03.2020 r., które weszły w życie bez zachowania vacatio legis; 2. naruszenie art. 228 ust. 7 w zw. z art. 8 ust. 2 Konstytucji RP – wybory w trakcie korzystania przez Rząd RP ze środków nadzwyczajnych zastrzeżonych dla stanu nadzwyczajnego. Wybór Prezydenta w warunkach przestępstw 1) art. 249 pkt 1 i 2 k.k.- podstępem, za pomocą rozporządzenia Rady Ministrów, ogłoszonego bez wprowadzenia stanu nadzwyczajnego, 2) art. 248 pkt 2 i 4 k.k. - dopuszczono do głosowania korespondencyjnego, bez vacatio legis	BDB	Sąd Najwyższy stwierdza, że podniesione w nim zarzuty nie mieszczą się w przedmiocie protestu określonym w art. 321 k.wyb. Podkreślenia wymaga, że protest powinien dotyczyć przede wszystkim okoliczności związanych bezpośrednio z samym wyborem Prezydenta RP. Tymczasem podniesione Skarżącego zarzuty nie zostały poparte odpowiednimi dowodami. Twierdzenia Skarżącego mówiące o niezachowaniu odpowiedniego vacatio legis są natomiast niczym nieuzasadnione.
366	I NSW 1788/20	28.07 .2020	OPzagr aniczna	Brak zarzutów	BDB	Konsul RP w B. wskazał, że protest został wniesiony telefaxem, zatem w formie niedopuszczalnej dla protestu wyborczego oraz poinformował wnoszącą protest o prawidłowych formach wniesienia protestuwyborczego. Wnosząca protest uchybiła także obowiązkowi ustanowienia pełnomocnika zamieszkałego w kraju lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraj, określonego w art. 321 § 2 k. wyb.
367	I NSW 5375/20	28.07 .2020	OP	Naruszono art. 127 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 90 § 1, art. 287, art. 326 oraz art. 327 § 1 k. wyb.- naruszenie zasady równości, w tym przez różny czas trwania kampanii wyborczej kandydatów („dłuższa kampania urzędującego Prezydenta”), różny sposób traktowania kandydatów przez media publiczne i promowanie urzędującego Prezydenta RP, a także agitację urzędników państwowych na rzecz kandydatury A. D.	BDB	Przedstawione argumenty nie wypełniają przesłanek z art. 82 k. wyb., tj. dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k. k., mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Działania telewizji publicznej nie mogą stanowić naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1 pkt 2 k. wyb.).
368	I NSW 5793/20	28.07 .2020	OP	Naruszono art.127 ust. 1 Konstytucji RP -wybory nie były równe i powszechne, m. in. w T. S.A.przedstawiano konkurujących kandydatów z korzyścią dla urzędującego	BDB	Protest Skarżącej uznać należy za niespełniający ustawowych wymogów. Przedstawione argumenty nie wypełniają przesłanek z art. 82 k.wyb. Działania telewizji publicznej nie mogą stanowić naruszenia przepisów

				Prezydenta. A. D. w II turze czynnie popierali członkowie rządu.		kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów
369	I NSW 237/20	28.07 .2020	OPzagr aniczna	Naruszenie zasad organizacji wyborów, które uniemożliwiło Skarżącej zagłosowanie za granicą w wyborach Prezydenta RP - głosowanie w obwodzie nr [...] w L. możliwe było wyłącznie w formie korespondencyjnej. Pakiet wyborczy został wysłany do Wnoszącej protest 2.07.2020 r. pocztą nierejestrowaną nie ma więc możliwości stwierdzenia czy wyborca otrzymał pakiet wyborczy i w jakim terminie	BDB	Nie było możliwe osobiste odebranie pakietu wyborczego i osobiste dostarczenie koperty zwrotnej do konsula, ani bezpośrednio do siedziby OKW nr [...]w L (okręg konsularny USA). Z treści protestu, jak również ze stanowiska Konsula RP w L., wynika, że pakiet wyborczy został wysłany do Wnoszącej protest w terminie i w sposób odpowiadającym regulacji zawartej w przepisie art. 6 ust. 2 u.wyb.2020, zgodnie z którym konsul nie później niż 6 dni przed dniem wyborów wysyła pakiet wyborczy do wyborcy wpisanego do spisu wyborców, który wyraził zamiar głosowania korespondencyjnego za granicą, z zastrzeżeniem ust. 3, pocztą nierejestrowaną.
370	I NSW 4148/20	28.07 .2020	OP	Naruszenie Konstytucji, k. wyb., przepisów karnych - ograniczenie czasu trwania kampanii, sposób prezentowania w mediach publicznych informacji na temat poszczególnych kandydatów, agitacja wyborcza członków rządu	BDB	Protest wyborczy nie służy do podważania legalności aktów prawnych. Abstrakcyjny i nieuzasadniony jest też zarzut naruszenia konstytucyjnej zasady wyborów równych, skoro realizację tej normy szczegółowo dookreślały obowiązujące ustawy wyborcze. W dotychczasowym orzecznictwie SN wskazywano już wielokrotnie, że ani działania podejmowane w trakcie kampanii wyborczej, ani takie, które mogły stanowić naruszenie ciszy wyborczej, nie stanowią przestępstwa przeciwko wyborom określonego m.in. w art. 249 pkt 2 k.k. ograniczonego czasu trwania kampanii, sposobu prezentowania w mediach publicznych informacji na temat poszczególnych kandydatów czy agitacji wyborczej nie mogą być w żadnym razie powiązane ze znamionami przestępstwa stypizowanego w art. 249 pkt 2 k.k.
371	I NSW 5386/20	28.07 .2020	OP	W ocenie Skarżącego zaistniało usankcjonowane przez Państwową Komisję Wyborczą przestępstwo dokonane przez Marszałek Sejmu E. W., poprzez naruszenie art. 303 § 1 k. wyb.	BDB	SN stwierdza, że Skarżący nie sformułował w sposób prawidłowy zarzutów, które nawiązywałyby do określonych w art. 82 § 1 k. wyb. podstaw jego wniesienia. Sformułowany przez Skarżącego zarzut nie czyni zadość warunkom konstrukcyjnym protestu przewidzianym w obu punktach art. 82 § 1 k. wyb. Protest nie spełnia bowiem ustawowego wymogu, polegającego na konieczności wskazania, że zarzucane naruszenia prawa miały wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów.
372	I NSW 1030/20	28.07 .2020	OPzagr aniczna	Głosowanie zostało zorganizowane przez Polski Konsulat wyłącznie w formie korespondencyjnej, bez	BDB	Zarzuty dotyczące zgodności ustaw wyborczych z Konstytucją nie mieszczą się w granicach wyznaczonych dla tego

				możliwości osobistego odbioru i dostarczenia pakietu wyborczego przeprowadzono z naruszeniem prawa i powinno być uznane za nieważne - naruszenie art. 2 ust. 3 u.wyb.2020,		środka prawnego w Konstytucji oraz ustawach. Podniesione przez wnoszącą protest zarzuty dotyczące trybu uchwalania ustaw wyborczych oraz ich zgodności z Konstytucją nie spełniają wymogów formalnych wynikających z art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb., ponieważ nie mieszczą się one w dyspozycji art. 82 § 1 k. wyb., tym samym nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego
373	I NSW 5108/20	28.07.2020	OP	Skarżący jako osoba osadzona w Zakładzie Karnym w W. został doprowadzony do lokalu wyborczego, gdzie okazało się, że nie był ujęty na liście wyborców	BDB	Okoliczność ta została wyjaśniona i ostatecznie Skarżący oddał głos po ponownym doprowadzeniu go do lokalu wyborczego. Skoro protest został on złożony w dniu 17 lipca 2020 r. (data stempla pocztowego), należy uznać za wniesiony po upływie prawem określonego terminu.
374	I NSW 2162/20	28.07.2020	OP	Naruszenie Konstytucji, orzecznictwa TK - wprowadzenie istotnych zmian do prawa wyborczego na mniej niż 6 miesięcy przed wyborami prezydenckimi 2020; przeprowadzenie wyborów prezydenckich 2020 w faktycznym stanie klęski żywiołowej; narzucenie części wyborców wyłącznie głosowania korespondencyjnego, co narusza zasadę tajności i bezpośredniości wyborów; znaczne ograniczenie kampanii wyborczej oraz nierówne traktowanie kandydatów przez nadawcę publicznego.	BDB	Całościowa analiza protestu wskazuje, że nie zostały w nim podniesione zarzuty naruszeń określonych w art. 82 § 1 k. wyb. Skarżca podnosiła kwestie ustrojowe, wskazywała w sposób ogólny na naruszenia przepisów ustaw, Konstytucji RP, nie wiążąc tego wskazania z konkretnymi, indywidualnymi okolicznościami, w zakresie których naruszenia te miałyby mieć miejsce. Tymczasem, z art. 82 § 1 k. wyb. wynika ograniczony zakres przepisów k. wyb. i k. k., których naruszenie można podnieść w proteście wyborczym i nie są one związane z prowadzeniem kampanii wyborczej czy procesem legislacyjnym poprzedzającym wybory, ale z przebiegiem głosowania, ustaleniem wyników głosowania lub wyników wyborów.
375	I NSW 5415/20	28.07.2020	OP	Naruszenie prawa polegające na uzyskaniu w mediach publicznych większej ilości czasu antenowego przez A.D. aniżeli przez R.T., udział w kampanii wyborczej członków rządu w godzinach pracy, nadto złe przygotowanie do wyborów za granicą	BDB	ani działania podejmowane w trakcie kampanii wyborczej, ani takie, które mogły stanowić naruszenie ciszy wyborczej, nie stanowią przestępstwa przeciwko wyborom określonego m.in. w art. 249 pkt 2 k.k. Sposób prezentowania w mediach publicznych informacji na temat poszczególnych kandydatów nie mogą być w żadnym razie powiązane ze znamionami przestępstwa stypizowanego w art. 249 pkt 2 k.k. Wnosząca protest deklaruje się jako wyborca w gminie K., stąd brak u niej legitymacji do formułowania zarzutu złego przygotowania wyborów za granicą.
376	I NSW 3069/20	28.07.2020	OP	Naruszeniem art. 21 ustawy o radiofonii i telewizji można uznać za przepis „dotyczący głosowania” w rozumieniu art. 82 § 1 pkt 2 k. wyb. Programy i inne usługi jednostek publicznej radiofonii i telewizji w ramach jej misji publicznej nie ukazywały rzetelnie, „całej różnorodności wydarzeń”, w	BDB	Protest wyborczy w istocie nie spełnia wymogów z art. 321 § 3 k. wyb. Zarzut oraz jego uzasadnienie sprowadzają się do przedstawienia działalności telewizji publicznej, w ocenie Skarżącego wykonywanej nienależycie, w kontekście misji, jaką prowadzi ona stosownie do art. 21 ust. 1 ustawy z 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji. Zarzut ten wbrew

				szczegółności kampanii wyborczej kandydata R. T.		odmiennemu pogładowi Skarżącego, nie mieści się w kategorii zarzutów z art. 82 § 1 k. wyb. Naruszenie art. 21 ust. 2 ustawy z 29.29.1992 r. o radiofonii i telewizji, nie narusza unormowań zawartych w k. k. lub k. wyb.
377	I NSW 3193/20	28.07.2020	OP	Protest „przeciwko wyborom parlamentarnym, które odbyły się 26 czerwca 2020 r.” oraz wskazał, że z racji niedawno przebytej operacji, uzupełni swój protest w ciągu siedmiu dni	BDB	Już pobieżna analiza protestu prowadzi do wniosku, że nie spełnia on przewidzianych przez ustawę, wyżej opisanych warunków formalnych. Przede wszystkim Skarżący nie wskazał żadnych zarzutów przeciwko ważności wyborów, jak i nie przedłożył żadnych dowodów na poparcie swych twierdzeń. Termin na wnoszenie protestów wyborczych upłynął z dniem 16 lipca 2020 r. i nie ma możliwości uzupełniania złożonych protestów.
378	I NSW 1133/20	28.07.2020	OP	„zauważenie” przestępstwa, które w ocenie Skarżącej polegało na wywieraniu w lokalu wyborczym wpływu na osobę niepełnosprawną umyślowo (wskazanie na kogo miałaby oddać głos – art. 250 k.k.)	BDB	Protest nie zawiera on sformułowania zarzutów, które mieściłyby się w zakreślonej przez art. 82 § 1 k. wyb. podstawie prawnej jego wniesienia. Skarżąca ogranicza się bowiem do ogólnego sformułowania zarzutu popełnienia przestępstwa wywierania wpływu na osobę niepełnosprawną umyślowo.
379	I NSW 1771/20	28.07.2020	OPzagraniczna	Naruszenie przepisu art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 2.06.2020 r.-niedoręczenie zaświadczenia umożliwiającego oddanie głosu w wyborach Prezydenta RP	Protest wyborczy jest bezzasadny	Z przedstawionej przez Wnoszącego protest korespondencji mailowej z Wydziałem Konsularnym przy Ambasadzie RP w M., jak też ze stanowiska Konsula RP w M. wynika, że zaświadczenie zostało wysłane do Skarżącego w dniu 3 lipca 2020 r.
380	I NSW 1141/20	28.07.2020	OP	Brak zarzutów	BDB	Brak uzasadnienia
381	I NSW 583/20	28.07.2020	OP	Naruszenie przepisów ustawy dotyczących głosowania - art. 10 § 1 ustawy - pozbawienie gwarantowanego w Konstytucji czynnego prawa wyborczego, polegające na uniemożliwieniu M.B-Ł. przez OKW nr [...] w S. oddania ważnego głosu w wyborach 12.07.2020r. Karta do głosowania nie miała pieczęci.	BDB	Wnosząca protest nie przedstawiła żadnych dowodów, potwierdzających zasadność podnoszonych przez nią zarzutów i nie zgłosiła wniosku dowodowego, odpowiadającego wymaganiom określonym w art. 2351 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Skarżąca miała możliwość udokumentowania wskazywanych w proteście nieprawidłowości, przedstawiając chociażby wykonaną telefonem komórkowym fotografię fragmentu karty do głosowania z brakującą pieczęcią bądź protokół sporządzony przez funkcjonariuszy Policji, o którym wspomina się w treści protestu.
382	I NSW 1912/20	28.07.2020	OP	Głosowanie przeprowadzone w dwóch turach (28 czerwca i 12 lipca 2020) oparte było na wadliwych fundamentach prawnych; na poparcie kandydatury A. D. wpływ miał pozbawiony etyki i stronniczy udział mediów	BDB	Protest wyborczy wniesiony przez B.A-M. nie zawiera sformułowania zarzutów, które mieściłyby się w zakreślonej przez art. 82 § 1 k. wyb. podstawie prawnej jego wniesienia. Za dowód nie mogą być uznane osobiste wrażenia protestującego z obserwacji programów nadawanych w mediach publicznych.

383	I NSW 1339/20	28.07 .2020	OP	Brak zarzutów	BDB	Brak uzasadnienia
384	I NSW 376/20	28.07 .2020	OP	Brak zarzutów	BDB	Brak uzasadnienia
385	I NSW 1575/20	28.07 .2020	OP	W pierwszych 4 punktach zarzucił niekonstytucyjności u. wyb. 2020, a w konsekwencji i niekonstytucyjność wyborów 28 czerwca i 2 lipca 2020 r.; nie dochowano zasady równości biernego prawa wyborczego kandydatów - prezentowania obu kandydatów przez media publiczne, w szczególności przez Telewizję, urzędnicy państwowi prowadzili akcję agitacyjną na rzecz kandydatury A.D.; Premier RP i wielu członków gabinetu odwiedzało wiele miejsc w kraju „rozdając samorządom tzw. „czeki” na wysokie kwoty”; czas trwania kampanii wyborczej był dla obu kandydatów różny, co wynikało z nieprzeprowadzenia wyborów w dniu 10 maja 2020 r.	BDB	Na poparcie swoich twierdzeń wnoszący protest przywołuje informacje medialne zamieszczane na portalach internetowych oraz występuje z wnioskami do SN o przeprowadzenie dowodów. Ciężar wykazania określonych okoliczności spoczywa na osobie wnoszącej protest. Co się zaś tyczy zarzutu stronniczości mediów publicznych podczas kampanii wyborczej oraz aktywności kampanijnej urzędników administracji publicznej, ale odnieść to należy także i do pozostałych zarzutów, to nie mogą one stanowić zgodnej z prawem podstawy protestu wyborczego także z tego powodu, że wnoszący protest wykroczył poza normatywne granice art. 82 § 1 k. wyb. Zarzuty dotyczące konstytucyjności przyjętych unormowań ustawowych nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego. Zarzuty dotyczące naruszenia zasady równości uznać należy za kontestację niezadowalającego wnoszącego protest wyniku wyboru.
386	I NSW 2849/20	28.07 .2020	OP	1. bezprawne podjęcie decyzji przez posłów J. K. i J. G. o odwołaniu Wyborów wyznaczonych na dzień 10 maja 2020 r.; 2. bezprawne pozbawienie PKW prawa organizacji wyborów na rzecz wicepremiera J. S.; 3. nieogłoszenie przez rząd stanu klęski żywiołowej w odpowiedzi na rozwijającą się pandemię; 4. naruszenie przez ustawę z 2.06.2020 r. art. 127 ust. 1 Konstytucji RP z powodu złamania zasady równości, bo część kandydatów miała więcej czasu na zebranie podpisów z poparciem, zasady powszechności wyborów, bo było zbyt mało czasu na prawidłowe i rzetelne przygotowanie wyborów dla obywateli polskich za granicą; 5. poświęcenie przez T. urzędującemu Prezydentowi RP 10 razy więcej czasu antenowego niż jego konkurentowi R. T. 6. niejednakowe traktowanie kandydatów na Prezydenta RP przez T; 7. czynny udział rządu polskiego w	1. co do zarzutów opisanych w pkt 3, 4a i 4b - wyraża opinię, że są bezzasadne; 2. w zakresie zarzutów opisanych w pkt 1, 2, 4c, 4d i 4e - pozostawia protest BDB	Systemowa analiza przepisów Konstytucji RP wskazuje, że podstawą protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP są naruszenia procedury wyborczej mogące mieć wpływ na wynik wyborów. W niniejszym postępowaniu Sąd Najwyższy ocenia ważność wyborów, które odbyły się w dniach 28 czerwca i 12 lipca 2020 r., a nie ważność wyborów, które zostały zarządzone wcześniej na dzień 10 maja 2020 r. Choć przesunięcie terminu wyborów hipotetycznie mogło mieć wpływ na ich ostateczny wynik, to jednak Sąd Najwyższy nie może zastępować osób wnoszących protest w wyszukiwaniu okoliczności i argumentów wskazujących na taki związek. Protestująca jednak w najmniejszym stopniu nie uzasadniła, jaki to zdarzenie miało związek z wyborami prezydenckimi, które odbyły się 28 czerwca i 12 lipca 2020 r. Protestująca powinna była wykazać, jaki jest związek pomiędzy uszczupleniem kompetencji PKW w okresie organizacji wyborów majowych, a wyborami czerwcowo-lipcowymi, które organizowała już PKW na zasadach dotychczasowych. Jeśli chodzi o zarzut trzeci, to jest on dopuszczalny formalnie, ale w ocenie SN w niniejszym składzie, Rada Ministrów nie miała obowiązku

				kampanii wyborczej urzędującego Prezydenta RP. P. 4-7 to 4a – 4e w oryginale		wprowadzenia stanu klęski żywiołowej w odpowiedzi na epidemię COVID-19. Za ocenę rzetelności przekazu mediów publicznych odpowiada Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, a nie Sąd Najwyższy.
387	I NSW 3317/20	28.07.2020	Pełnomocnik wyborczy” „Komitetu Wyborczego kandydata na Prezydenta RP J. D. – N.”	Brak zarzutów	BDB	Pośród wymienionych w „Monitorze Polskim” oraz w Biuletynie Informacji Publicznej komitetów wyborczych nie został uwzględniony „Komitet Wyborczy kandydata na Prezydenta RP J. D. – N.”, a tym bardziej nie zostało wymienione nazwisko p. R. S. jako pełnomocnika wyborczego, wobec czego należy uznać, że wnoszący protest nie jest pełnomocnikiem wyborczym i może wnieść protest wyłącznie jako osoba fizyczna – wyborca, ale Zarówno osoba występująca w piśmie jako wnosząca protest (R. S.) jak i osoba, której podpis znalazł się na proteście (J. D.) nie wskazali czy ich nazwisko jest umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania.
388	I NSW 3988/20	28.07.2020	OP	Naruszenie art. 127 ust. 3 Konstytucji poprzez nieprzedstawienia przez wszystkich kandydatów za wyjątkiem T., w tym przez kandydata który uzyskał najwyższy wynik wyborczy, zgłoszenia podpisanego przez co najmniej 100.000 obywateli	BDB	Wnoszący protest zarzuca w nim niezgodność rozwiązań prawnych przyjętych w art. 14 u. wyb. 2020 w zakresie barku obowiązku przedstawienia list poparcia z art. 127 ust. 3 Konstytucji, a zatem są to zarzuty dotyczące konstytucyjności przyjętych unormowań ustawowych. Tego rodzaju zarzuty, jako takie, nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego.
389	I NSW 340/20	28.07.2020	OP	1. stwierdzenie nieważności wyborów w całości z jednoczesnym nakazaniem rozpisania, przeprowadzenia nowych wyborów na Prezydenta RP 2020 roku; 2. przyznanie od Skarbu Państwa na jego rzecz zadośćuczynienia pieniężnego w wysokości 100.000,00 złotych; 3. zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz jednej lub kilku organizacji, ruchów, stowarzyszeń kwoty 30.000.000, która zostanie wskazane przez Skarżącego po uprawomocnieniu się wyroku, a przekazanie środków finansowych nie może trwać dłużej niż dwa tygodnie po uprawomocnieniu się wyroku.	BDB	Sąd Najwyższy stwierdza, że sformułowany przez Skarżącego zarzut nie czyni zadość warunkom konstrukcyjnym protestu przewidzianym w obu punktach przepisu art. 82 § 1 k. wyb. Przede wszystkim chodzi o to, że protest nie spełnia ustawowego wymogu, polegającego na konieczności wskazania przez składającego protest, że zarzucane w nim naruszenia prawa miały wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów.
390	I NSW 299/20	28.07.2020	OP	Kandydaci nie mieli równych szans, ponieważ telewizja publiczna nie zamieściła „ani jednej transmisji z wieców wyborczych kandydata R.T.”. Nadto jako „przyczyny protestu” protestująca wskazała na „zatarcie granic między partią a państwem”,	BDB	Żaden przepis prawa nie upoważnia Sądu Najwyższego do oceny rzetelności przekazu mediów publicznych, ani do wypowiedzania się na temat „granic między partią a państwem”. Wysłanie przez RCB wiadomości SMS nie może zostać uznane za naruszenie ciszy wyborczej, ponieważ nie stanowiło agitacji

				„złamanie ciszy wyborczej przez RCB” poprzez wysłanie SMS-a z informacją dla seniorów o możliwości głosowania poza kolejką (będący w ocenie protestującej wyborcami A.D.), a także na „list Ministra Rolnictwa do uczestników KRUS – w rzeczywistości poparcie dla A.D.”.		na rzecz konkretnego kandydata. Wnoszący protest wyborczy powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Protestująca w niniejszej sprawie nie uczyniła ani jednego, ani drugiego.
391	I NSW 5725/20	27.07.2020	OP	Naruszenie art. 127 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 287 k. wyb. - różny czas trwania kampanii wyborczej obu kandydatów oraz sposób ich traktowania przez media publiczne. Naruszenie art. 326 § 2 k. wyb. - emitowanie przez „TV.” wielu informacji bezkrytycznie promujących urzędującego Prezydenta oraz materiałów krytycznych wobec drugiego kandydata. A.J.art. 132 § 5 k.wyb. - Premier, i wielu członków jego gabinetu podróżowało po kraju rozdając „czeki” na określone kwotyprzedstawicielom wielu samorządów. Obchodzenie prawa w postaci nielegalnego finansowania kampanii prezydenckiej A.D., tj. naruszanie limitów i zasad określonych w art. 327 k. wyb.	BDB	Protest wyborczy musi odnosić się do określonych zdarzeń, związanych z głosowaniem, ustaleniem wyników głosowania lub wyników wyborów, jakie są znane wnoszącemu protest i co do których dysponuje on określonymi dowodami. Nie jest zatem dopuszczalne kwestionowanie w proteście wyborczym innych etapów procesu wyborczego poza samym głosowaniem, a tym bardziej powoływanie się na nieokreślone i niesprecyzowane okoliczności, znane wnoszącemu protest z przekazów medialnych oraz dążenie do ich weryfikacji przez Sąd Najwyższy w postępowaniu protestowym. Co do zarzutu dotyczącego kampanii wyborczej, należy wskazać, iż także on nie mieści się w ramach protestu, określonych w art. 82 § 1 pkt 1 lub 2 k. wyb. Przedstawione przez skarżącego zdarzenia zostały dowolnie określone jako ewentualnie wypełniające znamiona powołanych wyżej przestępstw, co powoduje, że nie można stwierdzić, by mogły stanowić podstawę zarzutu odpowiadającą wymogowi z art. 321 § 3 k.w.
392	I NSW 474/20	27.07.2020	OP	„Naruszenie następujących przepisów – wrzucanie do skrzynek na listy pism zniechęcających do wyboru R.T. w dniu wyborów 12.07.2020 r. przez to że mogło to wpłynąć na wybór R.T.”.	BDB	Analiza treści wniesionego protestu wyborczego prowadzi do wniosku, że nie wskazano w nim ani przestępstwa określonego w rozdziale XXXI k. k., do jakiego miałyby dojść w związku z głosowaniem w wyborach prezydenckich, ani także żadnych przepisów dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, które miałyby zostać naruszone. Skarżący w proteście wyraził jedynie swoją dezaprobatę wobec konkretnych działań podejmowanych przez inne osoby w toku kampanii wyborczej.
393	I NSW 2420/20	27.07.2020	OP	Przeprowadzenie wyborów w terminie sprzecznym z art. 289 § 1 Kodeksu wyborczego oraz naruszenie art. 128 ust. 2 Konstytucji RP.	BDB	Analiza treści wniesionego protestu wyborczego wskazuje, że nie zostały w nim podniesione zarzuty naruszeń, o których mowa w art. 82 § 1 k. wyb. Z art. 82 § 1 k.wyb. wynika ograniczony zakres przepisów k. wyb. i k. k., których naruszenie można podnieść w proteście wyborczym i

						nie są one związane z terminem wyborów, rejestracją komitetów wyborczych lub kandydatów na Prezydenta RP, ale z przestępstwem przeciwko wyborom, bądź z przebiegiem głosowania, ustaleniem wyników głosowania lub wyników wyborów.
394	I NSW 5570/20	27.07 .2020	OP	Przeprowadzenie zarządzonych w 2020 roku wyborów powszechnych z naruszeniem przepisów prawa: art. 52 § 1 w zw. z art. 2 k. wyb.- brak przeprowadzenia przez członków obwodowych komisji wyborczych weryfikacji tożsamości wyborców przy wydawaniu karty do głosowania; niedoręczenie blisko 200.000 uprawnionym do głosowania obywatelom RP pakietów wyborczych; art. 40 § 4 ust. 1 k.wyb. w zw. z art. 127 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP - doręczenie lub wydanie wyborcom kart wyborczych pozbawionych odcisku pieczęci PKW; wpisanie części wyborców do więcej niż jednego spisu wyborców;	BDB	Nie jest dopuszczalne kwestionowanie w proteście wyborczym innych etapów procesu wyborczego poza samym głosowaniem, a tym bardziej powoływanie się na nieokreślone i niesprecyzowane okoliczności, znane wnoszącemu protest z przekazów medialnych oraz dążenie do ich weryfikacji przez Sąd Najwyższy w postępowaniu protestowym. Zarzut z pkt. 1 nie wskazuje w jakich okolicznościach, w ilu komisjach doszło do zaniechania sprawdzenia tożsamości głosujących, więc może być uznany jedynie za ogólne twierdzenie wnoszącego protest o hipotetycznych uchybieniach, a nie wskazanie na określoną wadliwość, która może być zweryfikowana w postępowaniu protestowym. Należało uznać, iż żaden z podniesionych zarzutów nie mógł uruchomić skutecznej merytorycznej kontroli wniesionego protestu wyborczego.
395	I NSW 3870/20	27.07 .2020	OP	Wybory nie gwarantowały powszechności poprzez utrudnienia i brak dostępu dla obywateli przebywających za granicą, Media publiczne, które powinny wypełniać ten obowiązek przekazywały przez cały okres informacje w sposób stroniczy	BDB	Za niedopuszczalne należy uznać również zakwestionowanie głosowania, jakie w wyborach prezydenckich odbyło się za granicą. Niedopuszczalność ta wynika przede wszystkim z ogólnikowości i lakoniczności zawartych w proteście uwag, niemniej także z tego, że zmierza do zakwestionowania obowiązujących w tym zakresie przepisów. Przepis nie reguluje w ogóle kwestii doręczenia pakietu wyborczego za granicą, Pozostałe uwagi, znajdujące się w uzasadnieniu protestu wyborczego sprowadzają się do negatywnej oceny kampanii wyborczej przez wnoszącego protest, jednak sam fakt, sposób jej prowadzenia oraz ocena osób w to zaangażowanych pozostaje poza podstawami z art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb.
396	I NSW 3757/20	27.07 .2020	2 OP	Naruszenie w czasie kampanii wyborczej przepisów Konstytucji, k. wyb. oraz przepisów karnych - 12 lipca 2020 r. w lokalu OKW nr [...] w K. stwierdzili, że na listach wyborczych znajduje się dwukrotnie większa liczba uprawnionych do głosowania zamieszkujących w ich lokalu mieszkalnym tj. zamiast trzech widnieje sześć osób. Różny czas	BDB	Co do przepisów Konstytucji RP, to podnoszenie ich naruszenia w proteście wyborczym jest możliwe, o ile przepisy te mają ten sam charakter, co regulacje k. wyb., o których mowa w art. 82 § 1 pkt 2 k. wyb. We wniesionym proteście w istocie tylko jednak okoliczność związana jest z kwestią głosowania, która mogłaby być przedmiotem oceny Sądu Najwyższego w postępowaniu protestowym, a mianowicie istnienie na liście wyborczej pod wskazanym przez wnoszących protest

				trwania kampanii wyborczej obu kandydatów oraz sposób ich traktowania przez media publiczne. naruszenie art. 326 § 2 k. wyb. poprzez emitowanie przez „T.” wielu informacji bezkrytycznie promujących urzędującego Prezydenta oraz materiałów krytycznych wobec drugiego kandydata. Nielegalne finansowanie kampanii prezydenckiej A.D., tj. naruszenie limitów i zasad określonych w art. 327 k. wyb.		adresem więcej osób, aniżeli tam faktycznie zamieszkują. Okoliczność ta nie może być jednak przedmiotem oceny, gdyż wnoszący protest nie zgłosili w tym zakresie żadnych wniosków dowodowych.
397	I NSW 1289/20	27.07.2020	OP	Naruszenie Konstytucji, orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, ograniczenie kampanii wyborczej oraz nierówne traktowanie kandydatów przez nadawcę publicznego.	BDB	TK wskazał, iż „uchwalanie istotnych zmian w prawie wyborczym” powinno następować „co najmniej sześć miesięcy przed kolejnymi wyborami” (tzw. cisza legislacyjna), a „ewentualne wyjątki od tak określonego wymiaru mogłyby wynikać jedynie z nadzwyczajnych okoliczności o charakterze obiektywnym”. wyłącznie zmiany prawa wyborczego we wskazanym zakresie mogą być uznane za istotne, gdyż kwestię „istotności zmiany” w przepisach prawa wyborczego należy – zdaniem TK – „oceniać w odniesieniu do konkretnej zmiany”. SN stwierdza, że konstytucyjność ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. nie została zakwestionowana. Jest więc objęta zasadą domniemania konstytucyjności i stanowi część systemu prawa. Samo subiektywne przekonanie wnoszącego protest o zaistnieniu „stanu klęski żywiołowej” nie sprawia, że zarzut protestu staje się zasadny, Całościowa analiza treści wniesionego protestu wyborczego wskazuje, że nie zostały w nim podniesione zarzuty naruszeń określonych w art. 82 § 1 k. wyb.
398	I NSW 2590/20	27.07.2020	OP	Wnoszący protest wyraził zdziwienie wynikiem wyborów wskazując na to, że kandydat na Prezydenta RP, R.T. wygrał w dziesięciu województwach w Polsce i za granicą, a jednak przegrał w nieuczciwych wyborach z A.D.	BDB	Wniesiony protest nie zawiera ani zarzutów znajdujących oparcie we wskazanych wyżej podstawach z art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb., ani tym samym dowodów na ich poparcie.
399	I NSW 1723/20	27.07.2020	OP	Naruszenie zasady „powszechności wyborów i dobrych obyczajów poprzez takie ukształtowanie terminów wyborczych, które uniemożliwiało realizację biernego prawa wyborczego przez niedoszłych kandydatów na prezydenta”.	BDB	Analiza treści wniesionego protestu wyborczego wskazuje, że nie zostały w nim podniesione zarzuty naruszeń, o których mowa w art. 82 § 1 k. wyb. Wnoszący protest twierdził, że wybory przeprowadzono w terminie niezgodnym z Konstytucją RP, a nadto naruszono zasady powszechności wyborów poprzez uniemożliwienie skorzystania z biernego prawa wyborczego. Tymczasem, z art. 82 § 1 k. wyb. wynika

						ograniczony zakres przepisów k. wyb. i k. k., których naruszenie można podnieść w proteście wyborczym i nie są one związane z terminem wyborów, rejestracją komitetów wyborczych lub kandydatów na Prezydenta RP, ale z przestępstwem przeciwko wyborom, bądź z przebiegiem głosowania, ustaleniem wyników głosowania lub wyników wyborów.
400	I NSW 1474/20	27.07 .2020	OP	„niekonstytucyjność Wyborów prezydenckich”, „naruszenie zasad demokratycznego państwa prawa”, „korupcję wyborczą” -	BDB	Całościowa analiza treści wniesionego protestu wyborczego wskazuje, że nie zostały w nim podniesione zarzuty naruszeń, o których mowa w art. 82 § 1 k. wyb. Wnoszący protest kontestował zasady ustrojowe, wskazywał w sposób ogólny na naruszenia przepisów ustaw i Konstytucji RP, nieprawidłowość procesów legislacyjnych, korupcję wyborczą nie wiążąc tych wskazań z żadnymi konkretnymi zdarzeniami, które miałyby mieć miejsce.
401	I NSW 519/20	27.07 .2020	OP	Wybory nie odbyły się, ponieważ nie zostały zorganizowane przez odpowiednie władze, uchwała PKW nr 129/2020 została podjęta bez podstawy prawnej a Marszałek Sejmu zarządziła wybory opierając się na wadliwej uchwale PKW	BDB	Tak skonstruowany protest wykracza poza ustawowo określony przedmiot i granice protestu zakreślone w art. 82 k. wyb. (por. Sąd Najwyższy w postanowieniu z 8 listopada 2005 r., III SW 145/05, z dnia 28 listopada 2019 r., I NSW 127/19).
402	I NSW 1971/20	27.07 .2020	OP zagraniczna	Naruszenie art. 128 ust. 2 Konstytucji RP - przeprowadzenie wyborów w terminie innym niż tam określony; naruszenie art. 2 Konstytucji - dokonanie licznych zmian w przepisach wyborczych, w tym w Kodeksie wyborczym, w terminie późniejszym niż na sześć miesięcy przed ogłoszeniem wyborów; przekroczenie przez MSZ zakresu delegacji ustawowej przy wydaniu rozporządzenia z 8.06.2020 r. w sprawie utworzenia obwodów głosowania w wyborach Prezydenta RP w 2020 r. dla obywateli polskich przebywających za granicą,	BDB	Możliwości kwestionowania wyborów w proteście wyborczym zostały ograniczone do naruszenia części przepisów tego aktu prawnego. Nie ulega natomiast wątpliwości, że nie można podnosić naruszenia innych przepisów Kodeksu wyborczego, aniżeli dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, ani tym bardziej nie można w proteście wyborczym skutecznie kwestionować samego obowiązywania określonych aktów prawnych. Zarzuty zawarte w proteście wyborczym, które dotyczą oceny aktów prawnych czy też ich zgodności z Konstytucją są niedopuszczalne w świetle art. 321 § 3 k. wyb., co dotyczy zarzutów z pkt. 1-3 wniesionego protestu. Nie jest dopuszczalny również zarzut z pkt. 4 w zakresie, w jakim odnosi się do kwestii naruszenia art. 6 ust. 2 ustawy z 2 czerwca 2020 r.
403	I NSW 3873/20	27.07 .2020	OP	Znamiona przestępstwa przekupstwa wyborczego, stypizowanego w art. 250a § 2 k.k. - miały polegać na składaniu w trakcie spotkań wyborczych przez Prezesa RM i niektórych ministrów obietnic przekazania znaczących sum pieniężnych na rzecz jednostek samorządu terytorialnego, w	BDB	Ustawodawca nie zaliczył natomiast do znamion przestępstwa przekupstwa wyborczego udzielenia jedynie samej obietnicy korzyści. Tymczasem skarżący nie przedstawił, ani nie wskazał żadnych miarodajnych dowodów, pozwalających zidentyfikować ewentualne osoby, które na skutek opisanych wyżej działań przedstawicieli Rady Ministrów zmieniły swoje pierwotne decyzje wyborcze. Samo

				których odbywały się wiece wyborcze		zaś subiektywne przekonanie wnoszącego protest o niedopuszczalności określonych działań nie stanowi wystarczającej podstawy do uznania
404	I NSW 1837/20	27.07.2020	OP	Naruszenie w czasie kampanii wyborczej przepisów Konstytucji, Kodeksu wyborczego oraz przepisów karnych - doszło do fałszerstwa intelektualnegowyborów - udział całego aparatu administracji rządowej i podległych mu spółek państwowych w kampanii wyborczej i działania na rzecz A.D., przy jednoczesnym zniechęcaniu do głosowania na R.T.. D.R. wskazał na udział premiera i innych wysoko postawionych urzędników państwowych w „nadlicznych” spotkaniach z mieszkańcami. Premier, jak i wielu członków jego gabinetu (i innych współpracowników rządu) podróżowało po kraju rozdając „czeki” na określone kwoty przedstawicielom wielu samorządów	BDB	Co do przepisów Konstytucji RP, to podnoszenie ich naruszenia w proteście wyborczym jest możliwe, o ile przepisy te mają ten sam charakter, co regulacje Kodeksu wyborczego, o których mowa w art. 82 § 1 pkt 2 k. wyb., a więc jedynie wówczas gdyby naruszenie ustawy zasadniczej było związane z samym głosowaniem, ustaleniem wyników głosowania lub wyników wyborów. SN nie jest władny dokonywać analizy, czy prawidłowo i ewentualnie w jakim zakresie nieprawidłowo prowadzona była kampania wyborcza określonych kandydatów, czy media publiczne umożliwiły tym kandydatom prezentację ich kandydatów, w szczególności czy odbyła się debata tych kandydatów, a także który kandydat był w mediach publicznych prezentowany w większym zakresie. Protest wyborczy nie może zatem służyć ocenie sposobu prowadzenia kampanii wyborczej, a także sposobów, jakie w jej trakcie były wykorzystywane przez kandydatów.
405	I NSW 5477/20	27.07.2020	OP	Marszałek Sejmu zarządził wybory Prezydenta RP w terminie niezgodnym, z określającymi go przepisami Konstytucji RP	BDB	Nie ulega wątpliwości, że nie można podnosić naruszenia innych przepisów k. wyb., aniżeli dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, ani tym bardziej nie można w proteście wyborczym skutecznie kwestionować samego obowiązywania określonych aktów prawnych.
406	I NSW 5533/20	27.07.2020	OP	Naruszanie w czasie kampanii wyborczej przepisów Konstytucji RP, Konkordatu, Kodeksu wyborczego i przepisów karnych - wielokrotna ingerencja obcego państwa (W.) w wolny wybór polskich obywateli, skrócenie czasu na składanie protestów wyborczych z 14 do 3 dni, a czasu dla SN na rozpatrzenie z 30 na 21 dni, różny czas trwania kampanii wyborczej obu kandydatów oraz sposób ich traktowania przez media publiczne oraz lokalne, premier, jak i wielu członków jego gabinetu (oraz innych współpracowników rządu) podróżowało po kraju rozdając „czeki” na określone kwoty przedstawicielom wielu	BDB	Nie można podnosić naruszenia innych przepisów Kodeksu wyborczego, aniżeli dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, ani tym bardziej nie można w proteście wyborczym skutecznie kwestionować samego obowiązywania określonych aktów prawnych. protest wyborczy musi odnosić się do określonych zdarzeń, związanych z głosowaniem, ustaleniem wyników głosowania lub wyników wyborów, jakie są znane wnoszącemu protest i co do których dysponuje on określonymi dowodami. Z wniesionego protestu wyborczego nie wynika, by jakiegokolwiek obietnice skierowane były do konkretnej osoby i miały na celu skłonienie jej do głosowania w określony sposób. Nie może być również mowy o utożsamieniu czynności podejmowanych w ramach

				samorządów, finansowania prezydenckiej A. D.	nielegalnego kampanii	kampanii wyborczej z przestępstwami z art. 250 i 250a k.k.
407	I NSW 4075/20	27.07 .2020	OP	Zmiana zasad głosowania na korespondencyjne podczas trwania kampanii wyborczej, zmiany dotyczące zasad głosowania przeprowadza się pół roku przed wyborami, nieuczciwa kampania wyborcza, gdyż czas zbierania podpisów pod kandydaturą R.K.T. trwał 5 dni, natomiast inni kandydaci mieli na to 2 tyg., media publiczne promowały obecnego Prezydenta, kandydata obozu rządzącego, szkalując w [...] o 19.30 kontrkandydata, z zagranicy wie, że nie wszyscy otrzymali karty do głosowania	BDB	Protest wyborczy musi odnosić się do określonych zdarzeń, związanych z głosowaniem, ustaleniem wyników głosowania lub wyników wyborów, jakie są znane wnoszącemu protest i co do których dysponuje on określonymi dowodami. Co do zarzutu dotyczącego kampanii wyborczej, należy wskazać, iż także on nie mieści się w ramach protestu, określonych w art. 82 § 1 pkt 1 lub 2 k. wyb. Co do głosowania korespondencyjnego za granicą, w sytuacji uregulowania w ustawie jedynie kwestii wysłania pakietu wyborczego przez konsula można zarzucić jedynie naruszenie przepisów dotyczących tego wysłania, dowodząc, że do niego nie doszło, albo doszło z uchybieniem ustawowego terminu.
408	I NSW 4066/20	27.07 .2020	OP	Naruszenie art. 228 ust. 7 Konstytucji RP -przeprowadzenie wyborów na prezydenta RP, w terminie, w którym wybory nie mogą być przeprowadzone, różny czas trwania kampanii wyborczej obu kandydatów oraz sposób ich traktowania przez media publiczne, naruszenie art. 326 § 2 k. wyb. - emitowanie przez TV [...] wielu informacji bezkrytycznie promujących urzędującego Prezydenta oraz materiałów krytycznych wobec drugiego kandydata	BDB	W zakresie kwestii proceduralnych należy natomiast wskazać, iż według art. 321 § 3 k. wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Protest wyborczy musi odnosić się do określonych zdarzeń, związanych z głosowaniem, ustaleniem wyników głosowania lub wyników wyborów, jakie są znane wnoszącemu protest i co do których dysponuje on określonymi dowodami. Co do zarzutu dotyczącego kampanii wyborczej, należy wskazać, iż także on nie mieści się w ramach protestu, określonych w art. 82 § 1 pkt 1 lub 2 k. wyb.
409	I NSW 1632/20	27.07 .2020	OP	przeprowadzaniu zmian przepisów wyborczych w okresie krótszym niż sześć miesięcy przed wyborami; nielegalnym ustaleniu terminu głosowania na 10 maja 2020 r., a następnie na 28.06.2020 r., co jest niezgodne z Konstytucją RP; zwolnieniu ze zbierania głosów wcześniej zarejestrowanych kandydatów; przeprowadzenie kampanii kandydata A.D. w sposób „rażący” przez m.in. wygłaszanie poglądów na temat wcześniejszej władzy; wykorzystywaniu mediów publicznych oraz rządu do prowadzenia kampanii; agitacji w czasie ciszy wyborczej przez alert RCB	BDB	Zarzuty zawarte w proteście wyborczym, które dotyczą oceny aktów prawnych czy też ich zgodności z Konstytucją są niedopuszczalne w świetle art. 321 § 3 k. wyb. Tak samo niedopuszczalne jest formułowanie w proteście wyborczym zarzutów dotyczących oceny i prawidłowości kampanii wyborczej – sposób jej prowadzenia nie może być oceniany z punktu widzenia przestępstw przeciwko wyborom i referendum określonych w Kodeksie karnym, jak również z punktu widzenia przepisów dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania ani wyników wyborów.
410	I NSW 4202/20	27.07 .2020	OP	Naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego i ustawy z 2.06.2020 r. - wybory powinny być zarządzane zgodnie z art. 128 ust. 2 zdanie 2	BDB	Wykluczone jest natomiast podniesienie w proteście wyborczym zarzutów dotyczących zasad ogólnych określonych w ustawie zasadniczej, czy też np. regulacji zawartej w

				<p>Konstytucji RP, a więc po opróżnieniu urzędu przez Prezydenta A. D., czyli po 5.08.2020r. Uchwała nr 129/2020 PKW z 10.05.2020 r. rażąco narusza art. 239 k. wyb., gdyż przepis ten nie stanowi podstawy do wydania uchwały stwierdzającej „brak możliwości głosowania na kandydatów”, Marszałek Sejmu zarządził wybory w terminie niezgodnym z art. 128 ust. 2 Konstytucji RP, nie mając do tego żadnego upoważnienia</p>		<p>jej art. 128 ust. 2. Przepis ten reguluje bowiem organizację wyborów, a nie głosowanie, które należy łączyć z faktem realizacji prawa wyborcy do oddania głosu w wyborach prezydenckich. W związku z tym, że jedyny podniesiony w proteście zarzut dotyczy właśnie naruszenia art. 128 ust. 2 Konstytucji RP w związku z wyznaczeniem terminu wyborów, a wszelkie uwagi z tym związane mają charakter pochodny względem tego zarzutu, należy uznać, iż podniesiony zarzut nie mieści się w podstawach określonych w art. 82 § 1 pkt 1 lub 2 k. wyb.</p>
411	I NSW 127/20	27.07.2020	OP	<p>„rozdawano pieniądze, żeby wyborcy głosowali na niego” (A. D.).</p>	BDB	<p>Rozpatrywany w niniejszej sprawie protest wyborczy nie spełnia wymogów formalnych wynikających z art. 321 § 3 w związku z art. 82 § 1 k. wyb. Wnoszący protest nie przedstawił, ani nie wskazał żadnych dowodów związanych ze sformułowanym zarzutem rzekomego „przekupstwa wyborczego”.</p>
412	I NSW1134/20	27.07.2020	OP	<p>J.B. wyraził swoje niezadowolenie z powodu wysokości otrzymywanej emerytury oraz trudnej sytuacji finansowej jaka go spotkała, upatrując przyczynę tych okoliczności w działaniach kandydata wybranego na Prezydenta RP</p>	BDB	<p>Treść protestu sprowadza się do rozważań wpływu kandydata na Prezydenta RP na poziom jego życia, nie ma tam natomiast mowy o żadnym z przestępstw wyszczególnionych w przywołanym jako podstawa protestu art. 82 § 1 pkt 1 k. wyb.</p>
413	I NSW560 1/20	27.07.2020	OP	<p>Naruszenie art. 249 pkt 2 k.k. przez niektórych pracowników mediów publicznych, którzy podstępem przeszkadzali wyborcom w swobodnym wykonywaniu prawa do głosowania i podjęciu swobodnej decyzji co do głosowania, poprzez celowe wprowadzanie w błąd co do programów wyborczych, cech i kompetencji kandydatów na Prezydenta RP, za wyjątkiem A. D. W proteście zarzucono też naruszenie art. 127 ust. Konstytucji RP oraz art. 287 k. wyb. poprzez złamanie zasady równości</p>	BDB	<p>Analiza treści wniesionych protestów wyborczych prowadzi do wniosku, że nie wskazano w nich przestępstwa określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, do jakiego miałyby dojść w związku z głosowaniem w wyborach prezydenckich, ani także żadnych przepisów dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, które miałyby zostać naruszone. Ani działania podejmowane w trakcie kampanii wyborczej, ani takie, które mogły stanowić naruszenie ciszy wyborczej, nie stanowią przestępstwa przeciwko wyborom określonego m.in. w art. 249 pkt 2 k.k. Abstrakcyjny i nieuprawniony jest też zarzut naruszenia konstytucyjnej zasady wyborów równych, skoro realizację tej normy szczegółowo dookreślały obowiązujące ustawy wyborcze.</p>
414	I NSW 1341/20	27.07.2020	OP	<p>Przeprowadzeniu wyborów w terminie niekonstytucyjnym; dokonaniu zmian w Kodeksie wyborczym w okresie krótszym niż 6 miesięcy od daty wyborów, co jest niezgodne z Konstytucją RP,</p>	BDB	<p>Wykluczone jest podniesienie w proteście wyborczym zarzutów dotyczących zasad ogólnych określonych w ustawie zasadniczej, czy też np. regulacji zawartej w jej art. 128 ust. 2. Nie można podnosić naruszenia innych przepisów k. wyb., aniżeli dotyczących głosowania, ustalenia wyników</p>

				<p>prowadzeniu kampanii wyborczej przez media publiczne „T.” dla jednego kandydata tj. A.D., szkalowaniu R.T. poprzez mówienie nieprawdy i oczernianie, wysłanie do obywateli Alertu RCB, co było złamaniem ciszy wyborczej, przekazywaniu przez rząd, samorządowcom czeków bez pokrycia w zamian za oddanie głosów na A.D. co było przekupstwem wyborczym. Nadto E.S. podniosła, że A.D. był kandydatem na wybory 10 maja, które się nie odbyły. Zgodnie z k. wyb. na nowe wybory powinien zebrać wymagane 100 tysięcy podpisów, czego nie uczynił, kampania wyborcza była nierówna ponieważ A.D. prowadził ją od ponad roku, na co kontrkandydat miał tylko 2 miesiące.</p>		<p>głosowania lub wyników wyborów, ani tym bardziej nie można w proteście wyborczym skutecznie kwestionować samego obowiązywania określonych aktów prawnych. Wykluczone jest natomiast podniesienie w proteście wyborczym zarzutów dotyczących zasad ogólnych określonych w ustawie zasadniczej, czy też np. regulacji zawartej w jej art. 128 ust. 2. Tak samo niedopuszczalne jest formułowanie w proteście wyborczym zarzutów dotyczących oceny i prawidłowości kampanii wyborczej – sposób jej prowadzenia nie może być oceniany z punktu widzenia przestępstw przeciwko wyborom i referendum określonych w Kodeksie karnym, jak również z punktu widzenia przepisów dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania ani wyników wyborów.</p>
415	I NSW 2823/20	27.07.2020	OPobserwatora społecznego w OKW	<p>„Naruszenie przepisów ustawy dotyczących głosowania, a mianowicie poprzez doręczenie 178 wyborcom wadliwych pakietów wyborczych”</p>	BDB	<p>Art. 321 § 3 k. wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Wnosząca protest A.B. nie wskazała, aby jej nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania, ale wyartykułowała jedynie to, iż była „obserwatorką społeczną w OKW [...] w L.”.</p>
416	I NSW 93/20	27.07.2020	OP zagraniczna	<p>Naruszenie art. 62 ust.1 Konstytucji - zbyt krótki termin wysyłki pakietów wyborczych uregulowany w art. 6 ust. 2 ustawy o głosowaniu, powodujący doręczenie wnoszącej protest pakietu wyborczego w dniu, który uniemożliwił odesłanie go na czas</p>	BDB	<p>zgłosiła Konsulowi RP w K. zamiar głosowania korespondencyjnego w formie elektronicznej, a także potwierdzono wysłanie pakietu w pierwszej turze wyborów 16 czerwca. Protest nie został wniesiony w terminie – trzydniowy termin do wniesienia protestu wyborczego rozpoczyna bowiem swój bieg dnia następnego od podania do wiadomości wyniku wyborów przez PKW w dniu 13 lipca 2020 r., a więc protest przeciwko ważności od 14 do 16 lipca 2020 r. , a wniesiono go 13 lipca 2020r</p>
417	I NSW 263/20	27.07.2020	OP	<p>Dopuszczeniu przez OKW w G. wyborców do głosowania w sposób naruszający zasadę tajności głosowania, czyli dopuszczenie do obecności w miejscu mającym umożliwić nieskrępowane zapoznanie się z kartą do głosowania oraz jej wypełnienie w sposób niewidoczny dla innych osób, większej niż jedna, liczby osób.</p>	Protest wyborczy jest bezzasadny	<p>Wnosząca protest wskazuje jedynie na fakt głosowania „rodzinnego”. Naruszenie zasady tajności głosowania musi polegać na wyłączeniu możliwości oddania głosu przez określonego wyborcę w sposób tajny, co prowadziłoby następnie do wniosku, że wyborca ten był zmuszony do oddania głosu w sposób jawny. Można jedynie przyjąć, iż osoby te, z własnej woli zrezygnowały z istniejących w lokalu wyborczym możliwości technicznych pozwalających na realizację zasady głosowania tajnego.</p>

418	I NSW 379/20	27.07 .2020	2 OP	Wnoszący protest wskazali, m.in. że nie zgadzają się na „reelekcję osoby, która reprezentuje sobą poglądy takie jak: homofobia, ksenofobia, klerykalizm, nacjonalizm, szowinizm, a nawet faszyzm osoby, która zgadzała się przez całą kadencję z autorytarną, oszukańczą, bezczelną i całkowicie bezkarną władzą P[...], akceptowała łamanie prawa, dyskryminację i przemoc, godziła się na niszczenie Sądów.”	BDB	Wniesiony protest wyborczy wskazuje jedynie, że jego autorzy nie zgadzają się z wynikiem wyborów, co nie jest wystarczającego do tego, by protest został merytorycznie rozpoznany. Dodać także trzeba, że we wniesionym proteście nie wskazano także żadnych dowodów. nie wskazano w nim ani przestępstwa określonego w rozdziale XXXI k. k., do jakiego miałyby dojść w związku z głosowaniem w wyborach prezydenckich, ani także żadnych przepisów dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, jakie miałyby zostać naruszone w trakcie wyborów prezydenckich 12 lipca 2020 r.
419	I NSW 4752/20	27.07 .2020	OP	Naruszenie przepisów art. 128 ust. 2 Konstytucji RP przez dokonanie czynności wyborczych poza konstytucyjnym terminem przewidzianym na wybór Prezydenta RP, „naruszenie w czasie kampanii wyborczej przepisów Konstytucji, Kodeksu wyborczego oraz przepisów karnych”	BDB	„uchwalanie istotnych zmian w prawie wyborczym” powinno następować „co najmniej sześć miesięcy przed kolejnymi wyborami”, a „ewentualne wyjątki od tak określonego wymiaru mogłyby wynikać jedynie z nadzwyczajnych okoliczności o charakterze obiektywnym”. Ocena ta należy wyłącznie do TK i jest dodatkowo warunkowana zakresem zaskarżenia. W orzecznictwie SN wskazywano już wielokrotnie, że ani działania podejmowane w trakcie kampanii wyborczej, ani takie, które mogły stanowić naruszenie ciszy wyborczej, nie stanowią przestępstwa przeciwko wyborom określonego m.in. w art. 249 pkt 2 k.k.
420	I NSW 455/20	27.07 .2020	OP	Protest złożono z powodu nieprawidłowości polegającej na braku informacji w mediach publicznych na temat kontrkandydata na Prezydenta RP R.T. oraz braku pieczętek na kartach do głosowania	BDB	Zarzuty dotyczące sposobu prezentowania w mediach publicznych informacji na temat poszczególnych kandydatów nie mogą być w żadnym razie powiązane ze znamionami przestępstwa stypizowanego w art. 249 pkt 2 k.k. Zarzut „braku pieczętek na kartach do głosowania” jest zbyt ogólny i abstrakcyjny.
421	I NSW 1641/20	27.07 .2020	Członek OKW	Jako członek OKW był świadkiem łącznie dziesięciu zdarzeń, polegających na naruszeniu swobody głosowania poprzez słowne nakłanianie osób uprawnionych do głosowania przez ich opiekunów, rodziców lub partnerów do oddania głosu na danego kandydata	BDB	Wnoszący protest nie przedstawił jednak, ani nie wskazał żadnych mierzalnych dowodów związanych ze sformułowanym zarzutem rzekomego naruszenia swobody głosowania, do którego miało dojść w jednej z obwodowych komisji wyborczych, której skarżący był członkiem. Niewątpliwie takiego dowodu nie stanowi załączony do protestu wydruk z wymienionymi tytułami artykułów prasowych
422	I NSW 123/20	27.07 .2020	OP	Skarżąca zarzuciła wskazanym przez nią OKW nadużycia przy przyjmowaniu i obliczaniu kart do głosowania 12.07.2020r. przez to, że przyjęto w nich niewiadomą liczbę kart, która nie została zaewidencjonowana przez Członków OKW, co mogło umożliwić podmianę głosów, suma	BDB	Wnosząca protest przede wszystkim nie wykazała, że jest wyborcą, a więc nie wskazała żadnych danych, które pozwalałyby na ustalenie, że jej nazwisko znajdowało się w dniu wyborów na określonej liście wyborców w określonym obwodzie. Skarżąca kwestionuje prawidłowość przeliczenia głosów we wskazanych przez siebie OKW. Okoliczność

				<p>kart wydanych wyborcom i kart niewykorzystanych we wskazanych przez nią OKW jest mniejsza lub większa niż liczba kart otrzymanych przez komisje</p>		<p>ta nie jest jednak wystarczająca do skutecznego wniesienia protestu, gdyż z mocy powołanego wyżej art. 321 § 3 k. wyb. wnoszący protest jest zobowiązany do powołania dowodów na potwierdzenie podniesionego zarzutu.</p>
423	I NSW 5591/20	27.07 .2020	OP	<p>Naruszenie Kodeksu karnego, k. wyb. oraz ustawy z 2.06.2020 r. - przestępstwo łapownictwa wyborczego określonego w art. 250a § 2 k. wyb. przez organy administracji rządowej poprzez wręczanie w okresie trwania kampanii wyborczej pomiędzy I i II turą wyborów przedstaw. jednostek samorządu terytorialnego obietnic finansowych oraz informowanie o tym fakcie przez RCB w wiadomościach sms, popełnienie przestępstwa naruszenia tajności wyborów, określonego w art. 251 k.k. przez organ administracji rządowej odpowiedzialny za zarządzenie druku przezroczystych kopert na zwrotne pakiety wyborcze do głosowania w trybie korespondencyjnym</p>	BDB	<p>Możliwość kwestionowania wyborów w proteście wyborczym zostały ograniczone do naruszenia części przepisów tego aktu prawnego. Nie ulega natomiast wątpliwości, że nie można podnosić naruszenia innych przepisów Kodeksu wyborczego, aniżeli dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, ani tym bardziej nie można w proteście wyborczym skutecznie kwestionować samego obowiązywania określonych aktów prawnych. Nie może być również mowy o utożsamieniu czynności podejmowanych w ramach kampanii wyborczej z przestępstwami z art. 250a k.k. Uwaga dotycząca krótkich terminów ustawowych dotyczących wysyłki pakietów wyborczych za granicą musi być uznana za kwestionowanie aktu prawnego, czego nie przewiduje żadna z podstaw z art. 82 § 1 pkt 1 lub 2 k. wyb. Przepis nie reguluje w ogóle kwestii doręczenia pakietu wyborczego za granicą.</p>
424	I NSW 74/20	27.07 .2020	OP	<p>Brak zarzutów</p>	BDB	<p>wynik ww. wyborów został podany przez PKW do publicznej wiadomości 13 lipca 2020 r. protest wyborczy został wniesiony 13 lipca, a więc przedwcześnie i nie spełnia wymogów formalnych.</p>
425	I NSW 2489/20	27.07 .2020	OP	<p>„Wyborcy przed wyborami nie byli poinformowani o niepodważalnym fakcie współuczestniczenia kandydatów na Prezydenta w procedowaniu i wdrażaniu ustaw parlamentarnych obciążonych wadami prawnymi. Brak przeciwdziałania jak też współtworzenie obciążonych wadami prawnymi ustaw, było i jest przestępstwem przeciwko prawu”.</p>	BDB	<p>W rozpatrywanym proteście nie został sformułowany zarzut odpowiadający wymogom przewidzianym w art. 82 § 1 k. wyb. Wobec tego, protest wyborczy nie spełnia wymogów formalnych umożliwiających jego merytoryczne rozpatrzenie.</p>
426	I NSW 742/20	27.07 .2020	OP	<p>Skarżąca złożyła wniosek o zaświadczenie o prawie do głosowania w Urzędzie Miasta O., ale dotarło ono do niej dopiero po terminie II tury wyborów, mimo że zostało wysłane przesyłką kurierską „P.”. Nadto nie została należycie poinformowana o konsekwencjach dopisania się do listy wyborców podczas przeprowadzania tej czynności w</p>	BDB	<p>Wnosząca protest wskazała, iż zaświadczenie o prawie do głosowania zostało sporządzone już w dniu zawnioskowania o nie. Z treści wniosku wynika, że zaświadczenie miało być odebrane przez osobę upoważnioną do odbioru przez wnioskującą. Fakt, że nie dotarło ono na czas do wnoszącej protest nie stanowi przestępstwa przeciw wyborom określonego w rozdziale XXXI k.k. ani naruszenia przepisów kodeksu wyborczego</p>

				serwisie gov.pl.		dotyczących głosowania, lecz wynika z opieszałości związanych bądź z odbiorem zaświadczenia od jego wystawcy, bądź z działaniem firmy kurierskiej doręczającej przesyłkę na prywatne zamówienie przesyłającego.
427	I NSW 4827/20	27.07 .2020	OP	Naruszenie Konstytucji, Kodeksu wyborczego, ograniczenie kampanii wyborczej oraz nierówne traktowanie kandydatów przez nadawcę publicznego	BDB	Całościowa analiza treści wniesionego protestu wyborczego wskazuje, że nie zostały w nim podniesione zarzuty naruszeń określonych w art. 82 § 1 k. wyb. Wnosząca protest podnosiła kwestie ustrojowe, wskazywała w sposób ogólny na naruszenia przepisów ustaw, Konstytucji RP, nie wiążąc tego wskazania z konkretnymi, indywidualnymi okolicznościami w zakresie których naruszenia te miałyby mieć miejsce.
428	I NSW 2422/20	27.07 .2020	OP	Naruszenie w czasie kampanii wyborczej przepisów Konstytucji RP i k. wyb., k. k. i kalendarza wyborczego i rażącego naruszenia prawa przez media publiczne, w szczególności TVP.	BDB	Sformułowany w proteście zarzut obarczony jest istotną wadą, gdyż nie mieści się w kryteriach wymienionych w przepisie art. 82 § 1 k. wyb. W istocie wskazany w proteście zarzut nie dotyczy bowiem naruszenia obowiązujących przepisów odnoszących się do głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, a jedynie wskazuje na potencjalny wpływ informacji medialnych lub aparatu państwowego na realizację czynnego prawa wyborczego przez wnoszącego protest.
429	I NSW 577/20	27.07 .2020	OP	Naruszenie przepisów Konstytucji RP i k. wyb. i ustawy z 2.06.2020 r. - niewłaściwe wyznaczenie terminu wyborów, niewłaściwe procedowania nad uchwalaniem u. wyb. 2020, naruszenia zasad dotyczących dopuszczalnego przeprowadzania zmian w przepisach prawa wyborczego.	BDB	Sformułowany w proteście zarzut obarczony jest istotną wadą, gdyż nie mieści się w kryteriach wymienionych w przepisie art. 82 § 1 k. wyb.
430	I NSW 77/20	27.07 .2020	Fundacja reprezentantów. przez prezesa zarządu	„Fundacja złożyła w Prokuraturze Krajowej 10.02.2020 r. wniosek o pociągnięcie do odpowiedzialności karnej A.D. (obecnego prezydenta) oraz ministrów Obrony Narodowej: A.M. i M.B. o Niegospodarność wielkich rozmiarów i działanie na szkodę Narodu Polskiego - Zdradę Dyplomatyczną oraz, że A.D. jest kandydatem formacji politycznej („P.”), która za pomocą przestępstwa (oszustwa Art. 286 kk) uzyskała poparcie społeczne i wygrała wybory parlamentarne w 2019 r.”	BDB	Niezależnie od powyższego, zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. W proteście wyborczym nie przedstawiono jednak istotnych i obiektywnych dowodów, które by chociaż uprawdopodobniły przedstawione zarzuty. Artykuł 322 § 1 k. wyb. stanowi, że Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k. wyb.
431	I NSW 748/20	27.07 .2020	OP	Naruszenie w czasie kampanii wyborczej przepisów Konstytucji RP i k. wyb. i rażącego	BDB	Zarzut nie mieści się w kryteriach wymienionych w przepisie art. 82 § 1 k. wyb. W istocie wskazany w proteście zarzut

				naruszenia prawa przez media publiczne, w szczególności Telewizję - niewłaściwe wyznaczenie terminu wyborów, niewłaściwe procedowanie nad uchwalaniem ustawy z 2.06.2020 i naruszenie zasad dotyczących dopuszczalnego przeprowadzania zmian w przepisach prawa wyborczego, tzw. ciszy legislacyjnej, nierówne traktowanie kandydatów przez media publiczne i aparat państwowy.		nie dotyczy bowiem naruszenia obowiązujących przepisów odnoszących się do głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, a jedynie wskazuje na potencjalny wpływ informacji medialnych lub aparatu państwowego na realizację czynnego prawa wyborczego przez wnoszącego protest. Art. 82 § 1 k. wyb. za podstawę protestu wyborczego przewiduje tylko naruszenie przepisów dotyczących głosowania i ustalenia wyników wyborów. Inne zarzuty nie przekładają się na przestępstwa lub delikty wyborcze wymagane tym przepisem.
432	I NSW 2059/20	27.07.2020	OP	Naruszenie Konstytucji RP, k. wyb. i ustawy z 2.06.2020 r.- wprowadzenie zmian w k. wyb. w terminie krótszym niż pół roku przed terminem wyborów; treść zmian ustawowych, które ograniczyły kompetencje PKW; zarządzenie przez Prezesa RM wydruku zestawów wyborczych jeszcze przed zmianami w ustawie; odwołanie wyborów z 10.05.2020 r. 2 dni przedwyborami	BDB	Zarzuty zawarte w proteście wyborczym, które dotyczą oceny aktów prawnych czy też ich zgodności z Konstytucją są niedopuszczalne w świetle art. 321 § 3 k. wyb. Niedopuszczalne jest formułowanie w proteście wyborczym zarzutów dotyczących oceny i prawidłowości kampanii wyborczej, sposób jej prowadzenia nie może być oceniany z punktu widzenia przestępstw przeciwko wyborom i referendum określonych w Kodeksie karnym, jak również z punktu widzenia przepisów dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania ani wyników wyborów.
433	I NSW 3148/20	27.07.2020	OP	Naruszenie art. 52 § 1 w zw. z art. 2 k. wyb. - brak przeprowadzenia przez członków OKW weryfikacji tożsamości wyborców przy wydawaniu karty do Głosowania; art. 6 ust. 2 u.wyb.2020 w zw. z art. 62 ust. 1 Konstytucji RP- niedoręczenie blisko 200.000 uprawnionym do głosowania obywatelom RP pakietów wyborczych; art. 40 § 4 ust. 1 k.wyb. w zw. z art. 127 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP - doręczenie lub wydanie wyborcom kart wyborczych pozbawionych odcisku pieczęci PKW; art. 26 § 2 w zw. z art. 3 k. wyb. w zw. z art. 127 ust. 1 Konstytucji RP –wpisanie części wyborców do więcej niż jednego spisu wyborców	BDB	Według art. 321 § 3 k. wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Możliwości kwestionowania wyborów w proteście wyborczym zostały ograniczone do naruszenia części przepisów tego aktu prawnego. Nie jest zatem dopuszczalne kwestionowanie w proteście wyborczym innych etapów procesu wyborczego poza samym głosowaniem, a tym bardziej powoływanie się na nieokreślone i niesprecyzowane okoliczności, znane wnoszącemu protest z przekazów medialnych oraz dążenie do ich weryfikacji przez Sąd Najwyższy w postępowaniu protestowym. Taki charakter mają jednak podniesione w proteście zarzuty, jak i złożone w nim wnioski dowodowe, które stosownie do zarzutów, nie odnoszą się merytorycznie do naruszeń przewidzianych w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb.
434	I NSW 317/20	27.07.2020	OP	„Nie została spełniona zasada równego wyboru poprzez zaangażowanie aparatu państwowego po stronie jednego z kandydatów” oraz zarzut	BDB	Złożony protest zawiera w rzeczywistości zarzut dotyczący działalności informacyjnej prowadzonej przede wszystkim w okresie kampanii wyborczej lub w czasie ją poprzedzającym przez bliżej nieokreślone

				naruszenia Konstytucji poprzez istotną zmianę k. wyb. w czasie 6 miesięcy poprzedzających wybory przez co jeden z kandydatów miał krótszą kampanię wyborczą.		media publiczne oraz obawy o niekonstytucyjność przeprowadzonych wyborów. Wnoszący protest, w ocenie SN, nie wskazał także żadnej okoliczności, która uprawdopodobniałaby istnienie nieprawidłowości podczas przeprowadzonych wyborów. także zarzuty natury konstytucyjnej nie spełniają warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb.
435	I NSW 2445/20	27.07.2020	OP	Naruszenie przepisów Konstytucji RP, k. wyb., i ustawy z 2.06.2020 r. - niewłaściwe wyznaczenie terminu wyborów	BDB	Przedmiotem protestu wyborczego nie może być ocena zgodności z Konstytucją RP wprowadzonych zmian ustawowych dotyczących procesu wyborczego, gdyż materia ta nie mieści się w podstawach naruszenia prawa określonych w art. 82 k. wyb.
436	I NSW 3070/20	27.07.2020	OP	zarzut naruszenia w czasie kampanii wyborczej przepisów Konstytucji RP i k. wyb., k. k. i kalendarza wyborczego oraz rażącego naruszenia prawa przez media publiczne, w szczególności Telewizję P. W uzasadnieniu protestu wskazano, że powyższy zarzut dotyczy przede wszystkim niewłaściwego wyznaczenia terminu wyborów, niewłaściwego procedowania nad uchwalaniem ustawy z 2.06.2020 r., a także nierównego traktowania kandydatów przez media publiczne i aparat państwowy.	BDB	Wnosząca protest, w ocenie SN, nie wskazała także żadnej okoliczności, która uprawdopodobniałaby istnienie nieprawidłowości podczas przeprowadzonych wyborów. Zarzut oparty wyłącznie na kontestowaniu przebiegu kampanii wyborczej i w jej konsekwencji wyników wyborów ogłoszonych przez PKW, bez przedstawienia wymaganych naruszeń i ich dowodów, nie mieści się w przedmiocie protestu określonym w art. 82 § 1 k.wyb. (postanowienie SN z 16 lipca 2014 r., III SW 35/14). Zgodnie z przyjmowanym już wcześniej stanowiskiem SN (zob. postanowienie SN z 11 lipca 2019 r., NSW 26/19) zarzut, który odnosi się do przebiegu kampanii wyborczej nie może stanowić podstawy protestu wyborczego.
437	I NSW 2082/20	27.07.2020	OP	Nieumieszczenie na listach wyborczych M.M.K-B. – kandydata na Prezydenta RP w wyborach zarządzonych przez Marszałka Sejmu na 28 czerwca 2020 r., co miało wpływ na wynik głosowania.	BDB	Podniesiony w proteście zarzut nie mieści się w zakresie określonym w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k. wyb. Należy również zauważyć, że M. K.-B. nie została zgłoszona ponownie jako kandydat na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w wyborach zarządzonych na 28 czerwca 2020 r. (zob. art. 14 ust. 5 u.wyb.2020).
438	I NSW 1206/20	27.07.2020	3 OP	Naruszenie przepisów ustawy dotyczących głosowania i m.in. wnoszą o ponowne przeliczenie głosów oraz „wszczęcie kontroli unieważnionych kart wyborczych”.	BDB	Przedmiotem mogą być tylko naruszenia, które wnoszący protest jest w stanie udowodnić. A zatem protest wyborczy nie może mieć charakteru abstrakcyjnego, czyli stawiać ogólnych zarzutów co do potencjalnych naruszeń prawa wyborczego, które nie mają żadnego związku z osobą ten protest (zob. postanowienie SN z 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19).
439	I NSW 5291/20	27.07.2020	OP	Naruszenie przepisów Konstytucji RP i kodeksu wyborczego. W uzasadnieniu protestu zakwestionowano zarządzony przez Marszałka Sejmu termin wyboru	BDB	protest nie może podlegać merytorycznemu rozpoznaniu, gdyż nie mieści się w kryteriach wymienionych w przepisie art. 82 § 1 k. wyb. W istocie wskazany w proteście zarzut

				Prezydenta RP, jak i sposób procedowania w tym względzie.		nie dotyczy bowiem naruszenia obowiązujących przepisów odnoszących się do głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, a jedynie wskazuje na potencjalny wpływ informacji medialnych lub aparatu państwowego na realizację czynnego prawa wyborczego przez wnoszącego protest.
440	I NSW 2951/20	27.07.2020	OP	Naruszenie przepisów Konstytucji RP i kodeksu wyborczego i ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. - dotyczy przede wszystkim niewłaściwego wyznaczenia terminu wyborów, zbyt późnego dokonania zmian w przepisach prawa wyborczego oraz braku ich powszechności w miejscach, gdzie można było jedynie głosować korespondencyjnie.	BDB	W ocenie Sądu Najwyższego podniesione przez wnoszącą protest zarzuty nie spełniają warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb., ponieważ nie zawierają zarzutów naruszenia przepisów k. wyb. lub u. wyb. 2020 dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów, ani też zarzutów dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, co stanowi konieczny warunek jego merytorycznego rozpoznania. Ponadto protest wyborczy kwestionujący regulacje prawa wyborczego jest protestem przeciwko ustawodawstwu i jego ocenie, a nie kwestii sposobu stosowania i wpływu na wynik wyborów, a tym bardziej nie przeciwko ważności wyborów, z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom lub naruszenia przepisów k. wyb.
441	I NSW 385/20	27.07.2020	OP	Naruszenie przepisów dotyczących głosowania tj. art. 289 § 1 ustawy z 5.01.2011 r. – k. wyb. i art. 128 ust. 2 Konstytucji RP	BDB	Wnoszący protest podniósł zarzuty dotyczące konstytucyjności przyjętych unormowań ustawowych. Te zaś, jako takie, nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego.
442	I NSW426 7/20	27.07.2020	OP	Wnoszący protest wyraził swoje niezadowolenie z powodu wysokości otrzymywanej emerytury oraz trudnej sytuacji finansowej jaka go spotkała, upatrując przyczynę tych okoliczności w działaniach kandydata wybranego na Prezydenta RP	BDB	Wnoszący protest wymogów tych (art. 82 § 1 pkt 1 i 2 art. 321 § 3 k. wyb.), nie spełnił, gdyż treść jego protestu sprowadza się do rozważań wpływu kandydata na Prezydenta RP na poziom Jego życia. Okoliczności te, z wyżej wskazanego powodu, nie mogą być przedmiotem analizy Sądu Najwyższego, przeprowadzanej w postępowaniu w przedmiocie protestu wyborczego.
443	I NSW214 1/20	27.07.2020	OP	Naruszanie w czasie kampanii wyborczej przepisów Konstytucji RP, k. wyb. i przepisów karnych, podnosząc w uzasadnieniu, że doszło m.in. do wielokrotnego i rażącego naruszenia w trakcie wyborów (w szczególności w trakcie kampanii wyborczej) art. 127 ust. 1 Konstytucji RP.	BDB	Całościowa analiza treści wniesionego protestu wyborczego wskazuje, że nie zostały w nim podniesione zarzuty naruszeń określonych w art. 82 § 1 k. wyb. Skarżący podnosił kwestie ustrojowe, wskazywał w sposób ogólny na naruszenia przepisów ustaw, Konstytucji RP, nie wiążąc tego wskazania z konkretnymi okolicznościami, w zakresie których naruszenia te miałyby mieć miejsce.
444	I NSW 953/20	27.07.2020	OP	D.S. zarzucił naruszenie w czasie kampanii wyborczej przepisów Konstytucji, k. wyb. oraz przepisów karnych. Zdaniem wnoszącego protest, powołane okoliczności faktyczne dowodzą wielokrotnego i rażącego	BDB	Analiza treści wniesionego protestu wyborczego wskazuje, że nie zostały w nim podniesione zarzuty naruszeń określonych w art. 82 § 1 k. wyb. Wnoszący protest wskazał jedynie w sposób ogólny na naruszenia zasad wyborów, nie wiążąc tego wskazania z konkretnymi

				naruszenia w trakcie wyborów (a szczególnie w trakcie kampanii wyborczej) art. 127 ust. 1 Konstytucji oraz art. 287 k. wyb. Wskazane naruszenia dotyczą zwłaszcza równości zakończonych właśnie wyborów prezydenckich		okolicznościami, w zakresie których naruszenia te miałyby mieć miejsce. Według części wstępnej wniesionego protestu, opis naruszeń miałby być dokonany w jego uzasadnieniu, jednak uzasadnienie to nie zawiera ani przytoczenia okoliczności naruszeń prawa, ani także nie wskazuje żadnych dowodów, które potwierdzałyby podniesione naruszenia.
445	I NSW 70/20	27.07.2020	OP	Wnosząca protest 1 lipca 2020 r. wniosła protest, w którym podniosła, że w I turze wyborów Prezydenta RP zarządzonych na 28 czerwca 2020 r. straciła jedno z podstawowych praw obywatelskich – możliwość wyboru	BDB	Wnosząca protest wniosła go 1 lipca 2020 r. Wynik ww. wyborów został podany przez PKW do publicznej wiadomości w obwieszczeniu z 13 lipca 2020 r. Protest złożony przed podaniem wyników wyboru Prezydenta RP do publicznej wiadomości jest przedwczesny, co w szczególności dotyczy sytuacji, gdy został wniesiony po pierwszym głosowaniu, w którym żaden kandydat nie uzyskał więcej niż połowy ważnie oddanych głosów, a przed ponownym głosowaniem, po którym dopiero zostaje ogłoszony wynik wyborów (zob. np. postanowienia SN z: 20.09.2011 r., III SW 12/11; 26.05.2015 r., III SW 12/15).
446	I NSW 864/20	24.07.2020	OP	„naruszenie przepisów Ustawy i Kodeksu, a także Konstytucji, dotyczących całego procesu wyborczego, w tym zarządzenia i organizacji wyborów a także kampanii wyborczej i w konsekwencji samego głosowania (...)”	BDB	W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazywano już wielokrotnie, że ani działania podejmowane w trakcie kampanii wyborczej, ani takie, które mogły stanowić naruszenie ciszy wyborczej, nie stanowią przestępstwa przeciwko wyborom określonego m.in. w art. 249 pkt 2 k.k. Nie zostały spełnione wymogi formalne protestu wyborczego określone w art. 321 § 3 k. wyb., a w takiej sytuacji art. 322 § 1 k. wyb. nakazuje pozostawić protest bez dalszego biegu.
447	I NSW 304/20	24.07.2020	OP	W dniu 12 lipca 2020 r. składająca protest przebywała w szpitalu – [...] Instytucie Onkologicznym w W. W szpitalu tym nie zorganizowano komisji wyborczej, składająca protest nie otrzymała także przepustki, która pozwalałaby jej opuścić szpital i zagłosować w najbliższym lokalu wyborczym na podstawie posiadanego zaświadczenia o prawie do głosowania.	BDB	Zgodnie z art. 12 § 4 k. wyb. odrębny obwód głosowania tworzony jest m.in. w zakładzie leczniczym, jeżeli w dniu wyborów będzie w nim przebywać co najmniej 15 wyborców. Jednocześnie jednak przepis ten przewiduje, że nieutworzenie obwodu jest możliwe wyłącznie w uzasadnionych przypadkach na wniosek osoby kierującej daną jednostką. Skarżąca mogła skorzystać ze swojego prawa do głosowania poprzez głosowanie korespondencyjne. Zarzuty podniesione przez wnoszącą protest nie wypełniają dyspozycji przepisu art. 82 § 1 k.wyb.
448	I NSW 137/20	24.07.2020	OP	przeprowadzenie wyborów w sposób niekonstytucyjny, poprzez złamanie zasady powszechności, tajności, równości, wolności i bezpośredniości. W uzasadnieniu swojego pismaprotestujący załączył	BDB	Sam fakt, że protestujący przywołuje taką opinię i na jej podstawie wypowiada swoje stanowisko na temat wspomnianej ustawy oraz formułuje zarzuty nie zmienia tego, że – stosownie do treści tej opinii – są to w dalszym ciągu zarzuty dotyczące

				opinię ekspercką przygotowaną na potrzeby senackiego etapu procedury legislacyjnej dotyczącej ustawy z dnia 6 kwietnia 2020 r.		konstytucyjności przyjętych unormowań ustawowych. Te zaś, jako takie, nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego. Sygnalizowane przez protestującego zastrzeżenia co do sposobu przeprowadzenia wyborów w obwodach do głosowania utworzonych za granicą i formułowane na tym tle „podejrzanie popełnienia przestępstw” można uznać wyłącznie za nieuprawdopodobnione i subiektywne stanowisko przywołane – jak wskazano w proteście – na podstawie „doniesień medialnych”, które składający protest uznał za wiarygodne
449	I NSW 193/20	24.07.2020	OP zagraniczna	Naruszenie przepisów ustawy z 2.06.2020 r. - uniemożliwienie Skarżącej głosowania na terenie Hiszpanii na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania	zarzut protestu jest niezasadny	Informacja o możliwości głosowania wyłącznie korespondencyjnego na terenie Hiszpanii była też zamieszczona na stronach internetowych polskich placówek dyplomatycznych w Hiszpanii, na co wskazuje sama Skarżąca.
450	I NSW 120/20	24.07.2020	OP zagraniczna	Naruszenie przepisów ustawy z 2.06.2020 r. - niedoręczenie przez konsula zaświadczenia o zmianie miejsca pobytu podczas II tury wyborów i możliwości głosowania osobiście w Polsce	zarzut protestu jest niezasadny	Wniosek o wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania został przez Konsula rozpatrzony i zaświadczenie zostało wydane i wysłane do wnoszącej protest, zgodnie z jej dyspozycją, a nie odebrane osobiście, co jest dopuszczalne w świetle przywołanych powyżej przepisów. Brak doręczenia zaświadczenia przez pocztę nie stanowi natomiast naruszenia przepisów kodeksu wyborczego dotyczących głosowania.
451	I NSW 87/20	24.07.2020	OP zagraniczna	Mimo rejestracji 14 czerwca 2020 r. o godz. 10.35 do I tury wyborów, nie otrzymała w ogóle pakietu do głosowania i wyraziła obawę, że tak też zapewne będzie w II turze	BDB	M.W. 6 lipca 2020 r. przesała faksem do Ambasady RP w B. protest. Konsul RP w B., odnosząc się do protestu wskazał, że do wnoszącej protest został wysłany pakiet wyborczy, zwrócony przez pocztę z adnotacją: odbiorca nieodnaleziony pod podanym adresem”. Protest złożony przed podaniem wyników wyboru Prezydenta do publicznej wiadomości jest przedwczesny
452	I NSW 242/20	23.07.2020	OP	Naruszenie w czasie kampanii wyborczej przepisów Konstytucji, Kodeksu wyborczego oraz przepisów karnych poprzez nieumieszczenie Tajwanu na liście krajów, w których utworzono obwody głosowania.	BDB	Tak sformułowany zarzut nie mieści się w katalogu o jakim mowa w art. 82 § 1 k. wyb. Wnoszący protest nie precyzuje przy tym, które przepisy wymienionych aktów prawnych zostały jego zdaniem naruszone, w jaki sposób, ani też jaki rzeczywisty wpływ naruszenia te miały na wynik wyborów.
453	I NSW 517/20	23.07.2020	OP	Wybory zostały sfałszowane	BDB	Tak sformułowany zarzut cechuje jednak znaczna ogólnikowość. Wnoszący protest nie uzasadnił podnoszonego zarzutu, ani też nie przedstawił żadnych dowodów na jego poparcie.
454	I NSW 586/20	23.07.2020	OP	Naruszenie art. 6 ust. 2 ustawy z 2.06.2020 r. - niezagwarantowanie tajnych i równych wyborów – Skarżąca wysyłając pakiet	BDB	Pismo z 15 lipca 2020 r. Protest wyborczy kwestionujący regulacje prawa wyborczego jest bowiem protestem przeciwko ustawodawstwu (prawu), a nie przeciwko

				wyborczy była zmuszona do podpisania się oraz zawarcia informacji na kogo głosuje, nadto w celu oddania głosu w komisji i musiała nadać list pocztą, na własny koszt. W związku z tym wybory nie są równe, bo oddanie głosu uzależnione było od sytuacji materialnej wyborcy.		ważności wyborów, wnosząca protest nie tylko nie przedstawia żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń, ale również nie wyjaśnia, jaki rzeczywisty wpływ na wynik wyborów miały podnieszone przez nią zarzuty. Protest nie spełnia zatem warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb., ponieważ brak w nim skonkretyzowanego zarzutu dotyczącego naruszeń, o jakich mowa w art. 82 § 1 k. wyb. oraz dowodów w celu wykazania zasadności protestu.
455	I NSW 114/20	23.07 .2020	OP	Wybory te zostały sfalszowane	BDB	Protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb., ponieważ brak w nim skonkretyzowanego zarzutu dotyczącego naruszeń, o jakich mowa w art. 82 § 1 k. wyb. oraz dowodów w celu wykazania zasadności protestu.
456	I NSW 590/20	23.07 .2020	OP	doszło do nadużycia w sporządzaniu list z podpisami obywateli zgłaszających kandydatów w wyborach (art. 248 pkt 6 k.k.), jeżeli chodzi o Komitet Wyborczy R.T.	BDB	Zarzut jest nieprecyzyjny i ogólnikowy, brak jest także jego rozwinięcia w uzasadnieniu wniesionego protestu. Konieczne jest opisanie zdarzenia (zachowania), które zdaniem wnoszącego protest stanowi naruszenie przytoczonego w proteście przepisu.
457	I NSW 182/20	23.07 .2020	OPzagr aniczna	Skarżąca nigdy nie otrzymała pakietu wyborczego uprawniającego do uczestnictwa w wyborach w II turze. Pakiet powinien zostać wysłany na adres w Polsce, gdzie do 11 lipca 2020 r. przebywała.	BDB	Zgodnie z art. 321 § 2 k. wyb. wyborca zamieszkały i przebywający za granicą obowiązany jest dołączyć do protestu zawiadomienie o ustanowieniu swojego pełnomocnika zamieszkałego w kraju lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju, pod rygorem pozostawienia protestu bez biegu. Takiego pełnomocnika lub pełnomocnika do doręczeń w Polsce nie wskazano. Skarżąca w tym wypadku nie uprawdopodobniła, że była umieszczona w spisie wyborców, nie widniała w spisie wyborców miejsca zamieszkania – M.
458	I NSW 397/20	23.07 .2020	OP	Protest wyborczy, wnoszący o unieważnienie w całości przeprowadzonych wyborów na Prezydenta RP	BDB	Wymogiem formalnym skutecznego wniesienia protestu wyborczego jest jego prawidłowe podpisanie. Za niespełniające tego wymogu należy uznać zawarte przez Skarżącego (s. 4 in fine protestu) sformułowanie: „Pan M. kandydat <nieczytelne> na urząd Prezydenta Polski”.
459	I NSW 76/20	20.07 .2020	OP	Mimo zgłoszonego zamiaru głosowania korespondencyjnego, nie otrzymała pakietu wyborczego przed głosowaniem w II turze wyborów prezydenckich	BDB	To ogólne, a jednocześnie kategoryczne stwierdzenie nie zostało jednak w żaden sposób uprawdopodobnione. Uniemożliwia to stwierdzenie, czy okoliczności wskazane w proteście miały miejsce, a przez to także wyklucza dokonanie ich ewentualnej oceny z punktu widzenia sformułowanego w nim zarzutu.
460	I NSW 69/20	16.07 .2020	OP	Skarżący nie podając podstawy prawnej wniesionego przez siebie protestu podniósł, że został pozbawiony możliwości oddania głosu w pierwszej turze	BDB	Skarżący znajdował się w izolacji domowej w W. (14-27.06.2020). Adres, pod którym odbywała się obowiązkowa izolacja domowa nie znajdował się w okręgu wyborczym, w

				wyborów prezydenckich.		którym był zameldowany. Próba wyjaśnienia zakończyła się ustaleniem, że jest za późno na dopisanie Skarżącego do listy wyborców w innym okręgu. Protest wniesiony 3 lipca 2020 r. jest przedwczesny, a zatem nie spełnia warunków formalnych, o których mowa art. 322 § 1 k. wyb. w zw. z art. 1 ust. 5 oraz art. 15 ust. 2 ustawy szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych.
461	I NSW 79/20	15.07.2020	Komitet Społeczny	W proteście zażądano: 1. sprawdzenia posiadanych kompetencji przez członków komisji nr w W., jak i pracowników i członków PKW, 2. przywrócenia powszechności, tajności i bezpośredniości głosowania i nakazanie w tym lokalu głosowania po raz kolejny wszystkim mieszkańcom z tego obwodu, jak i włączenie osób, które nie mogły skorzystać z prawa wyborczego wcześniej, 3. sprawdzenie czy nie doszło do przestępstwa w postaci m.in. wyciągnięcia kart wyborczych z niezabezpieczonej urny wyborczej.	BDB	w miejscu podpisu, gdzie zastosowano pieczęć Komitetu oraz nieczytelny podpis. Nie można więc także zidentyfikować reprezentanta tego Komitetu. Składającym protest nie jest więc wyborca – osoba fizyczna. Komitet czy stowarzyszenie nie ma czynnych praw wyborczych, jak również nie można uznać, że działa jako pełnomocnik wyborczy.
462	I NSW 71/20	15.07.2020	OP		BDB	protest, jako przedwczesny – niespełniający warunków formalnych (art. 15 ust. 2 ustawy w zw. z art. 321 § 1 k. wyb. i w zw. z art. 1 ust. 2 ustawy), należało pozostawić bez dalszego biegu
463	I NSW 66/20	15.07.2020	OP	Mimo iż w dniu 15.06.2020 r. złożył wniosek o głosowanie korespondencyjne w Urzędzie Dzielnicy [...] m. W., nie otrzymał pakietu wyborczego – w ocenie wyborcy nastąpiło to na skutek uznania przez PKW i Prezydenta m. W., że nie posiada on prawa wyborczego w zakresie głosowania korespondencyjnego.	BDB	Protest został wniesiony (25.06.2020 r.) nie tylko przed ogłoszeniem wyniku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, ale w ogóle przed ich przeprowadzeniem, stwierdzić należało, iż jest on przedwczesny i został wniesiony z naruszeniem terminu, o którym mowa w art. 15 ust. 2 ustawy.
464	I NSW 68/20	15.07.2020	OP	Wniosek o wyjaśnienie braku odnotowania jej głosu jako wyborcy w protokole OKW nr [...] w gminie P., w której kartę do głosowania otrzymała na podstawie odpowiedniego zaświadczenia.	BDB	Protest wniesiony 2 lipca 2020. Niedopuszczalne jest wniesienie protestu wyborczego dotyczącego wyboru Prezydenta RP, jeśli wybór nie został dokonany. Protest nie spełnia warunków określonych w art. 15 ust. 2 ustawy o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta RP
465	I NSW 48/20	1.07.2020	OP	Marszałek Sejmu E.W. ogłosiła wybory prezydenckie na 10.05.2020 r., a żadna z osób odpowiedzialnych za ich przeprowadzenie ani uprawnionych do działania w związku z organizacją wyborów nie podjęła żadnej czynności, która powodowałaby, że wybory zostały odwołane ... w sensie prawnym	BDB	Głosowanie w wyborach Prezydenta RP zarządzonych na 10 maja 2020 r. nie odbyło się. Państwowa Komisja Wyborcza działając na podstawie art. 293 § 1 w zw. z § 3 oraz w zw. z art. 160 § 1 pkt 1 k. wyb. w dniu 10 maja 2020 r. podjęła uchwałę nr 129/2020 w sprawie stwierdzenia braku możliwości głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta RP. Uchwała ta została opublikowana w

				wybory się odbyły, lecz z uwagi na celowe zaniechania w praktyce uniemożliwiono osobom uprawnionym do głosowania wzięcie w nich udziału		Dzienniku Ustaw 1 czerwca 2020 r. (Dz.U. 2020, poz. 967). Wynik wyborów nie został podany do publicznej wiadomości, zatem termin do wnoszenia protestów wyborczych nie rozpoczął biegu.
466	I NSW 47/20	22.06.2020	OP	Brak zarzutów	BDB	Protest z 16 maja 2020 r. Ponieważ wynik wyborów nie został podany do publicznej wiadomości, termin do wnoszenia protestów wyborczych nie rozpoczął biegu. Uchwała PKW z 10.05.2020 r. nie jest przy tym aktem, który mógłby zostać uznany za podanie wyników wyborów do publicznej wiadomości w rozumieniu art. 321 § 1 k. wyb., a tym samym protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 k. wyb.
467	I NSW 40/20	22.06.2020	OP	Wnoszący protest zwrócił się o rozważenie zgodności art. 321 § 1 ustawy z 5.01.2011 r. k. wyb. z art. 129 ust. 2 w zw. z art. 129 ust. 1 i 3 oraz art. 2 Konstytucji RP, w zakresie w jakim wyłącza on prawo do złożenia protestu w przypadku braku podania przez PKW wyników wyborów i zasadności stwierdzenia nieważności wyborów, których rezultatem jest brak wyboru kandydata na Prezydenta RP, na podstawie art. 129 ust. 3 Konstytucji RP.	BDB	SN stwierdza, że M. K. wniósł protest odnośnie do ważności wyboru Prezydenta RP w wyborach zarządzonych na 10.05.2020 r. do SN 13.05.2020 r. W orzecznictwie SN utrwalony jest pogląd, iż protest wyborczy wniesiony przed ogłoszeniem wyników wyborów należy pozostawić bez dalszego biegu, skoro dopuszczalne jest wniesienie protestu dopiero po tym dniu (postanowienia SN: z 20 września 2011 r., III SW 12/11; z 26 maja 2015 r., III SW 11/15; z 26 maja 2015 r., III SW 12/15).
468	I NSW 50/20	17.06.2020	OP	Nieprzeprowadzenie wyborów Prezydenta RP w wyznaczonym dniu stanowi naruszenie art. 321 § 1 ustawy z 5.01.2011 r. – k. wyb. Skarżąca podkreśliła, że protest złożyła w terminie, albowiem z literalnej treści tego przepisu i jego gramatycznej wykładni, jednoznacznie wynika, że dopuszczalne jest złożenie protestu pomimo braku podania wyników wyborów. Podniosła też, że nie umożliwiono jej i innym wyborcom, dokonania czynności głosowania w przedmiotowych wyborach, przy czym wybory te nie zostały odwołane.	BDB	protest wyborczy wniesiony 18 maja 2020 r. (data stempla pocztowego). Zgodnie z art. 321 § 1 k. wyb. protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP wnosi się na piśmie do SN nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez PKW. Protest złożony przed podaniem wyniku wyboru Prezydenta RP do publicznej wiadomości jest przedwczesny. W szczególności dotyczy to sytuacji, gdy protest został wniesiony przed podaniem przez PKW do publicznej wiadomości wyników wyborów (zob. postanowienie SN z 26 maja 2015 r., III SW 12/15).
469	I NSW 54/20	16.06.2020	OP	Przestępstwo przeciwko wyborom polegające na tym, że „Panowie J. K. (Prezes (...)) i J. G. (Prezes (...)) przy całkowitej beczynności Marszałek Sejmu E. W., doprowadzili do stanu w którym przeprowadzenie wyborów Prezydenta RP wyznaczonych zgodnie z Konstytucją RP na dzień 10.05.2020 r. stało się niemożliwe”.	BDB	Protest wniesiony 26 maja 2020 r. w związku z nieprzeprowadzeniem 10 maja 2020 r. głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta RP, Państwowa Komisja Wyborcza nie mogła dotychczas stwierdzić wyniku wyborów na Prezydenta RP (art. 317 § 1 k. wyb.), ani tym bardziej podać wyników głosowania i wyniku tych wyborów do publicznej wiadomości w formie obwieszczenia opublikowanego w „Dzienniku Ustaw” (art. 318 § 1 i 3 k.

						wyb.). publikacja uchwały PKW nr 129/2020 z 10 maja 2020 r. w „Dzienniku Ustaw” nie prowadzi do otwarcia terminu do wnoszenia protestów.
470	I NSW 26/20	10.06. .2020	OP	Skarżący pomimo zapisania w spisie wyborców, nie miał możliwości oddania głosu w wyborach na Prezydenta RP zarządzonych na 10.05.2020 r.	BDB	11.05.2020 r. S. O. za pośrednictwem platformy ePUAP wniósł do SN protest wyborczy. Zgodnie z art. 321 § 1 zd. 1 Kodeksu wyborczego protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP wnosi się na piśmie do SN nie później niż 14 dnia od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez PKW.
471	I NSW 57/20	9.06. 2020	OP	Błędne sformułowanie przez PKW uchwały o wyniku wyborów i zafałszowania w ten sposób ich wyniku. Skarżący wniósł o to, aby SN, w trybie art. 129 Konstytucji RP, stwierdził nieważność wyboru Prezydenta RP z uwagi na złamanie konstytucyjnej zasady, że „Prezydent Rzeczypospolitej jest wybierany przez Naród w wyborach” (art. 127 Konstytucji RP). Skarżący wskazał, że 10.05.2020 r. w ponad 27 tys. lokali wyborczych uniemożliwiono obywatelom RP udział w głosowaniu, które miało polegać na wyborze spośród zgłoszonych kandydatów na Prezydenta RP.	BDB	Pismo z 1.06.2020 r. W związku z tym, że ani w ww. uchwale, ani w obwieszczeniu w trybie przewidzianym ww. przepisami Kodeksu wyborczego, PKW nie podała wyników wyborów Prezydenta RP zarządzonych na 10 maja 2020 r. do publicznej wiadomości, termin określony w przytoczonym art. 321 § 1 k. wyb. nie rozpoczął swojego biegu i nie powstała możliwość skutecznego wniesienia protestu wyborczego.
472	I NSW 33/20	3.06. 2020	OPzagr aniczna	Złamanie wyroku TK z 20 lipca 2011 r., K 9/11, który mówi, że zgodnie z wyrażoną w orzecznictwie Trybunału zasadą, nie można dokonywać zmian w prawie wyborczym później niż na pół roku przed wyborami. związku z zakończonym procesem wyborczym poprzez podanie komunikatu i odczytanie uchwały nr 129/2020 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 10.05.2020 r. Okoliczność ta, jego zdaniem, ukonstytuowała prawo do złożenia protestu wyborczego. Wywodził, iż w dniu 10 maja 2020 r. udał się do lokalu wyborczego z zamiarem oddania głosu w wyborach na Prezydenta RP, ale lokal wyborczy był zamknięty,	BDB	Pismo z 14 maja 2020 r. Nie doszło natomiast do podania wyników wyborów do powszechnej wiadomości, gdyż wybory te nie odbyły się. W tym stanie rzeczy nie można uznać, że rozważany protest wyborczy został wniesiony w terminie. Protest wyborczy złożony przed podaniem przez PKW wyników wyborów Prezydenta RP do publicznej wiadomości, jako przedwczesny, musi być traktowany jako wniesiony z naruszeniem art. 321 § 1 k. wyb. Kognicja SN do rozpoznania protestu wyborczego, czy też do podjęcia co do niego decyzji formalnych, ograniczona jest treścią przepisów Kodeksu wyborczego. Ten akt prawny nie przewiduje natomiast właściwości Sądu Najwyższego do rozstrzygnięcia o roszczeniach majątkowych wnoszącego protest, a takie zostały zawarte w proteście W. G.
473	I NSW 52/20	3.06. 2020	OP	1) Naruszenie art. 1 pkt 2 Kodeksu wyborczego w związku z art. 102 ustawy z 16 kwietnia 2020 r. - przeprowadzenie wyborów Prezydenta RP i głosowania 10.05-	BDB	„Protest wyborczy” wniesiony 25 maja 2020 r. Usprawiedliwieniem odmowy merytorycznego rozpoznania protestu wyborczego nie jest na pewno zagrożenie dla zdrowia publicznego czy ogólnie

			<p>2020 r. na podstawie innej niż k. wyb. „ustawy” oraz wyłączenie stosowania w wyborach przepisów kodeksu wyborczego dotyczących:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. podawania w formie obwieszczenia do wiadomości wyborców informacji, o których mowa w art. 16 § 1; ii. wydawania zaświadczeń o prawie do głosowania; iii. przekazywania wyborcom informacji, o których mowa w art. 37d § 1; iv. głosowania korespondencyjnego, o którym mowa w art. 53a; v. głosowania przez pełnomocnika; vi. ustalania przez PKW wzoru karty do głosowania i zarządzania przez nią druku tych kart; <p>b. naruszenie art. 38 §1 i 2 k. wyb. poprzez uniemożliwienie wszystkim uprawnionym udziału w głosowaniu w wyborach Prezydenta RP 10.05.2020 r.;</p> <p>c. naruszenie art. 39 §1 i 2 k. wyb. poprzez niezorganizowanie głosowania w lokalach obwodowych komisji wyborczych w godzinach 07:00- 21:00;</p> <p>d. naruszenie art. 47 §1 Kodeksu wyborczego poprzez nieodroczenie przez wszystkie OKW do dnia następnego głosowania w obwodach, w których niemożliwe było głosowanie, w dniu 10.05.2020 r.;</p> <p>e. naruszenie art. 69 § 1 k. wyb. przez wszystkie OKW poprzez brak ustalenia wyników;</p> <p>f. naruszenie art. 293 § 1 k. wyb. poprzez błędne zastosowanie przez PKW w uchwale nr 129/2020 z 10.05.2020 r. i uznanie, iż w przypadku braku przeprowadzenia głosowania brak jest kandydatów na Prezydenta RP;</p> <p>2) na podstawie art. 82 § 1 pkt 1 k. wyb.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. uzasadnione podejrzenie popełnienia przez nieznaną z imienia i nazwiska osobę przestępstwa z art. 249 pkt 2, 3 i 4 k. k. poprzez podstępneprzeszkadzanie w wykonywaniu prawa do głosowania, głosowaniu, obliczaniu głosów, sporządzeniu protokołów wyborczych, w wyborach 	<p>pojęty stan wyższej konieczności. Uzasadnieniem odmowy merytorycznego rozpoznania protestu wyborczego nie może być fakt, iż dokonane po ogłoszeniu przez Marszałka Sejmu zmiany w prawie wyborczym ograniczyły wpływ organów wyborczych na proces wyborczy zainicjowany przez Marszałka Sejmu postanowieniem z dnia 5 lutego 2020 r. Jednakże, ponieważ protest w niniejszej sprawie został wniesiony przed ogłoszeniem uchwały Państwowej Komisji Wyborczej w Dzienniku Ustaw, a zatem jako przedwczesny Sąd Najwyższy pozostawił go bez dalszego biegu (art. 318 § 1 i 3 Kodeksu wyborczego), dlatego niedopuszczalne okazało się również rozpoznanie sformułowanych przez protestującego zarzutów. Mając na względzie powyższe, na podstawie art. 322 § 1 Kodeksu wyborczego, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.</p>
--	--	--	--	--

				zarządzonych na dzień 10.05.2020 r.;		
				b. uzasadnione podejrzenie popełnienia przez nieznaną z imienia i nazwiska osobę przestępstwa z art. 250 k. k. poprzez zmuszenie osoby uprawnionej do powstrzymania się od głosowania w wyborach Prezydenta RP 10.05.2020 r. przez nadużycie stosunku zależności.		
474	I NSW 27/20	3.06. 2020	OP	Nieprawidłowości dotyczące wyborów Prezydenta RP zarządzonych na 10 maja 2020 r. - nie doręczono mu „pakietu wyborczego”, a lokal wyborczy w dniu wyborów był nieczynny, co uniemożliwiło mu oddanie głosu.	BDB	Pismo z 11 maja 2020 r. protest – jako wniesiony jeszcze przed podaniem wyniku wyborów na Prezydenta RP do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą – jest przedwczesny.
475	I NSW 38/20	3.06. 2020	OP	Naruszenie przepisów art. 127 Konstytucji RP i art. 287 k. wyb., polegające na zorganizowaniu wyborów Prezydenta RP w warunkach naruszających zasady: powszechności, równości, bezpośredniości i tajności głosowania. Wnoszący protest podniósł, że zgodnie z art. 228 ust. 7 Konstytucji RP w czasie stanu nadzwyczajnego i w ciągu 90 dni po jego zakończeniu nie mogą być przeprowadzone wybory Prezydenta RP. Stwierdził, iż od marca 2020 r. na terytorium RP „występuje de facto stan nadzwyczajny”.	BDB	Pismo wpłynęło 19 maja 2020 r. Publikacja uchwały PKW nr 129/2020 z 10 maja 2020 r. w Dzienniku Ustaw również nie prowadzi do otwarcia terminu do wnoszenia protestów. Powyższe rozstrzygnięcie nie stoi na przeszkodzie zbadaniu zasadności stawianych zarzutów w proteście wyborczym wniesionym w ramach postępowania w przedmiocie stwierdzenia ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, gdy dojdzie do takich wyborów i PKW poda ich wyniki do publicznej wiadomości, a protest będzie spełniał wymogi formalne i zostanie wniesiony w terminie. Proces wyborczy stanowi bowiem continuum czynności wyborczych, których część może być przez ustawodawcę uznana za skuteczne w wyborach ponownie zarządzonych przez Marszałka Sejmu RP nie później niż w 14 dniu od dnia ogłoszenia uchwały PKW z 10 maja 2020 r. w Dzienniku Ustaw.
476	I NSW 51/20	3.06. 2020	OP	Uchwała PKW, która nakazuje Marszałek Sejmu Elżbiecie Witek ogłosić nowy termin wyborów na Urząd Prezydenta RP zapadła z naruszeniem art. 128 pkt 2 Konstytucji RP (z uwagi na nieopóźnienie urzędu Prezydenta RP) oraz art. 129 pkt. 1-3 Konstytucji RP	BDB	Pismo z 19 maja 2020 r. Skarga podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna. PKW w uchwale z 10.05.2020 r. stwierdziła, że w wyborach Prezydenta RP zarządzonych na 10.05.2020 r. brak było możliwości głosowania na kandydatów (§ 1 uchwały), co zostało zrównane w skutkach z przewidzianym w art. 293 § 3 k. wyb. brakiem możliwości głosowania ze względu na brak kandydatów (§ 2 uchwały). Uchwała prowadzi do konieczności ogłoszenia powtórnie wyborów przez Marszałka Sejmu RP w terminie 14 dni od daty jej opublikowania.

477	I NSW 39/20	21.06 .2020	OP	Przepisy Konstytucji RP i polskiego prawa nie znają instytucji „odwołania wyborów” lub nieprzeprowadzenia głosowania na podstawie decyzji rządu. Odwołanie wyborów narusza nie tylko normy prawa polskiego, ale także zobowiązania międzynarodowe Polski, tj. art. 3 Protokołu Dodatkowego nr 1 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.	BDB	Pismo z 15 maja 2020 r. SN podziela stanowisko Przewodniczącego PKW, wydanie przez Komisję uchwały nr 129/2020 z 10.05.2020 r. w sprawie stwierdzenia braku możliwości głosowania kandydatów w wyborach na Prezydenta RP, nie skutkowało otworzeniem się terminu do wnoszenia protestów wyborczych, o którym mowa w art. 321 § 1 k. wyb. Skoro więc protest wyborczy A. B. nie został złożony w terminie otwartym dla zaskarżania ważności wyborów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, podlega pozostawieniu bez dalszego biegu.
478	I NSW 53/20	21.06 .2020	OP	Skarżącemu nie doręczono „pakietu wyborczego”, a nadto naruszono k. wyb., ponieważ PKW zataiła fakt oddania przez niego głosu za pośrednictwem platformy ePUAP.	BDB	Pismo z 25 maja 2020 r. Protest został wniesiony przed rozpoczęciem biegu terminu do jego wniesienia (tj. przed dniem ogłoszenia wyniku wyborów na Prezydenta RP), czyli z naruszeniem terminu przewidzianego w art. 321 § 1 k. wyb.
479	I NSW 36/20	21.06 .2020	OP	Wnosząca sprzeciwia się „decydowaniu o terminie wyborów, ich odbywaniu się lub nie przez dwóch szeregowych posłów bez żadnego trybu”, „jawnemu łamaniu polskiej Konstytucji i niszczeniu zasad demokracji przez obóz rządzący” oraz „bezprawnemu trwonieniu (...) pieniędzy w sytuacji kryzysuwywołanego pandemią”. Zdaniem jej protest, nieprzeprowadzenie głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta RP w dniu 10.05.2020 r. wpłynęło również negatywnie na wizerunek RP na arenie międzynarodowej.	BDB	Pismo z 11 maja 2020 r. w związku z nieprzeprowadzeniem w dniu 10 maja 2020 r. głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta RP, oczywistym jest zatem, że PKW do chwili obecnej nie mogła stwierdzić wyniku wyborów na Prezydenta RP (art. 317 § 1 k. wyb.), ani tym bardziej podać wyników głosowania i wyniku tych wyborów do publicznej wiadomości w formie obwieszczenia opublikowanego w Dzienniku Ustaw (art. 318 § 1 i 3 k. wyb.). To zaś oznacza, że protest jako wniesiony jeszcze przed podaniem wyniku wyborów na Prezydenta RP do publicznej wiadomości przez PKW – jest przedwczesny.
480	I NSW 42/20	21.06 .2020	OP	Skarżącemu uniemożliwiono oddanie głosu w wyborach na Prezydenta RP zarządzonych na 10 maja 2020 r.	BDB	Pismo z 14 maja 2020 r. zgodnie z art. 321 § 1 zd. 1 Kodeksu wyborczego protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez PKW.
481	I NSW 46/20	21.06 .2020	OP	Skarżąca opierając się na art. 293 k. wyb., stwierdziła, iż „nikt nie kandydował lub był jeden kandydat” – co zdaniem wnoszącej protest jest nieprawdą. Wskazała, że PKW załamała w ten sposób prawo – unieważniając wybory, nie mając do tego podstaw – i spowodowała, że Marszałek Sejmu zarządzi nowe wybory Prezydenta RP, które może zakwestionować każdy Polak, bo będą wyborami opartymi na	BDB	Pismo z 18 maja 2020 r. Formułowane przez wnoszącego protest zarzuty będą mogły być ewentualnie poddane ocenie merytorycznej – jednak dopiero w sytuacji, gdy dojdzie do wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej i Państwowa Komisja Wyborcza poda ich wyniki do publicznej wiadomości, a protest zostanie wniesiony w terminie.

				bezprawiu, a wybranego w ten sposób Prezydenta RP nie uzna UE ani żadne państwo na świecie.		
482	I NSW 44/20	27.05 .2020	OP	Brak podstaw prawnych pozbawiających skarżącego konstytucyjnych praw wynikających z art. 62 i art. 127 Konstytucji RP.	BDB	Pismo z 20 maja 2020 r.- drogą elektroniczną pismo oznaczone jako protest wyborczy. Protest został wniesiony przed przeprowadzeniem wyborów – stwierdzić należało, iż jest on przedwczesny i został wniesiony z naruszeniem terminu, o którym mowa w art. 321 § 1 k. wyb. Dodatkowo wskazać należy, że protest P. R. nie spełnia warunku co do formy, bowiem nie został złożony na piśmie, lecz w postaci elektronicznej.
483	I NSW 23/20	27.05 .2020	OP	W uzasadnieniu ww. pisma powołano szereg argumentów dotyczących procesu organizowania wyborów, w tym odmowy rejestracji kandydata na Prezydenta RP S. G.	Odrzucić skargę	Pismo z 11 maja 2020 r. Zawarta w rozpatrywanej skardze argumentacja dotycząca odmowy rejestracji kandydata na Prezydenta RP S. G. została już poddana ocenie SN w sprawie zakończonej wydaniem prawomocnego postanowienia S N z 6 kwietnia 2020 r., I NSW 11/20. pozostałe okoliczności podnoszone w skardze, jeżeli byłyby podniesione w proteście wyborczym, złożonym w terminie liczonym od daty ogłoszenia wyników kolejno ogłoszonych wyborów, powinny być zbadane i ocenione w ramach postępowania w przedmiocie stwierdzenia ważności wyboru Prezydenta RP, jeżeli ustawodawca uzna (uhonoruje) zasadę kontynuacji przy kolejnych wyborach niektórych czynności wcześniejszego procesu wyborczego
484	I NSW 32/20	27.05 .2020	OP	Brak możliwości oddania głosu ma wpływ na wynik wyborów, ponieważ nie ma możliwości ustalenia wyniku głosowania, w którym nie oddano żadnego ważnego głosu.	BDB	Pismo z dnia 11 maja 2020 r. Skarżący wniósł protest wyborczy przed dniem ogłoszenia wyniku wyborów Prezydenta RP. przedstawione przez wnoszącego protest zarzuty mogą być w przyszłości poddane ocenie merytorycznej – jednak dopiero w sytuacji, gdy dojdzie do wyborów Prezydenta i protest będzie spełniał wymogi formalne i zostanie wniesiony w terminie.
485	I NSW 37/20	27.05 .2020	OP	Naruszenie art. 127 Konstytucji RP i art. 287 k. wyb.- zorganizowanie wyborów Prezydenta RP w warunkach naruszających zasady: powszechności, równości, bezpośredniości i tajności - od marca 2020 r. na terytorium RP wprowadzono szczególne zasady działania organów władzy publicznej, w drodze rozporządzeń ograniczane są wolności i prawa człowieka i obywatela. W takich warunkach nie była możliwa do przeprowadzenia normalna kampania prezydencka, co naruszyło zasadę równości	BDB	Pismo z dnia 13 maja 2020 r. Artykuł 322 § 1 k. wyb. stanowi, że SN pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k. wyb. Niedopuszczalne jest przywrócenie terminu do wniesienia protestu. Na marginesie należy wskazać, że przedstawione przez wnoszącego protest zarzuty mogą być w przyszłości poddane ocenie merytorycznej - jednak dopiero w sytuacji, gdy dojdzie do wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej i PKW poda ich wyniki do publicznej wiadomości, a protest będzie spełniał wymogi formalne i zostanie

				wyborów a także prawo wnoszącej protest do rzetelnej oceny kandydatów.		wniesiony w terminie. B. K. wniosła protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP nie tylko przed ogłoszeniem wyniku tych wyborów, ale jeszcze przed ich przeprowadzeniem.
486	I NSW 3/20	22.05.2020	OP	Skarga o wznowienie postępowania, w którym wydana została uchwała z 23.12.2019 r., w której SN stwierdził ważność wyborów do Sejmu RP, przeprowadzonych w 13.10.2019 r. (I NSW 342/19). Skarżący wskazał, że powyższa uchwała została podjęta przez skład sądu, sprzeczny z przepisami prawa (art. 379 pkt 4 k.p.c.).	Odrzuca skargę	Pismo z dnia 28 lutego 2020 r. Zgodnie z przepisem art. 524 § 2 k.p.c., zainteresowany, który nie był uczestnikiem postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem orzekającym co do istoty sprawy, może żądać wznowienia postępowania, jeżeli postanowienie to narusza jego prawa. W niniejszej sprawie nie zaistniała podniesiona przez Skarżącego przesłanka, dotycząca podjęcia uchwały przez skład sądu sprzeczny z przepisami prawa. Zgodnie z przepisem art. 244 § 1a k. wyb. w zw. z art. 26 § 1 u.s.n. w sprawach o ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Sąd Najwyższy orzeka bowiem w składzie całej Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych.
487	I NSW 30/20	20.05.2020	OP	Skarżącemu uniemożliwiono oddanie głosu w wyborach Prezydenta RP zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r.;	BDB	Pismo z dnia 11 maja 2020 r. Protest został wniesiony nie tylko przed ogłoszeniem wyniku wyborów Prezydenta RP, ale w ogóle przed ich przeprowadzeniem – stwierdzić należało, iż jest on przedwczesny i został wniesiony z naruszeniem terminu. Co się zaś tyczy zawartego w proteście żądania unieważnienia uchwały nr (...) /2020 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 10 maja 2020 r. w sprawie stwierdzenia braku możliwości głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta RP podkreślić należy, że przepisy Kodeksu wyborczego nie przewidują środka odwoławczego od powołanej wyżej uchwały. Mimo to należy zaznaczyć, że formułowane przez wnoszącego protest zarzuty będą mogły być ewentualnie poddane ocenie merytorycznej – jednak dopiero w sytuacji, gdy dojdzie do wyborów Prezydenta RP i PKW poda ich wyniki do publicznej wiadomości, a protest zostanie wniesiony w terminie
Wybory do Sejmu i Senatu						
488	I NSW 342/19	23.12.2019	SN		Stwierdza ważność wyborów	Uchwała. W związku z wyborami do Sejmu RP i do Senatu RP przeprowadzonymi w dniu 13 października 2019 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło 279 protestów

					do Sejmu RP i do Senatu RP przeprowadzonych w dniu 13 października 2019 r.	wyborczych. Wyborów do Sejmu RP i Senatu RP dotyczyło łącznie 68 protestów wyborczych, wyłącznie do Sejmu RP – 169 protestów wyborczych, wyłącznie do Senatu RP – 36 protestów wyborczych. Sąd Najwyższy w odniesieniu do dziesięciu protestów wyborczych wyraził opinię, że zarzuty protestu są zasadne, ale pozostają bez wpływu na wynik wyborów, przy czym, w pięciu sprawach takie rozstrzygnięcie było jednym z elementów składowych orzeczenia. W odniesieniu do 11 protestów wyborczych Sąd Najwyższy wskazał, że zostały złożone przedwcześnie, tj. z naruszeniem terminu. Sąd Najwyższy uznał, że żadne z tych uchybień, jak również wszystkie one łącznie, nie dają podstaw do kwestionowania ważności wyborów do Sejmu RP i Senatu RP, przeprowadzonych w dniu 13 października 2019 r.
489	I NSW 365/19	23.12.2019	OP	Dopuszczenie się przez osoby odpowiedzialne w (...) S.A. za przygotowanie i prezentację materiałów dotyczących kampanii wyborczej do Sejmu RP przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w art. 249 pkt 2 k. k. - działania osób odpowiedzialnych w (...) S.A. za przygotowanie i prezentację materiałów dotyczących kampanii wyborczej do Sejmu RP, które jego zdaniem noszą znamiona przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w art. 249 pkt 2 k. k. mającego wpływ na wynik wyborów oraz złożył wnioski dowodowe	BDB	Pismo z dnia 16 grudnia 2019 r. Wyniki wyborów do Sejmu przeprowadzonych 13 października 2019 r. zostały ogłoszone przez Państwową Komisję Wyborczą 14 października 2019 r. (Dz.U. 2019, poz. 1955). Protest wyborczy można było wnieść zatem wyłącznie do dnia 22.10.2019 r
490	I NSW 251/19	11.12.2020	OP	Protest wyborczy przeciwko wyborowi W. D. na senatora w wyborach parlamentarnych przeprowadzonych w dniu 13.10.2019 r. w okręgu nr (...) (N.) z powodów dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom stypizowanego w art. 248 pkt 6 k.k. mającego wpływ na wynik wyborów w okręgu wyborczym nr (...).	protest jest zasadny, ale stwierdz one naruszenie nie miało wpływu na wynik wyborów	Protest wyborczy jest zasadny, jednak uprawdopodobnione przez wnoszącego protest wypełnienia w sprawie znamion przestępstwa z art. 248 pkt. 6 k.k. nie miało wpływu na wynik wyborów do Senatu oraz wybór W. D. na senatora. Ł. B. w wiadomości wskazał, że część osób na listach poparcia ww. kandydata podpisywała się na listach „in blanco” – bez wpisanego imienia i nazwiska. Podniósł także, że imię i nazwisko kandydata uzupełniono najprawdopodobniej tuż przed ich złożeniem w OKW, co jest tym bardziej prawdopodobne, ze względu na fakt, iż KW (...) zmienił kandydata na senatora w okręgu nr (...) na W. D. za M.M. SN w 28.11.2019 r. dopuścił dowód z 9 zdjęć stanowiących załączniki do protestu. W dniu 5 listopada 2019 r. wydano postanowienie o wszczęciu dochodzenia w sprawie mającego mieć miejsce w okresie od

						dnia 8 sierpnia 2019 r. do dnia 2 września 2019 r. w N. nadużycia w sporządzeniu list z podpisami obywateli zgłaszających kandydatów w wyborach na senatora RP w okręgu wyborczym nr (...) poprzez zbieranie podpisów Komitet Wyborczy (...) bez wpisanych danych kandydata udzielającemu poparcia, tj. o przestępstwo z art. 248 pkt 6 k.k. Postępowanie toczy się pod sygn. akt RSD- (...).
491	I NSW 347/19	10.12 .2020	OP	drastyczne naruszenia normy przedstawicielstwa w okręgu senackim (...) i w okręgu sejmowym (...).e liczba głosów oddanych w okręgu senackim [...] była trzykrotnie wyższa niż średnia liczba głosów oddanych we wszystkich okręgach senackich, a liczba głosów oddanych w okręgu sejmowym [...] przypadająca na jeden mandat z tego okręgu była 1,7 razy większa niż średnia liczba głosów przypadająca na jeden mandat poselski we wszystkich okręgach sejmowych.	BDB	Pismo z dnia 22 października 2019 r. wnosząca protest zarządzeniem z dnia 31 października 2019 r. została zobowiązana do uzupełnienia braku formalnego protestu wyborczego poprzez jego podpisanie w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu protestu. Odpis zarządzenia doręczono wnoszącej protest 12 listopada 2019 r. Termin wykonania zarządzenia upłynął 19 listopada r. i do tego dnia wnosząca protest nie wykonała zarządzenia.
492	I NSW 353/19	10.12 .2020	Wicyp. OKW, 2 czł. OKW	K. Kczł. OKW zarzuciła, że: (1.) nieważne karty do Senatu w ilości 20 sztuk, nie były poddane weryfikacji całej komisji; (2.) przy 2 podpisywaniu protokołu okazało się, że jest 20 kart nieważnych, a na zapytanie wiceprzewodniczącej, dlaczego 20 kart jest nieważnych, przewodniczący A. W. nie udzielił odpowiedzi oraz na pytanie K. K., dotyczące ponownego przeliczenia głosów nieważnych stwierdził, że wszystko jest spakowane; (3.) rano w dniu 13 października 2019 r. ok. godz. 6.00 pieczętka komisji nr (...) znajdowała się poza lokalem wyborczym - przewodniczący A. W. miał wziąć ją ze sobą; (4.) podczas prac przygotowawczych w sobotę 12 października 2019 r., przewodniczący A. W. próbował pozbawić wiceprzewodniczącą komisji funkcji poprzez przeprowadzenie głosowania nad usunięciem jej z komisji; (5.) przewodniczący A. W. w sobotę 12 października 2019 r., przyniósł do lokalu wyborczego karty do głosowania w odstępie dwóch godzin od przyniesienia materiałów wyborczych; (6.) przewodniczący A. W. stresował część osób z komisji, krzyczał, walił pięścią w	BDB	Zgodnie z art. 82 § 3 k. wyb. uprawnionymi do złożenia protestu przeciwko ważności wyborów w okręgu wyborczym lub przeciwko wyborowi posła, senatora, posła do Parlamentu Europejskiego, radnego lub wójta jest wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z 4 obwodów głosowania na obszarze danego okręgu wyborczego. Z analizy akt sprawy nie wynika, aby protest wyborczy K. K. złożony został przez nią jako wyborcę. Z tego też względu przedmiotowy protest, jako wniesiony przez osobę nieuprawnioną należało pozostawić bez dalszego biegu stosownie do treści 243 § 1 k. wyb.

				<p>stół, nie dawał dojść do głosu, zaś wiceprzewodnicząca czuła się poniżana przed członkami Komisji w trakcie pracy; (7.) podczas liczenia głosów i sporządzania protokołu przewodniczący A. W. wielokrotnie z E. G. oraz z pieczętką wychodził na papierosa poza lokal wyborczy; (8.) przewodniczący w godzinach popołudniowych samodzielnie zdecydował, by karty do głosowania do Sejmu składać w pół, co miało uniemożliwić weryfikację ich ostemplowania przez członków komisji; (9.) przewodniczący A. W. powiedział zastępcy, w trakcie prac komisji, że sam będzie protokołował argumentując to kłótliwą postawą zastępcy; (10.) podczas liczenia głosów przewodniczący A. W. szeptał do pochylonej E. G. w taki sposób, że przez chwilę nie było widać liczonych głosów – wnosząca protest podała, iż ww. państwo mieli umawiać się na spotkanie w tygodniu; (11.) przewodniczący nadużył swojej funkcji poprzez ponadnormatywne ustalenie godzin pracy względem pełnionej funkcji w ten sposób, że sam pracował 15 godzin bez przerwy, zaś wiceprzewodnicząca pracowała 12 godzin, a pozostali członkowie komisji po 9 godzin.</p>		
493	I NSW 80/19	10.12.2020	Pełnomocnik 7 podmiotów	Brak zarzutów	BDB	W. P. wystosował do SN protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu i Senatu RP za pośrednictwem poczty elektronicznej. uznano, że protest został złożony jedynie Sąd Najwyższy oceniając wniesiony przez W. P. i Z. W. protest przeciwko ważności wyborów stwierdza, iż został on złożony z naruszeniem terminu o którym mowa w art. 241 § 1 zd. 1. k. wyb. w imieniu dwóch podmiotów.
494	I NSW 362/19	5.12.2019	2 OP	W dniu 25 listopada 2019 r. J.B. i K.M. wnieśli protest wyborczy do SN przeciwko ważności wyborów do Senatu RP z 13.10.2019 r. w okręgu nr [...] oraz przeciwko ważności wyboru senatora K.M.	BDB	Z daty stempla pocztowego znajdującego się na kopercie, w której przesłano protest wyborczy do Sądu Najwyższego wynika, że został on nadany w dniu 25 listopada 2019 r., a więc przeszło miesiąc po upływie ustawowego terminu.
495	I NSW 165/19	3.12.2019	OP	Dopuszczenie się przez osoby odpowiedzialne w „T.” S.A. za przygotowanie i prezentację materiałów dotyczących kampanii wyborczej do Sejmu RP, przestępstwa określonego w art.	BDB	Protest złożony 22 października 2019 - Protest wyborczy wniesiony przez M.K. nie spełnia wymagań formalnych, dlatego też podlegał pozostawieniu bez dalszego biegu. Art. 241 § 1 zd. 1. k. wyb. Stanowi, że protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu wnosi się na piśmie do

				<p>249 pkt 2 k. k., mającego wpływ na wynik wyborów, polegającego na przeszkadzaniu podstępem swobodnemu wykonywaniu prawa do głosowania poprzez faworyzowanie w mediach publicznych, tj. „T.” S.A., Komitetu Wyborczego [...] (KW [...]), przy jednoczesnym dyskredytowaniu innych komitetów wyborczych, ich kandydatów oraz propozycji programowych.</p>		<p>Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Z kolei zgodnie z § 3 przytoczonego przepisu, wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.</p>
496	I NSW 224/19	3.12. 2019	OP	<p>1. art. 266, art. 267 w zw. z art. 224 i art. 258 k. wyb. Poprzez zarządzenie przez OKW w L. wydrukowania kart do głosowania, na których obok nazwiska kandydata na senatora K. K., zgłoszonego przez KW (...), umieszczono symbolgraficzny KW (...), a następnie przekazanie takich kart obwodowym komisjom wyborczym ds. przeprowadzenia głosowania;</p> <p>2. art. 40 § 1 k. wyb. poprzez przeprowadzenie głosowania przy pomocy kart, o których mowa w pkt 1, które nie spełniały kryterium urzędowych kart do głosowania.</p> <hr/> <p>1. Zarzut naruszenia art. 266 k. wyb. jest zasadny, ale stwierdzone naruszenie nie miało wpływu na wynik wyborów;</p> <p>2. wyraża opinię, że pozostałe zarzuty są niezasadne.</p>		<p>W przekonaniu Wnoszącej protest umieszczenie na karcie do głosowania symbolu graficznego KW (...) obok nazwiska kandydata zgłoszonego przez KW (...) mogło wpłynąć na wynik wyborów do Senatu w okręgu wyborczym nr (...). stanowisko PKW, zgodnie z którym na skutek niezachowania procedur dotyczących konieczności należytego sprawdzenia treści kart do głosowania przez wyznaczonych członków OKW w L., doszło do naruszenia procedury wyborczej. Pierwszy zarzut rozpatrywanego protestu to naruszenie art. 266 i art. 267 k. wyb. w zw. z art. 224 i art. 258 k. wyb. OKW jest bezpośrednio odpowiedzialna za wydrukowanie kart wyborczych w sposób w pełni prawidłowy. Jeżeli zatem na karcie może znajdować się (choć nie jest elementem koniecznym) symbol graficzny, to OKW ma zapewnić prawidłowe umieszczenie go na karcie i prawidłowe wydrukowanie kart z owym symbolem. Jest to zadanie OKW wynikające z art. 266 k. wyb. Z pisma OKW w L. wynika, że na etapie korekty przygotowanych do druku kart przeoczono opisaną wyżej pomyłkę dotyczącą symbolu graficznego komitetu wyborczego zgłaszającego kandydata na senatora. Nie ulega więc wątpliwości, że OKW w L. nie dopełniła obowiązku czuwania nad poprawnością druku kart do głosowania, w związku z tym zasadny jest zarzut naruszenia art. 266 k. wyb. W ocenie SN wskazane naruszenie art. 266 k. wyb. przez OKW w L. nie miało wpływu na wynik wyborów. Przechodząc do drugiego zarzutu, Sąd Najwyższy wskazuje, że – zgodnie z przywołanym przez Wnoszącą protest art. 40 § 1 k. wyb. – głosowanie odbywa się przy pomocy urzędowych kart do głosowania. Jeżeli karta do głosowania zawierała wszystkie wymagane elementy – zgodnie z art. 267 i art. 40 k. wyb. – to opisany błąd nie mógł skutkować pozbawieniem karty do głosowania w okręgu wyborczym nr (...) przymiotu urzędowej karty do głosowania w</p>

						rozumieniu art. 40 § 1 k. wyb. Brakuje zatem podstaw do zakwestionowania ważności takiej karty.
497	I NSW 240/19	3.12. 2019	OP	Dopuszczenie się przez osoby odpowiedzialne w Telewizji (...) S.A. za przygotowanie oraz prezentację materiałów dotyczących kampanii wyborczej do Sejmu RP, przestępstwa przeciwko wyborom określonego w art. 249 pkt 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – k. wyb., mającego wpływ na wynik wyborów poprzez faworyzowanie w mediach publicznych komitetu wyborczego (...), przy jednoczesnym dyskredytowaniu innych komitetów wyborczych, ich kandydatów oraz propozycji programowych. W proteście został złożony wniosek o wyłączenie wszystkich sędziów Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych.	BDB	Nieprawidłowości, których wnoszący protest dopatruje się w stronniczości TV S.A. nie mieszczą się w przedmiotowym zakresie protestu wyborczego. Dodać przy tym należy, że jeśli założyć by taka sytuacja miała miejsce, składający protest wyborczy, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 241 § 3 k. wyb., nie przedstawił żadnych dowodów. Brak jest zatem podstaw do twierdzenia, iż okoliczność ta przesądza o istnieniu naruszenia przepisów k. wyb. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na ich wynik, a tym bardziej o popełnieniu przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI k. k., mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów. Można zatem w ocenie Sądu Najwyższego przyjąć, że sformułowane w proteście zarzuty stanowią wyraz niezadowolenia z sytuacji istniejącej na polskiej scenie politycznej.
498	I NSW 260/19	3.12. 2019	OP	Jedna z kandydatek na posła z listy KW (...) dopuściła się przestępstwa z art. 248 pkt 2-3 i 6 k.k. oraz art. 249 pkt 2 i 4 w zw. z art. 286 oraz art. 258 k.k. na szkodę Wnoszącego protest oraz 12 innych kandydatów. Zdaniem Wnoszącego protest kandydatka ta miała fałszować zapisy na dokumentach składanych przez kandydatów, fałszować podpisy na listach poparcia kandydatów ww. KW, a następnie wycofać 6 kandydatów z tej listy przedkładając do Okręgowej OKW ich rezygnacje bez upoważnienia, co spowodowało, że lista liczyła mniej niż 15 osób. Według Wnoszącego protest zachodzi także obawa, że podpisy pod wspomnianymi rezygnacjami zostały również w części podrobione przez tę kandydatkę. Wnoszący protest podniósł, że zwracał się w tej sprawie telefonicznie do OKW, a komisja ta nie zajęła żadnego stanowiska, ani nie przeprowadziła czynności	BDB	Protest wniesiono 22 października 2019 r. Na podstawie art. 218 § 2 zd. 1 k. wyb., od postanowień OKW o odmowie rejestracji listy kandydatów osobie zgłaszającej listę przysługuje prawo odwołania do PKW w terminie 2 dni od daty podania postanowienia do publicznej wiadomości. Zgodnie z art. 243 § 2 k. wyb., Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w k. wyb. przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do PKW (zob. także postanowienie Sądu Najwyższego z 4 listopada 2011 r., III SW 27/11).

